

**Møteinnkalling
Oppvekstutvalget**

Møtested: Fredrikstad rådhus, møterom Gutzeit

Tidspunkt: 07.10.2026 kl. 17:00

Eventuelle forfall meldes til Ellen Szefer, telefon 90616975, e-post ellsze@fredrikstad.kommune.no. Varamedlemmer møter etter nærmere avtale.

Dersom du ønsker å få vurdert din habilitet, send nødvendig informasjon til utvalgsleder Jorulf Laabak, e-post jorlaa@fredrikstad.kommune.no med kopi til møtesekretær.

Fredrikstad, 29.09.2026
Jorulf Laabak, utvalgsleder (sign)

Saksliste

Saksnr.	Innhold	Hjemmel u.off.
OS 14/26	Orientering fra administrasjonen - Muntlig orientering v/direktør Marianne Bekker	
PS 23/26	Kommuneplanens samfunnsdel 2026 - 2038	
PS 24/26	Oppgaveutvalg for skolestruktur	
PS 25/26	Lokal forskrift om satser for beregning av grunntilskudd til private barnehager i Fredrikstad kommune 2027	
PS 26/26	Høring - Barnehagestruktur og rullering av plan for barnehagebygg	
PS 27/26	2. tertialrapport 2026 Fredrikstad kommune - Ettersendes	
PS 28/26	Spørsmål til utvalgsleder - Læremidler i skolen	
PS 29/26	Spørsmål til utvalgsleder - SFO	
PS 30/26	Spørsmål til utvalgsleder - Forebyggende tilbud til barn og unge med mulig ADHD	

OS 14/26 Orientering fra administrasjonen - Muntlig orientering v/direktør Marianne Bekker

Eldrerådets vedtak 06.10.2026:

Eldrerådets behandling:

Helseutvalgets vedtak 07.10.2026:

Helseutvalgets behandling:

Samfunnsutvalgets vedtak 07.10.2026:

Samfunnsutvalgets behandling:

Saksnr.: 2025/19854
Dokumentnr.: 42
Løpenr.: 293583/2026
Klassering: L12

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Fredrikstad ungdomsråd	05.10.2026	20/26
Råd for personer med funksjonsnedsettelse	06.10.2026	20/26
Eldrerådet	06.10.2026	19/26
Helseutvalget	07.10.2026	29/26
Samfunnsutvalget	07.10.2026	31/26
Teknisk utvalg	07.10.2026	31/26
Oppvekstutvalget	07.10.2026	23/26
Planutvalget	08.10.2026	
Formannskapet	15.10.2026	
Bystyret	22.10.2026	

Kommuneplanens samfunnsdel 2026 - 2038

Kommunedirektørens innstilling

Kommunedirektøren anbefaler formannskapet å gi følgende innstilling til bystyret:

1. Forslag til kommuneplanens samfunnsdel 2026–2038 legges ut til offentlig ettersyn og sendes ut på høring med en frist på 6 uker.

Sammendrag

Råd og utvalg *uttaler* seg i saken.

Kommuneplanens samfunnsdel er Fredrikstads overordnede plan for samfunnsutviklingen fram mot 2038. Planforslaget beskriver de viktigste utfordringene Fredrikstadsamfunnet står overfor, og hvilke mål det skal arbeides mot de neste tolv årene.

Ny kommuneplan for perioden 2026–2038 vil erstatte gjeldende den gjeldende kommuneplanens samfunnsdel (2018–2030).

Forslaget bygger på vedtatt planprogram, kommunens kunnskapsgrunnlag og medvirkning fra innbyggere, organisasjoner, næringsliv og offentlige aktører. Planarbeidet har identifisert sentrale samfunnsflokke knyttet til blant annet befolkningsutvikling, arbeidskraft, utenforskap, økonomisk bærekraft, klima og arealbruk. På bakgrunn av disse er det formulert nye mål for ønsket samfunnsutvikling. Arealstrategien viser hvordan overordnet arealbruk kan bidra til å nå målene.

Planforslaget løfter fram samfunnssikkerhet og beredskap i tillegg til regionalt samarbeid som gjennomgående temaer. Samtidig legger planen vekt på at flere av utfordringene fordrer langsiktig samarbeid og felles innsats. Dette gjenspeiles i forslaget til ny visjon: «Sammen løfter vi Fredrikstad».

Kommuneplanens samfunnsdel med arealstrategi skal være retningsgivende for kommunens planlegging, prioriteringer og utvikling fram mot 2038.

Kommunedirektøren vurderer at planforslaget gir en tydelig retning for ønsket samfunnsutvikling og et godt grunnlag for langsiktige prioriteringer og samarbeid for å kunne nå felles mål innenfor sosialt, økonomisk og miljømessig bærekraftige rammer.

Vedlegg

- 1 Forslag til kommuneplanens samfunnsdel 2026 -2038 med arealstrategi
- 2 Samlede innspill til ny samfunnsdel
- 3 Kunnskapsgrunnlag
- 4 Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel 2026-2038

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Kommuneplanens samfunnsdel 2018–2030

Saksopplysninger

Råd og utvalg uttaler seg i saken.

Planstrategien, vedtatt i juni 2024 (PS125/24), slo fast at kommuneplanens samfunnsdel med arealstrategi skal rulleres i perioden. Planprogrammet for kommuneplanens samfunnsdel 2026–2038 ble vedtatt av bystyret i desember 2025 (PS222/25).

Medvirkning

Det er gjennomført medvirkning gjennom alle kommunens råd og utvalg, nettside og QR-koder, aktiviteter «der folk er», åpent møte og åpent digitalt møte, samt fysisk postkasse.

Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel er den overordnede planen for all planlegging i Fredrikstad kommune. Samfunnsplanen med arealstrategi er ikke juridisk bindende, men legger føringer for alle andre planer i kommunen. Den skal vise ønsket retning for samfunnsutviklingen, og sette langsiktige utviklingsmål for Fredrikstadsamfunnet. Kommuneplanen har en tidshorisont på minimum 12 år. Ny kommuneplan for perioden 2026-2038 vil erstatte den gjeldende kommuneplanens samfunnsdel (2018–2030).

Evalueringen av gjeldende kommuneplan for 2018 – 2030 viste behov for å oppdatere utfordringsbildet og etablere en mer strukturert og etterprøvbart målstruktur som lettere kan integreres i kommunens styringssystem.

Kommuneplanens samfunnsdel setter mål for Fredrikstadsamfunnet fram mot 2038. Planen følges opp gjennom kommunens plan- og styringssystem. Kommunens fireårige økonomiplan, med årlig budsjett, er definert som kommuneplanens handlingsdel. Handlingsdelen viser prioriteringene på kort sikt.

Planforslaget er utarbeidet med utgangspunkt i vedtatt planprogram, kommunens kunnskapsgrunnlag og innspill fra innbyggere og samfunnsaktører.

Arbeidet er kunnskapsbasert. Utgangspunktet er kommunens største utfordringer, som er samlet i samfunnsflokke. På bakgrunn av samfunnsflokene er det formulert mål for ønsket samfunnsutvikling fram mot 2038.

Planforslaget bygger videre på de etablerte innsatsområdene «Å leve», «Å skape» og «Å møte fremtiden». Disse er koblet til de overordnede bærekraftsområdene.

Visjonen som foreslås i planforslaget er «Sammen løfter vi Fredrikstad til et bedre sted å leve, å skape og å møte fremtiden»

Tabellen under viser sammenhengen mellom innsatsområder og målene i planen.

Innsatsområde	Mål
Sosial Bærekraft: Å leve	Barna først
	Fredrikstad prioriterer barn og unges oppvekstvilkår. Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn. Alle barn skal ha like muligheter til deltakelse, utvikling og mestring, uavhengig av funksjonsevne. Flere barn og unge vokser opp med trygge rammer og opplever mestring, tilhørighet og god livskvalitet – uavhengig av sosial bakgrunn. Barn og unge med sammensatte og omfattende behov får tidlig, koordinert og helhetlig oppfølging. Forskjeller i oppvekstvilkår er redusert. Flere gjennomfører utdanning, bor trygt og deltar i fritids- og kulturaktiviteter. Færre barn vokser opp i vedvarende lavinntekt eller utenforskap.
	Helsefremmende og inkluderende samfunn
	Innbyggerne har gode forutsetninger for å mestre hverdagen og tar ansvar for egen helse og livskvalitet gjennom hele livsløpet. Flere deltar i samfunnet gjennom arbeid og utdanning, kultur- og fritidsliv, og færre står varig utenfor. Sosiale forskjeller i helse, livskvalitet og deltakelse reduseres, og universell utforming sikrer like muligheter uavhengig av økonomi, bakgrunn eller funksjonsevne.

Innsatsområde	Mål
Økonomisk Bærekraft: Å skape	Høy sysselsetting og varig tilknytning til arbeidslivet
	Fredrikstad har høy sysselsetting og flere deltar i arbeid gjennom hele yrkeslivet. Arbeidslivet er inkluderende, og flere går fra utenforskap til arbeid, utdanning eller arbeidsrettet aktivitet.
	Omstillingsdyktig næringsliv og økt verdiskaping
	Fredrikstad legger til rette for et konkurransedyktig, innovativt og omstillingsdyktig næringsliv som skaper verdier, arbeidsplasser og bidrar til lavutslippssamfunnet. Kommunen og regionen er attraktive for etablering, investeringer og kompetanse
	Bærekraftig kommuneøkonomi
	Fredrikstad har en bærekraftig kommuneøkonomi som gir handlingsrom for gode og forsvarlige tjenester, nødvendige investeringer og langsiktige og ansvarlige prioriteringer. Gjennom felles innsats mellom kommune, innbyggere, næringsliv og frivillighet møter Fredrikstadsamfunnet demografiske endringer, press på tjenester og behovet for forebygging og omstilling. Innbyggerne bruker i større grad egne ressurser og tar ansvar for eget liv. Frivilligheten og lokalsamfunnene spiller en viktig rolle ved å skape fellesskap og støtte.

Innsatsområde	Mål
---------------	-----

Miljømessig Bærekraft: A møte framtiden	Redusere globale klimaendringer
	Bruken av fossil energi er kraftig redusert gjennom utslippsfri og effektiv energibruk, økt lokal energiproduksjon, styrket energiinfrastruktur og arealplanlegging. Fredrikstad bidrar til målet om netto null-utslipp. Klimagassutslippene reduseres betydelig, samtidig som resterende utslipp kompenseres gjennom karbonfangst og –lagring, både ved industrielle løsninger og gjennom opptak i natur. Sirkulære og ressursbesparende løsninger bidrar til omstilling til lavutslippssamfunnet.
	Bevare og styrke naturmangfold og jordvern
	Viktige naturtyper og leveområder bevares, og sammenhengende naturområder opprettholdes. Svekkede naturverdier restaureres. Fredrikstad sikrer og bevarer dyrket og dyrkbar mark.

Arealstrategien

Arealstrategien beskriver hvordan kommuneplanens arealdel skal bidra til å ivareta samfunnssikkerhet og beredskap, samt å nå de syv hovedmålene i samfunnsdelen. Arealstrategien peker ut hensyn og prinsipper som skal legges til grunn i videre planlegging, og gir retning for framtidig arbeid med kommuneplanens arealdel.

Oppfølging av arealstrategien skal skje på alle plannivåer, det vil si i kommuneplanens arealdel, områdereguleringer og detaljreguleringer.

Samfunnssikkerhet og beredskap

Arealutviklingen skal bidra til et trygt samfunn gjennom bevisst arealbruk, klimatilpasning og sikring av kritisk infrastruktur. Dette ivaretas ved å styre utbygging bort fra risikoutsatte områder og innarbeide oppdatert kunnskap om naturfare og klimaendringer. Planlegging av arealbruk og kritisk infrastruktur gjøres i samarbeid med nabokommuner og regionale myndigheter.

Barna først

Barn og unges oppvekstvilkår skal prioriteres i arealplanleggingen. Dette ivaretas ved å legge til rette for barn og unges medvirkning i planprosesser. Videre må arealer til barnehager, skoler, leke- og aktivitetsområder, samt trygge og sammenhengende forbindelser i nærmiljøet sikres

Helsefremmende og inkluderende samfunn

Arealutviklingen skal fremme helse, inkludering og deltakelse gjennom gode bomiljøer, møteplasser og tilgang til tjenester og natur. Dette ivaretas ved å legge til rette for et variert boligtilbud, aktive transportformer, grønne områder og universelt utformede møteplasser.

Høy sysselsetting og varig tilknytning til arbeidslivet

Fredrikstad skal ha tilstrekkelige og attraktive arealer for næringsutvikling og arbeidsplasser. Dette ivaretas ved å sikre og videreutvikle næringsarealer og lokalisere virksomheter etter ABC-prinsippet.

Omstillingsdyktig næringsliv og økt verdiskaping

Fredrikstad skal legge til rette for et konkurransedyktig og bærekraftig næringsliv som bidrar til verdiskaping og klimaomstilling. Dette ivaretas ved å legge til rette for sirkulære løsninger og samordne areal- og næringsutvikling regionalt.

Bærekraftig kommuneøkonomi

Arealutviklingen skal bidra til attraktivitet, effektiv ressursbruk og en bærekraftig kommunal økonomi. Dette ivaretas gjennom fortetting med kvalitet og transformasjon i prioriterte områder og effektiv utnyttelse av infrastruktur.

Redusere globale klimaendringer

Klima- og energihensyn skal være premissgivende for arealutviklingen. Dette ivaretas gjennom arealbruk som reduserer transportbehov, legger til rette for fornybar energi og fremmer sirkulære og klimavennlige løsninger.

Bevare og styrke naturmangfold og jordvern

Naturmangfold, økosystemer og jordressurser skal ligge til grunn for arealutviklingen. Dette ivaretas ved å unngå nedbygging av verdifulle natur- og landbruksområder og sikre sammenhengende grønne og blå strukturer.

Strategisk illustrasjonskart

Illustrasjonskartet viser eksisterende og framtidige næringsarealer. Videre viser det byområdet og et nytt bestemmelsesområde på Sellebakk. Kartet viser også markaområdene og arealer med inngrepsfri natur.

Relevante bestemmelser

Plan- og bygningsloven § 1 – 1

Plan- og bygningsloven § 11 – 14.

Konsekvenser for sosial bærekraft

Samfunnsplanen skal bidra til å styrke Fredrikstadsamfunnets sosiale bærekraft, fram mot 2038. Sosial bærekraft kobles til planens innsatsområde «Å leve».

Konsekvenser for økonomisk bærekraft

a) Økonomiske konsekvenser – drifts- og investeringsbudsjett

Målene i samfunnsdelen skal være førende for all annen planlegging i kommunen, og være førende gjennom styringssystemet.

b) Samfunnsmessige konsekvenser

Samfunnsplanen skal bidra til en mer bærekraftig kommuneøkonomi og økonomisk bærekraft for hele Fredrikstadsamfunnet.

Økonomisk bærekraft kobles til planens innsatsområde «Å skape».

Konsekvenser for miljømessig bærekraft

Samfunnsplanen skal styrke den miljømessige bærekraften i Fredrikstad. Det kobles til innsatsområdet: «Å møte framtiden».

Ansattes medbestemmelse

Planforslaget er utarbeidet av kommuneplangruppen, med representanter for alle kommuneområder.

Vurdert for uttalelser i rådene

Kommuneplanens samfunnsdel angår alle, og skal gjennom samtlige råd og utvalg på vei til bystyret.

Vurdering

Forslag til ny kommuneplan setter nye mål for Fredrikstadsamfunnet. Målene er godt forankret i kunnskap og svarer på de samfunnsflokene planarbeidet har avdekket. Forslaget til arealstrategi viser hvordan arealbruk skal bidra til å nå målene.

Samfunnsflokene er sammensatte utfordringer som må møtes fra flere sider, samtidig og over tid. Planforslaget beskriver de viktigste utfordringene Fredrikstadsamfunnet står overfor fram mot 2038. Utfordringene kan ikke løses av kommunen alene, men krever innsats og samarbeid mellom innbyggere, frivillighet, næringsliv og offentlige aktører, både innenfor og utenfor kommunegrensene.

På denne bakgrunn har planforslaget også to gjennomgående temaer: samfunnssikkerhet og beredskap samt regionalt samarbeid. Dette er perspektiver som berører alle innsatsområdene i planen og som vil være viktige for samfunnsutviklingen i årene framover.

Det er videre utarbeidet forslag til nye mål innenfor innsatsområdene «Å leve», «Å skape» og «Å møte framtiden» i Fredrikstad. Innsatsområdene er direkte koblet til de overordnede bærekraftsområdene,

Målene henger godt sammen med den foreslåtte visjonen: *«Sammen løfter vi Fredrikstad til et bedre sted å leve, å skape og å møte framtiden.»* Visjonen understreker at utviklingen av Fredrikstadsamfunnet er et felles ansvar, og at flere av målene forutsetter bidrag fra mange aktører og virkemidler som ligger utenfor kommunens direkte kontroll.

Arealstrategien er knyttet direkte opp mot hovedmålene i samfunnsdelen og understøtter disse på en god måte.

Sellebakk foreslås som nytt bestemmelsesområde. På østsiden av Glomma planlegges det samlet sett for 3 – 4000 boenheter. Sellebakk har et godt kollektivtilbud og en sentral plassering på østsiden. Det bør derfor legges til rette for en utvikling av Sellebakk som setter stedet i stand til å betjene et økende antall innbyggere i nærområdet.

Kommunedirektøren vurderer at planforslaget beskriver de viktigste samfunnsflokene Fredrikstad står overfor, og at de foreslåtte målene gir en tydelig retning for utviklingen av Fredrikstadsamfunnet fram mot 2038. Planen gir et godt grunnlag for langsiktige prioriteringer og for et bredt samarbeid om å møte utfordringene innenfor bærekraftige rammer.

Alternative løsninger

Planen legges ikke ut til offentlig ettersyn og sendes heller ikke ut på høring.

Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at forslag til kommuneplanens samfunnsdel 2026–2038 legges ut til offentlig ettersyn og sendes på ut høring med en frist på 6 uker.

Forslag til
**Kommuneplanens
samfunnsdel** 2026–2038

Innhold

Sammen løfter vi Fredrikstad

Slik leser du planen

Noen fakta om Fredrikstad

Innspill til planarbeidet

Samfunnsflokke i Fredrikstad

Bærekraftig utvikling

Samfunnsikkerhet og beredskap

Regionalt samarbeid

Å leve i Fredrikstad

Å skape i Fredrikstad

Å møte framtiden i Fredrikstad

Kommuneplanens rolle i plansystemet

Arealstrategi

Samfunnssikkerhet og beredskap

Barna først

Helsefremmende og inkluderende samfunn

Høy sysselsetting og varig tilknytning til arbeidslivet

Omstillingsdyktig næringsliv og økt verdiskaping

Bærekraftig kommuneøkonomi

Redusere globale klimaendringer

Bevare og styrke naturmangfold og jordvern

Illustrasjon av eksisterende og framtidige næringsarealer

Ordliste

Sammen løfter vi Fredrikstad

Kommuneplanens samfunnsdel er hele Fredrikstadsamfunnets plan for utviklingen fram mot 2038. Her setter vi langsiktige mål for hvordan vi ønsker at Fredrikstad skal utvikle seg. Det handler om hvordan det er å leve her, hvordan vi skaper verdier og muligheter, og hvordan vi sammen møter framtiden.

Målene må vi bygge videre på alt det gode vi har i dag. Fredrikstad har mange kvaliteter: Vi har «nærhet til alt»: Til skjærgård og marka, unike naturkvaliteter, elva og Glommastien, Gamlebyen og flere store nye utviklingsområder. Vi har et variert næringsliv, en sentral beliggenhet og er tett knyttet til utviklingen i Nedre Glomma og Østfold.

Kultur- og organisasjonslivet står sterkt i Fredrikstad, og vi har mange gode boområder, både i bysentrum og i lokalsamfunnene.

Samtidig står Fredrikstad overfor viktige valg om hvordan vi skal utvikle kommunen i årene framover. Fredrikstad har lange tradisjoner for å arbeide med bærekraft, og det er også rammen for samfunnsplanen. Vi må utvikle samfunnet slik at vi ivaretar både mennesker, miljø og økonomi – og finner gode løsninger der disse hensynene møtes.

Det blir flere eldre, samtidig som antall barn og unge holder seg relativt stabilt. Forskjellene mellom folk øker, og flere barn, unge og voksne opplever å stå utenfor fellesskapet. Klima- og naturutfordringene krever nye løsninger, og behovet for kompetanse, omstilling og inkludering i arbeids- og samfunnslivet er stort.

Dette er komplekse og sammensatte utfordringer som ikke kan løses av kommunen alene. De krever samarbeid mellom innbyggere, frivillighet, næringsliv og offentlige aktører – og på tvers av fagområder og kommunegrenser. Skal vi lykkes, må vi løfte i fellesskap.

Sammen løfter vi Fredrikstad ved å støtte hver innbygger i å ta ansvar for eget liv, egenmestring og utvikling. Vi løfter også Fredrikstad ved å være det gode laget rundt barn og unge i oppveksten. Sammen skal vi gi barn og unge ferdigheter og kompetanse slik at de gjennomfører videregående skole og får gode forutsetninger for å lykkes i voksenlivet. Gjennom samarbeid og innovasjon skal vi utvikle helsetjenester som møter framtidens behov.

Samfunnsplanen peker ut retningen for utviklingen av Fredrikstad, og legger rammene for de valgene vi som samfunn tar videre: Kommune, sivilsamfunn, næringsliv og organisasjoner. Derfor har vi også mål som ikke kommunen alene har virkemidler for å nå.

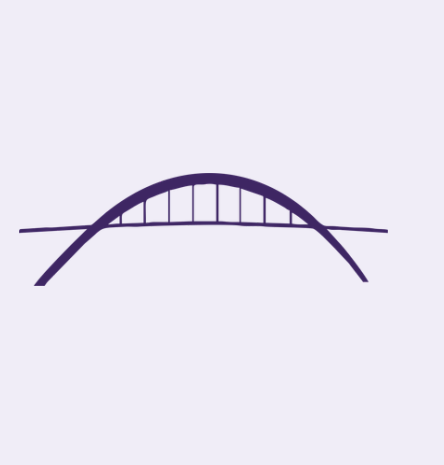
Det er dette vi mener når vi sier:

Sammen løfter vi Fredrikstad.

Foto: Fredrikstad kommune

Slik leser du planen

Om planen

Kommuneplanen består av en samfunnsdel og en arealdel. Dette er samfunnsdelen.

Kommuneplanens samfunnsdel er Fredrikstads overordnede plan for samfunnsutviklingen fram mot 2038. Planen beskriver utfordringene Fredrikstadsamfunnet står overfor og målene for den ønskede utviklingen de neste tolv årene.

Planen er ikke juridisk bindende, men skal gi retning for kommunens planlegging og prioriteringer. Den skal også være et felles grunnlag for samarbeid mellom kommunen, innbyggere, næringsliv, frivillighet og andre samfunnsaktører.

Slik er planen bygget opp

Planen er utarbeidet med utgangspunkt i vedtatt planprogram, kommunens kunnskapsgrunnlag og innspill fra innbyggere og samfunnsaktører. Innledningen beskriver planens utgangspunkt og hva vi legger i visjonen «Sammen løfter vi Fredrikstad».

Deretter presenteres fakta om Fredrikstad i dag og innspillene som har kommet fra innbyggere, organisasjoner og andre samfunnsaktører. På bakgrunn av dette beskrives de viktigste samfunnsflokene i Fredrikstad.

Samfunnsflokene viser utfordringer og dilemmaer som henger sammen og påvirker hverandre. De skal bidra til en felles forståelse av hva Fredrikstadsamfunnet må håndtere framover, men inneholder ikke egne mål eller løsninger.

Videre beskriver planen hva bærekraftig utvikling betyr i Fredrikstad. Deretter følger målene for ønsket samfunnsutvikling fram mot 2038, fordelt på innsatsområdene Å leve, Å skape og Å møte framtiden. Samfunnssikkerhet og beredskap og regionalt samarbeid er to gjennomgående hensyn som skal legges til grunn i arbeidet med å nå målene.

Kapitlet Fra retning til valg beskriver hvordan samfunnsdelen skal brukes som grunnlag for videre planlegging, prioriteringer og styring. Til slutt følger arealstrategien.

Om arealstrategien

Arealstrategien viser hvordan arealbruk kan bidra til å nå målene i kommuneplanens samfunnsdel.

Arealstrategien er kommunens overordnede strategi for arealutvikling. Den peker ut hensyn og prinsipper som skal legges til grunn i videre planlegging, og gir retning for framtidig arbeid med kommuneplanens arealdel.

I motsetning til kommuneplanens arealdel er ikke arealstrategien juridisk bindende, men skal bidra til at mål og arealutvikling trekker i samme retning.

Noen fakta om Fredrikstad

86243 innbyggere i 2026, og nær 94 000 forventes i 2038.

Barn og unge i 2038 forventes å være omtrent som i dag samlet sett, mens antallet innbyggere 65 år og eldre øker med om lag 5 700 personer.

137 nasjonaliteter er representert i Fredrikstad, og ca 23 prosent av innbyggerne har innvandrerbakgrunn .

26 prosent har grunnskole som høyeste fullførte utdanning, mens 33 prosent har minst fire års høyere utdanning .

96 prosent trives i Fredrikstad.

Det er store forskjeller mellom områder, blant annet når det gjelder utdanningsnivå, sysselsetting og inntekt.

En sykepleier har råd til å kjøpe 39 prosent av boligene

Fredrikstad er universitets- og høyskoleby, med campus for Høgskolen i Østfold.

61,3 prosent av arbeidsstyrken er sysselsatt. Fredrikstad har 34 268 arbeidsplasser og over 10 000 pendler inn til Fredrikstad, mens over 16 000 pendler ut.

Fredrikstad har et variert næringsliv med mange arbeidsplasser innen industri, handel, bygg og anlegg, besøksnæringer og forretningstjenester.

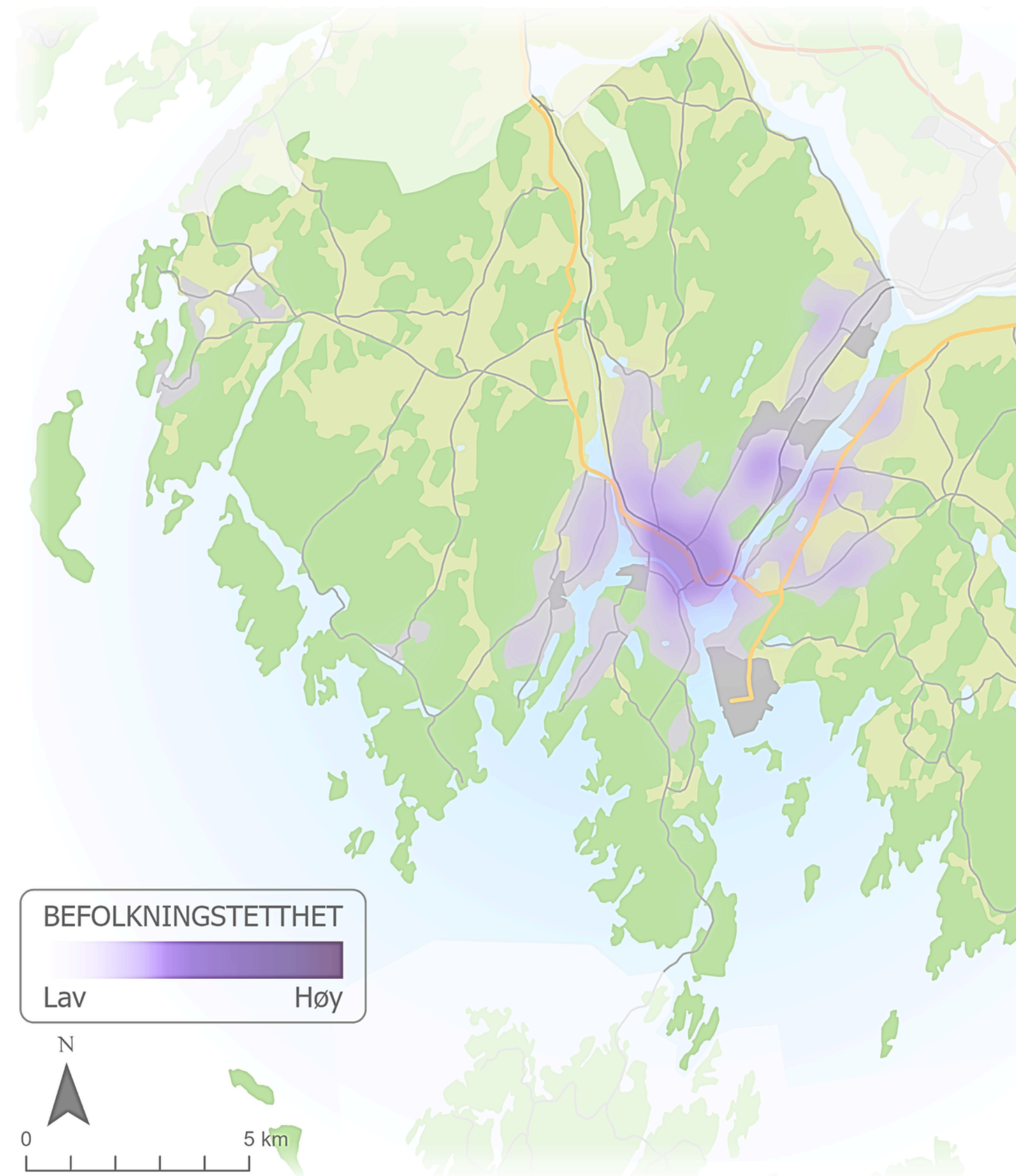
Øra-området er et nasjonalt tyngdepunkt for sirkulær økonomi og gjenvinning.

Fredrikstad har betydelige naturverdier knyttet til Oslofjorden, Glomma, skogområder, våtmarker, kulturlandskap og bynære naturområder.

58 prosent av innbyggerne har tilgang til rekreasjonsarealer innenfor 200 meter fra bolig, og det er stort nettverk av kyststi og turveier.

Byfergene er gratis og frakter om lag 1,5 millioner passasjerer årlig.

Fredrikstad og Sarpsborg er Norges sjette største sammenhengende byområde. Byvekstavtale og Bypakke Nedre Glomma skal gjøre det enklere å komme seg fram, med særlig vekt på gange, sykling og kollektivtransport.

Innspill til planarbeidet

Fredrikstad er en by med mange kvaliteter som innbyggerne verdsetter høyt, og som gir et godt grunnlag for videre utvikling.

Gjennom arbeidet med samfunnsdelen har kommunen fått inn rundt 85 innspill fra innbyggere, organisasjoner og andre aktører. Innspillene gir et tydelig bilde av hva folk opplever som styrker ved Fredrikstad i dag – og hva de ønsker å ta vare på.

Mange trekker fram fellesskapet som noe av det viktigste. Fredrikstad beskrives som en by med «joviale og trivelige folk», «en avslappet stemning» og «et nært og uformelt fellesskap». Flere peker på at det er en by der det er lett å bli kjent og lett å engasjere seg, og at det finnes ildsjeler og små miljøer som skaper aktivitet fordi noen bryr seg.

Frivilligheten løftes fram som en bærebjelke i lokalsamfunnet. Det pekes på nær hundre idrettslag, speider, korps og foreninger og et stort engasjement som gir gode arenaer for barn, unge og voksne. For mange er dette avgjørende for deltakelse, tilhørighet og livskvalitet.

Byens fysiske kvaliteter går igjen i innspillene. Elva trekkes fram som noe som binder byen sammen, og Gamlebyen, bysentrum og områdene langs elva beskrives som viktige identitetsbærere. Flere peker på at Fredrikstad har korte avstander, er en hyggelig by å være i, og at nærheten til sjø, skog og natur gir gode muligheter for rekreasjon og opplevelser i hverdagen.

Foto: Trine Sirnes

Innspill til planarbeidet

Ungdom trekker blant annet fram viktigheten av gode møteplasser, som for eksempel St.Croix-huset. De ønsker seg flere steder der de kan møtes, være sammen og skape noe. De beskriver hvor viktig det er å ha arenaer der de ikke bare deltar, men kan bidra og bli hørt.

Innspillene viser også en stolthet over byens potensial. Mange peker på at Fredrikstad har alle forutsetninger for fortsatt å være en attraktiv by å bo i, med sin beliggenhet, nærhet til natur og gode nærmiljøer som sterke fortrinn.

Samtidig er det et tydelig budskap: Dette er kvaliteter som må tas vare på. Fellesskapene, engasjementet og det som gjør byen levende, oppleves som verdifulle – og som noe det er viktig å bygge videre på.

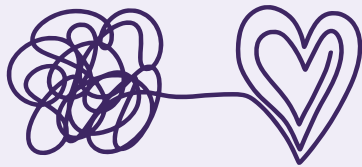
Innspillene peker også på bekymringer og behov for endring. Mange er opptatt av økende forskjeller, utenforskap og press på tjenester. Andre løfter fram behovet for flere arbeidsplasser, bedre tilrettelegging for unge og sterkere satsing på klima og miljø. Flere peker også på at det kan være krevende å finne gode løsninger når utfordringene går på tvers av fagområder og kommunegrenser.

Kunnskapsgrunnlaget bekrefter dette bildet. Utfordringene er sammensatte, og det som skjer på ett område får konsekvenser på flere andre. Det er disse sammenhengene som danner bakteppet for samfunnsflokene i Fredrikstad.

Foto: Trine Sirnes

Samfunnsfloker i Fredrikstad

Flere utfordringer preger utviklingen i Fredrikstad - utfordringer som ikke kan løses med ett tiltak alene, eller innenfor ett fagområde, fordi årsakene og virkningene er sammensatte. Dette omtaler vi som samfunnsfloker. De henger tett sammen og påvirker hverandre. Når forhold på ett område endrer seg, får det ofte konsekvenser på flere andre.

Det er særlig fire slike områder som er viktige for utviklingen i Fredrikstad framover. Hvordan vi håndterer dem, vil ha stor betydning for hvordan Fredrikstad utvikler seg i årene framover.

Økende utenforskap og forskjeller som forsterker hverandre

Fredrikstad har store folkehelse- og levekårsutfordringer. Forskjeller i levekår, helse, utdanning og deltakelse oppstår ikke hver for seg. De påvirker og forsterker hverandre gjennom livsløpet og kan gå i arv mellom generasjoner. Dette gjør utenforskap til en av de mest sammensatte og krevende samfunnsutfordringene i Fredrikstad.

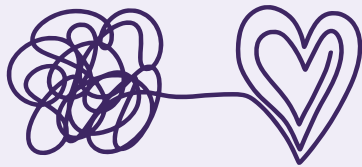
Flere barn vokser opp i familier med vedvarende lav inntekt. Skadelig bruk og avhengighet av rusmidler, særlig alkohol, er et betydelig folkehelseproblem. Psykiske helseutfordringer og rusrelaterte problemer blant unge øker, og behovet for helsetjenester knyttet til psykisk helse og rus blant unge har økt de siste årene.

Mange voksne står over tid utenfor arbeid og utdanning, og for enkelte grupper er risikoen for utenforskap særlig høy. Flere barn og unge har sammensatte utfordringer og behov for omfattende og langvarige tjenester.

Utfordringen ligger i hvordan disse forholdene påvirker hverandre. Lavekår påvirker helse, helse påvirker muligheten til å gjennomføre utdanning, delta i arbeidslivet og etablere seg i en trygg bolig. Manglende deltakelse kan igjen forsterke økonomiske og sosiale forskjeller og øke risikoen for varig utenforskap.

Mange av utfordringene oppstår tidlig i livet og kan få konsekvenser gjennom hele livsløpet. Forebygging og tidlig innsats er nødvendig, men resultatene kommer gjerne først på lengre sikt. Når utfordringer ikke forebygges eller fanges opp tidlig, kan det føre til større behov for helse-, omsorgs- og velferdstjenester senere i livet. Dette utfordrer både den enkelte og samfunnets evne til å sikre tilstrekkelig arbeidskraft, sosial bærekraft og gode velferdstjenester i framtiden.

Samfunnsfloker i Fredrikstad

Flere eldre, økende behov – og sterkere konkurranse om arbeidskraft

Eldre er en sammensatt gruppe, med ulike ressurser, behov og muligheter til å delta og bidra i samfunnet. Samtidig vil andelen eldre i befolkningen øke betydelig i årene framover, mens veksten i den yrkesaktive delen av befolkningen er lavere.

Dette fører til en dobbel utfordring: Behovet for tjenester øker, samtidig som tilgangen på arbeidskraft og ressurser blir mer presset.

I praksis betyr dette økt konkurranse om arbeidskraft, både i kommunen og i samfunnet ellers. Samtidig vil etterspørselen etter helse- og omsorgstjenester øke.

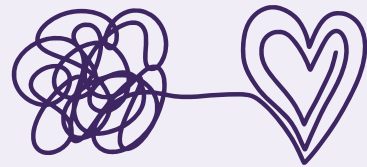
For Fredrikstad forsterkes dette av levekårsutfordringene. Når en del av befolkningen står utenfor arbeid, påvirker det både rekruttering til arbeidslivet og behov for andre, sosiale tjenester. Det vil bli krevende å opprettholde både kapasitet og kvalitet over tid.

Framtidens velferdssamfunn må være bærekraftig. Mange eldre vil i årene framover leve lange, aktive liv og ha ressurser til å mestre hverdagen og delta i samfunnet. Samtidig utfordrer den demografiske utviklingen forventningene til kommunens rolle.

Etter hvert som behovet for tjenester øker og konkurransen om arbeidskraft tilspisser seg, blir innbyggernes egne ressurser, nettverk og mestringsevne stadig viktigere. Et bærekraftig velferdssamfunn forutsetter at innbyggerne, så langt de har mulighet, tar ansvar for eget liv og helse. Det krever endringer i forventningene til kommunens rolle fra å være den som løser oppgaver, til å være en støttespiller som mobiliserer innbyggernes egne ressurser, nettverk og mestringsevne.

Foto: Fredrikstad kommune

Samfunnsfloker i Fredrikstad

Ønske om vekst – og hensynet til klima og natur

Fredrikstad skal utvikle seg videre, med flere innbyggere og flere arbeidsplasser. Samtidig skal kommunen bidra til å redusere klimagassutslipp og ta vare på natur og miljø.

Dette skaper dilemma. Arealene skal gi plass til boliger, næring og infrastruktur – samtidig som natur, jordbruksarealer og miljøverdier skal ivaretas.

Valg av arealbruk, transportløsninger og utbyggingsmønster har stor betydning for både klimautslipp, naturmangfold og hvordan det er å leve i kommunen.

Utfordringen ligger i at hensynene ofte trekker i ulike retninger. Valg som gir utvikling ett sted, kan gi økte utslipp eller tap av natur et annet. Samtidig er beslutningene langsiktige og vanskelig å endre i etterkant.

.

Foto: Walter Schöffthaler

Når ansvar er delt – og utfordringene henger sammen

Mange av utfordringene Fredrikstad står i går på tvers av fagområder, sektorer og kommunegrenser.

På flere områder er ansvar og virkemidler fordelt mellom ulike aktører og forvaltningsnivåer. Dette gjelder blant annet innen arbeidsliv og næringsutvikling, transport og infrastruktur, klima og arealbruk, folkehelse og beredskap.

Når utfordringer henger sammen på tvers av områder, samtidig som ansvaret er delt, blir det mer krevende å finne løsninger som virker godt samlet. Tiltak på ett område kan få konsekvenser på andre områder, og det kan være vanskelig å skape en felles retning og prioritering.

Utfordringen handler derfor ikke bare om hva som skal gjøres, men om hvordan innsatsen samordnes. Evnen til å samarbeide og se helhet blir avgjørende for å få til gode løsninger.

Å se sammenhengene

Økende utenforskap forsterker presset på tjenester og påvirker tilgangen på arbeidskraft. Demografiske endringer forsterker behovet for prioriteringer. Arealvalg påvirker miljø, klima, helse og næringsutvikling. Hvordan vi samordner innsatsen, påvirker hva vi faktisk får til.

Bærekraftig utvikling

Bærekraftig utvikling betyr å skape et godt samfunn i dag, uten å svekke livsgrunnlaget for dem som kommer etter oss. Det handler om å bruke ressursene klokt, ta vare på naturen og sørge for at alle kan ha trygge og gode liv.

Kommuneplanens innsatsområder bygger på de tre dimensjonene av bærekraft og viser hva bærekraft betyr i Fredrikstad.

Å leve

Sosial bærekraft handler om innbyggernes mulighet til å leve gode liv, oppleve tilhørighet og delta i samfunnet.

Å skape

Økonomisk bærekraft handler både om hvordan hele Fredrikstadsamfunnet skaper verdier og arbeidsplasser som gir grunnlag for velferd og utvikling over tid, og om en bærekraftig kommuneøkonomi.

Å møte framtiden

Miljømessig bærekraft handler om å møte menneskenes behov uten å forringe naturgrunnlaget eller klimaet som framtidige generasjoner er avhengige av.

Samfunnsikkerhet og beredskap

Samfunnssikkerhet og beredskap er ett av to gjennomgående hensyn som skal legges til grunn i arbeidet med å nå målene i denne planen.

Fredrikstadsamfunnet står overfor et mer sammensatt og uforutsigbart risiko- og sårbarhetsbilde. Klimaendringer og naturhendelser, en mer uforutsigbar sikkerhetspolitisk situasjon, digitale trusler og økende avhengighet mellom samfunnets funksjoner kan få store konsekvenser lokalt. Hendelser som oppstår utenfor kommunegrensen, kan raskt påvirke innbyggernes trygghet, kommunens tjenester, kritisk infrastruktur og næringslivets rammevilkår.

Klimaendringene er en viktig del av dette risikobildet. Mer ekstremvær og økt fare for flom, overvann, skred og erosjon kan ramme boliger, transportårer, vann- og avløpssystemer og andre samfunnsfunksjoner. Sårbarhet i energiforsyning, svikt i andre forsyninger, digitale angrep, sabotasje og andre alvorlige hendelser kan forsterke hverandre. Forebygging av klimaendringer, klimatilpasning og beredskap må derfor ses i sammenheng. Fredrikstad skal være best mulig forberedt på å forebygge, håndtere og lære av kriser og uønskede hendelser.

Kommunen har en viktig rolle i å forebygge og håndtere kriser, opprettholde nødvendige tjenester og samordne samfunnssikkerhetsarbeidet lokalt. Et mer sammensatt risikobilde og økt avhengighet mellom samfunnets funksjoner gjør denne rollen viktigere enn tidligere.

Kommunen skal bidra til økt kunnskap om egenberedskap og legge til rette for samarbeid, øvelser og samvirke mellom aktørene som har ansvar når kriser oppstår.

Trygge lokalsamfunn der mennesker kjenner hverandre, deltar i fellesskapet og har tillit til hverandre, står ofte sterkere når alvorlige hendelser rammer. Egenberedskap, samhold og tillit er viktige beredskapsressurser.

Utfordringene stopper ikke ved kommunegrensen. Naturhendelser, forsyningssvikt, digitale angrep og bortfall av kritisk infrastruktur kan ramme flere kommuner samtidig. Fredrikstad skal derfor samarbeide med nabokommuner, fylkeskommunen, Statsforvalteren, statlige myndigheter, næringsliv og frivillighet om forebygging, beredskap og håndtering av felles utfordringer.

Regionalt samarbeid

Felles utfordringer krever felles løsninger. Regionalt samarbeid er derfor det andre gjennomgående hensynet i denne planen.

Fredrikstad er del av et regionalt bo- og arbeidsmarked. Hva som skjer i én kommune påvirker ofte innbyggere, næringsliv, transport, tjenester og samfunnssikkerhet i flere kommuner. Mange av framtidens utfordringer og muligheter kan derfor ikke håndteres av Fredrikstad alene.

Fredrikstad skal bidra til en helhetlig utvikling av regionen gjennom samarbeid om samfunnssikkerhet og beredskap, klima og miljø, arealbruk, transport, næringsutvikling, kompetanse og folkehelse. Interkommunale løsninger skal brukes når oppgaver kan løses bedre sammen enn hver for seg. Samarbeidet skal bidra til bedre ressursutnyttelse, sterkere fagmiljøer og tjenester av høy kvalitet.

Et tett samarbeid med nabokommuner, fylkeskommunen, næringsliv og utdanningsinstitusjoner er viktig for å utvikle framtidens arbeidsplasser, sikre tilgang på kompetanse og styrke verdiskapingen i regionen.

Arealbruk og transport må ses i sammenheng. Fredrikstad skal bidra til regional samordning av arealbruk og transportsystemer som styrker byene og lokalsamfunnene, reduserer transportbehovet og ivaretar klima, natur og samfunnssikkerhet.

Bypakkesamarbeidet bidrar til å utvikle et transportsystem som gjør det enklere å reise miljøvennlig, styrker framkommeligheten og knytter bo- og arbeidsmarkedet i regionen tettere sammen.

Å leve i Fredrikstad

Sosial bærekraft

Å leve i Fredrikstad

Barna først

Fredrikstad prioriterer barn og unges oppvekstvilkår. Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn.

Alle barn skal ha like muligheter til deltakelse, utvikling og mestring, uavhengig av funksjonsevne.

Flere barn og unge vokser opp med trygge rammer og opplever mestring, tilhørighet og god livskvalitet – uavhengig av sosial bakgrunn. Barn og unge med sammensatte og omfattende behov for tidlig, koordinert og helhetlig oppfølging.

Forskjeller i oppvekstvilkår er redusert. Flere gjennomfører utdanning, bor trygt og deltar i fritids- og kulturaktiviteter. Færre barn vokser opp i vedvarende lavinntekt eller utenforskap.

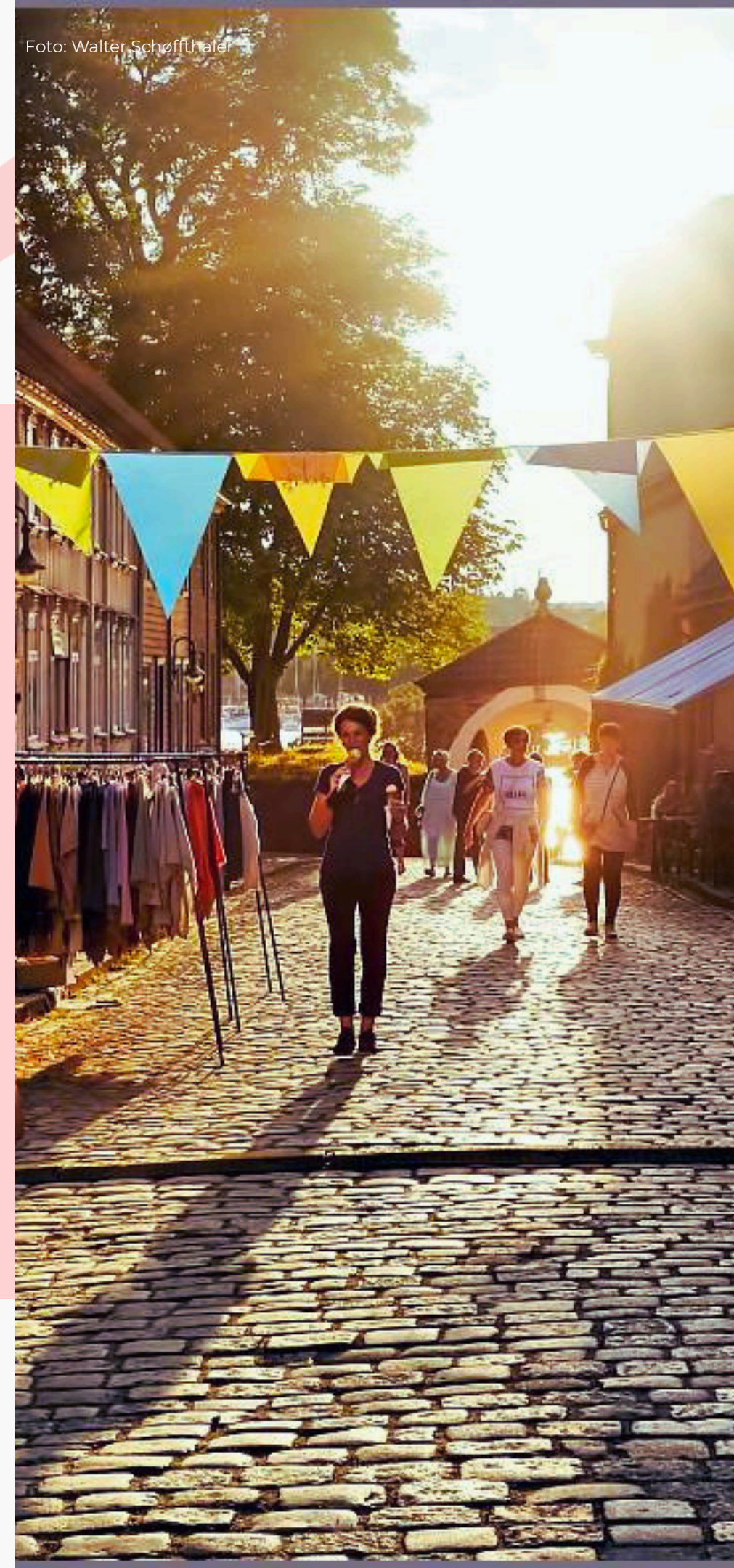
Helsefremmende samfunn og inkluderende samfunn

Innbyggerne har gode forutsetninger for å mestre hverdagen og tar ansvar for egen helse og livskvalitet gjennom hele livsløpet.

Flere deltar i samfunnet gjennom arbeid og utdanning, kultur- og fritidsliv, og færre står varig utenfor.

Sosiale forskjeller i helse, livskvalitet og deltakelse reduseres, og universell utforming sikrer like muligheter uavhengig av økonomi, bakgrunn eller funksjonsevne.

Foto: Walter Schöffthaler

Å skape i Fredrikstad

Økonomisk bærekraft

Å skape i Fredrikstad

Høy sysselsetting og varig tilknytning til arbeidslivet

Fredrikstad har høy sysselsetting og flere deltar i arbeid gjennom hele yrkeslivet.

Arbeidslivet er inkluderende, og flere går fra utenforskap til arbeid, utdanning eller arbeidsrettet aktivitet.

Omstillingsdyktig næringsliv og økt verdiskaping

Fredrikstad legger til rette for et konkurransedyktig, innovativt og omstillingsdyktig næringsliv som skaper verdier, arbeidsplasser og bidrar til lavutslippssamfunnet. Kommunen og regionen er attraktive for etablering, investeringer og kompetanse.

Bærekraftig kommuneøkonomi

Fredrikstad har en bærekraftig kommuneøkonomi som gir handlingsrom for gode og forsvarlige tjenester, nødvendige investeringer og langsiktige og ansvarlige prioriteringer.

Gjennom felles innsats mellom kommune, innbyggere, næringsliv og frivillighet møter Fredrikstadsamfunnet demografiske endringer, press på tjenester og behovet for forebygging og omstilling. Innbyggerne bruker i større grad egne ressurser og tar ansvar for eget liv. Frivilligheten og lokalsamfunnene spiller en viktig rolle ved å skape fellesskap og støtte.

Foto: BEWI / Impulse Media

Å møte framtiden i Fredrikstad

Miljømessig bærekraft

Å møte framtiden i Fredrikstad

Redusere globale klimaendringer

Bruken av fossil energi er kraftig redusert gjennom utslippsfri og effektiv energibruk, økt lokal energiproduksjon, styrket energiinfrastruktur og arealplanlegging.

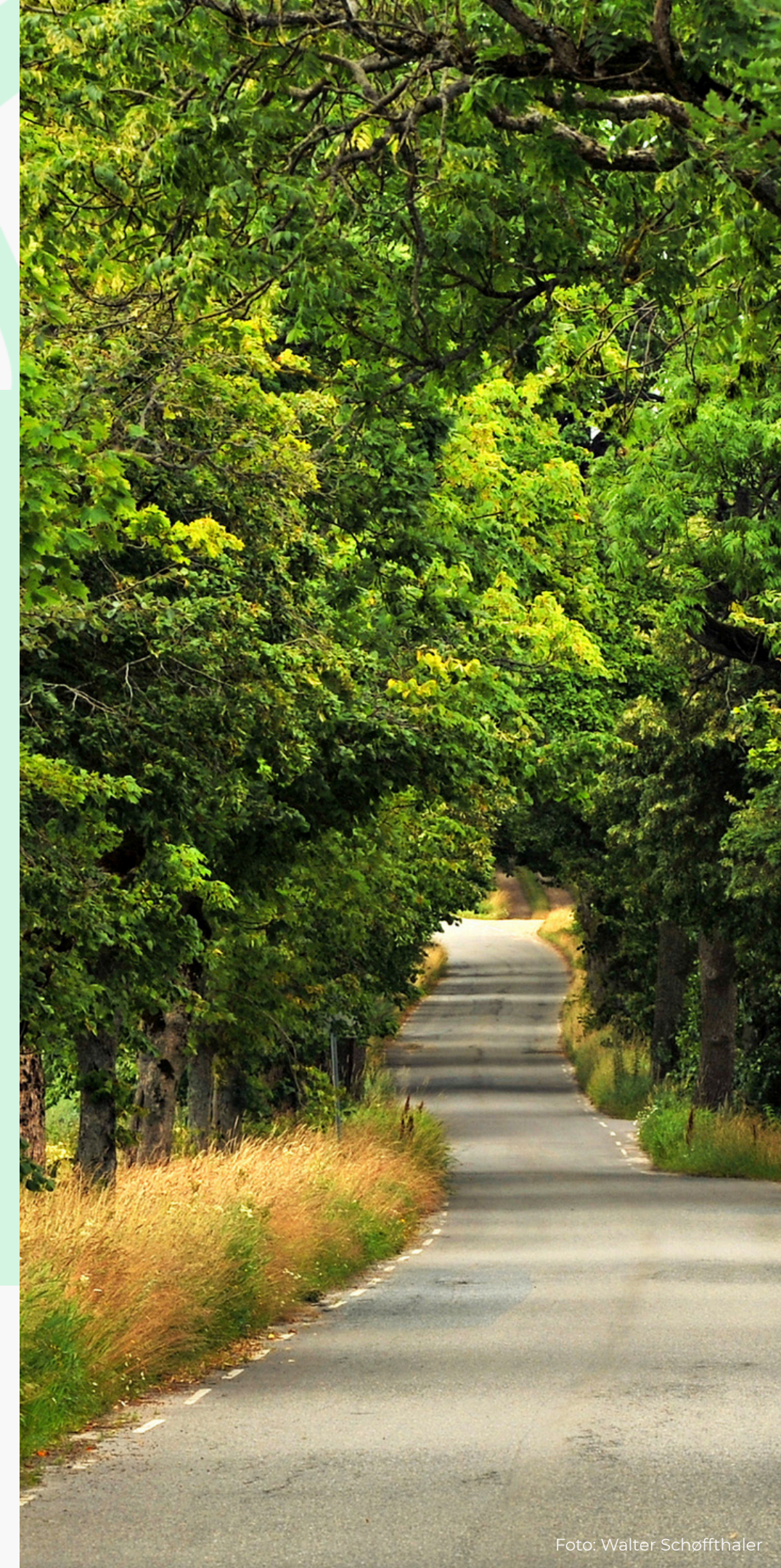
Fredrikstad bidrar til målet om netto null-utslipp. Klimagassutslippene reduseres betydelig, samtidig som resterende utslipp kompenseres gjennom karbonfangst og -lagring, både ved industrielle løsninger og gjennom opptak i natur.

Sirkulære og ressursbesparende løsninger bidrar til omstilling til lavutslippssamfunnet.

Bevare og styrke naturmangfold og jordvern

Viktige naturtyper og leveområder bevares, og sammenhengende naturområder opprettholdes. Svekkede naturverdier restaureres.

Fredrikstad sikrer og bevarer dyrket og dyrkbar mark.

Kommuneplanens rolle i plansystemet

Samfunnsdelen viser hvilken retning vi ønsker at Fredrikstad skal utvikle seg i fram mot 2038. Den er kommunens overordnede plan for samfunnsutviklingen og legger føringer for kommunens videre planlegging.

Målene i samfunnsdelen følges opp gjennom kommunedelplaner, temaplaner, tjenester og kommunens øvrige plan- og styringssystem.

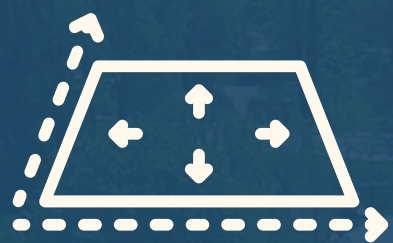
Prioriteringene gjøres i de årlige handlings- og økonomiplanene. Det er her retningen blir til konkrete valg – hva vi bruker penger på, hva vi velger å satse på, og hva vi må prioritere ned. Det er disse valgene, år for år, som samlet avgjør den langsiktige utviklingen.

Men kommunen kan ikke nå målene alene. Utviklingen av Fredrikstad skjer i samspill mellom innbyggere, frivillighet, næringsliv og offentlige aktører, lokalt, regionalt og nasjonalt. Hvordan vi lykkes, avhenger av at flere løfter sammen. Samfunnsdelen er derfor også et felles grunnlag for samarbeid og innsats i hele Fredrikstadsamfunnet.

Fra retning til valg

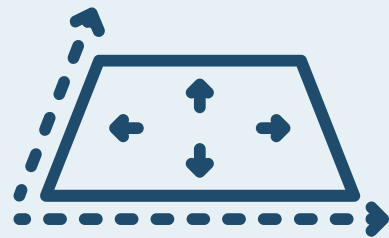
- **Hva er utfordringene og hvilke planer trenger vi?**
Planstrategi
- **Hvilken utvikling ønsker vi?**
Kommuneplanens samfunnsdel
- **Hvordan skal målene følges opp?**
Kommunedelplaner og temaplaner
- **Hva prioriterer vi de neste fire årene?**
Handlings- og økonomiplan
- **Hvordan gjennomfører vi?**
Kommunens tjenester og virksomheter
- **Hva oppnådde vi siste år?**
Kommunens årsrapport

Arealstrategi

Arealstrategien

Arealstrategien viser hvordan arealbruk kan bidra til å nå målene i kommuneplanens samfunnsdel.

Arealstrategien er kommunens overordnede strategi for arealutvikling. Den peker ut hensyn og prinsipper som skal legges til grunn i videre planlegging, og gir retning for framtidig arbeid med kommuneplanens arealdel.

I motsetning til kommuneplanens arealdel er ikke arealstrategien juridisk bindende, men den skal bidra til at mål og arealutvikling trekker i samme retning.

Den angir retning for utvikling av boliger, næringsområder og infrastruktur, og for hvordan vi legger til rette for gode, inkluderende lokalsamfunn og effektive transportløsninger. Samtidig skal den bidra til å balansere behovet for utvikling med hensynet til natur og miljø.

Areal er en begrenset ressurs. Hvordan vi disponerer arealene, har derfor stor betydning for utviklingen i kommunen over tid. Hvilke områder som bevares, påvirker naturverdier og livskvalitet for innbyggerne, samt muligheter for næringsutvikling. Gjennom arealstrategien kobles målene i samfunnsdelen til overordnet arealbruk. Den tydeliggjør hvordan arealdisponering skal bidra til å nå samfunnsmålene, og gjør arealvalg til en sentral del av oppfølgingen av planen.

Kommunens handlingsrom påvirkes samtidig av nasjonale og regionale føringer, som statlige planretningslinjer, regionale planer og avtaler som berører areal og transport. Arealstrategien må derfor forholde seg til disse rammene, samtidig som den tydeliggjør kommunens egne prioriteringer.

Valg av arealbruk har langsiktige konsekvenser og er ofte krevende å endre i ettertid. Derfor er arealstrategien et viktig verktøy for å følge opp samfunnsdelen i praksis, og for å styre utviklingen av Fredrikstad over tid.

Plan- og bygningsloven

§ 1-1. Lovens formål

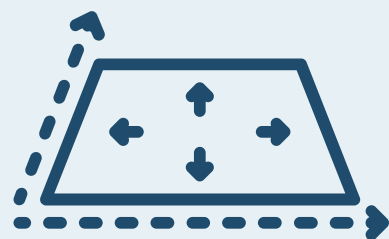
Loven skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner.

Planlegging etter loven skal bidra til å samordne statlige, regionale og kommunale oppgaver og gi grunnlag for vedtak om bruk og vern av ressurser.

Byggesaksbehandling etter loven skal sikre at tiltak blir i samsvar med lov, forskrift og planvedtak. Det enkelte tiltak skal utføres forsvarlig. Planlegging og vedtak skal sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter. Det skal legges vekt på langsiktige løsninger, og konsekvenser for miljø og samfunn skal beskrives.

Prinsippet om universell utforming skal ivaretas i planleggingen og kravene til det enkelte byggetiltak. Det samme gjelder hensynet til barn og unges oppvekstvilkår og estetisk utforming av omgivelsene. For boliger skal prinsippet om universell utforming ivaretas gjennom krav til tilgjengelighet

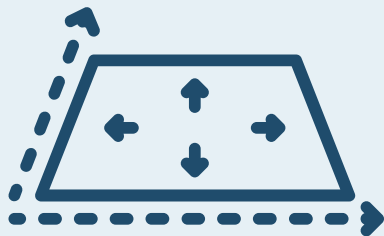
Samfunnssikkerhet og beredskap

Fredrikstadsamfunnet står overfor et mer sammensatt og uforutsigbart risiko- og sårbarhetsbilde. Klimaendringer og naturhendelser, en mer uforutsigbar sikkerhetspolitisk situasjon, digitale trusler og økende avhengighet mellom samfunnets funksjoner kan få store konsekvenser lokalt.

Derfor skal vi:

- ▶ Legge oppdatert kunnskap om naturfare og klimaendringer til grunn for all arealplanlegging.
- ▶ Prioritere fortetting og transformasjon i områder med lav risiko og god infrastruktur.
- ▶ Planlegge bebyggelse og infrastruktur slik at de tåler framtidige klimaendringer.
- ▶ Sikre arealer og hensynssoner rundt viktige infrastrukturanlegg som vannforsyning, avløp, energiforsyning, transport og elektronisk kommunikasjon.
- ▶ Planlegge arealbruk og kritisk infrastruktur i samarbeid med nabokommuner og regionale myndigheter.

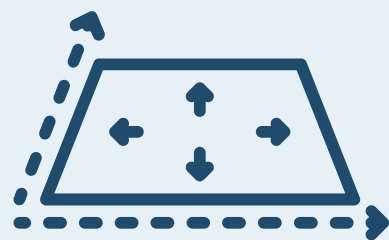
Barna først

Barn og unges oppvekstvilkår prioriteres i arealplanleggingen. Vi må sikre tilgjengelig areal til lovpålagte oppgaver som barnehage, skole og annen sosial infrastruktur. Alle skal ha tilgang til kultur, idrett, fritidsaktiviteter og møteplasser i nærmiljøet.

Derfor skal vi:

- ▶ Sikre tilgang til leke-, aktivitets- og naturområder.
- ▶ Sikre tilstrekkelig areal til barnehage, skole og annen sosial infrastruktur.
- ▶ Unngå netto tap av arealer for barn og unges lek, opphold og aktivitet.
- ▶ Sikre at barn og unge medvirker systematisk og tidlig i planprosesser.
- ▶ Prioritere barn og unges hverdagsmobilitet gjennom trygge og sammenhengende forbindelser i nærmiljøet.

Helsefremmende og inkluderende samfunn

Det legges til rette for trygge og varierte møteplasser, byrom og kulturarenaer som fremmer sosial inkludering, fysisk aktivitet og fellesskap på tvers av alder, bakgrunn og funksjonsevne. Arealutviklingen skal også til rette for god tilgang til utdanning, tjenester og arbeidsplasser.

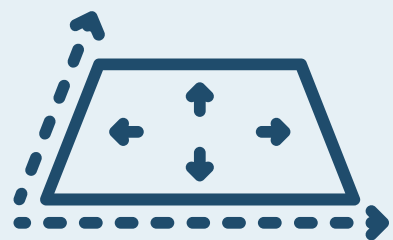
Derfor skal vi:

- ▶ Gi alle mulighet til å medvirke systematisk og tidlig i planprosesser.
- ▶ Legge til rette for gange, sykling og kollektivtransport.
- ▶ Legge til rette for mangfoldige og inkluderende bomiljøer med en variert boligsammensetning.
- ▶ Bruke vårt handlingsrom for etablering av boliger til prioriterte målgrupper, herunder vanskeligstilte på boligmarkedet, ungdom, eldre og personer med behov for tilrettelagte boliger.
- ▶ Sikre at alle har god tilgang til et grønt- eller nærturområde.
- ▶ Sikre og styrke tilgang til kyst-, skog- og naturområder for alle gjennom god forvaltning av natur og friluftsverdier.
- ▶ Sikre at alle har tilgang til stille områder.

Å leve i Fredrikstad

Høy sysselsetting og varig tilknytning til arbeidslivet

Det finnes tilstrekkelig med arealer for både kunnskapsbaserte næringer, industri, og grønn teknologi.

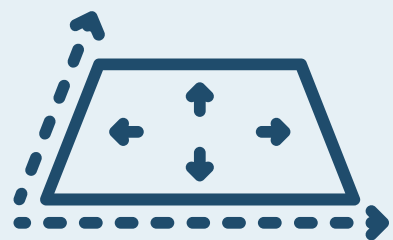
Derfor skal vi:

- ▶ Sikre oppdatert og kjent kunnskap om tilgjengelige næringsarealer.
- ▶ Optimalisere utnyttelsen av eksisterende og nye næringsarealer.
- ▶ Sikre uregulerte næringsområder gjennom regulering.
- ▶ Lokalisere rett virksomhet på rett plass (ABC-prinsippet) for å redusere transportbehov og sikre god tilgjengelighet til arbeidsplasser.

Å skape i Fredrikstad

Omstillingsdyktig næringsliv og økt verdiskaping

Fredrikstad skal legge til rette for et konkurransedyktig næringsliv som skaper arbeidsplasser, verdiskaping og bidrar til klimaomstilling. Arealutviklingen skal understøtte bærekraftig ressursbruk, sirkulære verdikjeder og framtidens næringsliv.

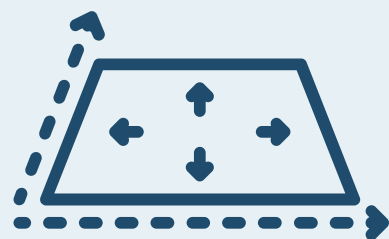
Derfor skal vi:

- ▶ Prioritere arealer som legger til rette for framtidsrettet næringsutvikling og økt verdiskaping.
- ▶ Legge til rette for sirkulære verdikjeder, industriell symbiose og effektiv ressursutnyttelse.
- ▶ Løse regionale areal- og næringsbehov skal på tvers av kommunegrensene.

Å skape i Fredrikstad

Bærekraftig kommuneøkonomi

Et levende og attraktivt byområde med et variert boligtilbud stimulerer til nyetableringer, økt verdiskaping, skatteinntekter og flere arbeidsplasser.

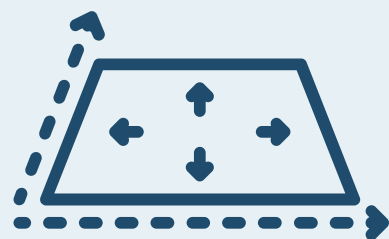
Derfor skal vi:

- ▶ Ivareta og løfte fram det som særpreger Fredrikstad; landskapet, elva og kulturmiljøene i byutviklingen. Et rikt kulturliv skal brukes som ressurser for identitet, tilhørighet og attraktiv stedsutvikling.
- ▶ Ivareta befolkningens trivsel og helse i en mer konsentrert bystruktur gjennom kvalitetskrav til arkitektur og utforming av nærmiljøet.
- ▶ Opprettholde mål om fordeling av boligbyggingen med 60 prosent i byområdet, 30 prosent i tettstedet og 10 prosent i lokalsentrene.
- ▶ Sikre effektiv utnyttelse av teknisk infrastruktur gjennom redusert arealbruk per innbygger.
- ▶ Sikre at barnehager, skoler og annen sosial infrastruktur tilpasses kommunens demografi.

Å skape i Fredrikstad

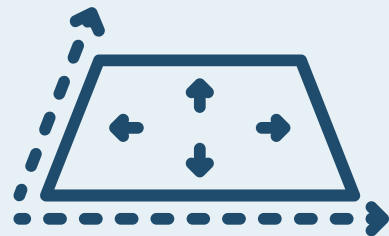
Redusere globale klimaendringer

For å bidra til klimaomstillingen, legges klima- og energiløsninger til grunn i arealplanleggingen.

Derfor skal vi:

- ▶ Legge til rette for arealbruk som bidrar til at flere går, sykler og bruker kollektivtransport.
- ▶ Legge til rette for energiinfrastruktur, utnyttelse av overskuddsenergi, økt lokal energiproduksjon og energilagring.
- ▶ Legge klimagassvurderinger og -beregninger til grunn i arealplanleggingen.
- ▶ Legge til rette for sirkulære løsninger gjennom for eksempel gjenbruk av bygg og materialer og sirkulær massehåndtering.
- ▶ Prioritere løsninger som gir lave utslipp i bygge- og anleggsfasen.

Bevare og styrke naturmangfold og jordvern

Naturmangfold og økosystemtjenester skal ligge til grunn for arealutviklingen.

Derfor skal vi:

- ▶ Bevare og styrke sammenhengende naturområder.
- ▶ Sikre myr og andre viktige karbonlagre mot nedbygging.
- ▶ Forvalte kystsonen og marine naturverdier slik at økologiske funksjoner opprettholdes og styrkes.
- ▶ Sikre naturverdier med et oppdatert plangrunnlag.
- ▶ Sikre dyrket og dyrkbar mark i Fredrikstad mot omdisponering. Unntak kan vurderes for teknisk infrastruktur av stor samfunnsmessig nytte.

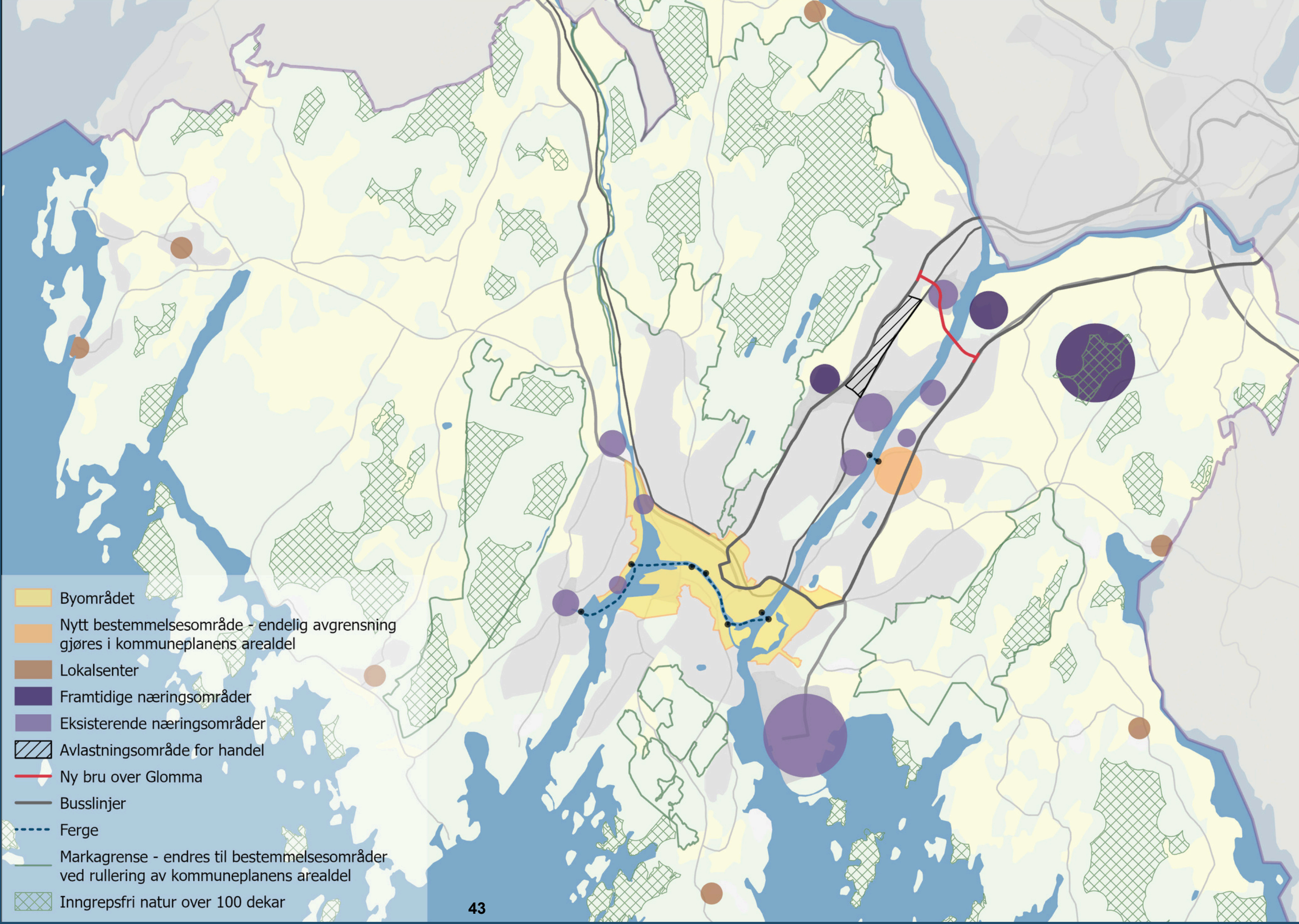
Å møte framtiden i Fredrikstad

Illustrasjonskartet viser eksisterende og framtidige næringsarealer. Fergerutene i Fredrikstad og bussrutene med høyest frekvens langs Glomma er lagt inn. Kartet viser også byområdet, lokalsentra og forslag til nytt bestemmelsesområde på Sellebakk.

Videre viser kartet markagrensene og arealer med inngrepsfri natur.

Kartet er ikke juridisk bindende.

Ordliste

- **ABC-prinsippet:** Et prinsipp for å plassere virksomheter der de passer best ut fra hvor mange som arbeider eller besøker stedet, behovet for transport og mulighetene for å gå, sykle eller reise kollektivt.
- **Arealdel:** Den juridisk bindende delen av kommuneplanen. Den bestemmer hva ulike områder kan brukes til, for eksempel boliger, næring, veier, landbruk eller natur.
- **Arealstrategi:** En arealstrategi er et styringsverktøy som viser hvordan kommunen ønsker å bruke sine arealer for å nå mål i samfunnsdelen.
- **Bypakke:** Et samarbeid om finansiering og gjennomføring av tiltak for veier, kollektivtransport, sykling og gange i et byområde.
- **Byvekstavtale:** En avtale mellom staten, fylkeskommunen og kommunene om arealbruk og transport. Målet er blant annet at flere skal gå, sykle og reise kollektivt.
- **Bærekraft:** Bærekraft handler om å dekke dagens behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners mulighet til å dekke sine.. Det er en helhetlig tilnærming som omfatter miljømessige, økonomiske og sosiale aspekter.
- **Egenberedskap:** Det innbyggerne selv gjør for å kunne klare seg i en periode dersom for eksempel strøm, vann, kommunikasjon eller andre viktige tjenester blir borte.
- **Folkehelse:** Befolkningens helse og hvordan den fordeler seg i befolkningen.
- **Fortetting:** Å bygge flere boliger eller arbeidsplasser i områder som allerede er utbygd, i stedet for å ta i bruk nye områder.
- **Handlingsdel:** Kommuneplanens skal ha en handlingsdel som sier hvordan planen skal følges opp. Handlingsdelen gir grunnlag for kommunens prioritering av ressurser, planleggings- og samarbeidsoppgaver. For Fredrikstad kommune er dette budsjett- og økonomiplan, hvor tiltak og ressurser prioriteres for de påfølgende fire årene.
- **Hensynssone:** Et område på et plankart der det må tas særlige hensyn, for eksempel på grunn av flomfare, naturverdier, kulturminner eller viktig infrastruktur.
- **Hverdagsmobilitet:** Hvordan mennesker kommer seg til og fra skole, arbeid, fritidsaktiviteter og andre daglige gjøremål.

Ordliste

- **Industriell symbiose:** Samarbeid der avfall, materialer eller overskuddsenergi fra én virksomhet brukes som ressurs av en annen.
- **Karbonfangst:** Å fange karbondioksid før det slippes ut i atmosfæren, og lagre det på en sikker måte.
- **Klimagassutslipp:** Utslipp til luft av klimagasser, det vil si gasser som påvirker atmosfærens evne til å holde på varmen (drivhuseffekten) og dermed klodens klima. Eksempler på slike gasser er karbondioksid (CO₂), metan (CH₄) og lystgass (N₂O).
- **Klimatilpasning:** Tilpasse samfunn, infrastruktur og natur til de endringene i klima som allerede skjer eller forventes å komme. Det betyr å redusere sårbarhet og øke motstandsdyktighet mot konsekvenser av klimaendringer.
- **Kommuneplan:** Kommuneplanen er kommunens overordnede plan for samfunnsutvikling og arealbruk. Etter plan- og bygningsloven skal alle kommuner ha en samlet kommuneplan som består av en samfunnsdel og en arealdel. Planen skal gi langsiktige mål og strategier for utviklingen av kommunen og legge føringer for hvordan arealene skal brukes.
- **Kommunedelplan:** En plan for et bestemt tema eller geografisk område. Kommunedelplaner følger opp kommuneplanen og utarbeides etter bestemmelsene i plan- og bygningsloven.
- **Kritisk infrastruktur:** Anlegg og systemer som samfunnet er avhengig av, for eksempel strøm, vann, avløp, veier, transport og elektronisk kommunikasjon.
- **Lavutslippssamfunnet:** Et samfunn hvor klimagassutslippene er redusert for å motvirke skadelige virkninger av global oppvarming. I lavutslippssamfunnet er klimagassutslippene redusert med 90-95 prosent i forhold til 1990-nivå gjennom omstilling av energi, transport, næringsliv og forbruk.
- **Medvirkning:** Innbyggers, organisasjoners og andre aktørers mulighet til å påvirke planer og beslutninger.
- **Naturmangfold:** Variasjon av alt liv i naturen, inkludert mangfoldet av arter, genetisk variasjon innen arter og ulike naturtyper og økosystemer. Naturmangfoldet er grunnlaget for velfungerende økosystemer og de tjenestene naturen gir oss, som rent vann, pollinering og klimaregulering.
- **Netto null-utslipp:** At utslipp av klimagasser reduseres så mye som mulig, og at resterende utslipp balanseres gjennom tiltak som fanger eller binder en tilsvarende mengde klimagasser.

Ordliste

- **Omdisponering:** Å bestemme at et område skal brukes til noe annet enn tidligere, for eksempel å bruke jordbruksareal til boliger, veier eller næring.
- **Plangrunnlag:** Kart, kunnskap, regler og tidligere planer som brukes som grunnlag for kommunens planlegging.
- **Planprogram:** Beskriver rammer for arbeidet med en ny plan. Det er et krav i henhold til plan- og bygningsloven § 4-1 når det skal utarbeides planer med vesentlige virkninger for miljø og samfunn. Det er en "plan for planen", som sikrer en strukturert og transparent planprosess.
- **Planstrategi:** Et lovpålagt dokument som alle kommuner (og fylkeskommuner) i Norge skal utarbeide minst én gang i hver valgperiode, i henhold til plan- og bygningsloven. Den skal vedtas senest ett år etter hvert kommunevalg. Planstrategien skal gjøre rede for kommunens planbehov for den kommende politiske perioden, basert på utfordringene kommunen står overfor. Planstrategien skal ta stilling til om kommuneplanen (hele eller deler) skal rulleres.
- **Rullering:** Oppdatere eller revidere en plan eller strategi i forhold til endrede forhold eller ny kunnskap. Det innebærer å se over eksisterende planer og gjøre justeringer, innenfor overordnede rammer.
- **Samfunnsdel:** Den delen av kommuneplanen som beskriver kommunens langsiktige utfordringer, mål og ønskede utvikling.
- **Samfunnsflope:** En sammensatt samfunnsutfordring med flere årsaker, som berører mange områder og ikke kan løses med ett enkelt tiltak eller av én aktør alene.
- **Samvirke:** At flere aktører samarbeider og koordinerer innsatsen sin, særlig ved kriser og alvorlige hendelser.
- **Sirkulære verdikjeder:** Måter å produsere og bruke varer på der materialer repareres, brukes på nytt eller gjenvinnes, slik at minst mulig går til spille.
- **Sirkulær økonomi:** Et virkemiddel for å nå klima-, miljø- og naturmål og samtidig bidra til økt verdiskaping og konkurranseevne. Sirkulære aktiviteter skal bidra til effektiv og bærekraftig utnyttelse av naturressurser og produkter, i et giftfritt kretsløp, der minst mulig ressurser går tapt.
- **Sosial infrastruktur:** Bygninger, steder og tjenester som innbyggerne trenger i hverdagen, for eksempel barnehager, skoler, helsetjenester og møteplasser.

Ordliste

- **Sosial ulikhet i helse:** Med sosial ulikhet i helse menes det at ulikhet i faktorer som utdanning, yrke og inntekt, gir systematiske forskjeller i helse, levekår, levevaner og forventet levealder. Sosial ulikhet i helse handler ikke bare om forskjellen mellom de som har det best og de som har det dårligst, men kan beskrives som en “gradient” påvirket av blant annet utdanningslengde og inntektsnivå.
- **Strategi:** En strategi beskriver veien til målet – hvilke veivalg eller endringer må prioriteres for å nå målet.
- **Stille områder:** Allment tilgjengelige uteoppholdsarealer med gode støyforhold. Arealer av en viss størrelse som etter sin funksjon er egnet for hvile, rekreasjon, lek og aktiviteter for ulike aldersgrupper. Et stille uteoppholdsareal har støynivå som ikke overskrider fastsatte grenseverdier.
- **Universell utforming:** Utforming av omgivelser, produkter og tjenester slik at de kan brukes av flest mulig uten behov for særskilt tilpasning.
- **Temaplan:** En plan for et bestemt tema eller fagområde. Temaplaner følger opp kommuneplanen, men utarbeides ikke etter bestemmelsene i plan- og bygningsloven.
- **Totalforsvaret:** Samarbeidet mellom sivile myndigheter, kommuner, næringsliv, frivillige og Forsvaret for å forebygge og håndtere alvorlige kriser og krig.
- **Transformasjon:** Å endre bruken av et allerede utbygd område, for eksempel å gjøre et tidligere industriområde om til boliger, arbeidsplasser eller møteplasser.
- **Utenforskap:** Manglende deltakelse og tilhørighet i samfunnsliv, utdanning, arbeid eller fellesskap.
- **Økosystemtjenester:** De goder og tjenester naturen gir mennesker, som mat, ren luft og vann, karbonlagring, flomdemping, pollinering og naturopplevelser.

Id	Hva er det beste med Fredrikstad – for deg?	Hva er viktigst for deg når vi utvikler framtidens Fredrikstad?	Hva burde være annerledes i Fredrikstad om 10–12 år?	Hva håper du vi har fått til i Fredrikstad om 10–12 år?	Hva skal til for at alle skal trives i Fredrikstad?	Hva trenger Fredrikstad for at folk skal føle seg trygge i framtida?
1	Fritidstilbudet og mulighetene	Sikkerhet, bærekraft og muligheter for barn og unge	Kommunens økonomiske situasjon	Arena Fredrikstad, på riktig vis	At vi fortsetter å utvikle og å støtte fritidstilbudene og aktivitetene	Et politi som forebygger og er tilstede i byen.
2						
3	Korte avstander, sykle, marka, elva, kysten	Å plalegge for neste generasjoner	Flere parker og færre biler.	Ikke ny togforbindelse til Oslo	At det er idrett og fritidsaktiviteter for alle	Bedre bomberom
4	Renslighet og trygghet	Samfunnet	Budsjett prioriteringer og sette folket først. Billig bolig	Ja håper det	Det er fin by med fine folk	Sikre sentrum og forebygge kriminalitet
5	Jeg liker Fredrikstad, liker kjøpsenter	At barna mine får jobber, trives på skolen, fotball, svømme	Litt mer venner og familie som flytter til Fredrikstad Jeg finne ikke jobb			Ike mer politi
6	Fint å gå tur i byen langs vannet, parkene	Utseende, miljø, parker, leke mulighet for barn	Mindre gjenger som går rundt, mer leke tilbud for barn	Mer leke muligheter for barn.	Bra tur områder, vedlikehold i sentrum	Mindre rus, mer vakter som er mer synlig
7	Parkene, naturområdene, promenaden langs elva, dammene	At det føles mer som en storby, at det er attraktivt å bo her og at folk skal flytte hit. Å få vekk stygge/falleferdig bygg	Pene bygg, restaurering. Mindre tomme tomter	At det føles mer som en storby. At området trosvikstranda/Evjekaia blir fiksa litt opp i		Mindre rus
8	Byens beliggenhet.	En bærekraftig kommune til nytte for innbyggerne.	En sunn og bærekraftig kommuneøkonomi.	At alle lovpålagte tjenester blir levert på en god og bærekraftig måte.	Sunn kommuneøkonomi og lav kriminalitet.	Lav kriminalitet, sunn kommuneøkonomi og kontroll på innvandring.
9	Allsidig kultur og restaurant liv, men heller penger inn mot helse og omsorg enn kultur.	Få all med, at ikke noen skal falle utenfor av barn og unge = idrett, leksehjelp for de som trenger det, gratis sfo for de med lavinntekt og kanskje lenger enn fjerde klasse	Ikke fler innvandrere hit,	Bedre integrerings kvalitet, lære norsk får seg jobb	Alle må rydde i økonomien sin, bruke St.croix huset flere møteplasser med trygge norske voksne som integrerer alle som faller utenfor ikke bare utlendinger	Polit i gatene

10	Alt brygga mennesket fotballen marka , glommastien utbedringa er meget bra, lys, stolpejakta,	Gratisparkering i byen, Kortids og for alle hele tiden	Bygge Torvbyen for å styrke sentrum		Beholde brygge promenaden og kultur og restauranter, beholde FFK i Tippeligaen	Politi i gatene ikke sitte i jilen
11	Fin by,rent og pent,trygt,koslige folk,fine tilbud	At det fortsatt er Trygt ,fine tilbud,ikke så dyrt,rent ,at setrum ikke bare blir kjøpesenter men beholder de lokale butikkene	Mere gratis tilbud,utviklig i sentrum ikke bare kjøpesenter, at man kan bevare feks cafer osv	Beholde sentrums butikker,kafeer, trygghet	Trygghet,trivsel ,bevare sentrum som et samlingsted for kaffer , slik det er nå Kansje mere tilbud for ungdom ,fotball,spill konkurranser få ungdommen på bedre veier, et samlingsted med folk som er utdannet, så ungdom slipper å gå på kjøpesentre å henge	Mere synlig politi, vektere synligere,
12	Ferge	Å holde soner til barn og eldre		Mindre høy bygg, bedre transport	Holde public transport	Foreldrene tar mer ansvar om ungdom
13	Bryggeoromenaden, gratis ferge	Unngå høyhusbebyggrlse, oasse på å beholde grønntarealer og småhusbebyggelse	Bedre økonpmi	Høyere andel av befolkningen i jobb	Trygt samfunn med liten kriminalitet, der folk stoler på hverandre	Sørge for at ungdom ikke faller utenfor og begynner med kriminalitet og vold. Bedre integrering av innvandrere.
14	Byferga. Gamlebyen. Ffk. Folka.	En by for folk. En grønnere by. Ikke biler.	En grønnere by.	En grønnere by.	Involvering. Arenaer for å møtes.	
15	Vannkanten, promenaden	Bedre samferdsel	Mindre bil i sentrum	Mindre bil i sentrum, bedre kollektivtilbud	Dårlig spørsmål, ikke alle kan trives	Sterke næringsliv
16	Beliggenheten mellom Oslo og Sverige ved elva Onsøy og Hvaler, og det er gamlebyen	Ta vare på sentrum og at vi er mange eldre som vil gjerne leve godt.	Satse på sentrum og mer gode krakker med ryggstøtte og langs elva	Sentrum må leve, værste ødelegger	Helt topp her også bli eldre,	Jeg føler meg trygg, men har vært syk så helsevesenet er supert og er glad i trygghetsalarmen den får meg til å føle meg trygg. Og hjemmehjelp. Hjelp der de bor.

17	Brygga, sentrum og Fredrikstadmarka. Nærhet til alt!	Bevare gågata og sentrum.	Riksvei 109, feil at det ikke blir 4 felt! Flere tar nok buss, men slettes ikke alle! Utjevning av sosiale forskjeller i levekårssoner.	Arena Fredrikstad, ny videregående skole og godt tilrettelagt tilbud for de eldre. En «grønn», fin by for mennesker i alle aldre hvor det er lett å leve godt!	Alle innbyggere må bidra litt selv! Fredrikstad folk er «joviale» og det skal vi fortsette med. Alle bør selv ønske å bli integrert i byen og bli en del av fellesskapet.	Gi informasjon om byutviklingen. Bruk penger riktig på barn, unge og aldrende personer. Synlig politi i sentrum. Tilrettelegging for alle aldersgrupper skaper trygghet.
18	Gamlebyen	Att ikke gågata dør ut	Vet ikke	Vet ikke	God by miljø	Tryggere i byen
19	Bussmuligheter. Byfølelse, men ikke alt for stort heller.	Mer byfølelse. Ting som skjer for unge i sentrum. At cafeer og spisesteder i sentrum holdes oppe!	Mer leiligheter i sentrum, at spisesteder lever. Mer storbyfølelse.	Trygt bysentrum	Åpent sosialt miljø. Tiltak for det.	Kontroll på sentrum
20	Folka. Nærheten til sjøen. Fint vær.	At vi tar vare på de unge og gir de en god start. Bevare møteplasser.	Færre biler. Flere folk i sentrum. Fortetting. Mindre uteforskrap.	Flere fritidsklubber. Flere møteplasser. Kommunale bygg som bibliotek er åpen på søndager. Flere som koordinerer tiltak for inkludering og frivillighet	Da må folk ha et sted å møtes. Det må bli lettere å få samlet interessgrupper. Vi må ta i bruke teknologi.	Flere som arbeider forebyggende. Flere møteplasser som er gratis.
21	Treffe kjente, i trygge omgivelser.	Legge til rette med samlingspunkt	Bofellesskap for eldre.	Gondoler mellom Fredrikstad og Sarpsborg, tilnærmer som i Romania ved Svartehavet, eventuelt hurtigbåt på elva	Gode boforhold, bynært.	Trygg økonomi og ikke for mange arbeidsløse grupper i byen.
22	Det er byen min, her er jeg født og blir til jeg forlater denne verden	At byen blir en trygg by å bo i for alle	Håper at sentrum har kommet tilbake til byen, med andre ord ikke et «sentrum» på Kråkerøy	At fortetting av byens sentrum har stoppet	At alle blir tatt godt vare på	At kommunen klarer å dekke befolkningens behov
23	Nærhet til sjølivet.	Gode tjenester til innbyggerne. For egen del er gode oppvekstvilkår viktig.	Bedre tjenester til de eldre og flere nærmiljøarenaer for barn og unge.	Tydeligere prioritering på barn og unge, som kommer alle innbyggere til gode.	En kommune som prioriterer universelle tjenester og ansatte i «første-linje».	Mer politinærvær og flere i første-linje.
24	Grønt arealer og elv	At sentrum blir ivaretatt	Legge tilrette for sykler, og samtidig lett fremkommelig for biler også.		Integrering og samhold	Slå hardt ned på kriminelle, og sørge for at alle følger norske lover

25	At byen er stor nok til at det er et godt utvalg av butikker, spisesteder og kulturtilbud, men samtidig liten nok til at det er korte avstander og rolige boligstrøk.	Fokus på barn og unge; kvalitet på skoler og barnehager	Bedre kollektivtilbud	Enda bedre tilbud i sentrum med kafeer, restauranter og kulturtilbud.	Få ned arbeidsledigheten	
26	Menneskene og nærheten til sjøen	Menneskene i sentrum: Fokus på barnehager, skoler, idrettsanlegg, eldreomsorg	Skoler med bedre økonomi	Skoler med bedre økonomi	Gode aktivitetstilbud - særlig idrettsanlegg med tilstrekkelig kapasitet	Politikere som er mindre opptatt av fillesaker og symbolpolitikk, og mer opptatt av at Fredrikstad ikke skal bli en glemt avkrok i Østfold
27	Gratis ferge, liten bykjerne, god beliggenhet i forhold til både sjø og skog,	Flerbruk av arenaer, ungdomsrettet utvikling, beholde historie, bruke gammelt enn å bygge nytt, gi midler til arenaer for ungdom og kultur.	Sentral Høgskole i bykjernen (f.eks torvbykvartalet), beholde grøntområder, nybygg burde ha flerbruks potensiale, samlet bykjerne med sentrum og Kråkerøy	Videreutviklet Værste og Jotne området, sentral Høgskole i bykjernen, satsing på møteplasser for unge,	Grøntområder, en felles bykjerne med sentrum og Kråkerøy, god kollektivtransport,	Utbedring av bomberom/tilfluktsrom, god kollektivtransport, drikkevann og strøm
28	Hyggelige mennesker, fin sommer, bra turmuligheter	Tatt min alder (82) i betraktning, god eldreomsorg. Gode skoler for de kommende generasjoner	Flere grønne lunger i sentrum	Mere småhusbebyggelse	Alle kan ikke trives, men det er viktig å føle at vi blir hørt og blir tatt vare på av de som styrer kommunen.	Ikke flytt politistasjonen ut av sentrum. Intensiver arbeidet mot rus og kriminalitet. Støtt frivillige organisasjoner.
29	Byen og skjærgården	Skoler, gjør grunnskolen til Fredrikstad sitt fortrinn! Da kommer tilflytting og attraktiviteten.	Bedre skoler.	Norges beste grunnskoler		
30	Sommerby, elva, nærhet til Hvaler, FFK, Gamlebyen, stolt historie	Nærings- og boattraktivitet. Infrastruktur	Bedre infrastruktur. Sikre næringslivet mht etablering og rammevilkår	Det samme som i punkt 3	Samlende politikk og retning. Lite ledighet og nye arbeidsplasser	Forutsigbarhet mht til økonomi og arbeidsliv

31	Närheten till allt, natur, högskola, Oslo & Sverige	Tror att ett samarbeite med högskolan för att få ökt studentlivet. Samtidigt är det väl också inne nu med "bostads attraktivitet"	Det är jag inte nog insatt i för att kunna ge ett bra svar. Men tror att vägar samt gång och cykelvägar runt om staden hade behövt ett rejält lyft	Allt ovanstående	Omöjligt att svara på.	Den globala otryggheten är väl ganska hög generellt. Så det första jag tänkte var beredskap, men tror också på en satsning till pre/on boarding-processer till högskola/näringsliv.
32	Koselig by med utnyttelse av elva, supert med gratis byferger, og korte avstander for ferdsel til fots	Implementere bærekraftige og nytenkende løsninger som er Sirkulærhovedstaden Fredrikstad verdig	Noen flere grønne arealer i sentrum hadde vært fint	Implementert bærekraftige og nytenkende løsninger, og hadde vært kult om Fredrikstad ble en by å se til for fremtidens grønnere byer	Jobbe for å redusere forskjeller, da det forekommer en del «fattigdom» (for norsk skala i hvert fall i Fredrikstad leste jeg om en liten tid tilbake	Mindre dop og rus for enkelte, da det virker å være litt av det i Fredrikstad også. Mye snusing og røyking her også for så vidt, som antageligvis ikke gjør så mange utrygge, men kunne gjerne sett en nedgang på slikt synes jeg. Men folk velger jo det selv (selv om pris og avgifter kan påvirke), og kort vei til Sverige spiller kanskje også en rolle..
33	Elva og elvepromenaden, Gamlebyen, utbyggingen av Værsteområdet, alle restaurantene, Isegran, kort vei til sjøen og marka.	At det blir holdt av plass til grøntområder, krakker, spesialbutikker, litt trimapparater med trær/busker rundt så det blir triveligere å trene enn et åpent område som på Dampskipsbrygga.	At Trosvikstranda/Holmenområdet er ferdig utbygd.	At Trosvikstranda/Holmenområdet er ferdig utbygd.	At vi får mer grøntområder og sitteplasser som gjør det koselig å ferdes i byen.	Flere hjertestartere med bedre skilting om hvor de er , mer sikring av kaikantene, mer synlig vakthold/politi pga mye narko-omsetning med påfølgende kriminalitet.
34	Sommerby, ferga til Gamlebyen, for meg - god kollektivtransport	Skoler, gode barneskoler og ungdomsskoler. Nytt og moderne bibliotek	Skolene i dag forfaller. Håper det satses mer der.	Nytt bibliotek (man ser både i Oslo og Sarpsborg at biblioteket brukes aktivt av ungdom, barn og voksne)	God aldersblanding. Beholde mye av den gamle bebyggelsen. Fredrikstad vil miste attraksjonen som turistby hvis byen består av mest ny bebyggelse	Gode skoler og barnehager. At eldre tas hånd om. Ønsker flere omsorgsboliger

35	Nærhet til marka Busstilbudet på 109	Prioritere oppvekst og utdanning Eldreomsorg Prioritering av grønne transportmidler (gange, sykkel og buss) Gjøre sentrum mer tilgjengelig med grønne transportmidler	Mindre bilbassert Flere barnehageplasser Bedre skoler og utdanning Mer verdig eldreomsorg	Lavere arbeidsledighet og høyere utdanningsnivå Under 50% bil i transportmiddelfordeling Bedre tilrettelagt for gang, sykkel og buss	Ingen må føle seg utenfor og alle må få lov til å delta i samfunnet Økt kunnskap	Fokus på Universell utforming Kriseberedskap
36	Elva, nærhet til Hvaler	Bred tilgang på jobbmuligheter. Alle bør kunne finne arbeid i fredrikstad. Forutsigbarhet og tilrettelegging for bedrifter er et must.	Oppgraderte skoler på alle trinn. Veisituasjonen må opp fra knestående. Broer osv.	Vei på europeisk og forutsigbart nivå. Skoler og generell utbygging må fokusere på tilflytting av annet enn pensjonister i dyre leiligheter.	Trygghet fra gjenger og kriminalitet. Forutsigbarhet og tilrettelegging for familier. Tilgang på jobb og fritidsaktiviteter for alle.	Opprydding blant kriminelle. Altfor lite ressurser tilgjengelig når narkotika og kriminalitet ikke etterforskes. Læreren må være sjefen i klasserommet.
37	Mangfold av folk og tilbud, f.eks. bra bibliotek. Kino, kulturskolen, Gamle byen, restauranter	Miljø, arbeidsplasser, at Fredrikstad beholder et unikt uttrykk	Å få Glomma og Vesterelva ren igjen. Gerne enda bedre tilrettelegging for sykkel/offentlig transport	At elvene og dermed Oslo fjorden/Skagerrak har blitt så rene at man faktisk har lyst å bade der. Bra liv under vann! At Fredrikstad tiltrekker seg flere gründere og at folk som bor her trives godt.	Respekt for hverandre - Gode møteplasser hvor man ikke må konsumere/betale for adgang. Et variert tilbud som kan treffe på tvers av inntektsgrenser og miljøer	Gode (sykkel-)veier, fokus på bra skolemiljø og rask tverrfaglig innsats for barn som er i fare med å falle utenfor
38	Sommer og aktiviteter langs brygga, og i byen for øvrig.	Gode bomiljø og bomiljø. Ivareta eksisterende bomiljøer og byggestil. Ikke mere av uheldig utforming av boliger, som bryter med nabolaget - f.eks 'kassene' på gamle stadion, som ikke står i stil med bebyggelsen for øvrig. Utforming må sikres når Trosvik stranda skal utbygges, ivareta profil mot elva.	Bedre sikring og skilling mellom biltrafikk og gående/syklende. Godt tilrettelagte møteplasser, der Stortorvet har gode muligheter mens Nygårdsplassen er eksempel på møteplass som ikke fungerer.	Gode bomiljø også for barnefamilier, ikke bare for pensjonister.	Gode bomiljø. Aktiviteter for barn og unge. Tilrettelegging for barnefamilier.	Godt skille mellom biler og andre trafikanter. God synlighet, og god belysning på kvelds- og nattetider.

39		Flere parker, flere og tryggere sykkelstier, bedre friidretsanlegg, flere og større naturområder, sterkere naturvern, og en god kommuneøkonomi.	Kommune økonomien bør bli bedre, bedre skoler	Bedre kommuneøkonomi, skoler som fungerer for alle, flere paker, gode sykkelstier	Bedre skoler, flere jobber.	Mindre fattigdom, flere naturområder
40		Gode sykkel- og gangveier i sentrum og utover. Fine parkområder med mulighet for å sitte ned og lekeplasser for barn.	Bedre og tryggere sykkelveier både i sentrum og ut i boligområder. Gågate med liv!		Trygge og gode barnehager, skoler, nok arbeidsplasser og en by for alle. Åpne plasser for lek og rekreasjon.	

Id	Frivillig å svare: skriv inn navn eller organisasjon du representerer	Hva er viktigst for deg når vi planlegger framtidas Fredrikstad?	Hva gjør Fredrikstad til et godt sted å leve i dag – og hva bør være annerledes i 2040 for å gjøre det enda bedre?	Hvilke utfordringer og hensyn må vi klare å håndtere samtidig fram mot 2040 for at Fredrikstad skal utvikle seg på en god måte?	Hva trenger Fredrikstad for at folk skal føle seg trygge i 2040?
1	Bordvert: Vegard	At vi inkluderer det gudommelige aspektet i folks bevissthet. Som han er generell oversikt over hva som er riktig og galt. Da vil vi få det beste grunnlaget for å ta de riktige beslutningene. Det demokratiske aspektet. Planlegger for en trygg alderdom - så man kan bo trygt hjemme. Det er få arbeidsplasser. Vi må tiltrekke oss flere og vi blir stadig eldre. Hvordan skal vi handtere så mange eldre som skal bevege seg i sentrum. Vi hører om nedbygging av aldershjem og skoler pga av økonomi. Handlingsregelen på 3% kan økes til 4%. 4% handlingsregel er riktigere. Staten skylder alle kommunen disse pengene som er holdt tilbake. Disse pengene kunne hindret mange nedleggelse. Den ene prosent er en mulighet for kommunene.	Det som er bra er mangfoldet. Det moderne og det gamle. Værste og Gamlebyen. En fantastisk kyst. Det er veldig mange som pendler i dag. Det bør være en lettere forbindelse mellom politikken og bedrifter. En annen avgiftspolitikkk for bedriftseiere og innovatører. Færre avgifter. Mer samhandling mellom kommune og frivillighet. Mer regional samhandling. Det bør være mer penger til frivilligheten. Mer samarbeide med frivilligheten. Vi må få til flere ting sammen. Frivillige organisasjoner må samarbeide mer og vi må legge til rette for dette. Flere arenaer for å møtes. Vi må utnytte de frivillige ressursene bedre.	Vi blir dobbelt så mange over 80. Vi må ha flere generasjonsmøter. Vi må utløse det potensialet som eldre/pensjonister representere som ressurser i samfunnet. Vi må integrere de åndelige aspektet for å balansere og løse utfordringer mennesker har i seg selv. Enkle forløsningsmetoder kan hjelpe folk i stor grad. Om man kan få inn det ånedelige aspektet i tidlig aldre. Det kan løse konflikter. Personer som har opplevd kamphandlinger i tidligere liv får utløp for dette livet. Forløsningsarbeid og enkle forløsningsmetoder vil kunne hjelpe på dette. Tanketerapi, rosenderapi og soneterapi. Vi må se på fysiologisk og biologisk alder. Kollektiv bevissthet påvirker hvordan man lever sitt liv. Fokuser mer på positiv fysiologisk alder.	Gode generasjonsmøter. Vi må forene ulike aldersgrupper. Samle på tvers av generasjoner.
2	Bordvert: Pernille	Folkevalgte har alltid rett Arbeidsplasser tilrettelegge for, verdiskapning, næringslivet, utvide næringsarealer, sirkulære, hele spekteret, lokke de tilbake, legge til rette for både nyskapende grundere, Barnefamilier, spredt boligbygging, som folk har råd til, praktiske, hus og hage med skolekapasitet og skolestruktur og barnehage. godt omdømme, om at det er bra å bo, tiltrekke barnefamilier. Unge fertile kvinner, stabil befolkning, studenter har lite sosialt nettverk som de har vanskelig å treffe andre. Møtetilbud for studentene, men hvordan de kan bli mer attraktive. satse på integrering og forebygge ungdomskriminalitet - mangfoldige bomiljøer,	Allsidigheten er bra, vi savner ingenting. Føler oss trygge men det er episoder, Stor nok til å være by men liten nok til å være hyggelig. Alternative mestringsarenaer: som e-sport f.eks. Komme seg inn boligmarkedet med nybygg. legge til rette for både nyskapende grundere,	Mer næringsarealer opp mot grønne verdier Integrering - de som allerede er her først og så eventuelt åpne for å ta i mor fler Eldrebølgen - de kan bo sammen i motsetning til mangfoldige bomiljøer fordi det er mer effektivt for å motta helsehjelp.	Samhold i lokalsamfunnet. Mer synlig politi, forutsigbarhet for tjenestytingen, god eldreomsorg, hverdags trygghet, lokalsamfunnet ditt, Mer fellesområder inne og ute, mangfoldige bygg og leiligheter, for de som bor der. naboskap. Samfunnsberedskap: tilfluktsrommene, ikke skremselspropaganda men likevel viktig. Næringspolitikken, beskytte arbeidsplassen.
3	Bordvert: Marianne	Fellesskap og mange ulike arenaer for fellesskap.	Fremtidspositivisme. Nærsynthet trygge nærmiljøer. Generasjoner møtes. Tiltak i nærmiljøene! Den gode byen. Det gode arbeidslivet. Løkka. Plassene	Økonomisk og miljømessig bærekraft. Sosial boligpolitikk. variasjon i boligtilbudet. Deleøkonomi. Eksempel Trondheim åpne opp for kreative løsninger. Økende ungdomskriminalitet, OG samtidig sikre at ungdom ikke flytter ut av kommunene. Unge voksne. Utfordringer må hanskas med! Kollektivtilbud.	Økonomisk forutsigbarhet - framtidsrettet. stabilitet. Tilhørighet, gode arbeidsplasser. Det sosiale limet rom for alle. Utenforskap mangfold og inkludering. Langsiktighet, modige politikere. Tilhørighet politikere, administrasjon og næringsliv i fellesskap. Ikke kjernekraft.
4	Bordvert: Anna	ta være på grønt areal og marka; skape miljø med mindre forurensing; skape helhetlig bybilde: sentrum og Storbyen og sykehus er tomt, Væreste full i gang; ikke bygge i våtområdet; bolig til eldre som de har råd til og sentralt til forskjellige service, slik at de kan slippe å kjøre bil og tilrettelagt til transport muligheter; dobbelt spor til Oslo; økonomisk tilgjengelige bolig; sørge for at utenforskap blir mindre; en by som dekker hverdagslig behov til alle type folk, en jobb å jobbe med og en bolig å bo i; en by som attraktiv til både unge og eldre; bysentrum som fungerer til alle aldersgruppe; servicetilbudet er viktig slik at innbyggere handler her i byen og ikke i Sverige.	Godt nå: marka, elva, gamlebyen, gratis ferge, flotte badeplasser; mye godt grep for å skape godt byliv; Litteraturhuset, elvepromenaden; I 2040: Enda mer bilfritt, mer liv i gatene i sentrum i hverdagene, ikke bare helgene; mer kontinentalt/europeisk tilbud, uformelle steder; bedre kollektivt transport; liv helt fra Gamlebyen, Cicignon fram til Væreste; godt tilrettelagt på gjestebåtplasser og egen båtplasser og generelt godt båtliv er veldig viktig; bedre tømme stasjon til båter	eldrebølge; skape godt tilbud til eldre samtidig passe godt på ressursene; flere prosjekter som Mama Cicignon der alle aldersgruppe kan bo sammen; flere turister i Fredrikstad i hele året, ikke bare sommeren; byggekostnader er en utfordring; pris på råværer; utbygging og naturhensyn problematik; folk har mindre råd å eie eiendom, det må håndteres; bygges billigere	håndtere kriminalitetforebygging; det blir flere gammel så trenger vi flere omsorgsbygg, god kontroll på folk som jobber i helseomsorg så de som tar være på eldre er pålitelige; kommunen må være godt egnet for å levere alle service som det skulle og kan ha god kontroll; stop alle krigen; digital kompetanse bygges opp, digital utenforskap håndteres;
5	Bordvert: Guro	Først: Hvilket F ønsker vi? Hvem skal bo her? Ønsker vi "Florida"? Yngre? Flytte tilbake. Bedre grunnskoler enn Oslo, bredde i fritidsaktiviteter for alle aldre (konkurrerer med Drammen, Lillestrøm, Ski). Poenget med det å samles. Må være sikker på at jeg møter noen jeg har noe til felles med. Tilrettelagt i storbyen, hva er samlingspunktene i Fredrikstad? Kan være så mye. Scene, kunsthåndverk. Barneteater: Vi er gode i dag - finnes stort potensiale i inkludering. Sport er mer tilgjengelig. Rom og steder der man kan samles. Ikke bare shopping. Grønt og hyggelig. Lokalsamfunnene og nærmiljøene rundt skolene. Møtested lokalt. Sentrum trekker for mye - eks Trara som er for nære byen (bortsett fra idretten på skolen). Initiativ for at skolen kan åpnes. Ikke låste dører. Bygge for framtiden. Fortauene brede nok og rommene store nok. ikke bygge for nå. Eks dimensjonere skolene og offentlige rom. (Skjønner at det også er kost-nytte-nå. Men kan bli dyrt etterpå).	Bra i dag: Tilgjengelig. Lett å komme steder. Butikker er spredt. Arbeidsplassene er spredt over flere steder i byen. Effektiv - vet hvor alt er - enten gangavstand eller kjøre-avstand. (Men vi er ikke sikre på hvordan det er for de som bor lenger unna sentrum). Det er veldig fint her. Bybildet er blitt veldig fint, sammenliknet med før. 20-25 år siden. Gjør mye for opplevelsen. Innflytter - velkomment - eksemplifisert med dansemiljøet. Føltes verdsatt. Enda bedre: Må få bukt med ungdomskriminaliteten. Fanges opp tidlig. Bedre på integrering, føle at man er en del av noe. Alle må bli verdsatt for det de er. Rettfærdig behandling - ikke det samme som at alle blir likt behandles. Ikke en løsning for alle. Deltakelsen her i dag et bilde. Økende forskjeller generelt er ille. (trenger ikke fler idioter i eliten) Skoletilbud går feil vei. Legger ned skoler. Det blir flere private skoler. (VGS) Litt overgang /overlapp til neste spørsmål.	Økt demokratisk deltakelse. Engasjement, heie fram flere ulike stemmer. Dra fram suksesshistorer og folk fra ulike deler av samfunnet som har lykkes. Håndtere forskjeller og sørge for inkludering. Værste blir "hvit getto" Samarbeid med kommunene rundt. Ikke bare Fredrikstad. Bussforbindelser til flere deler av Fredrikstad, utkanten. Skal vi få flere til ikke å bruke bil må kollektiv bli bedre. Skal man klare seg uten bil generelt, ikke minst eldre. Tidligere hadde vi minibusser som gikk og supplerte de største bussene. (eks Bjørndalen- Kråkerøy. Tok opp folk der de sto.) Mindre størrelser på bussen. Delingsøkonomi - ting flere har behov for. Mer tilrettelagt for deling. Alle har en av hvert. Vet ikke helt hvordan. Ala Skattkammeret. Mer av den type løsninger. Samle innovasjonen i samfunnet. De innovative folka. Vi trenger å utvikle nye løsninger på de mange problemene. Annerledes problemer. Mer kulturnærings i 2040 (Grønn næring den også - lite utslipp! :-)) De store fasene i livet blir verdsatt av kommunen /det offentlige. Eks "fødselspakke" i Finland.	Mer synlig politi i gatene + nærhet til sentrum. Feil retning at politiet flytter vekk. / er flyttet til Grålum. Nærhet til det vi trenger. // Tilfluktsrom med dekning til alle. Som kan brukes til annet. Flerbruk. Se til Finland. // Kultur er også beredskap // (Tror ikke Nato-nærvær nødvendigvis er bra på Borg havn og Rygge mtp å være terrormål.
6	Digitalt møte, anonymt innspill	Oppvekst og helse. Det trengs mere penger inn i helse og oppvekst . Forebygge for at ungdom som faller ut . Og flere stillinger i skole og helse skaper mer arbeidsplasser i Fredrikstad kommune	Godt sted og være så er det sjøen 🌊	Utsatte leveområder Og skolene for og få alle igjennom til utdanning og trivsel	Miljøene

7	Innspill fra Digital folkemøte 15.04.26 - referert Vegard Anda	Det helt overordnet er at det må være plass for alle i byen. Det må være en by for alle. Både gjennom byutvikling og sentrumsområder. Det begynner å bli tett i sentrum og det er dyrt. Det må være boliger for alle. Innbyggerne må kunne være med å påvirke så det blir flere bydelshus eller samfunnshus. Politikerne snakker mye om frivillighet og man må skille mellom de frivillige de ideell sektor. Man man få til flere større samarbeid med frivillighet og ideell sektor. Det er overganger som kan utnyttes bedre. Flere kan samarbeide og man bør ikke tilby mye av de samme tilbudene. Vi trenger mere samskaping for mindre utenforskap og mindre fattigdom. Yngre trenger tid og trygghet for alle. En by med rom for alle. De som er 55+ med innvandrerbakgrunn er glemt. Mange har begrenset språk og begrenset med ressurser til å komme seg til og fra møtesteder. Mange har landsbruksbakgrunn og kunne bidratt eller deltatt i et prosjekt som kunne vært igangsatt for denne gruppen. Det mangler tiltak og mange trenger samvær. Mange blir fort hjelpetrengende. De trenger å komme seg i aktivitet. De kunne trengt en jordlapp og et tiltak for å komme i aktivitet. Det viktigste kommunen må være opptatt av er barn og oppvekst. Straks de begynner på ungdomsskolen så blir det grupperinger og ofte blir det norsk eller innvandrergrupperinger. Det er flere områder med levekårsutfordringer og mange fra disse områdene trenger å oppleve det andre barn og ungdom opplever. Man trenger tiltak for å skaffe jobb til de gruppene som sliter med språk og arbeid. Veldig mange trenger veiledning for hvordan de kan leve bedre. Det finnes midler i veiledningstjenester. Vi trenger et system som kan tilby de som trenger det mer. De barna som har utfordringer, spesielt i ungdomsskolen, trenger mere oppfølging der hvor foreldrene har svakt språk. Ungdom kan ikke være tolker i samtaler som handler om seg selv. Vi trenger flere arbeidsplasser og integreringa må skje på arbeidsplassen. Folk må lære seg "kodene" som skjer ved en arbeidsplass. Mange organisasjoner driver med forskjellige ting og man har forskjellige rammer. Men vi må samarbeide sammen for å lykkes med integreringen. Det er vanskelig å fylle kravene til stillinger og vi har ingen plass for de. Vi trenger flere plasser for arbeidstrening. Vi trenger et bedre system for integrering i samarbeid med NAV og kommune. Inkludering og arbeidsplasser. Vi trenger samskapingsarenaer. Kunne vi få med i teksten til samfunnsplan at vi gjør noe innovative grep som vil interessere næringslivet. Mange har arbeidsevne og delvis kompetanse, men mange mangler språk. Det er ikke kompatibelt. Sosial bærekraft blir viktigere og viktigere. Flere må komme i aktivitet for skape trygghet	Det er mye fint med Fredrikstad. Skal vi gjøre det bedre i framtiden så må vi se på menneskene i denne byen og de må kartlegges hver for seg. Det er store forskjeller. Vi må kartlegge ulike grupperinger bedre. Vi må inkludere alle for unngå parrallellsamfunn. Vi må se på alternative boligmodeller. Prisene er høye. De som trenger en bedre bolig har ikke råd til dette. Ungdommer må justeres for å treffe framtidas krav. Vi må ha tiltak og gjøre noe grep for å motvirke arven til mange av de som har foreldre som ikke er aktive i dag. Vi har ikke koblet foreldrene til samfunnet og de bidrar ikke. Barna deres vil arve disse holdningene. Boliger er attraktive for eldre som vil flytte fra Oslo. Vi må øke attraktiviteten for de som kan bosette seg som er yngre i arbeidsfør alder. Fredrikstad har veldig mye - vi har skog og sjø. Byen er sentral mot Flyplass og ungdom. Det er skoleplasser og barnehageplasser til alle. Det er veier tilrettelagt for friluftaktiviteter. Vi ligger veldig fint til geografisk. Det er vakre omgivelser som må ivaretas. Det er blitt en elveby. Den har tatt vare på gamle arealer som Gamlebyen og Isegran. Kort vei til sentrale strøk. Det har vært veldig homogent, men små forskjeller. Det veldig mange sier når de kommer til Fredrikstad er at det jovialt og at det ikke er så stor forskjell på hvermandsen og direktøren. Det er en avslappet stemning. Det er et godt kjennetegn. Vi er litt "nedpå". Vi har mange kommunale bygg som står tomme. Nydelig bygg. Hva om kommunen gjør om disse byggene til boliger for vanskeligstilte. Det er noen sykehjem som f.eks kan bygges om til spesialboliger. Fram mot 2040 trenger vi gode tiltak/boligprosjekter som kan testes gjennom kommunen.	Utfordringen ligger i å omsette gode tanker til handling. Vi må sette samarbeid med gode aktører i system. Vi må få flere til å bli engasjer i samfunnet. Søke mer statlige midler. Samarbeide med med næringslivet. Vi trenger å kunne varsle innbyggerne på nye måter, som f.eks gjennom SMS.	Vi må klare å bygge ned forskjeller, istedet for at de skal bli økte forskjeller.
8	Digitalt møte, innspill fra Yngve Nygaard Leder Seniornett Fredrikstad	Et aldersvennlig, raus og inkluderende bysamfunn i kontinuerlig utvikling. En by hvor man både evner å skape nye urbane kunnskapsbaserte arbeidsplasser og nye attraktive boliger samtidig som man tar vare på de beste fortidsminnene gjennom Værste, Gamlebyen, Bastionfestningen og Isegran mm.	Mangfoldet av aktiviteter, kulturtilbud og naturopplevelser (elva, marka og skjærgården). Videre en kontinuerlig byutvikling og modernisering, men hvor man også evner å tar vare på plankebyens historie. Det som kan bli bedre er et modernisert kollektivknutepunkt, oppgradering og modernisering av biblioteket og en revitalisering av gågata for å skape mer liv og aktivitet i sentrum.	Skal vi løse demografifloka og realisere «bo TRYGT hjemme» reformen må vi få til systematisk samhandling og samskaping mellom kommuner og organisert frivillighet. Innen 2040 blir vi dobbelt så mange over 80 år, og ressursmangel gjør at politikere og andre skyver stadig flere oppgaver over på frivilligheten og pårørende. Da må forholdene legges tilrette gjennom bedre koordinering, samhandling og basisfinansiering. Samtidig må det tas i bruk gode verktøy for oppgavedeling i helse- og omsorgstjenestene (type Nyby), som kan knytte sammen behov med ledige ressurser. I hver vår isolerte silo får vi ikke til så mye, men ved systematisk samhandling og samskaping kan vi løfte Fredrikstad og få til veldig mye på en effektiv og bærekraftig måte 	Sammen iverksette «bo trygt hjemme» tiltak for alle med behov for det, etablere trygge nærområder og sosial møteplasser samt ha nok politi og vektere i gatene for å bekjempe organisert kriminalitet.

Id	Råd/utvalg	Hva er det beste med Fredrikstad?	Hvor vil vi være om 10-12 år?• Folkehelse, sosial ulikhet og utenforskap• Demografi• Økonomi• Klima og miljø• Areal og mobilitet• Regionalt samarbeid• Samfunnssikker
1	Planutvalget	Allsidigheten! En liten nok kommune til å være hyggelig, men stor nok til å være en kommune Ad bruken av bilder i presentasjonen - setter fredrikstad på kartet slik vi ønsker å fremstå. Det er dette vi ønsker å bygge videre på. Småhus idyllen, ikke de firkantede blokkene. Folka er det beste med Fredrikstad. En helt annen relasjonell væremåte her enn andre steder! Lett å komme i kontakt	-Bedre overordnet byplanlegging som hensyntar innbyggerne, istedet for sak-til sak -Gode uteplasser i sentrum og bydelssentra der man kan være og gjøre ting uten å bruke penger -Forpliktende langsiktige planer som går over mer enn 4 år/valgperiode -Vern av bynær natur og etablering av ny grønnstruktur i nye områder. -Vern av eldre verneverdig arkitektur og bymiljøer -Et godt utbygget og pålitelig kollektivtilbud
2	RFF	Natur og bykvaliteter: Kombinasjonen av flott natur og en ikke for tettbygd by. Frivilligheten: Sterk og omfattende frivillighet i Fredrikstad. Frivilligheten burde løftes mer frem, fordi den både skaper tilhørighet og motvirker utenforskap.	Medvirkning og rettigheter: Reell medvirkning for personer med nedsatt funksjonsevne må være på plass. Det skal bli selvsagt at mennesker får medvirke i avgjørelser som har stor betydning i eget liv. Dette gjelder også innvandrere, elever og arbeidstakere.CRPD må ligge til grunn for planlegging: Ny samfunnsplan for Fredrikstad bør tydelig forholde seg til CRPD. Arbeid og utenforskap: Flere funksjonshemmede må inn i arbeid. Det må synliggjøres at arbeid motvirker utenforskap, og er helsebringende og positivt på mange måter. Tidlig innsats er veldig viktig. Bruk av barnepsykologer og oppfølging og avlastning må inn i planen. Universell utforming Universell utforming må være grunnleggende og systematisk, i all planlegging - ikke «ekstraavgifter» i etterkant. Det er bra for alle! Integrering og økonomi Økonomi må ses som en del av samfunnsdeltakelsen. Styrking av økonomi hos utsatte grupper er viktig for integrering. Fra ord til handling Planen må settes ut i praksis. Forebygging av utenforskap • Planen må beskrive hvordan man systematisk kan “redde” folk fra utenforskapet. • Det handler ikke nødvendigvis om store kostnader. • Førsteprioritet: tiltak som kan «redde noen» – det har stor verdi både for samfunnet og for den enkelte. Frivilligheten som mål og metode Frivillighet er både et nåværende fortrinn og et framtidsmål: • Frivilligheten er avgjørende for å: - o motvirke utenforskap - o bidra til inkludering og tilhørighet - o støtte mennesker som sliter

3	Helseutvalget	•Økologisk godt sted å være, det er fint her med fine hus •Vi er uformelle og "nedpå" - fellesskap •Beliggenhet, skogen og kysten. Vi har bra butikker og det vi trenger. Kulturlivet •Beliggenhet, elva •Spenstig ny visjon •Folka - det andre har vi fått. Folka er vi og utvikler. Når vi er på vårt beste er vi gode! •Et godt sted å bo- ikke for stort, oversiktlig, og mulighet til å bruke byen, marka og kysten innen kort tid. Det må vi bruke for å promotere oss utad. Turistdestinasjon for friluftsliv. Tidligere vår og lengre grønt. •Flere små drivverdige byenheter - en rekke sentra med 100 meters byer med korte ansvar. Disse må vi tilrettelegge for. Mange differensierte små sentra som fungerer byutviklingsenheter. •Ligger nært Sverige •Det har bodd folk her i flere tusen år, vi trives. •Folkesjela - de som flytter hit vitner om å bli godt tatt imot, møtt med vennlighet. •Mangfoldet av muligheter - vi kan gjøre alt innenfor egen by. Alt fra ide til produksjon. Vi må fortsette å legge opp til industri/arbeidsplasser som gjør at produksjon også skjer her - i Fredrikstad.	Folkehelse, sosial ulikhet og utenforskap o Områdeløft i levekårsutsatte områder o Bekymring for sosial ulikhet. Vi har segregert oss - det må vi finne veien ut av. Dette må være politisk prioritet nummer 1. Sosial ulikhet må vi jobbe med. En ting er å mangle penger, men det å stå utenfor arbeid er også sosialt ekskluderende. Kommunen må legge til rett for flere private arbeidsplasser. Kan gå på bekostning av andre mål (for eksempel klima? Jfr viken park) o Vi er enda bedre på å utnytte kunnskapen vi har til å gjøre gode valg, og samarbeide på tvers av politiske grenser. Vi kan bli bedre på å framsnakke hverandre. Bruke tall og data vi har, for å sette inn tiltakene der det trengs. Vi må få mer selvtillit. Vi må snakke oss opp og være stolt av oss. Vi har alle oppskrifter ofre å lykkes, og stå sammen om dette. Demografi o Er vi rigget for så mange innbyggere i 2038? Vi må bygge helsetilbudene parallelt og ha tiltaksplaner for eldre og uføre Økonomi o Bruka elva som ressurs Klima og miljø o Fortsatt ha flotte og dyrkbare hager. Vi kan bli «Den økologiske byen» i Norge – deleøkonomi. o Forurensning og avløp - vi har en død Oslofjord, og Glomma har med seg mye som krever at vi må være sammen om å rense fjorden. Bra at vi bygger renseanlegg på Øra som tar ut nitrogen. Areal og mobilitet o Redd for boligutbyggingen med disse kassene. Og: Ikke fortette mer, det går ut over hus med store tomter og store hager. Vi (politikere) må være tydeligere på hva vi mener og høre på innspill som kommer, vi må ha attraktive boliger for alle aldersgrupper. o Utnytte elva enda mer som transportåre o Hvem skal vi tiltrekke oss som tilflyttere? o La bydelene/bysentre/lokalsamfunnene bestå og utvikle seg. Vi er ikke ferdig med småkommunene. Videreutvikle småsentrene. Gir god tilhørighet, dyrke stedenes egen karakter og dyrke forskjellen/identiteten. Vi må få Fritidsturisme - det er så mye fint man kan gjøre her, og mye bra natur. Det må vi utnytte til en opplevelsesbasert turisme. SÅ må vi jobbe mer med 100-meters byene; det må bli tettere og kortere vei til alt i lokalsamfunnene/tettstedene. - bli mindre bilbasert. Vi må bli enda bedre på å utnytte kunnskap, slik at vi kan ta gode valg. Vi må samarbeide om gode politiske løsninger framover. Regionalt samarbeid o Tenke større regionalt og samarbeid med Sarpsborg Samfunnssikkerhet og beredskap o Trenger økt beredskap på sykehjem, omsorgsboliger og oppgradere tilfluktsrom. Utarbeidede og ajourføre evakueringsplaner o Strategi for lokal matberedskap o Vi må bygge opp mennesker. Det er vanskelig å vite hva vi skal forberede oss på. Vi må være mer fantasifulle om hva som kan være farer.
4	Ungdomsrådet	Mangfoldet; kulturer og mennesker Tilbudet for unge, kultur: Det er mye å finne på miljøet Korte avstander St.Croixhuset Fredrikstad har en fin størrelse og gode fritidstilbud for unge Alt er nært, trenger ikke dra langt, Størrelsen på byen: Ikke for stor og ikke for liten Fine områder i og rundt byen; brygga, Glomma Brygga om sommeren. Kysten. Slevik og Hankø Idyll-festivalen	Folkehelse, sosial ulikhet og utenforskap: Økt innenforskap, mindre sosial ulikhet. Fredrikstad kommune ser verdien i demokratiske og forebyggende arenaer for unge, der de kan senke skuldrene og sosialisere på tvers av ulikheter. Tiltak mot utenforskap og for god folkehelse som fungerer, og kan hjelpe alle som trenger det. Vi må inkludere flere – få ned utenforskap, se menneskene som en ressurs. Få flere unge i jobb. De mange unge uten jobb må rekrutteres Bli en attraktiv by å bo i, med gode skoler, gode tjenester og gode jobber. Forfallet i sentrum må bort – så vi kan være stolte over byen vår, og å vise den fram. Økonomi: Økt innenforskap, og flere i jobb. Alle som kan, skal ha en jobb å gå til. Bedre kommuneøkonomi, og lønnsomme økonomiske prioriteringer. Ansvarlig bruk av hver krone, for eksempel med skolestruktur. Konkurransedyktige offentlige tjenester. Et sterkt næringsliv som gir mange jobber. Få inn skatteinntekter. Klima og miljø: Vi skal ha flotte grøntarealer, med et stort biologisk mangfold Regionalt samarbeid: Enda tettere samarbeid med nabokommuner om store kommunale tjenester, samarbeide med andre kommuner. Samfunnssikkerhet og beredskap: Samfunnssikkerhet og beredskap må få mer fokus. Vi må få digital suverenitet og økt teknologisk beredskap. Vi må jobbe på tvers – se bredden. Gjøre det trygt å vandre i byen, skape et inkluderende sentrum
5	Teknisk utvalg	Folka elva sommeren beliggenhet gratis ferge Fergene Veumbekken Bryggepromenaden korte avstander kompakt kommune nærhet til Sverige Gamlebyen mange badeplasser Glommastien Dammene og marka Fine turområder Store rekreasjonsmuligheter Fredrikstadmarka Klimaet Korte avstander til ting vi trenger; skole, butikker, nærmiljø.	Bedre kollektivtransport i hele kommunen! Knytte sammen periferien med buss Alle skal ha like muligheter, uansett funksjonsnedsettelse eller hvor man bor Mindre ulikheter innad i kommunen i 2038: Vi klarer å gjøre noe med utenforskap, flere i arbeid, flere fritidsklubber - også i periferien. Attraktivt næringsliv mer fokus på frivillighet Styrke lokalsamfunnene i nærmiljøene - de gjør en veldig god jobb. Tettere samarbeid med omkringliggende kommuner, kanskje sammenslåing Mindre barnefattigdom Bedre på beredskap, at kommunikasjonen kommer bedre ut og bevisstheten er høyere enn i dag. Flere alternative bofellesskap - blandet for eldre, folk med funksjonsnedsettelse og vanlige folk. Flere barn! Mer fokus på heldøgns omsorgsplasser (slik som i Moss) - isteden for sykehjemsplasser. Folk må få velge selv hvor de vil bo. Mer satsing på kultur

6	Samfunnsutvalget	Hele pakken: Brygga, og vannet som går ut i den flotte skjærgården Flott by og utvikling, natur og matjord Glomma Marka Nærhet til alt man trenger	Vi må ihvertfall være der sammen, for å få samfunnet til å henge i hop. Det ser alle - På tvers av politiske skillelinjer. Ordet "Sammen" er alltid fint (viser til visjonen). Kommunens lovmessige ansvar for tjenester fordrer at vi har det store blikket. Vi har barn som lever i fattigdom i Fredrikstad. Det er noe av det viktigste vi må jobbe med. Det er grunnleggende feil at barn vokser opp i fattigdom i rike Norge. Om ti år: Antallet barn i fattige familier er betydelig lavere enn i dag. Alt annet bidrar til dette målet: arbeidsplasser og arealutvikling, og økonomi. "der barn og unge lykkes". Barna er til syvende og sist viktigst. I 2038: Kommunen og næringslivet sitter sammen og takker hverandre for at vi har klart å sysselsette alle som har vært ledige lenge, og alle flyktninger som bor her. Så må vi få slutt på barnefattigdommen. Det må vi løse! Kommunen driver best og billigst mulig de tjenestene den skal levere (og konsentrerer seg om det), og bidrar til økonomisk bærekraft.
7	Oppvekstutvalget	Menneskene - vi skaper Fredrikstad! Folka FFK og Stjernen Elva - livsnerven i Fredrikstad Nærheten til havet - geografien Gamlebyen Allsidigheten Stort utviklingspotensiale av byen og kommunen: Ingen har så store arealer så tett på sentrum som Fredrikstad! Ingen har en havn som Øra. Den er unik, Stor nok som kommune og samtidig er byen liten nok til å være koselig Det er så mange muligheter i Fredrikstad. Nærhet til alle offentlige tilbud Unike områder tett på byen feks Værste og havn som gir store muligheter. Kort vei til alt, byen rommer alt, utviklingsmulighetene.	Demokratisk grunnbjelke er viktig i fremtiden: Det bygger fellesskap og samhold - og dette er svært viktig også med tanke på samfunnssikkerhet og beredskap. Knapphet på areal og utnyttelsen av det samme. Vi har et stort ansvar for å overlevere verden til neste generasjon. Samfunnssikkerhet og beredskap – ikke bare det forsvarsmessige og det militære. Det viktigste er den demokratiske grunnberedskapen hos alle. Jo flere som lever i utenforskap, jo mindre demokratisk styrke har vi for de store spørsmålene og de store prøvelsene som kan komme for oss som samfunn. Vi må ha evne til å styrke ytringsfrihet, demokrati og fellesskapet. Dette er mye viktigere enn vi tenker på. Det er ikke tanks som skal redde oss, men oss! Verdien i at vi kjenner hverandre, har et samhold og et samfunn som fungerer – da må vi ha folk med, og ikke i utenforskap. DEMOS Fredrikstad er viktig – vi må fortsette å bygge de demokratiske musklene. Valgfag i skolene – dette er kjempebra, Viktig med demokratiske muskler bygges i skolen Vi må hjelpe de barna som faller utenfor – vi har det bare så bra som barna våre har det! Havn blir bare viktigere framover. Her er det fantastiske muligheter.
8	Eldrerådet	Mangfoldet, nærhet til alt, lokalsamfunnene, kort vei fra den ene kanten av kommunen til den andre, kort vei til kontinentet. Kort vei til alt: Kysten, turområder, øyene. Gamlebyen. Bryggepromenaden. Fredrikstad har - over årene – snudd «bakgaten»; nå er elva en ressurs! Vi er «den lille verdensbyen»; «lille Venezia» Glommastien Folk som vil skape arbeidsplasser Boliger for de over 65 år. Det er relativt lave boligpriser på eneboliger, for småbarnsfamilier	Trygt å ferdes i byen, og boliger til alle. Mer aldersvennlig by, og blandede bo-områder – ikke «eldregettoer». Bedre kommunikasjon på tvers av generasjonene! «Boliggjøring» i eldreomsorgen. Universell utforming av veier og gater Trygt å ferdes i byen, boliger til alle. Samfunnssikkerhet og beredskap er styrket, også ved at vi har sterkere lokalsamfunn. Det er viktig at vi styrker kontakten mellom folk, de uformelle nettverkene og møteplassene. Samfunnssikkerhet handler mye om at vi kjenner hverandre og tar vare på hverandre. Da er møteplassene i hverdagen svært viktige. De formelle og uformelle ; lag og foreninger, kirker osv. Vi trenger en større lojalitet i samfunnet - mindre egoisme og i større grad fellesskapstankegang. Vi trenger å skape en større lojalitet mellom mennesker; mot byen og hverandre – det vil gi økt bærekraft. Vi må skape noe for de unge så de også er lojale mot byen; Støtter hverandre, respekterer hverandre. Demokratiet må styrkes. Vi må bli bedre på inkludering, og på å la folk få bruke sine ressurser. Byen må bli lettere tilgjengelig, for alle. Både byen og boliger! Lokalsamfunnene må styrkes. vi trenger utbygging flere steder enn bare sentrum Vi må minske utenforskap, la folk få jobbe med de ressursene de har. Styrke integrering. Flere arbeidsplasser Ny bro over Glomma, som er riktig dimensjonert Bedre infrastruktur Er vi rigget for å ta imot flyktninger fra krig? Er vi rigget for eldrebølgen?

Fredrikstad 25.03.2026

Innspill til ny samfunnsplan – kunsten og kulturens plass i den overordnede samfunnsutviklingen.

Dansekunst i Østfold- regionalt kompetansesenter for dans ønsker å gi sine innspill til arbeidet med ny samfunnsplan, med særlig vekt på kunsten og kulturens rolle.

Den nye samfunnsplanen skal være overordnet og ikke inneholde detaljerte strategier. Samtidig er det avgjørende at den tydelig fastsetter ambisjonsnivå og retning for viktige samfunnsområder. I denne sammenhengen vil vi understreke betydningen av at kunst- og kulturfeltet gis en tydelig og sentral plass, minst på nivå med forrige plan.

Den nye kulturloven stiller skjerpede krav til kommunal planlegging på kulturfeltet. Loven tydeliggjør at kommuner skal ha oversikt over status og utviklingsbehov, og fastsette overordnede mål for kunst- og kultursektoren i sitt planverk. Dette innebærer en integrert visjon og gode planer for kunsten og kulturen rammevilkår, som en essensiell del av den langsiktige og bærekraftige samfunnsutviklingen.

Kulturloven understreker det offentliges ansvar for å fremme et åpent og opplyst ordskifte, samt sikre bred tilgang til kunst- og kulturopplevelser. Derfor bør prinsippet om amlengdes avstand og ambisjonen om at alle skal kunne delta i kulturlivet og oppleve et mangfold av uttrykk, forankres tydelig i samfunnsplanens målstruktur. Slik sikrer vi en samfunnsutvikling som ikke bare er tuftet på økonomiske og materielle hensyn, men også på ytringsfrihet, deltakelse og kulturell mangfold.

I lys av de foreslåtte hovedtemaene i planarbeidet vil vi særlig peke på at kulturfeltet har en viktig rolle innenfor flere av disse:

Folkelighet, sosial ulikhet og utenforskap:

Kunst- og kulturlivet spiller en viktig rolle i utviklingen av et inkluderende og bærekraftig samfunn. Deltakelse i kulturaktiviteter kan styrke både tilhørighet, mestring og livskvalitet, og er et betydningsfullt virkemiddel i arbeidet med å motvirke sosial ulikhet og utenforskap.

Demografi:

Samtidig er et aktivt og relevant kulturliv avgjørende for å gjøre kommunen attraktiv – både for dem som allerede bor her og for dem vi ønsker å tiltrekke oss. Et mangfoldig kulturtilbud bidrar til at mennesker i ulike livsfaser finner sin plass og ønsker å bli værende.

Økonomi og verdiskaping/Liv og miljø:

Kunst og kultur er også en drivkraft for verdiskaping. Kreative næringer vokser, skaper arbeidsplasser og tilfører lokalsamfunnet både innovasjon og nye perspektiver. På samme tid kan kulturfeltet bidra til det grønne skiftet, blant annet gjennom gjenbruk, deling av ressurser og transformasjon av eksisterende bygg – men også ved å påvirke holdninger og skape engasjement gjennom kunstneriske uttrykk.

Arealbruk og mobilitet:

I utviklingen av byer og steder spiller kultur en sentral rolle. Kulturarenaer, møteplasser og kulturmiljøer er med på å skape liv, identitet og tilhørighet, og bidrar til levende og attraktive omgivelser.

Regionalt samarbeid:

Videre gir samarbeid på tvers av kommunegrensene, blant annet gjennom regionale planer i Østfold, gode muligheter for å styrke kulturens rolle og utvikle et mer helhetlig og robust tilbud til innbyggerne.

Samlet sett er det derfor viktig at samfunnsplanen anerkjenner både bredden i behovene og de store mulighetene som ligger i kunst- og kulturlivet.

Dansekunst i Østfold | Tlf. 90858801 | post@dansiostfold.no | www.dansiostfold.no | Org.nr: 998924723

Det er samtidig viktig at samfunnsplanen anerkjenner bredden og variasjonen i kunst og kulturlivet. Kulturinstitusjoner spiller videre en sentral rolle som bærebjelker i infrastrukturen, med kompetanse, produksjon og formidling av høy kvalitet. Parallelt er det frie kunst- og kulturfeltet avgjørende for utvikling, nyskaping og mangfold.

For å sikre et levende og dynamisk kulturliv er det derfor viktig at kommunen legger til rette for begge disse delene av feltet. Dette innebærer blant annet å opprettholde og videreutvikle forutsigbare rammer for kulturinstitusjoner, samtidig som det sikres gode og tilgjengelige og tilstrekkelige søknadsbaserte finansieringsordninger for det frie feltet og den enkelte kunstner og hans ofte sammensatte kunstneriske virksomhet.

Videre vil vi understreke betydningen av sterke kompetansemiljøer og kompetansesentre i kommunen. Slike miljøer bidrar som gode møteplasser, faglige knutepunkt for utveksling og utvikling, nettverksbygging og profesjonalisering av ulike deler av kunst- og kulturfeltet. De fungerer også som bindeledd mellom det frie feltet, institusjoner og offentlig sektor. De utvikler og sikrer kvalitet i samhandling og samarbeid og på sikt blir de forutsigbare og bærekraftige strukturer.

Forrige samfunnsplan var tydelig og ambisios på kunsten og kulturens vegne, og dette har vært en styrke for kommunens utvikling og attraktivitet. Det er viktig at denne ambisjonen videreføres i ny plan.

Avslutningsvis vil vi være tydelige på at kulturens rolle må forankres i samfunnsplanens overordnede mål. Uten en slik forankring risikerer man at kultur nedprioriteres i videre planarbeid. Med en tydelig plass i målstrukturen forpliktes kommunen til å følge opp med konkrete prioriteringer, tiltak og ressursbruk i kommunedelerplaner og temaplaner.

Med vennlig hilsen

Katja Høysa og **Kristine Karåla Øren**
daglig leder styreleder

Dansekunst i Østfold

Dansekunst i Østfold | Tlf. 90858801 | post@dansiostfold.no | www.dansiostfold.no | Org.nr: 998924723

Innspill fra NFU Nedre Glomma til ny samfunnsplan for Fredrikstad 2026–2038

Til: Fredrikstad kommune ved Hege Marie Edvardsen.

Fra: NFU Nedre Glomma

Innspill til ny samfunnsplan for Fredrikstad 2026–2038

NFU Nedre Glomma ønsker å gi innspill til arbeidet med ny samfunnsplan. Vårt hovedbudskap er at kommunen må sikre at mennesker med utviklingshemming /funksjonshemming får **likeverdige muligheter til å leve, delta og bidra i Fredrikstadsamfunnet**. Dette er en av de mest grunnleggende samfunnsutfordringene kommunen står overfor. Grunnleggende fordi menneskesynet som fordrer dette, også er grunnlaget for et inkluderende og mangfoldig samfunn på andre områder.

1. CRPD må være et grunnlag for samfunnsplanen

FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) må ligge til grunn for samfunnsplanen. CRPD er ikke et sektorregelverk, men et samfunnsrettet menneskerettslig rammeverk som forplikter kommunen til å sikre likeverd, deltakelse og ikke-diskriminering på alle samfunnsområder. CRPD ble inkorporert i menneskerettsloven 1.januar 2026. CRPD slår fast at mennesker med funksjonsnedsettelse skal kunne delta i samfunnet på lik linje med andre, ha reell valgfrihet i hvor og hvordan de bor, ha tilgang til utdanning, arbeid, kultur, fritid og politiske prosesser, og motta tjenester som fremmer selvbestemmelse og inkludering.

Samfunnsplanen er kommunens øverste styringsdokument og skal sette retning for alle andre planer. Derfor må CRPD være et grunnleggende premiss i planens mål, strategier og prioriteringer. Uten dette risikerer kommunen å videreføre strukturer som skaper utenforskap og ulikhet. Med CRPD som grunnlag kan Fredrikstad utvikle en samfunnsplan som bygger på menneskerettigheter, sosial bærekraft og likeverdige muligheter for alle innbyggere. [Veiledning til FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne \(CRPD\)](#) | [Bufdir](#)

2. Utenforskap blant mennesker med utviklingshemming/funksjonshemming må inn som en sentral samfunnsutfordring

Mennesker med utviklingshemming er blant gruppene i Norge med **aller høyest risiko for utenforskap**. Dette gjelder innen:

utdanning og læring

arbeid og aktivitet

bolig og nærmiljø

helse og levekår

sosial deltakelse og fritid

politisk og demokratisk deltakelse

Dette er ikke sektorproblemer – det er **samfunnsproblemer**. Derfor må utenforskap for personer med utviklingshemming inn som et **eget tema i samfunnsplanens utfordringsbilde**.

I møte med framtidens utfordringer er mennesker med utviklingshemming/funksjonshemming en stor ressurs, det er mange hender og hoder som idag står utenfor arbeidslivet og samfunnsdeltakelsen.

3. Behov for et særskilt faktagrunnlag om utviklingshemmedes/ funksjonshemmedes levekår og deltakelse

Kunnskapsgrunnlaget som ligger til grunn for samfunnsplanen (oppdatert 15. mars 2026) er omfattende og grundig på mange områder, men det mangler helt sentral kunnskap om **utviklingshemmedes/funksjonshemmedes levekår, deltakelse og framtidige behov**.

Dokumentet beskriver utviklingstrekk innen demografi, sosial ulikhet, helse, frivillighet, kultur, økonomi, boligmarked, klima og infrastruktur. Men **ingen steder omtales utviklingshemmede/funksjonshemmede som gruppe**, til tross for at de har en av de høyeste risikoene for utenforskap i Fredrikstad.

Dette innebærer at kommunen i dag **ikke har oversikt over**:

hvor mange personer med utviklingshemming/funksjonshemming som bor i Fredrikstad

hvor mange som trenger bolig nå

hvor mange som vil trenge bolig de neste 10–20 årene

hvor mange som står uten arbeid eller aktivitet

deltakelse i kultur, idrett og frivillighet

helseutfordringer og tilgang til tjenester

sosial deltakelse og risiko for isolasjon

hvordan levekår og deltakelse varierer mellom bydeler

For å sikre at samfunnsplanen blir treffsikker og inkluderende, må kommunen utvikle et **særskilt faktagrunnlag** som omfatter:

leveskår og livskvalitet

boligbehov og framtidige prognoser

arbeid, aktivitet og sysselsetting

helse og tjenestebehov

sosial deltakelse og risiko for utenforskap

tilgjengelighet og universell utforming

overganger mellom oppvekst, voksenliv og alderdom

Et slikt kunnskapsgrunnlag er nødvendig for å kunne identifisere utfordringer, sette mål og utvikle tiltak som faktisk treffer en av kommunens mest sårbare grupper.

4. Arealstrategien må sikre valgfrihet og inkludering

Arealstrategien er en integrert del av samfunnsplanen. Den må sikre at mennesker med utviklingshemming/funksjonshemming:

kan bo i **selvvalgt bolig**, ikke kun i store samlokaliserte enheter

har tilgang til inkluderende nærmiljøer

har kort vei til tjenester, aktivitet og sosial deltakelse

ikke skyves ut av sentrale områder på grunn av arealpress

Arealpolitikk er avgjørende for å motvirke utenforskap.

5. Samfunnsplanen må ha mål og indikatorer som gjelder alle – også utviklingshemmede/funksjonshemmede

Vi foreslår at samfunnsplanen inkluderer mål og indikatorer for:

deltakelse i arbeid og aktivitet

sosial deltakelse og inkludering

tilgang til universelt utformede tjenester og møteplasser

valgfrihet i bolig

opplevd livskvalitet og tilhørighet

indikatorer for utenforskap og sosial isolasjon

Dette gjør at utviklingshemmede/funksjonshemmede ikke blir usynlige i styringssystemet.

6. Et inkluderende Fredrikstad er et bedre Fredrikstad

Samfunnsplanen skal peke ut retning for hele kommunen. Da må den også sikre at **alle** innbyggere – også de som ofte faller utenfor – får mulighet til å delta, bidra og leve gode liv.

Å redusere utenforskap blant mennesker med utviklingshemming er en investering i:

sosial bærekraft

folkehelse

demokrati

tillit

felleskap

Dette bør være en tydelig del av samfunnsplanens visjon og målstruktur.

NFU Nedre Glomma ønsker å bidra konstruktivt i arbeidet med samfunnsplanen. Vi jobber for å medvirke aktivt i prosessen videre, tusen takk for viktige innspill til aktuelle tidsperioder for dette. Vi stiller gjerne opp i dialogmøter, medvirkningsprosesser og videre arbeid.

mvh

Karianne Hjørnevik Nes

Kunnskapsgrunnlag for planlegging i Fredrikstad

13.september 2026

Innhold

Innledning.....	2
Sammendrag	2
1 Befolkningsutviklingen 2025	3
1.1 Befolkningssammensetningen	3
1.2 Fruktbarhet.....	3
1.3 Flytting	4
1.4 Innvandrere i Fredrikstad: 137 ulike nasjonaliteter	4
1.5 Forventet befolkningsutvikling	6
2 Bærekraft i Fredrikstadsamfunnet	7
2.1 Sosial bærekraft.....	7
2.1.1: Sosial ulikhet og folkehelse	7
2.1.2: Kultur, idrett og frivillighet.....	10
2.2 Økonomisk bærekraft.....	12
2.2.1 Næringsutvikling og verdiskaping.....	12
2.2.2 Utenforskap	14
2.2.3 Kommuneorganisasjonens bærekraft.....	15
2.2.4 Teknisk infrastruktur og kommunalteknikk	16
2.3 Miljømessig bærekraft.....	17
2.3.1 Klima	17
2.3.2 Energi	19
2.3.3 Sirkulær økonomi.....	20
2.3.4 Areal	21
2.3.5 Støy og luftkvalitet	23
2.3.6 Natur	24
Vedlegg 1: Befolkningsprognose	26
Vedlegg 2: Helseteknologi.....	30

Innledning

Kunnskapsgrunnlaget gir et faktabasert bilde av Fredrikstadsamfunnet, som grunnlag for planlegging, vurderinger og prioriteringer.

Det gir en oversikt over befolkningen og sentrale utviklingstrekk innenfor de tre overordnede bærekraftsområdene:

- Sosial bærekraft
- Økonomisk bærekraft
- Miljømessig bærekraft

Kunnskapsgrunnlaget er dynamisk og oppdateres regelmessig med ny statistikk, forskning og lokale data. Det viser rammene kommunen planlegger innenfor.

Sammendrag

Kunnskapsgrunnlaget viser et samfunn i vekst, men også utviklingstrekk som utfordrer den sosiale, økonomiske og miljømessige bærekraften.

- Fredrikstad hadde 86 243 innbyggere ved inngangen til 2026. Veksten var den svakeste siden 2005. Fredrikstad har færre unge voksne enn landet, og 22,7 prosent av innbyggerne har innvandrerbakgrunn.
- Framskrivningene viser fortsatt vekst, men i lavere takt, til 93 735 innbyggere ved utgangen av 2038. Det blir særlig flere eldre, noe som øker behovet for helse- og omsorgstjenester. Samtidig forventes en vekst i antall barn i barnehagealder.
- Fredrikstad har store og vedvarende forskjeller i levekår. Andelen barn i husholdninger med vedvarende lavinntekt er høy, mens gjennomføringen i videregående opplæring har økt og ligger samlet over landsgjennomsnittet.
- Den økonomiske bærekraften utfordres av lav sysselsetting, omfattende og langvarig utenforskap, lav skatteinngang og økende utgiftsbehov. I 2025 var sysselsettingsandelen 61,9 prosent, mot 68,2 prosent nasjonalt.
- Flere eldre, mangel på helsepersonell, flere barn med omfattende og sammensatte behov og begrenset økonomisk handlingsrom utfordrer kommunens tjenester og kapasitet.
- Klimagassutslippene er redusert med 22,6 prosent siden 2016, men den årlige reduksjonstakten må tredobles for å nå klimamålet for 2030. Begrenset tilgang på grønn energi og kapasitet i strømmettet er barrierer for klimaomstilling og næringsutvikling.
- Øra industriområde er et nasjonalt viktig knutepunkt for sirkulær ressursutnyttelse.
- Arealutviklingen omfatter mål for transport og boligbygging og hensyn til jordvern og natur. Oslofjorden er i alvorlig miljøtilstand, og flere naturtyper og arter er utsatt.

1 Befolkningsutviklingen 2025

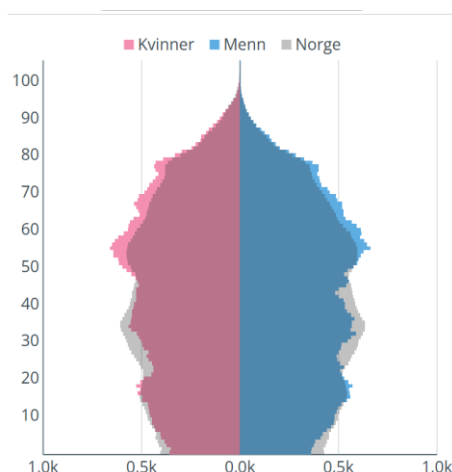
Den 1. januar 2026 hadde Fredrikstad 86 243 innbyggere. Det var 381 flere enn året før og den svakeste befolkningsveksten siden 2005. Befolkningsveksten i 2025 skyldtes netto tilflytting på 461 personer. I alt ble det født 717 barn. Samtidig døde det 86 flere personer enn det ble født. Samlet ga dette en vekst på 381 innbyggere.

Ved utgangen av andre kvartal 2026 hadde Fredrikstad 86 459 innbyggere. I første halvår flyttet 1 800 personer til kommunen, mens 1 617 flyttet ut. Nettoflyttingen var dermed 183 personer. I samme periode ble det født 391 barn, og fødselsoverskuddet var 33 personer.

1.1 Befolkningssammensetningen

Befolkningspyramiden viser aldersfordelingen, for en gitt tidsperiode. Her ser vi gjennomsnittet for perioden 2024–2026.

Figur 1: Antall innbyggere etter kjønn og alder i Fredrikstad (2024-2026). Skyggen viser hvordan fordelingen på kjønn og alder er i Norge. Kilde: Telemarksforskning.

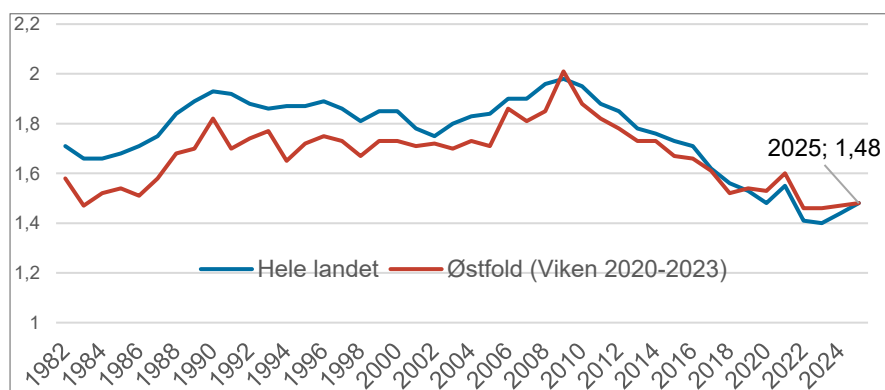
Fredrikstad har en høyere andel eldre, og en lavere andel unge voksne enn landet forøvrig.

Befolkningens sammensetning får betydning for antall fødte i kommunen. Færre kvinner i fruktbar alder er med på å trekke fødselstallene ned.

1.2 Fruktbarhet

SSB måler samlet fruktbarhet (SFT) som gjennomsnittet av antall barn hver kvinne får, i alderen 15–45 år.

Figur 2: Utviklingen i samlet fruktbarhet fra 1982 til 2025, for Østfold (Viken fra 2020) og for landet. Kilde: SSB.

I 2023 var det samlede fruktbarhetstallet det laveste som noen gang er målt i Norge: 1,40 barn per kvinne. I 2025 var fruktbarhetstallet 1,48 både i Østfold og i landet som helhet.

Gjennomsnittsalderen for førstegangsfødende har økt over mange år, men var uendret på 30,4 år i 2024 og 2025. Fruktbarhetstallet påvirkes også av når kvinner får barn. Dersom flere velger å få barn senere i livet, kan det samlede antallet barn per kvinne bli høyere enn det de årlige tallene viser.

Statistikk for hele den fruktbare perioden viser også en nedgang over tid. Kvinner født i 1979 fikk i gjennomsnitt 1,9 barn. For kvinner født før 1970 var tallet over 2 barn per kvinne.

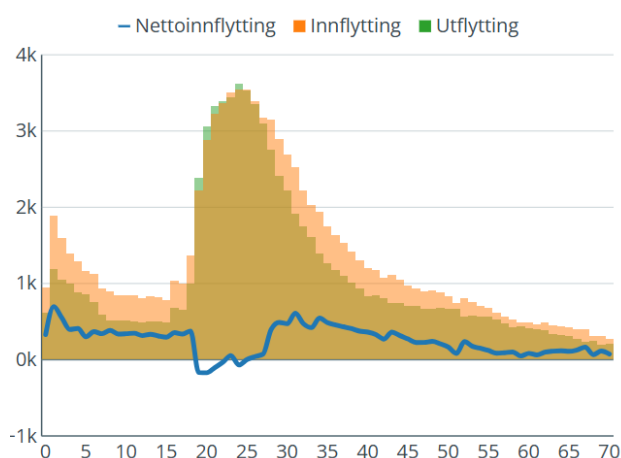
1.3 Flytting

Befolkningsveksten i Fredrikstad er drevet av tilflytting, både fra utlandet og fra andre kommuner. De største flyttebevegelsene til og fra Fredrikstad er mellom Fredrikstad og Sarpsborg, fulgt av flyttinger til og fra Oslo, Halden og Moss.

I 2025 flyttet 4 250 personer til Fredrikstad, mens 3 789 flyttet ut. Nettoflyttingen var dermed 461 personer.

Innvandringen fra Ukraina bidro til høyere befolkningsvekst i 2022 og 2023. I 2025 sank antallet ukrainere i Fredrikstad med 88 personer. Fredrikstad har bosatt færre ukrainere enn landet sett i forhold til folketallet.

Figur 3: Inn- og utflytting og nettoflytting etter alder til Fredrikstad i perioden 2000-2025. Antall personer. Kilde: Telemarksforskning.

De fleste som flytter til eller fra Fredrikstad er mellom 20 og 30 år. Ser vi bare på flytting mellom norske kommuner, taper Fredrikstad innbyggere i alderen 20–25 år, men har netto tilflytting i de øvrige aldersgruppene.

Nettoinnvandringen har bidratt til en yngre befolkningssammensetning, fordi de fleste som innvandrer er barn eller unge voksne.

Fredrikstad har også netto tilflytting av eldre (60+). Etter toppårene 2020 og 2021 gikk nettoflyttingen i denne aldersgruppen ned, men økte igjen i 2025 til 113 personer. Det kan tyde på en ny vekst i tilflyttingen blant eldre.

1.4 Innvandrere i Fredrikstad: 137 ulike nasjonaliteter

Ved inngangen til 2026 hadde 19 598 personer i Fredrikstad innvandrerbakgrunn¹. Det tilsvarer 22,7 prosent av befolkningen, mot 21,8 prosent på landsbasis.

Veksten i denne gruppen sto for 88,5 prosent av befolkningsveksten i kommunen i 2025.

¹ Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre

Figur 4: Befolkningsutviklingen 2015-2026, Fredrikstad. Innvandrerbefolkningen og norskfødte med innvandrerforeldre, og befolkningen for øvrig. Kilde: SSB.

Fredrikstad har en høyere andel innbyggere med bakgrunn fra land i Asia, Afrika, Sør-Amerika og Europa utenfor EU/EFTA enn landet som helhet. Denne gruppen utgjør 16,5 prosent av befolkningen i Fredrikstad, mot 13,7 prosent på landsbasis.

I 2025 var det registrert innbyggere med bakgrunn fra 137 ulike nasjoner i Fredrikstad. Tabellen under viser de 20 største gruppene.

Tabell 1: Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre i Fredrikstad. De 20 største nasjonalitetene. Kilde: SSB.

Irak	2 450
Somalia	1 820
Syria	1 699
Polen	1 618
Kosovo	919
Sverige	799
Bosnia-Hercegovina	679
Iran	648
Afghanistan	573
Ukraina	544
Litauen	468
Eritrea	442
Russland	343
Thailand	339
Tyskland	326
Serbia	299
Filippinene	292
Danmark	279
Pakistan	201
Vietnam	198

Den største innvandrerguppen i Fredrikstad har bakgrunn fra Irak (2 450 personer). Deretter følger Somalia (1 820), Syria (1 699) og Polen (1 618).

Det er også en betydelig gruppe med bakgrunn fra våre nordiske naboland. Til sammen 1 356 personer har bakgrunn fra Sverige, Danmark, Finland og Island.

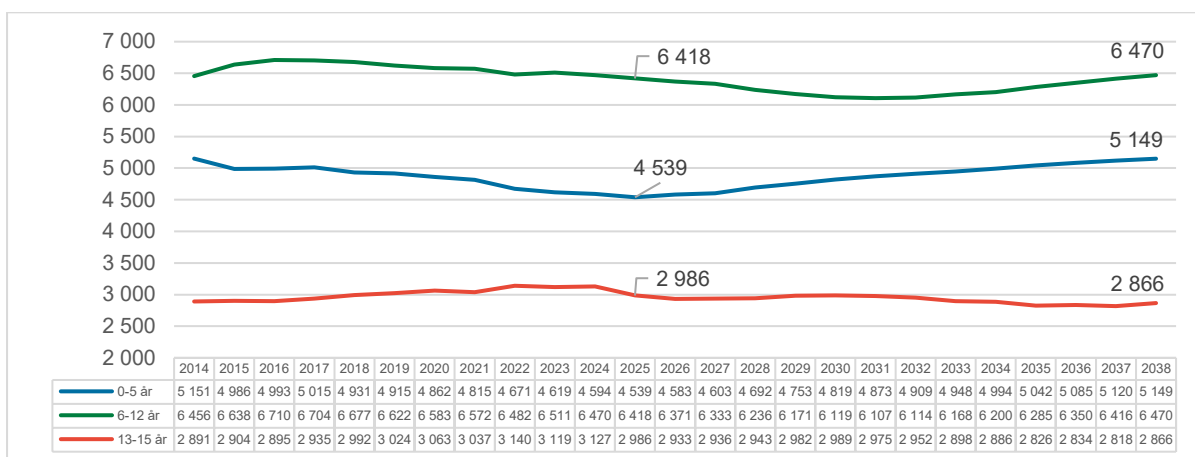
1.5 Forventet befolkningsutvikling

Befolkningsframskrivingene viser at folketallet i Fredrikstad vil fortsette å øke i årene framover, men med lavere veksttakt enn tidligere. Antallet innbyggere over 65 år øker betydelig, samtidig som det blir flere barn i barnehagealder. Ved utgangen av 2038 er folketallet framskrevet til 93 735 innbyggere.

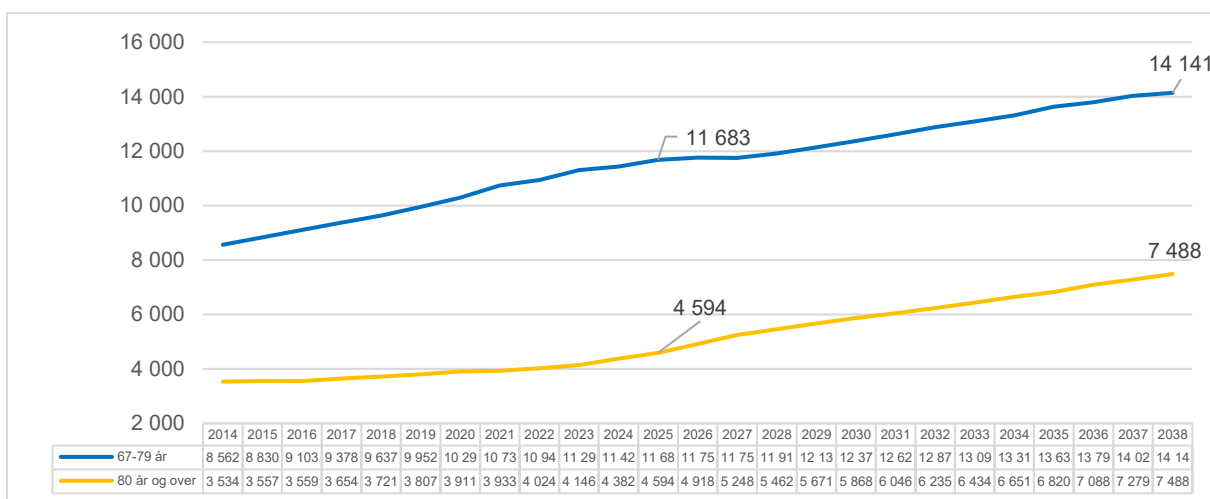
Utviklingen vil påvirke kommunens behov for tjenester innen helse og omsorg, barnehage og oppvekst.

Befolkningsframskrivninger er usikre. Utviklingen vil blant annet avhenge av flytting, innvandring, fødselstall og levealder. Flere detaljer og nærmere omtale av forutsetningene finnes i vedlegg.

Figur 5: Antall barn og unge i Fredrikstad 2014–2038, statistikk og prognose. Alle tall er per 31.12. Kilde: KOMPAS/SSB.

Figur 6: Antall personer 67 år og over i Fredrikstad 2014-2038, statistikk og prognose. Alle tall er per 31.12. Kilde: KOMPAS/SSB.

2 Bærekraft i Fredrikstadsamfunnet

I dette kapitlet presenteres status på de tre overordnede bærekraftsområdene sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft (inkludert klima).

2.1 Sosial bærekraft

Sosial bærekraft handler om befolkningens helse og levekår. Dette kapitlet omtaler folkehelse, sosial ulikhet, forebygging og helsetjenester, i tillegg til betydningen av kultur, idrett og frivillighet.

2.1.1: Sosial ulikhet og folkehelse

Folkehelse og sosial ulikhet er sentrale temaer innen sosial bærekraft. Sosial ulikhet i helse er et overordnet perspektiv i alt kommunen gjør, både i planlegging, drift og gjennom særskilte tiltak.

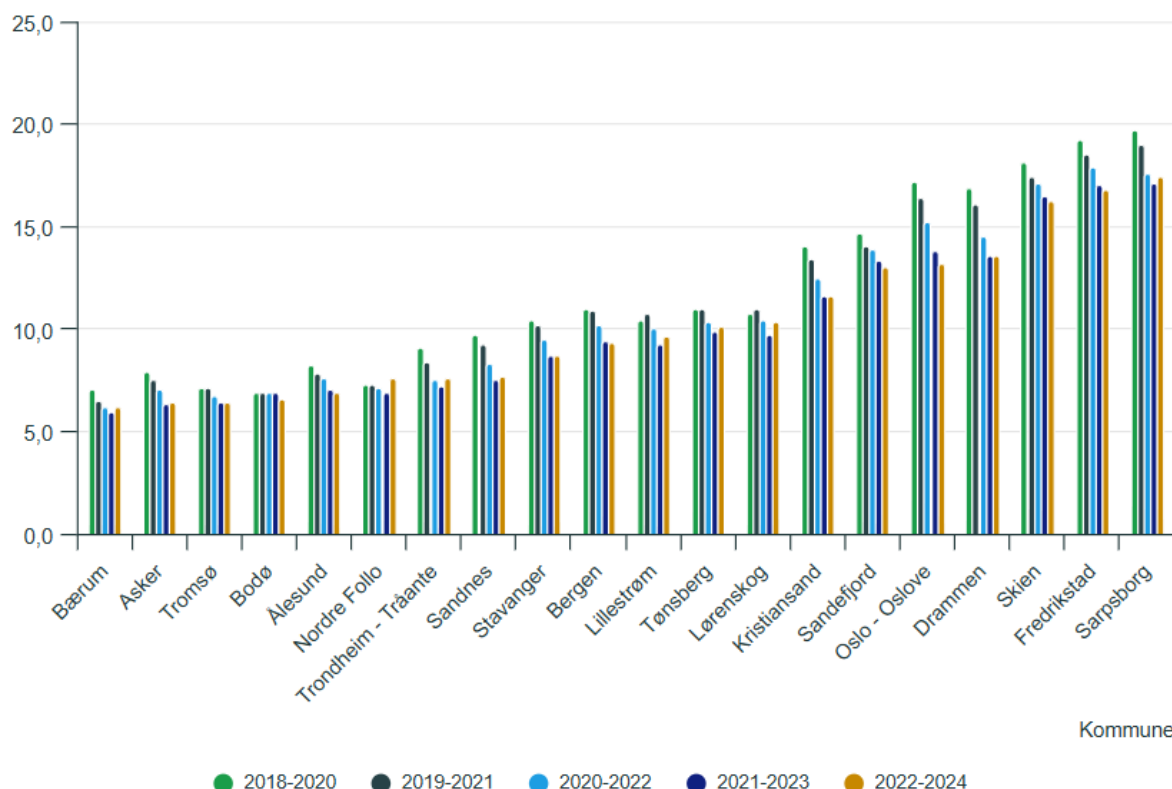
Kommunens levekårskartlegging fra 2024 (med tallgrunnlag fra 2022) viser fortsatt store utfordringer knyttet til sosial bærekraft i Fredrikstad. Inntektsforskjellene har aldri vært større. Det samme gjelder forskjellene i andelen innbyggere med høyere utdanning. Andelen barn som lever i lavinntektshusholdninger har gått ned både for kommunen samlet og i de fleste områdene. Likevel er det fortsatt syv områder i Fredrikstad der mer enn 30 prosent av barna lever i lavinntektshusholdninger.

Andelen barn som lever i husholdninger med vedvarende lav inntekt har gått ned både i Fredrikstad og på landsbasis. Unntaket er 2025, da andelen økte nasjonalt. Dette henger sammen med at mange ukrainske flyktninger da hadde bodd i landet i mer enn tre år.

Nedgangen de siste årene henger blant annet sammen med økt barnetrygd og endringer i beregningsgrunnlaget for økonomisk sosialhjelp. Endringene har ført til at flere familier mottar sosialhjelp, noe som midlertidig løfter enkelte familier over lavinntektsgrensen.

Til tross for en nedgang fra 17 til 16,8 prosent i perioden 2022–2024, er andelen barn som lever i husholdninger med vedvarende lav inntekt fortsatt høy. Til sammenligning var andelen 10,2 prosent på landsbasis.

Figur 7: Barn under 18 år med vedvarende lav husholdningsinntekt (EU60), utvalgte kommuner¹, 2018–2020 til 2022–2024. Prosent. Kilde: SSB.

¹ De 20 største kommunene ut fra antall barn i populasjonen 2022-2024

En annen viktig indikator for sosial bærekraft er andelen som fullfører videregående opplæring. Gjennomføringsgraden har økt i Fredrikstad de siste årene. Ved siste måling fullførte 83 prosent med studie- eller yrkeskompetanse innen fem eller seks år, mot 85 prosent året før. Tilsvarende andel for hele landet var 82 prosent.

Gjennomføringsgraden er også høyere enn landsgjennomsnittet blant innvandrere. Ved siste måling fullførte 69 prosent i Fredrikstad, mot 65 prosent på landsbasis. Ser vi på gjennomsnittet for perioden 2022–2024, fullførte 74 prosent av innvandrerne i Fredrikstad videregående opplæring, mot 66 prosent på landsbasis.

Også blant norskfødte med innvandrerforeldre er gjennomføringsgraden høyere enn i landet som helhet. I perioden 2022–2024 fullførte 88 prosent i Fredrikstad, mot 82 prosent nasjonalt.

Gjennomføringsgraden varierer med foreldrenes utdanningsnivå. Det er flest som fullfører når foreldrene har høyere utdanning. I perioden 2022–2024 var andelen 90 prosent både i Fredrikstad og på landsbasis.

Blant ungdom med foreldre som har grunnskole som høyeste fullførte utdanning, er gjennomføringsgraden høyere i Fredrikstad enn i landet som helhet. Fredrikstad lå under landsgjennomsnittet fram til 2017, men har ligget over siden 2018. I perioden 2022–2024 fullførte 67 prosent i Fredrikstad, mot 63 prosent nasjonalt.

Dette er særlig viktig for Fredrikstad, fordi en større andel av befolkningen har grunnskole som høyeste fullførte utdanning enn i landet som helhet. Andelen er 26,8 prosent i Fredrikstad, mot 23,1 prosent nasjonalt.

Folkehelseundersøkelsen i Østfold

Folkehelseundersøkelsen i Østfold fra 2025 utfyller bildet fra levemarkskartleggingen og folkehelseoversikten. Nesten 96 prosent av deltakerne i Fredrikstad svarte at de trives i stor eller noen grad i nærmiljøet sitt. Nærmere 90 prosent oppga god tilgang til natur og grøntarealer, og 80 prosent var fornøyd med kulturtilbudet. Samtidig svarte nærmere 30 prosent at det var forholdsvis eller svært vanskelig å få pengene til å strekke til i det daglige, mot 21 prosent i 2021. Videre oppga 18 prosent psykiske plager, en økning på 3,7 prosentpoeng siden 2021. De yngste aldersgruppene skiller seg negativt ut når det gjelder psykisk helse, ensomhet og tilfredshet med livet, mens framtidstro viser et motsatt mønster.

Folkehelseoversikten viser også at innbyggerne i Fredrikstad kommune i stor grad er fornøyd med lokalmiljøene sine, og opplever god tilgang til blant annet idrettstilbud, kulturtilbud og natur- og friluftsområder. Dette er positive forhold som gir et godt grunnlag for videre utvikling.

Undersøkelsen hadde en svarprosent på 37,3 prosent i Fredrikstad. Personer med høyere utdanning er overrepresentert blant deltakerne, mens personer med grunnskoleutdanning, personer utenfor arbeidslivet, leietakere og personer med innvandrerbakgrunn er underrepresentert. Resultatene må derfor tolkes med dette forbeholdet.

Levemarkskartleggingen og folkehelseoversikten utfyller hverandre. Sammen gir de et helhetsbilde av kommunen og viser at sosial ulikhet i helse, levemarksutfordringer og opphopning av dette i noen områder, er blant kommunens største samfunnsutfordringer.

Oppsummert kan det trekkes fram at:

- Det er store forskjeller i levemark innad i kommunen. Forskjellene er relativt stabile over tid.
- Svært høy andel barn i lavinntektshusholdninger.
- Høy andel uføre.
- Økt gjennomføring i videregående opplæring, men store forskjeller mellom grupper.
- Innbyggerne er i stor grad fornøyd med lokalmiljøet sitt.
- Ungdomsskoleelever opplever utfordringer med mistrivsel og vansker med å passe inn.
- Det er en høyere forekomst enn landsgjennomsnitt og fylkesgjennomsnitt av en rekke sykdommer som kan relateres til livsstil og helserelatert atferd.

Den samlede utviklingen peker mot utfordringer knyttet til både sosial og økonomisk bærekraft i Fredrikstad. Levemark og folkehelse påvirkes av forhold som utvikles over lang tid, og som berører flere sektorer og samfunnsområder. Utviklingen formes i et samspill mellom offentlige tjenester, frivillighet, næringsliv og lokalsamfunn.

Befolkningsutvikling og helse- og omsorgstjenester

Fredrikstad står, i likhet med de fleste av landets kommuner, overfor en utvikling med flere eldre innbyggere og økende behov for helse- og omsorgstjenester. Samtidig vil utviklingen i demens og mangel på helsepersonell påvirke kapasitet og oppgavefordeling i tjenestene.

Kommunens inntektsutvikling og framtidige tjenestebehov kan gi økt press på de kommunale helse- og omsorgstjenestene.

Aktuelle nasjonale kunnskapsgrunnlag og føringer

Flere nasjonale planer, meldinger og utredninger peker på de samme utfordringene som Fredrikstad står overfor. Dette gjelder blant annet flere eldre, økende behov for helse- og omsorgstjenester, mangel på helsepersonell, behov for prioriteringer i tjenestene og betydningen av forebygging. Perspektivmeldingen, Nasjonal helse- og samhandlingsplan

2024–2027, Helsepersonellplan 2040 og flere offentlige utredninger peker på at utviklingen vil utfordre både kommuneøkonomien og tilgangen på arbeidskraft i årene framover².

Forebygging blant eldre

Forebygging blant eldre handler om livskvalitet, helse og gode leveår. Forebygging blant eldre reduserer ikke nødvendigvis presset på helse- og omsorgstjenestene, særlig ikke i kommunene. Formålet er først og fremst å bidra til flere gode leveår.

Kommunens ressurser og muligheter til å arbeide med brede helsefremmende og forebyggende tiltak kan ha betydning for innbyggernes helse og for framtidige behov for helse- og omsorgstjenester.

Fastleger

De fleste fastleger har kommunale oppgaver som helsestasjonslege, skolelege eller tilsynslege på sykehjem. Kommunens fastleger treffer innbyggerne fra vugge til grav og samhandler med hele kommunens helse- og omsorgstjeneste.

Fastlegen er navet i den kommunale helse- og omsorgstjenesten. De fleste som kommer til fastlegen, blir behandlet hos fastlegen.

Fredrikstad hadde i 2024 flest fastlegekonsultasjoner blant ASSS-kommunene, med 771 konsultasjoner per 1 000 innbyggere. Gjennomsnittet for ASSS-kommunene var 746, mens laveste registrerte nivå var 714. Indikatoren sier noe om bruken av fastlegetjenesten og kan ses i sammenheng med både helsetilstand, tilgjengelighet til tjenesten og belastning på primærhelsetjenesten. Alle innbyggere i Fredrikstad hadde fastlege i 2025.

2.1.2. Kultur, idrett og frivillighet

Kultur, idrett og frivillighet gir muligheter for deltakelse, fellesskap og aktivitet. De bidrar til livskvalitet, tilhørighet og mestring i hverdagen. Fredrikstad har betydelige levekårsutfordringer og store forskjeller mellom områder. Samtidig rapporterer innbyggerne høy tilfredshet med lokalmiljøet og god tilgang til kultur-, idretts- og friluftstilbud.

Kultur

Kulturlivet bidrar til fellesskap, identitet og læring, og gir møteplasser som senker terskelen for deltakelse. Kulturtilbud kan bidra til sosial inkludering ved å være tilgjengelige for mange og uavhengige av kommersielle interesser.

² Ny nasjonal veileder for prioriteringer i kommunale helse- og omsorgstjenester ble lansert av Helsedirektoratet i 2025. Det er vedtatt at de skal legges til grunn som overordnede kriterier for prioritering i Fredrikstad kommunes helse- og omsorgstjenester.

Relevante nasjonale kunnskapsgrunnlag og føringer omfatter blant annet:

- [Perspektivmeldingen 2024 – Regjeringen.no](#)
- [Demensplan 2025 – Et mer demensvennlig samfunn](#)
- [NOU 2025: 8 Folkehelse – verdier, kunnskap og prioritering](#)
- [NOU 2023:4 Tid for handling](#)
- [Meldt. St. 9 Nasjonal helse- og samhandlingsplan 2024- 2027](#)
- [NOU 2026:6 Den nye velferdskommunen, 28. mai 2026](#)
- [Meld. St. 11 Helsepersonellplan 2040](#)
- [NOU 2026: 10 Fellesskolen – Bærebjelken i framtidens samfunn](#)

Det er viktig å følge med på hvem som bruker kulturtilbudene, og om det er systematiske forskjeller mellom grupper eller områder. Slike forskjeller kan blant annet være knyttet til inntekt, utdanning eller hvor folk bor.

Den nye kulturloven tydeliggjør kommunenes ansvar for å ha oversikt over status og utviklingsbehov på kulturfeltet som grunnlag for planlegging³. Kultur skal inngå tydelig i kommunale planer, og mål og strategier skal bygge på tilgjengelig kunnskap.

Kultur har betydning for flere sider av bærekraftig utvikling. Deltakelse i kulturaktiviteter henger sammen med helse, læring og livskvalitet, særlig for barn, unge og eldre. Kultur bidrar også til møteplasser, frivillig engasjement og lokal sysselsetting. Kulturarenaer som bibliotek og kulturhus inngår i arbeidet med klima, byutvikling og demokratisk deltagelse.

Kulturskolen er en viktig inngang til kunst og kultur for barn og unge. Deltakelsen sier noe om tilgjengelighet, sosial utjevning og muligheten til å oppleve læring, mestring og tilhørighet. Deltakelsen er vanligvis lavere blant barn og unge fra familier med lavere inntekt og utdanning.

Idrett og fysisk aktivitet

Idrett og fysisk aktivitet har betydning for helse, trivsel og sosial deltagelse. Fredrikstad har høyere forekomst enn landsgjennomsnittet av flere livsstilsrelaterte helseutfordringer. Fysisk aktivitet kan bidra til mestring, tilhørighet og gode nærmiljø. Det er derfor viktig å følge utviklingen i aktivitetsnivået over tid og se om det er forskjeller mellom grupper eller områder.

Tilgang til anlegg, nærmiljøarenaer og organiserte tilbud for barn og unge kan påvirke både aktivitetsnivå og sosial deltagelse.

Fredrikstad kommune gjennomførte en omfattende kartlegging av fysisk aktivitet i 2022. Undersøkelsen viser at kommunen har et aktivt idrettsliv, men ønsker å få «flere mennesker, mer aktive, enda oftere» i tråd med nasjonale anbefalinger. Rapporten viser at mange innbyggere er fysisk aktive, men at aktivitetsnivået varierer betydelig mellom aldersgrupper, utdanningsnivå og geografiske områder.

Frivillighet

Frivilligheten er en viktig ressurs i lokalsamfunnsutviklingen og bidrar til aktivitet, støtte og engasjement i mange deler av befolkningen. Frivillige organisasjoner, lag og foreninger skaper møteplasser og bidrar til å mobilisere lokale ressurser. Rekruttering, kapasitet og geografiske forskjeller i deltagelse er forhold som kan påvirke frivillighetens bærekraft over tid.

Tilgangen på data er begrenset, men enkelte indikatorer kan gi informasjon om utviklingstrekk, deltagelse og geografiske variasjoner.

Fredrikstad vedtok en frivillighetsstrategi i 2024. Den viser blant annet at frivilligheten er bred, men ulikt fordelt mellom områder og felt. Frivillighetsstrategien løfter fram behov for bedre kartlegging og samhandling mellom kommunen og frivilligheten.

Nasjonalt utførte nordmenn frivillig arbeid tilsvarende nær 200 milliarder kroner i 2022–2023, og kunst, kultur og idrett er blant områdene med størst frivillig innsats.

Frivilligheten er en viktig ressurs, men er også sårbar for utfordringer knyttet til rekruttering og kapasitet. En stabil eller økende frivillig innsats i Fredrikstad vil styrke lokalsamfunn,

³ Det finnes foreløpig ikke standardisert veiledningsmaterieell for kommunene

møteplasser og inkluderingsarbeid. En nedgang, eller store geografiske forskjeller, kan indikere økt sårbarhet og behov for målrettet støtte.

2.2 Økonomisk bærekraft

Fredrikstad har svært høy andel barn i lavinntekt og vedvarende lavinntekt, og store geografiske forskjeller i levekår. Tilknytning til arbeidslivet er viktig for både kommunens økonomiske og sosiale bærekraft. Høy sysselsetting bidrar til mindre økonomiske forskjeller, høyere skatteinntekter til kommunen og bedre folkehelse.

Veksten i antall sysselsatte har over tid vært svakere enn befolkningsveksten, noe som utfordrer bærekraften på lengre sikt.

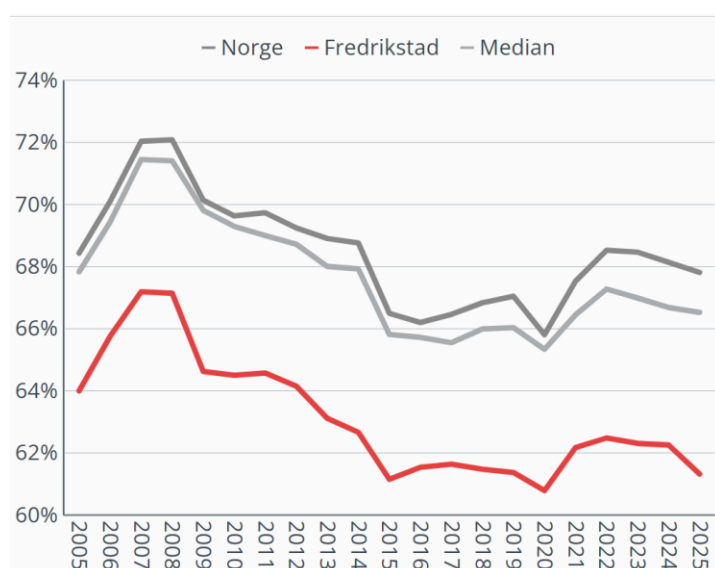
2.2.1 Næringsutvikling og verdiskaping

Økonomisk bærekraft handler ikke bare om sysselsetting og kommuneøkonomi, men også om samfunnets evne til å skape verdier, arbeidsplasser og inntekter over tid. Næringslivets verdiskaping danner grunnlaget for lønninger, investeringer, skatteinntekter og finansiering av velferdstjenester.

Arbeidsmarkedet i Fredrikstad går utover kommunegrensene, slik det er for mange kommuner. Sysselsatte etter bosted er derfor en viktig indikator for Fredrikstadsamfunnet. Den viser hvor mange av Fredrikstads innbyggere i yrkesaktiv alder (15-74 år) som er sysselsatt – uavhengig av hvor arbeidsplassen ligger.

Fredrikstad har hatt lavere sysselsettingsandel enn landsgjennomsnittet i alle år siden 2004, og avstanden til landsgjennomsnittet har økt. Ved utgangen av 2025 var sysselsettingsandelen 61,9 prosent i Fredrikstad, mot 68,2 prosent i landet. Sysselsettingsandelen i Fredrikstad er lavere enn landsgjennomsnittet også når det korrigeres for alders- og kjønns sammensetningen.

Figur 8: Prosentvis andel sysselsatte i befolkningen mellom 15 og 74 år i Fredrikstad og Norge, og medianverdien for kommunene. Kilde: Telemarksforskning, regional analyse.

Arbeidsledigheten i Fredrikstad har vært relativt stabil gjennom 2026. Ifølge NAV var 3,1 prosent av arbeidsstyrken registrert som helt ledige i juli 2026, tilsvarende 1 294 personer.

Fredrikstad er en del av et regionalt arbeidsmarked. Andelen sysselsatte bosatt i Fredrikstad som pendler ut av kommunen, økte fra 25 prosent i 2000 til 41 prosent i 2025. I 2025 var det 5 740 flere som pendlet ut fra Fredrikstad enn inn. Utviklingen viser at arbeidsmarkedet i Fredrikstad er blitt stadig mer integrert med arbeidsmarkedet utenfor kommunen. Sarpsborg er den klart viktigste kommunen for pendling både til og fra Fredrikstad. Det var også betydelig utpendling til Oslo og Moss.

Regional analyse viser en positiv sammenheng mellom arbeidsplassvekst og flytting. Sammenhengen er tydeligere når utviklingen vurderes over lengre perioder og på regionnivå enn når enkeltkommuner og enkeltår vurderes. Arbeidsplassutviklingen både i egen kommune og i kommuner det pendles til, har derfor betydning for flyttingen til Fredrikstad.

Tilgangen på arbeidskraft vil påvirkes av den demografiske utviklingen. Fredrikstad har flere sysselsatte bosatt i kommunen enn arbeidsplasser lokalisert i kommunen.

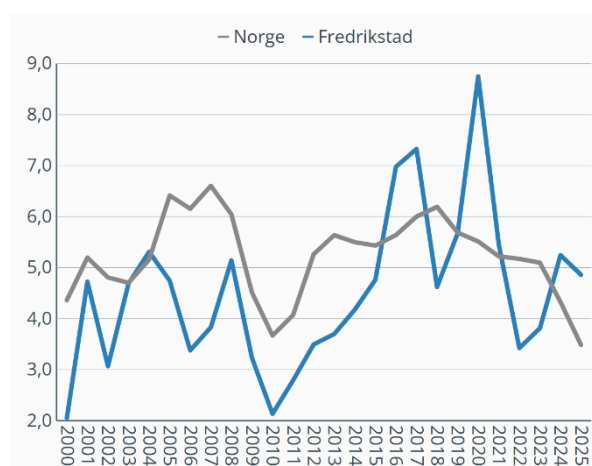
Tilgang på arbeidskraft og kompetanse blir stadig viktigere for næringslivets utvikling. Samtidig som andelen eldre øker, øker behovet for kompetanse innen blant annet helse, teknologi, grønn omstilling og kunnskapsintensive tjenester. Evnen til å tiltrekke, utvikle og beholde arbeidskraft vil ha stor betydning for framtidig verdiskaping og sysselsetting.

Boligmarkedet

Bolig er en grunnleggende forutsetning for helse, trygghet og deltakelse, og er derfor tett knyttet til sosial bærekraft og levekårsutvikling. “Bolig og arbeid” er ett av innsatsområdene i kommunedelplanen for folkehelse og levekår.

Boligbygging, befolkningsvekst og bostedsattraktivitet henger sammen, men årsaksforholdene er ikke entydige. Et attraktivt sted kan tiltrekke seg innbyggere og skape grunnlag for boligbygging. Samtidig kan tilgang på boliger bidra til at flere kan flytte til kommunen. Regional analyse viser at det er en tydelig statistisk sammenheng mellom boligbygging og bostedsattraktivitet, særlig i pressområder med forventet befolkningsvekst.

Figur 9: Antall fullførte boliger per 1 000 innbyggere i Fredrikstad og Norge. Kilde: Telemarksforskning.

Fredrikstad har hatt lavere boligbyggingstakt enn landsgjennomsnittet i de fleste årene etter 2000. De siste årene har utviklingen vært sterkere.

I 2025 ble det ferdigstilt 417 boliger i Fredrikstad, tilsvarende 4,9 boliger per 1000 innbyggere. Det var høyere enn landsgjennomsnittet på 3,5 boliger per 1000 innbyggere. Fredrikstad har hatt høyere boligbyggingstakt enn landet i årene 2016, 2017, 2024 og 2025.

Boligbyggingen har de siste årene bidratt positivt til kommunens bostedsattraktivitet, ifølge Telemarksforskning.

Boligprisene i Fredrikstad ligger over landsgjennomsnittet. Målt som gjennomsnittlig kvadratmeterpris for eneboliger økte prisnivået relativt til landet fram til 2022. Da var boligprisene i Fredrikstad 112 prosent av landsgjennomsnittet. Etter dette har de relative

boligprisene falt noe. I 2025 var boligprisene i Fredrikstad 107 prosent av landsgjennomsnittet.

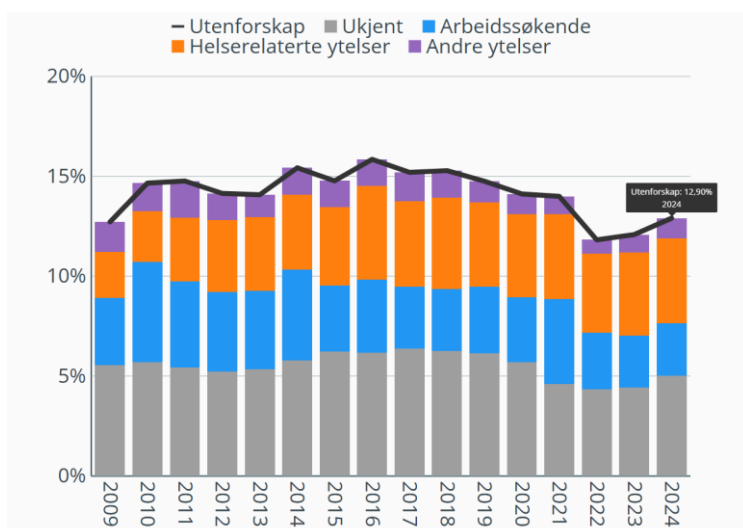
Sykepleierindeksen viser hvor stor andel av de omsatte boligene en enslig sykepleier kan kjøpe. I Fredrikstad var andelen 39 prosent i 2025, ifølge Eiendom Norge. Tilgjengeligheten i boligmarkedet har betydning for kommunens og næringslivets mulighet til å tiltrekke og beholde arbeidskraft.

Sammen med utviklingen i sysselsetting, arbeidsplasser og befolkning gir boligbyggingen, boligprisene og tilgjengeligheten i boligmarkedet et viktig bilde av de langsiktige rammebetingelsene for økonomisk bærekraft i Fredrikstad.

2.2.2 Utenforskap

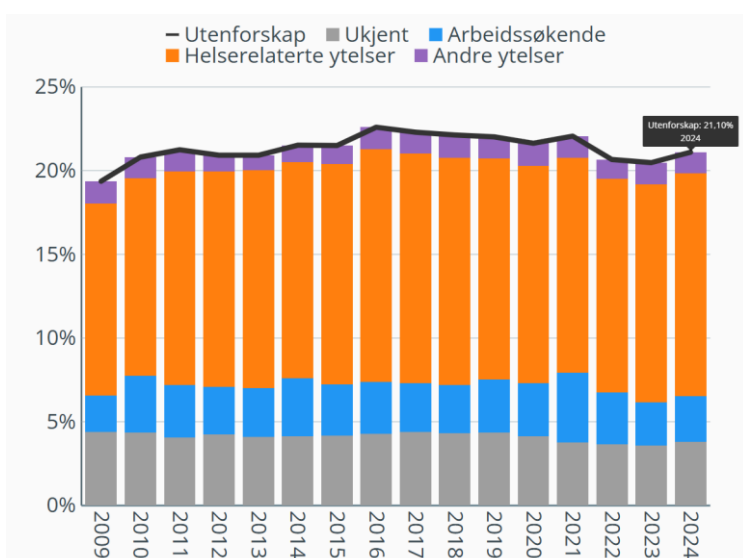
I 2024 stod nær 1 800 unge i alderen 15 – 29 år utenfor arbeid og ordinær utdanning i Fredrikstad. Dette tilsvarer 12,9 prosent av aldersgruppen. Andelen gikk ned fra midten av 2010-tallet, men har økt noe igjen de siste årene.

Figur 10: Personer i ulike underkategorier av utenforskap i Fredrikstad, 15-29 år. Kilde: Telemarksforskning.

Selv om utenforskapet er høyere i de eldre aldersgruppene, omfatter det nær 1 800 unge voksne i Fredrikstad.

Figur 11: Personer i ulike underkategorier av utenforskap i Fredrikstad, 15-66 år. Kilde: Telemarksforskning.

I aldersgruppen 15 – 66 år omfattet utenforskapet 11 691 personer i 2024, tilsvarende 21,1 prosent av befolkningen.

Andelen er høyere enn landsgjennomsnittet i alle aldersgrupper.

To av tre personer i utenforskap hadde vært utenfor arbeid og utdanning i minst to år, noe som viser at en stor del av utenforskapet er langvarig.

2.2.3 Kommuneorganisasjonens bærekraft

Fredrikstad kommune har langt lavere skatteinngang og bruttoinntekt per innbygger enn landet. Nivået har vært stabilt de senere årene. Kommunen kompenseres delvis gjennom inntektssystemet, men overføringene tar ikke i tilstrekkelig grad hensyn til kommunens utfordringer, særlig innen levekår. Kommuneøkonomien har vært under sterkt press, og en rekke innsparingstiltak er satt i verk.

Utfordringer med budsjettstyring og redusert økonomisk handlingsrom forsterkes av økende sosiale forskjeller.

Press på oppveksttjenestene

Oppveksttjenestene er under stort press. Høye levekårsutfordringer, flere barn med omfattende og sammensatte behov og store variasjoner i behovet for tilrettelegging skaper et vedvarende press på mange av tjenestene.

Barnevernsreformen, stortingsmeldingen *Tro på framtida – uansett bakgrunn* og nasjonale krav til tidlig innsats, forebygging, internkontroll og tverrfaglig samarbeid stiller tydelige forventninger til kommunene. Dette viser behovet for en robust kommuneorganisasjon, med sterke grunnleggende tjenester og samarbeid på tvers av fagområder og sektorer.

Utgiftene til helsetjenester vokser

KS' demografimodell, basert på beregninger fra Teknisk beregningsutvalg (TBU), viser at Fredrikstad vil få en betydelig økning i utgiftsbehovet innen pleie og omsorg og kommunehelse i årene 2026–2029.

Veksten drives særlig av en aldrende befolkning, endrede forventninger til tjenestene og mer komplekse pasient- og brukerforløp på tvers av fagområder og forvaltningsnivåer.

Beregningene viser en årlig økning i utgiftsbehovet til pleie og omsorg på mellom 62 og 79 millioner kroner⁴. For kommunehelse øker utgiftsbehovet med 5–6 millioner kroner per år.

Ansatte i helse- og omsorgstjenester, oppgavedeling og kompetanse

Helsepersonellkommisjonen og Perspektivmeldingen viser til et stramt arbeidsmarked framover. Nasjonalt anslås det at helse- og omsorgssektoren vil trenge over 180 000 flere ansatte innen 2060. Helsepersonellet er helse- og omsorgstjenestens ryggrad.

Bedre oppgavedeling kan bidra til at fagfolk brukes mer effektivt, styrke det tverrfaglige samarbeidet og gi mer robuste fagmiljøer. WHO definerer oppgavedeling som en «rasjonell omfordeling av oppgaver blant helsepersonell», med mål om bedre dekning og bedre bruk av tilgjengelige ressurser. Dette krever at kommunen har oversikt over tjenestebehovene og hvilken kompetanse og bemanning som trengs i dag og i framtiden.

Helseteknologi

Helseteknologi omfatter velferdsteknologi og e-helse. Begrepet dekker teknologiske metoder, materialer og utstyr som brukes i planlegging, organisering, gjennomføring, dokumentasjon, evaluering, ledelse og videreutvikling av kunnskapsbasert helsehjelp. Helsehjelp omfatter også tiltak rettet mot befolkningen, annen forebygging og egenomsorg.

⁴ Kilde: TBU. Pleie- og omsorg. Utgiftsbehovet øker med:

- ca. 62 mill. kr i 2026
- ca. 75 mill. kr i 2027
- ca. 79 mill. kr i 2028
- ca. 65 mill. kr i 2029

Helseteknologi er et viktig satsingsområde for å løse kommunens oppgaver på en mindre ressurskrevende måte. Nasjonal helse- og samhandlingsplan 2024–2027 legger vekt på kommunenes ansvar for digitalisering av helse- og velferdstjenestene.

Bystyret vedtok 14. juni 2024 Strategi for helseteknologi. Digitalt førstevalg⁵.

Helseteknologi gir kommunen muligheter til å omstille tjenestene. Samtidig viser undersøkelser at innføring av helse- og velferdsteknologi ikke nødvendigvis gir innsparinger i driften. Det er derfor viktig å følge med på om teknologien faktisk gir økt trygghet, kvalitet og mestring for innbyggerne.

Kommunens løsninger omfatter trygghetsalarm og lokaliseringsteknologi, elektronisk medisineringsstøtte og digitalt tilsyn. Se vedlegg 2 for flere detaljer.

2.2.4 Teknisk infrastruktur og kommunalteknikk

Kommunens tekniske infrastruktur – bygg, vei- og mobilitetssystem, vann- og avløpsnett samt nærmiljøanlegg – utgjør en vesentlig del av kommunens økonomiske grunnlag.

Investeringer, vedlikehold og drift påvirker tjenestekvalitet, samfunnssikkerhet og økonomisk risiko over tid. Tilstanden på infrastrukturen gir et bilde av kommunens evne til å forvalte verdier langsiktig og kostnadseffektivt.

Kommunale bygg

God tilstand i skoler, barnehager, helsebygg og andre formålsbygg er avgjørende for sikker drift og stabile tjenesteleveranser.

Nasjonale kartlegginger viser et betydelig vedlikeholdsetterslep i norske kommuner, og samme utvikling er relevant for Fredrikstad. En landsdekkende kartlegging fra 2025 viser at om lag 35 % av kommunale bygg i Norge er vurdert som utilfredsstillende eller i dårlig tilstand. Dette illustrerer omfanget av utfordringsbildet også lokalt.

Vei, mobilitet og transportinfrastruktur

Kommunen drifter et omfattende veinett og infrastruktur for myke trafikanter. I 2026 omfatter dette omtrent 460 km kommunal kjørevei og rundt 115 km gang- og sykkelveier.

De siste årene er det gjennomført tiltak som har styrket tilgjengelighet og sikkerhet for gående og syklende, men deler av veinettet har fortsatt behov for fornyelse og forbedret drenering for å tåle økende nedbørsmengder.

Vannforsyning og avløp

Drikkevannskvaliteten i Fredrikstad tilfredsstiller kravene i drikkevannsforskriften i normal drift. Økt forekomst av kraftig nedbør gir imidlertid større belastning på overvanns- og avløpssystemene.

Hovedplan vann og avløp 2023–2043 prioriterer fornyelse av ledningsnett, reduksjon av lekkasjer og klimatilpasningstiltak for å ivareta driftssikkerhet og miljøhensyn.

Nærmiljøanlegg og rekreasjon

Parker, turstier, lekeplasser og aktivitetsområder er en del av kommunens infrastruktur og bidrar til både folkehelse og attraktive lokalsamfunn.

⁵ Strategien har tre mål:

1. Helse- og velferdsteknologi gir bedre kvalitet i tjenestene.
2. Helse- og velferdsteknologi bidrar til livsmestring og forebygging, slik at framtidige tjenestebehov utsettes.
3. Helse- og velferdsteknologi sikrer effektiv drift og bedre bruk av ressurser.

Tilgjengelighet varierer mellom områder, og enkelte levekårssoner har lavere tilgang til rekreasjonsarealer enn andre. Kommunedelplan for folkehelse og levekår (2023–2030) legger vekt på å styrke slike nærmiljøkvaliteter.

2.3 Miljømessig bærekraft

Miljømessig bærekraft omhandler både klimautfordringene og utfordringene knyttet til miljø, som areal, jord- og skogbruk og biologisk mangfold.

2.3.1 Klima

I kommunedelplan for klima 2019-2030 er det vedtatt ambisiøse mål som skal bidra til at vi globalt holder oss innenfor 1,5°C-målet:

- Innen 2030 skal klimagassutslippene være redusert med minst 60 prosent, sammenliknet med 2016.
- Fredrikstad skal bidra til at Østfoldregionen oppnår netto null klimagassutslipp innen 2050 ved både kraftig å redusere utslippene og øke CO₂-opptakene i Fredrikstad.
- Fredrikstad skal bidra til å oppnå det globale lavutslippssamfunnet innen 2050.

Utslippene innenfor Fredrikstad kommunes grenser var beregnet til 256 000 tonn CO₂e i 2024. Utslippene har gått ned med 22,6 prosent siden 2016. Dette tilsvarer 75 000 tonn CO₂e. I perioden er utslippene redusert i alle sektorer unntatt i sjøfart. Utslippskutt i denne sektoren er avhengig av rammevilkår utenfor kommunens handlingsrom.

Den største reduksjonen i perioden fra 2016 finner vi innen veitrafikk. Her har utslippene gått ned med 33 prosent, eller 34 000 tonn CO₂e, i perioden 2016–2024. Utslippene fra personbiler er redusert med 45 prosent. For varebiler og tunge kjøretøy er reduksjonen henholdsvis 11 og 7 prosent. Reduksjonene innen veitrafikk står for halvparten av den samlede utslippsreduksjonen i perioden.

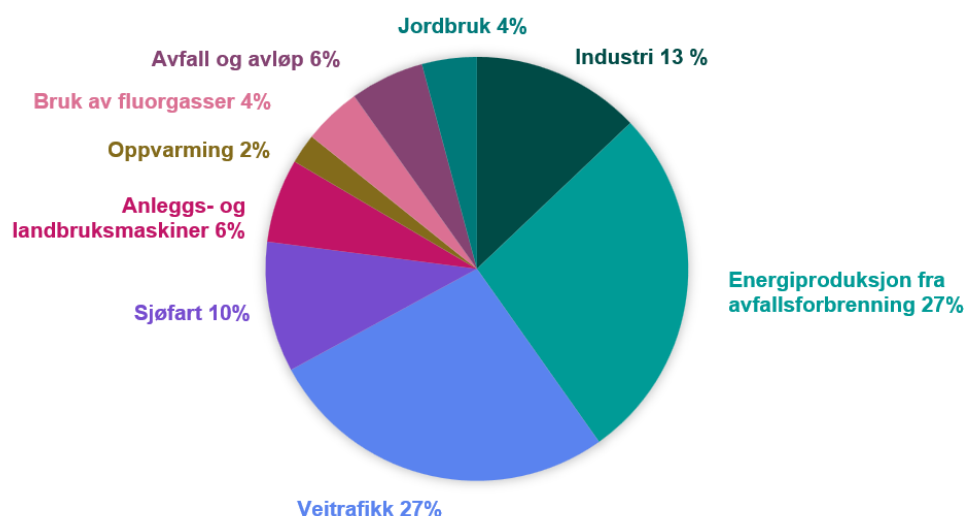
Utslippene fra industri har blitt redusert med 31 prosent i perioden 2016–2024⁶. Forbrenning av avfall står for 27 prosent av utslippene i Fredrikstad. Energien som gjenvinnes fra avfallsforbrenningen på Øra, brukes i industrien og til fjernvarme⁷. Så lenge noe avfall må sluttbehandles ved forbrenning, er dette en god løsning på Øra på grunn av den høye energiutnyttelsen. Karbonfangst er det eneste alternativet for å redusere utslippene betydelig.

Figuren under viser de ulike sektorenes andel av utslippene i 2024.

⁶ Utslippsreduksjonen skyldes primært elektrifisering hos gipsprodusenten Gyproc.

⁷ Ca. 70 prosent av energien som gjenvinnes fra avfallsforbrenning på Øra benyttes i industrien i form av høyverdig damp, og ca. 30 prosent til fjernvarme i form av varmtvann til oppvarming av bygg. Kombinasjonen gir energibehov hele døgnet og året og fører dermed til en svært god utnyttelse av energi fra avfallsforbrenningen, i motsetning til de fleste andre anlegg i Norge

Figur 12: Samlede klimagassutslipp i 2024, fordelt på sektorer.

Kilde: Miljødirektoratet (2026), bearbejdet av Fredrikstad kommune.

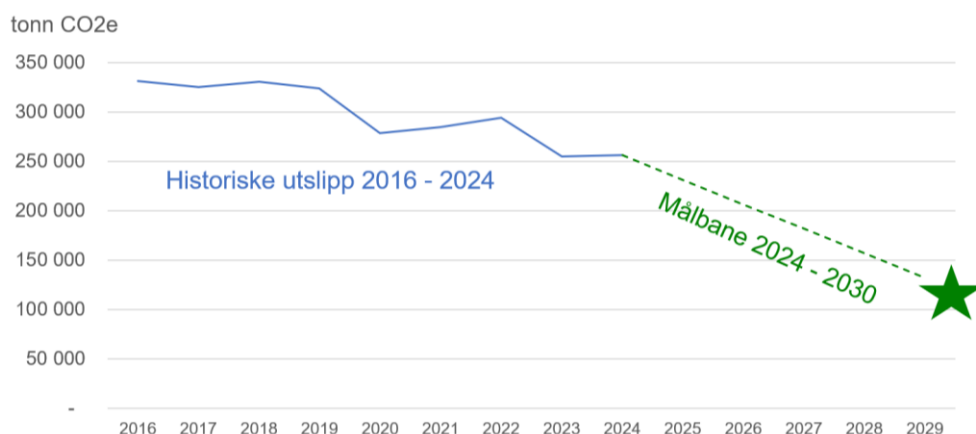
I perioden 2025-2030 må utslippene reduseres med ytterligere omtrent 124 000 tonn CO₂e for å nå klimamålet i 2030.

Dette innebærer en nødvendig gjennomsnittlig årlig takt i kuttene på 25 000 tonn CO₂e. Takten i utslippskuttene må dermed tredobles i forhold til gjennomsnittlig årlig reduksjonstakt i perioden 2016-2024.

To barrierer mot større og raskere utslippsreduksjoner er at industribedriftene ikke har tilgang til tilstrekkelige mengder grønn energi, og at det er begrensninger i strømmettet. Karbonfangst og -lagring ved avfallsforbrenningsanleggene vil være Fredrikstads største enkelttiltak for å kutte direkte klimagassutslipp. Det jobbes for å realisere tiltaket, men mangelfulle støtteordninger og utfordringer i avfallsmarkedet gjør det vanskelig å gjennomføre før 2030. Utfordringene i avfallsmarkedet truer også anleggenes lønnsomhet i 2026.

Disse forholdene forsinker klimaomstillingen. Tidsvinduet for å nå Fredrikstads klimamål for 2030 er i ferd med å lukkes. Figuren under illustrerer historiske utslipp fra referanseåret og kuttbanen for å kunne nå klimamålet for 2030.

Figur 13: Utvikling i samlede klimagassutslipp i Fredrikstad.

Kilde: Miljødirektoratet (2026), bearbejdet av Fredrikstad kommune.

Kraftfulle klimatiltak vil kreve beslutninger og investeringer fra private aktører og vedtak eller virkemidler på nasjonalt nivå.

Kommunen har ulike roller og virkemidler som kan bidra til å redusere klimagassutslippene. Dette omfatter blant annet differensierte bompenger, parkeringspolitikk og andre insentiver for nullutslippskjøretøy, tilrettelegging for mer effektiv logistikk, klimakrav i anskaffelser, påvirkning overfor nasjonale myndigheter og stortingsrepresentanter, samarbeid med regionale aktører og nettselskaper, samt dialog med industrivirksomhetene.

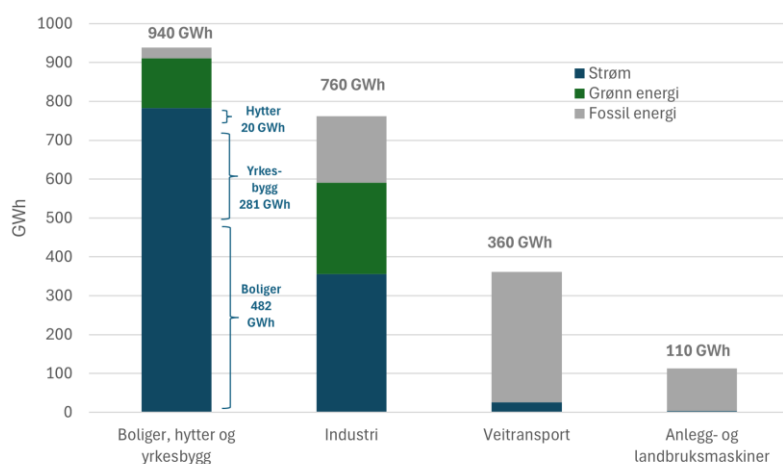
Tilgang på grønn energi og lokal energiproduksjon framheves som viktige forutsetninger for å kunne gjennomføre klimatiltak i industrien. Kommunen kan bidra gjennom tilrettelegging for nødvendig energinfrastruktur og lokal energiproduksjon.

2.3.2 Energi

Fredrikstad har i dag et totalt energiforbruk på om lag 2 200 GWh. Det er boliger, yrkesbygg og hytter som har det største forbruket med ca. 940 GWh. Denne kategorien inkluderer også våningshus i jordbruket.

Industrien har et forbruk på ca. 760 GWh, mens energiforbruket til veitransport og anleggs- og landbruksmaskiner utgjør henholdsvis ca. 360 og ca. 110 GWh.

Figur 14: Energiforbruk fordelt på sektorer og energityper i 2022. Kilde: Energiutredningen for søndre Østfold.

Det produseres ca. 350 GWh energi, i form av strøm, damp og varmtvann⁸. Det er altså et stort gap mellom energiforbruk og -produksjon i dagens Fredrikstad.

Gapet mellom forbruk og produksjon gjelder i enda større grad om man avgrenser til strøm. I den kaldeste perioden er gapet aller størst. For Nedre Glomma samlet er det elektriske maksimale effektbehovet mer enn åtte ganger så stort som vinterproduksjonen i Sarpsborgs elvekraftverk.

Intensjonen med en slik sammenstilling er ikke å peke på at det bør være balanse mellom forbruk og produksjon av energi på kommunenivå. På grunn av geografisk beliggenhet og naturgitte forhold, er Fredrikstad avhengig av å få overført energi fra andre områder.

⁸ Produksjonen av biodiesel hos Adesso Bioproducts AS er holdt utenom beregningen

Manglende tilgang på fornybar eller annen grønn energi er en betydelig trussel mot næringsutvikling, bevaring og etablering av nye arbeidsplasser i Fredrikstad.

Samtidig representerer manglende tilgang på fornybar eller annen grønn energi den største barrieren mot klimaomstillingen og mulighetene for å nå våre ambisiøse lokale, regionale og nasjonale klimamål. Det er store mengder fossil energi som må erstattes av grønn energi dersom vi skal nå klimamålene.

Når gapet mellom energiforbruk og -produksjon skal reduseres, kan dette delvis gjøres gjennom energi- og effekteffektivisering, ta uutnyttede energiresurser i bruk, samt produsere ny fornybar energi på allerede bebygde arealer. Men for å få tilgang på tilstrekkelige mengder energi, må det også produseres ny fornybar energi på andre typer arealer. Slik produksjon vil kunne komme i konflikt med andre samfunnshensyn. Å ikke produsere mer strøm i Fredrikstad innebærer i praksis at det må gjøres arealinngrep til kraftproduksjon andre steder.

Energi fra avfallsforbrenning

Energi fra to avfallsforbrenningsanlegg står for den største delen av energiproduksjonen som brukes lokalt.

Kapasiteten er planlagt prioritert til vekst i fjernvarme til husholdninger og tjenesteytende næringer, noe som vil redusere industriens tilgang på damp fra avfallsforbrenning.

Sammen med varslet forbud mot fossil energi til dampproduksjon øker dette industriens behov for strøm eller annen grønn energi.

Det finnes også overskuddsenergi kunne utnyttes bedre i fjernvarmesystemet, men flere barrierer gjør dette krevende i praksis

2.3.3 Sirkulær økonomi

Det finnes ikke én entydig definisjon på sirkulær økonomi. I handlingsplanen for sirkulær økonomi beskriver staten begrepet slik: «*Sirkulære aktiviteter skal bidra til effektiv og bærekraftig utnyttelse av naturressurser og produkter, i et giftfritt kretsløp, der minst mulig ressurser går tapt.*»

Sirkulær økonomi er ikke et mål i seg selv, men et virkemiddel for å nå klima-, miljø- og naturmål. Samtidig kan den bidra til økt verdiskaping og konkurranseevne over tid.

Sirkulær økonomi er en sentral forutsetning for Fredrikstads klimamål om at vi skal bidra til å oppnå det globale lavutslippssamfunnet.

Verdens naturressurser er under økt press. Derfor må ressursene brukes mer effektivt, slik at behovet for å ta ut nye ressurser reduseres. Sirkulær økonomi bidrar til dette gjennom blant annet lengre levetid for produkter, økt materialgjenvinning, mindre sløsing og redusert behov for uttak av nye ikke-fornybare ressurser. Dette kan igjen redusere klima- og miljøfotavtrykket.

Øra industriområde er et nasjonalt viktig knutepunkt for sirkulær ressursutnyttelse. Her brukes reststrømmer fra én virksomhet som råvarer eller innsatsfaktorer i en annen. Dette har gitt grunnlag for flere etablerte industrielle symbioser. Utviklingen er støttet av fagmiljøer som NORSUS, NCCE og Høgskolen i Østfold, som har bidratt med analyser, metodikk og dokumentasjon.

En undersøkelse fra NORSUS⁹ viser at det i 2021 ble tatt imot og håndtert om lag 520 000 tonn avfall på Øra. Hoveddelen, om lag 390 000 tonn, ble sendt videre som resirkulert materiale til virksomheter utenfor området. Øra mottok avfall tilsvarende om lag 50 prosent av de nasjonale avfallsressursene innen glass, metall, kasserte kjøretøy og batterier. Dette viser at Øra har en viktig rolle i håndteringen av avfallsressurser i Norge.

⁹ Norsk institutt for bærekraftsforskning

Det skjer også en betydelig intern utveksling av avfallsressurser på Øra¹⁰.

Også utenfor Øra tar virksomheter i Fredrikstad i bruk ombruk, reparasjon, deling og andre sirkulære forretningsmodeller. Utviklingen går i retning av økt materialgjenvinning, større bruk av sekundære råvarer og mer effektiv utnyttelse av eksisterende ressurser. Dette inngår i et regionalt innovasjonsmiljø med kompetanse og erfaring innen sirkulære prosesser.

Kommunen er en del av dette gjennom rollene som planlegger, innkjøper og samfunnsutvikler. Rollene påvirker hvordan arealer forvaltes, hvilke varer og tjenester som anskaffes og hvordan samhandlingen med næringslivet skjer.

Kommunen har også en sentral rolle i å legge til rette for at innbyggernes avfall kan forberedes til ombruk eller materialgjenvinnes. Fredrikstad kommune skal bidra til å nå egne, nasjonale og europeiske mål. EUs mål omfatter alt husholdningsavfall og husholdningslignende næringsavfall.

Ambisjonene er at 60 prosent forberedes til ombruk eller materialgjenvinnes innen 2030. Innen 2035 er målet 65 prosent.

For enkelte materialfraksjoner er mottak og sortering pålagt kommunen gjennom forskrift. De overordnede målene omfatter i tillegg grovavfall, som møbler, sportsutstyr og husholdningsartikler. Her er det et betydelig potensial for ombruk.

2.3.4 Areal

Høsten 2024 inngikk Fredrikstad kommune sammen med Sarpsborg kommune og Østfold fylkeskommune en tiårig byvekstavtale med staten. Avtalens overordnede mål er nullvekstmålet for personbiltrafikken, og hovedindikatoren for dette er byindeksen.

Byindeksen for Nedre Glomma består av 29 registreringspunkter langs fylkes- og riksveier, og det er kjøretøy kortere enn 5,6 m som inngår i tallgrunnlaget.

Med inngåelsen av byvekstavtalen er 2023 nytt referanseår for nullvekstmålet. Byindeksen skal måles som et «tre års glidende gjennomsnitt» mot referanseåret. Inntil dette er mulig i 2028, må den tilgjengelige perioden måles opp mot referanseåret. Byindeksen viser en nedgang på 0,1 prosent i trafikkmengde fra 2023 til 2025 i Nedre Glomma.

Fergetilbudet, som bidrar til at flere reiser kollektivt, bidrar også til å redusere klimagassutslippene fra transport. Antall reisende med fergene var i 2025 nesten 1,5 millioner.

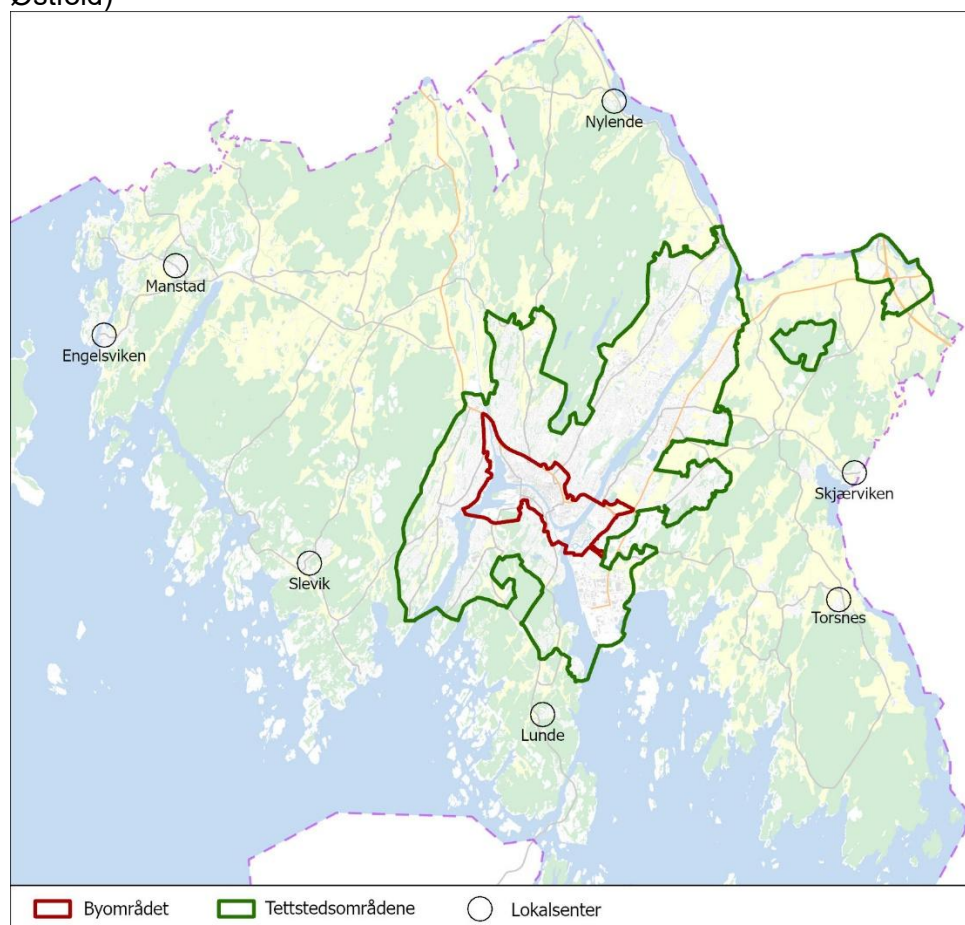
Boligbygging

For å redusere det framtidige behovet for transport, og oppnå målet om nullvekst i persontransporten, er det gjennom arealplanen vedtatt en målsetting om at 60 prosent av årlig boligbygging skal skje i byområdet, 30 prosent i tettstedet og 10 prosent i lokalsentrene.

Det kan være store variasjoner mellom enkeltår. For å se utviklingstrenden bedre, bruker vi et treårs glidende gjennomsnitt. For 2023-2025 var andelen boligbygging i byområdet 31,8 prosent, mens andelen boligbygging i tettstedet og lokalsentrene var på henholdsvis 61,4 og 6,8 prosent.

¹⁰ I 2021 var den største ressursstrømmen ca. 24 000 tonn jernsulfat fra Kronos til Kemira. Gyproc mottok samme år ca. 14 000 tonn resirkulert råvare fra Gipsgjenvinning på Øra.

Kartet under viser byområdet, tettstedet og lokalsenter (gitt i gjeldende fylkesplan for Østfold)

Gjennomgangen av kommunens planer for boligbygging viser (per juni 2025) et potensial for en ny-boligproduksjon på 5 886 enheter i perioden, og 6 845 enheter etter planperioden. Av de nær 5 900 enhetene i perioden er 3 586 ferdig regulert. Og av de som antas å komme etter planperioden (dvs. etter 2037) er det 3 265 enheter som er ferdig regulert.

Potensialet for boligbygging i Fredrikstad er høyt, og høyere i planperioden enn behovet som framskrevet befolkningsvekst for 2025-2037 tilsier.

Boligbyggeprognosen viser hvilke muligheter som finnes for nybygging av boliger, og hvor de ligger. Som nevnt over får det betydning for hvor i kommunen befolkningsveksten antas å komme.

Selv om de fleste boligene som inngår i boligbyggeprognosen er leiligheter, vil eneboliger fortsatt utgjøre den største andelen av boligmassen i Fredrikstad, også dersom de planlagte boligene blir bygget.

Tabell 2: Boligtyper i dag og i boligbyggeprognosen. Kilde: KOMPAS.

Boligtyper per 31.12 2025 (statistikk) og 2038 (framskrevet). Kilde: KOMPAS	2025		2038	
Frittliggende enebolig eller våningshus	19 078	47 %	19 032	43 %
Hus i kjede, rekke-/terasse-hus, vertikaldelt tomannsbolig	5 231	13 %	5 747	13 %
Horisontaldelt tomannsbolig eller annet boligbygg med mindre enn 3 etasjer	6 912	17 %	7 670	17 %
Blokk, leiegård e.l.	7 082	18 %	10 327	23 %
Forretningsgård, bygg for felleleshusholdning e.l.	1 947	5 %	1 922	4 %
Total boligmengde	40 250	100 %	44 697	100 %

Boligbyggeprognosen viser hvilke muligheter som finnes for nybygging av boliger, og hvor de ligger. Den har betydning for befolkningsprognosen fordi den påvirker hvor i kommunen framtidig befolkningsvekst antas å komme.

Landbruk

Stortinget vedtok i 2023 at den årlige nasjonale omdisponeringen av dyrka mark ikke skal overstige 2 000 dekar. Målet skal nås gradvis innen 2030.

Klimaet, jordsmonnet og topografien i Fredrikstad gir gode forutsetninger for landbruksdrift. Jordbruksproduksjonen i kommunen har betydning både regionalt og nasjonalt, og er viktig for framtidig matproduksjon.

I norsk sammenheng har Fredrikstad gode klimatiske vilkår og lang vekstsesong. Kommunen har i overkant av 67 000 dekar dyrka mark, tilsvarende om lag 23 prosent av kommunens totale areal. Nær 90 prosent av arealet brukes til korndyrking, mye av dette til matkorn. Som tommelfingerregel kan man regne 1 000 brød per dekar kornareal per år. I tillegg produseres kjøtt, kylling, melk, egg og noe grønnsaker.

Hvert år omdisponeres fulldyrka jord til formål som på kort og mellomlang sikt har høyere økonomisk avkastning enn matproduksjon. Dette omfatter blant annet infrastruktur, bolig, industri og annen næring, ridebaner og parkeringsplasser.

Fulldyrka jord, og særlig jord som er egnet til korn- og grønnsaksproduksjon, er en begrenset og ikke-fornybar ressurs. På nasjonalt nivå utgjør dyrka mark om lag 3 prosent av landarealet, og bare rundt 1 prosent er egnet til produksjon av matkorn.

Regjeringen og Stortinget har vedtatt flere nasjonale jordvernsstrategier og har som mål å redusere nedbyggingen av dyrka mark. Samtidig gjør økt geopolitisk uro, sårbare forsyningskjeder og klimarelaterte endringer den globale matproduksjonen og verdensmarkedet for mat mindre forutsigbart.

Matproduksjonen og matjorda i Fredrikstad er en del av den nasjonale beredskapen og matsikkerheten, samtidig som den er grunnlag for lokal matproduksjon.

Det var en klar økning i avgangen av dyrka og dyrkbar mark i 2024, fra 52 dekar i 2023 til 218,5 dekar i 2024. Avgangen i 2024 var i hovedsak knyttet til reguleringsplanene for Viken Park og Gretnes Sundløkka. I 2025 var det registrert 2 dekar i avgang av dyrka og dyrkbar mark¹¹.

2.3.5 Støy og luftkvalitet

Både støy og luftforurensning er miljøfaktorer som kan påvirke folks helse. I 2025 bodde nesten hver 4. innbygger (23,4 prosent) i støyutsatt område.

¹¹ KOSTRA viser 117 dekar for 2024. Tallet er for lavt fordi ikke all avgang av dyrka og dyrkbar mark ble rapportert inn. Det korrigerte tallet er 218,5 dekar. For 2025 viser KOSTRA 2 dekar, fordelt på 1 dekar dyrka jord og 1 dekar dyrkbar jord.

Ved planlegging av nye boliger er det krav om at det ikke skal bygges i områder sterkt påvirket av støy.

Deler av kommunen er også påvirket av luftforurensning, og deler av Fredrikstad sentrum ligger i rød sone i luftsonekartet.

Vedfyring og veitrafikk er, ifølge Miljødirektoratet, de største lokale kildene til luftforurensning i Fredrikstad. Kommunen overvåker luftkvaliteten gjennom to målestasjoner. I perioder med høy luftforurensning fra veitrafikk iverksetter veieierne tiltak for å redusere utslippene.

Kommunen samarbeider med de ansvarlige aktørene for å sikre at luftkvaliteten holder seg innenfor de helsebaserte grenseverdiene i forurensningsforskriften.

2.3.6 Natur

Kystsonen fra svenskegrensen og rundt Oslofjorden har særpregede geologiske og klimatiske forhold som gir grunnlag for et rikt og unikt biologisk mangfold.

Kystsonen i Fredrikstad har mange naturtyper som vurderes som truet, og flere arter som kun finnes i dette området står på rødlista. Det gjør kommunen viktig for bevaring av naturverdier i regionen.

Naturmangfold og sårbarhet

Fredrikstad har et variert naturmangfold med våtmarker, skog-, kyst- og jordbruksområder. Mange truede naturtyper og rødlistede arter finnes særlig langs kystsonen. Den store variasjonen i geologi og naturtyper gjør området viktig for økologiske funksjoner både lokalt og regionalt.

Kommunen har registrert over 580 naturtypelokaliteter av høy verdi og flere utvalgte naturtyper, som slåttemark, kystlynghei og hule eiker. Det er registrert rundt 400 rødlistede arter og to prioriterte arter: eremitt og dvergålegras. I tillegg finnes 34 verneområder, og randsoner rundt disse krever særlig hensyn i arealplanleggingen.

Kystsonen og Oslofjorden

Oslofjorden er i en alvorlig miljøtilstand, preget av tap av arter og økologiske funksjoner. For Fredrikstad innebærer dette nedgang i viktige naturtyper og arter som torsk, stortare og ålegras. Tilstanden påvirker naturmangfold, friluftsliv og økologiske prosesser.

Kommunens lange kystlinje og store skjærgård omfatter leveområder for en rekke marine arter. Ålegrasenger, tareskog og bløtbunnsområder er særlig sårbare for fysiske inngrep og økende miljøbelastning, og må forvaltes etter nasjonale og lokale føringer.

Vann, vassdrag og påvirkninger

Urban avrenning bidrar til forurensning i bekker, elver og Glomma, som transporterer næringsstoffer og miljøgifter videre ut i Oslofjorden.

Overvann kan blant annet inneholde veistøv, kloakkoverløp, mikroplast fra kunstgressbaner, forsøpling og landbruksavrenning. Vannforekomstene skal oppnå god økologisk tilstand gjennom reduksjon av utslipp og forbedrede overvannsløsninger.

Vannkvaliteten på kommunens badeplasser overvåkes jevnlig gjennom sommersesongen.

Våtmarker og myrer

Våtmarkene i Fredrikstad er særlig utsatt for nedbygging og hydrologiske inngrep. Av 78 myrer er kun 6 intakte, 5 delvis redusert og resten forsvunnet.

Våtmarker lagrer karbon, demper flom og har høy betydning for vannrensing og biologisk mangfold. Restaurering av myr og våtmark – som gjenfukting og stenging av grøfter – kan bidra til å gjenopprette økologiske funksjoner og styrke artsmangfoldet.

Vedlegg 1: Befolkningsprognose

Fredrikstad kommune utarbeider årlig egne befolkningsprognoser i KOMPAS¹². Siste versjon er fra 1. august 2026, med 2026 som startår og 2025 som siste statistikkår.

Forutsetninger i årets befolkningsprognose:

- Fredrikstad har mange muligheter for nye boliger, og flere områder i kommunen står overfor generasjonsskifter.
- SSB forventer fortsatt sentralisering, og at flyttestrømmen til sentrale byer fortsetter.
- Oslos boligmarked gir press på kommunene omkring.
- Fredrikstad vokser i all hovedsak som følge av tilflytting.
- Fruktbarheten har økt noe det siste året, og det forventes en moderat økning i fruktbarhet over perioden 2026-2038 (SSB).
- Innvandringen til Norge har avtatt i det siste, og det forventes lavere innvandring i tiden som kommer (SSB).
- Telemarksforsknings scenarier basert på kommunens attraktivitet tilsier fortsatt vekst, dersom kommunens attraktivitet fortsetter slik den har vært de siste 10 år.

Mange nye boenheter er klare for bygging

Fredrikstad går regelmessig gjennom alle planlagte og kjente muligheter for ny boligbygging for den neste 12-års planperioden. Resultatet av gjennomgangen; boligbyggeprognosen, inngår som en viktig premiss i befolkningsprognosen. Boligbyggeprognosen har betydning for hvor veksten kommer, innad i kommunen.

Generasjonsskifter

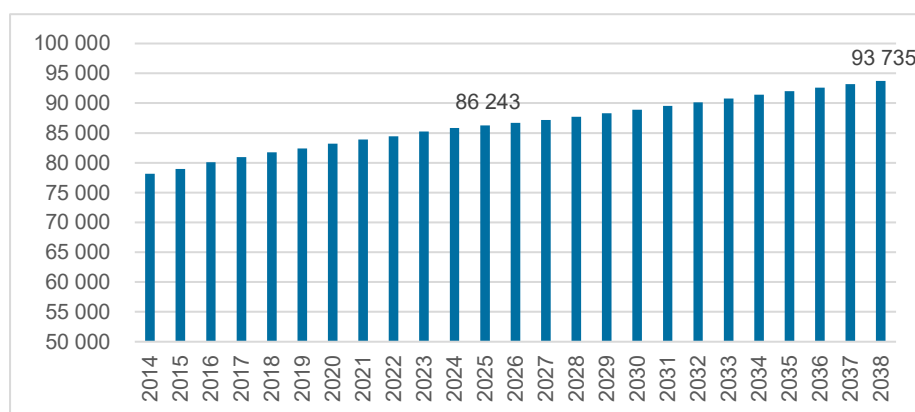
Ut fra befolkningens alderssammensetning og sammensetningen av boliger peker følgende områder seg ut for generasjonsskifter: Slevik, Torsnes, Lunde og Nylende.

Forventet utvikling

Prognosen for 2026-2038 gir en befolkningsvekst fram til 2038 på i alt 8,7 prosent, i snitt 0,6 prosent per år. Dette ligger noe over SSBs hovedalternativ (MMMM), som har en vekst på 0,5 prosent for samme periode.

Nettoflyttingen til Fredrikstad har gått ned de siste årene, og det samme har fruktbarheten. Dette er det tatt hensyn til i den nye prognosen.

Figur V1.1: Antall innbyggere i Fredrikstad 2014–2038, statistikk og prognose. Tall per 31.12. Kilde: KOMPAS/SSB.

Ved utgangen av 2038 forventes det å være 93 735 innbyggere i Fredrikstad, om lag 7 500 flere enn ved utgangen av 2025.

¹² KOMPAS står for Kommunenes plan- og styringssystem, som brukes av de største kommunene i Norge.

Utviklingen for de yngste aldersgruppene

Usikkerheten er størst for de yngste aldersgruppene, og langt mer usikker enn utviklingen for de eldste, fordi:

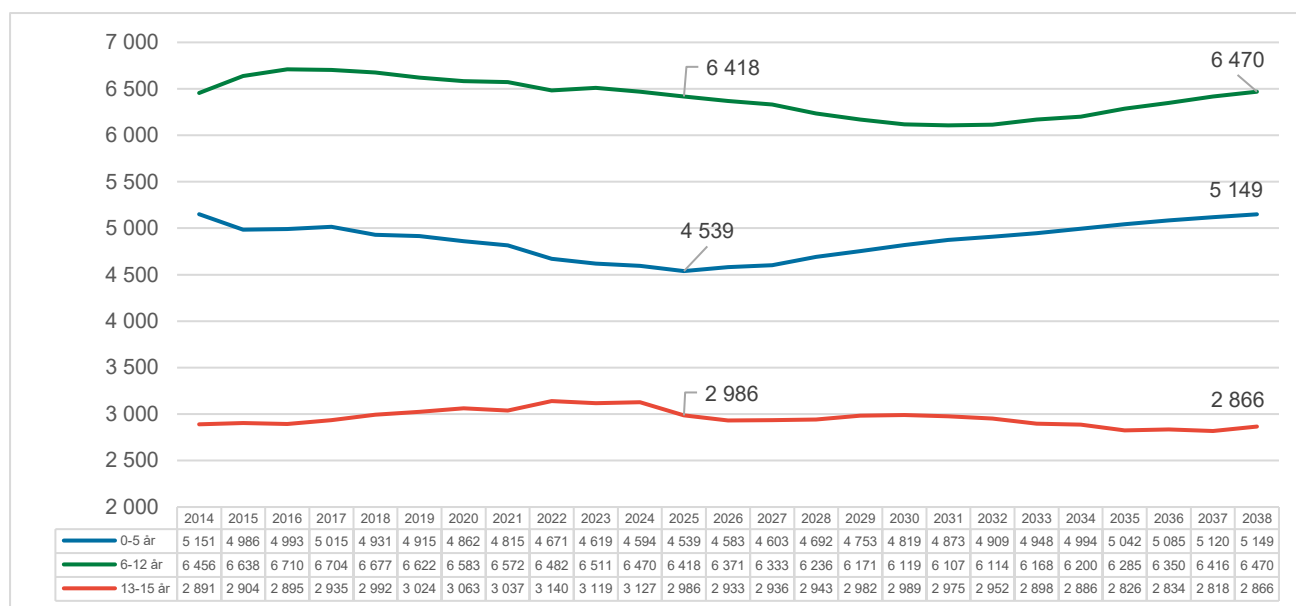
1. Flere barn og unge flytter, og flyttebevegelsene er usikre. Det kan også komme endringer i sekundærflyktningers muligheter for å flytte på seg. Prognosen tar ikke hensyn til det. Dersom det blir restriksjoner vil det påvirke tilflyttingen til Fredrikstad, og dermed også befolkningsutviklingen for barn og unge.
2. Utviklingen forutsetter at økningen i samlet fruktbarhet¹³ fortsetter, fra 1,46 i 2026 til 1,59 barn per kvinne mot slutten av perioden. Endringer i fruktbarhet får svært stor betydning for antall barn og unge.

For den yngste aldersgruppen (0-5 år) forventes det en økning på like over 600 barn fram mot utgangen av 2038.

Det er ventet en liten nedgang for aldersgruppen 6-12 år fram til 2032, før det igjen blir en økning utover i perioden.

For aldersgruppen 13-15 år ventes det en liten nedgang i inneværende år, før antallet stiger fram ut 2030. For hele perioden ventes det å kunne bli 120 færre unge i denne aldersgruppen.

Figur V1.2: Antall barn og unge i Fredrikstad 2014–2038, statistikk og prognose. Alle tall er per 31.12. Kilde: KOMPAS/SSB.

Utviklingen for de eldste aldersgruppene

For de eldste aldersgruppene er det langt mindre usikkerhet enn for de yngste. Den største usikkerheten kan ligge i om flyttemønsteret vil endres, slik at flere eldre flytter på seg enn før. Prognosen tar ikke hensyn til eventuelle slike endringer.

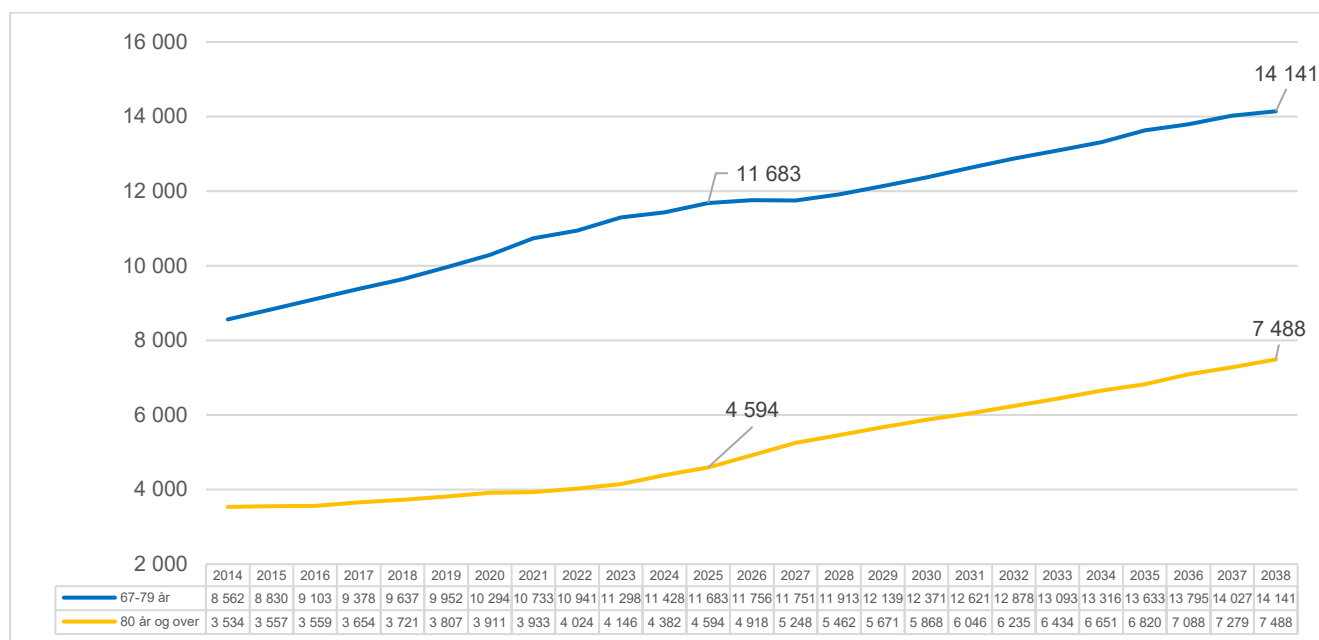
Synkende fruktbarhet, kombinert med høyere levealder og store barnekull som nå blir gamle gjør at befolkningen i Norge eldes. Dette ser vi også i Fredrikstad.

¹³ Samlet fruktbarhet, SFT, måler antall barn en kvinne får i gjennomsnitt, i løpet av sin fruktbare alder. Tallet er følsomt for når kvinnene velger å få barn, og vil synke i perioder med stigende alder på førstegangs fødende.

Det var forventet at antallet eldre (65 år og eldre) skulle bli høyere enn antallet yngre (0–19 år) i løpet av 2026. Men med den svake befolkningsveksten i 2025 passerte Fredrikstad krysningspunktet i 2025. Dette var litt tidligere enn SSB forventer for landet, men senere enn for andre, mindre sentrale kommuner – for flere av disse var dette historiske skiftet for lengst passert.

Ved inngangen til 2026 var det 11 683 personer mellom 67-79 år i Fredrikstad, og 4 594 personer som er 80 år og over. Det vil bli en sterk vekst i begge disse aldersgruppene, og det vil bli om lag 5 350 flere eldre som er 67 år og over, fram mot utgangen av 2038. Den største veksten kommer for gruppen som er 80 år og over.

Figur V1.3: Antall personer 67 år og over i Fredrikstad 2014–2038, statistikk og prognose. Alle tall er per 31.12. Kilde: KOMPAS/SSB.

Samlet tabell for aldersgruppene på neste side.

Tabell V1.1: Folkemengde 2014–2025 og befolkningsprognose for Fredrikstad 2026–2038. Tall per 31.12. Kilde: KOMPAS/SSB.

Statistikk 2014 til og med 2025 (ved utgangen av året)

Alder	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0	771	746	798	772	763	735	710	748	670	713	715	729
1-2	1 646	1 622	1 601	1 655	1 634	1 610	1 572	1 516	1 514	1 474	1 442	1 472
3-5	2 734	2 618	2 594	2 588	2 534	2 570	2 580	2 551	2 487	2 432	2 437	2 338
6-12	6 456	6 638	6 710	6 704	6 677	6 622	6 583	6 572	6 482	6 511	6 470	6 418
13-15	2 891	2 904	2 895	2 935	2 992	3 024	3 063	3 037	3 140	3 119	3 127	2 986
16-18	3 095	3 039	3 082	3 033	3 078	3 027	3 078	3 116	3 174	3 255	3 197	3 247
19-44	25 448	25 599	25 938	26 011	26 045	26 111	26 223	26 486	26 632	26 804	27 087	27 222
45-66	23 022	23 414	23 841	24 247	24 691	24 927	25 179	25 200	25 380	25 478	25 577	25 554
67-79	8 562	8 830	9 103	9 378	9 637	9 952	10 294	10 733	10 941	11 298	11 428	11 683
80-89	2 902	2 932	2 940	3 045	3 111	3 147	3 247	3 259	3 366	3 477	3 712	3 906
90+	632	625	619	609	610	660	664	674	658	669	670	688
SUM	78 159	78 967	80 121	80 977	81 772	82 385	83 193	83 892	84 444	85 230	85 862	86 243

Prognose for 2026 til og med 2038 (ved utgangen av året)

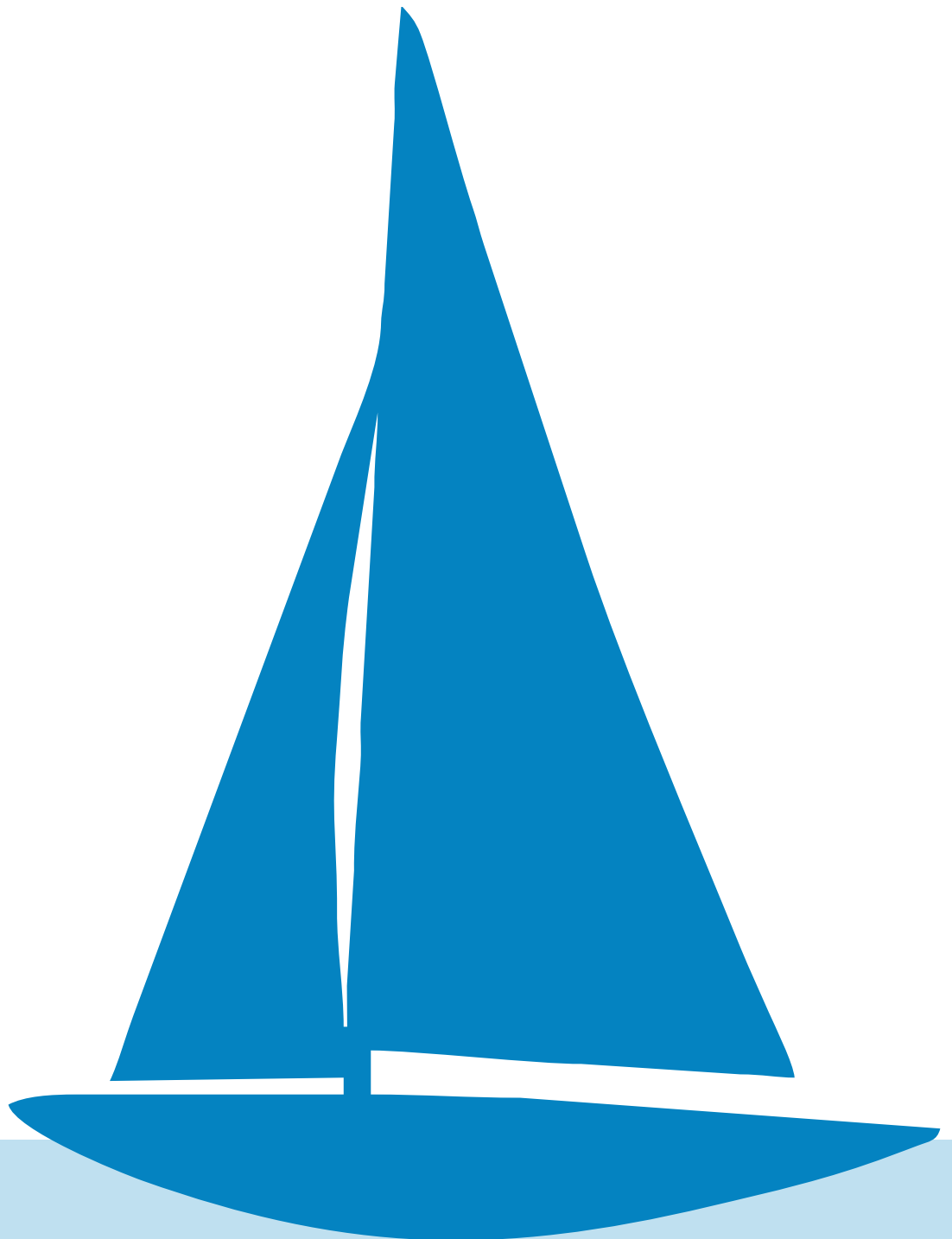
Alder	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038
0	753	758	763	768	775	782	790	798	808	817	820	822	823
1-2	1 491	1 536	1 564	1 576	1 586	1 599	1 612	1 626	1 643	1 660	1 678	1 688	1 693
3-5	2 339	2 309	2 365	2 409	2 458	2 492	2 507	2 524	2 543	2 565	2 587	2 610	2 633
6-12	6 371	6 333	6 236	6 171	6 119	6 107	6 114	6 168	6 200	6 285	6 350	6 416	6 470
13-15	2 933	2 936	2 943	2 982	2 989	2 975	2 952	2 898	2 886	2 826	2 834	2 818	2 866
16-18	3 225	3 215	3 107	3 063	3 072	3 082	3 120	3 128	3 118	3 099	3 050	3 040	2 986
19-44	27 314	27 433	27 598	27 707	27 808	27 875	27 920	27 975	28 015	28 058	28 096	28 119	28 128
45-66	25 571	25 656	25 772	25 828	25 870	25 953	26 027	26 138	26 222	26 252	26 317	26 363	26 503
67-79	11 756	11 751	11 913	12 139	12 371	12 621	12 878	13 093	13 316	13 633	13 795	14 027	14 141
80-89	4 226	4 538	4 733	4 921	5 082	5 249	5 391	5 540	5 668	5 754	5 898	5 974	6 130
90+	692	710	729	750	786	797	844	894	983	1 066	1 190	1 305	1 358
SUM	86 673	87 178	87 727	88 310	88 917	89 532	90 152	90 780	91 402	92 018	92 612	93 185	93 735

Vedlegg 2: Helseteknologi

Helseteknologi utgjør en avgjørende mulighet for å omstille kommunens tjenester til morgendagens utfordringer. Samtidig viser undersøkelser at innføring av helse- og velferdsteknologi ikke nødvendigvis gir innsparinger i driften.

Det er viktig å følge med på hvordan teknologien virker, og om den faktisk gir økt trygghet, kvalitet og mestring for innbyggerne. Dette kan vi måle ved å følge veksten i antall:

- Tjeneste Trygghetsalarm og Lokaliseringsteknologi
 - Fredrikstad etablerte våren 2021 en teknisk løsning for mobil trygghetsalarm med GPS på den velferdsteknologiske plattformen, som nå inngår i kommunens tjenester. Denne teknologien kan bidra til å øke tryggheten til personer som bor hjemme, og da særlig personer med demens.
 - Helsevakten er respons-senter-tjenesten for mottak og respons på hendelser utløst av helseteknologien. Senteret gjør en faglig vurdering av hendelsen, og operatørene iverksetter tiltak og dokumenterer.
- Elektronisk medisineringsstøtte
 - Elektroniske medisindispensere varsler når medisin skal tas og gjør den riktige dosen tilgjengelig for brukeren. Dersom medisinen ikke blir tatt innen et gitt tidsrom, blir pårørende eller hjemmetjenesten varslet. Dermed kan en slik legemiddelhåndtering bidra til at enda flere kan bli boende hjemme lenger og være selvhjulpne. Fredrikstad kommune startet innføringen av medisindispensere høsten 2020, og fortsetter utrulling.
- Digitalt tilsyn.
 - Digitale tilsyn er teknologibasert tilsyn ved bruk av sensorikk eller kamerateknologi. Disse løsningene kan gi oppfølgende personell et varsel dersom det oppstår situasjoner som krever oppfølging, og kan i mange tilfeller erstatte kontinuerlig eller periodisk manuelt tilsyn. Digitale tilsyn kan gi brukere større grad av trygghet, egenmestring og privatliv, samtidig som det kan gi økt utnyttelse av kommunens helsefaglige personell.

Planprogram – Kommuneplanens samfunnsdel 2026-2038

Vedtatt av
Bystyret

Dato
11.12.2025

Innhold

Premisser for planarbeidet.....	2
Formål med planarbeidet	3
Nasjonale føringer	3
Regionale føringer	8
Lokale føringer	9
Sentrale problemstillinger i planarbeidet.....	11
Temaer til drøfting	14
 Planprosess	 19
Organisering	19
Framdrift	19
 Medvirkning.....	 20
 Utredningsbehov i planprosessen.....	 21
Kunnskapsgrunnlag for utarbeidelse av planen	21
 Ordliste	 22

Premisser for planarbeidet

Fredrikstad bystyre vedtok den 14. juni 2024, i planstrategi for Fredrikstad kommune for 2024-2027, at kommuneplanens samfunnsdel med arealstrategi skal rulleres i perioden.

Arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel er hjemlet i plan- og bygningsloven:

«§ 11-2. Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den bør inneholde en beskrivelse og vurdering av alternative strategier for utviklingen i kommunen.

Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlag for sektorenes planer og virksomhet i kommunen. Den skal gi retningslinjer for hvordan kommunens egne mål og strategier skal gjennomføres i kommunal virksomhet og ved medvirkning fra andre offentlige organer og private.»

Kommuneplanens samfunnsdel er den overordnede planen for all planlegging i Fredrikstad kommune. Den skal peke ut en ønsket retning for samfunnsutviklingen, og sette langsiktige utviklingsmål for Fredrikstadsamfunnet. Kommuneplanen har en tidshorisont på minimum 12 år.

Kommunens fireårige handlingsprogram med årlige budsjetter er definert som kommuneplanens handlingsdel. Handlingsdelen viser prioriteringene på kort sikt.

Gjeldende kommuneplan, samfunnsdelen, ble vedtatt av bystyret i mai 2018, for perioden 2018–2032.

Arealstrategien er kommunens overordnede prinsipper for framtidig arealutvikling. Den skal vise koblingen mellom de overordnede samfunnsmålene og kommuneplanens arealdel. Oppfølging av arealstrategien skal skje på alle plannivåer, det vil si i kommuneplanens arealdel, områdereguleringer og detaljreguleringer. Den skal også følges opp i dispensasjons- og byggesaksbehandlingen. Med arealstrategien i samfunnsplanen fra 2018 fikk kommunen sin første arealstrategi.

Vedtatt planstrategi legger rammer for rulleringen slik (side 16):

«Foreslått rullering tar utgangspunkt i forenklet rullering av dagens plan, samt tilpasning av arealstrategien for å sikre en bærekraftig arealpolitikk i kommunen. Arealstrategien er bindeleddet mellom kommuneplanens samfunnsdel og arealdel. Samfunnsplanen med arealstrategi legger føringer for en framtidig rullering av kommuneplanens arealdel.»

Og videre (side 5):

«Ved rullering av kommuneplanens samfunnsdel bør planens mål og strategier få en klarere retning, og en bedre målstruktur som lettere kan følges opp i kommunens øvrige plansystem.

En bedre målstruktur vil også kunne gjøre det enklere å synliggjøre hvordan kommunens prioriteringer i handlingsprogram og budsjett henger sammen med overordnede mål og ønsket retning for samfunnsutviklingen. Kommunen er i ferd med å innføre et nytt styringssystem, Framsikt, og med det en helhetlig gjennomgang av kommunens plansystem. Dette vil sees i sammenheng med rullering av samfunnsdelens mål og strategier.

En rullering med tilpasning av arealstrategien i gjeldende samfunnsdel, kan bidra til å sikre en bærekraftig arealpolitikk i kommunen, og en bedre sammenheng med kommuneplanens arealdel, og framtidige rulleringer av denne.»

Fredrikstad kommune - Planstrategi for Fredrikstad kommune 2024-2027

Formål med planarbeidet

Hensikten med å revidere samfunnsdelen av kommuneplanen er å sikre at dokumentet forblir oppdatert, relevant og godt egnet som et strategisk styringsverktøy – både administrativt og politisk – for å lede kommunen i ønsket retning.

Planen skal bygge på kommuneplanens samfunnsdel 2018-2030. Evaluering av gjeldende kommuneplan (2018–2030) viser at planens struktur, særlig koblingen til overordnede bærekraftselementer, i stor grad har fungert etter hensikten. Samtidig avdekkes det et behov for å oppdatere utfordringsbildet, slik at det bedre reflekterer dagens situasjon.

Videre viser evalueringen at målformuleringene i den nåværende planen ikke er tilstrekkelig konsistente eller presise. De er i liten grad tilpasset dagens kontekst og gir ikke tydelige styringssignaler. Planen mangler også klare prioriteringer, noe som gjør det vanskelig å identifisere hvilke utfordringer som er mest presserende, og hva som bør løses først. I tillegg har det vært utfordringer med å koble planen til kommunens øvrige planverk og styringssystemer.

På bakgrunn av dette er det et mål at en revidert samfunnsdel skal:

- Gi en tydeligere retning for ønsket samfunnsutvikling
- Etablere en mer strukturert og etterprøvbart målstruktur som lettere kan integreres i kommunens plansystem
- Bidra til en bærekraftig arealpolitikk og styrke sammenhengen med kommuneplanens arealdel og fremtidige rulleringer av denne

Kommuneplanens samfunnsdel skal sette tydelige mål for Fredrikstadsamfunnet. Den skal ikke romme strategier. Strategier (veien til målet) kommer i oppfølgende planer, som kommunedelplaner og temaplaner.

Nasjonale føringer

I tillegg til bestemmelsen i Plan- og bygningsloven §11 gjelder:

1. [Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027 - regjeringen.no.](#)
2. [Forventningsbrev til kommunene 2025 | Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus](#)

Begge er nærmere omtalt i vedtatt planstrategi.

Nasjonale forventninger til kommunal planlegging legger i stor grad vekt på FNs bærekraftsmål og de nasjonale klima- og miljømålene. Samfunnssikkerhet og beredskap har også kommet inn som viktige tema.

Perspektivmeldingen ([Meld. St. 31 \(2023–2024\) - regjeringen.no](#)) viser en framtidig mangel på arbeidskraft, spesielt innen helse og omsorg. [NOU 2023: 4 Tid for handling – Personellet i en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste](#) viser at personalressurser i helsetjenestene er - og i økende grad vil være - en betydelig utfordring i tiden framover. Utredningen er et viktig kunnskapsgrunnlag for planlegging av personalressurser i årene framover.

Kommisjonen la frem tiltak på 6 ulike områder; mer effektiv organisering og samhandling, bedre bruk av tilgjengelig kompetanse gjennom god oppgavedeling, bedre arbeidstidsordninger, utdanning og kompetanseutvikling, prioriteringer og reduksjon av mindre viktige og til dels økende tjenester, og digitalisering og teknologisk utvikling

Ny nasjonal veileder ble lansert av Helsedirektoratet den 10.4.2025. Det er en prosessveileder som anbefaler bruk av prioriteringskriteriene: nytte, ressurs og alvorlighet, bruk av styringsinformasjon og tilrettelegging for god prioriteringspraksis på politisk, administrativt og klinisk nivå. Veilederen har til hensikt å bidra til mer systematisk og kunnskapsbasert prioriteringsarbeid.

[Prioriteringer i kommunale helse- og omsorgstjenester - Helsedirektoratet](#)

Lov om Folkehelsearbeid

§ 1. Formål

Formålet med denne loven er å bidra til en bærekraftig samfunnsutvikling som fremmer folkehelse, herunder livskvalitet og gode sosiale og miljømessige forhold, og som utjevner sosiale helseforskjeller.

Loven skal bidra til å beskytte befolkningen mot faktorer som direkte eller indirekte kan ha negativ innvirkning på helsen, og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade og lidelse.

Loven skal sikre at kommuner, fylkeskommuner og statlige myndigheter setter i verk tiltak og samordner sin virksomhet i folkehelsearbeidet på en forsvarlig måte. Loven skal legge til rette for et langsiktig, systematisk og kunnskapsbasert folkehelsearbeid.

§ 4. Kommunens ansvar

Kommunen skal

- a. fremme befolkningens helse og livskvalitet
- b. fremme gode sosiale og miljømessige forhold
- c. bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade og lidelse
- d. bidra til utjevning av sosiale helseforskjeller
- e. bidra til å beskytte befolkningen mot faktorer som direkte eller indirekte kan ha negativ innvirkning på helsen.

Ansvar etter første ledd skal ivaretas innenfor de oppgavene og med de virkemidlene kommunen er tillagt, herunder ved lokal utvikling og planlegging, forvaltning og tjenesteyting. I forbindelse med handlinger og avgjørelser som berører barn, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn [...].

§ 6. Mål og planlegging

Oversikten etter § 5 annet ledd skal inngå som grunnlag for arbeidet med kommunens planstrategi. En drøfting av kommunens folkehelseutfordringer og hvordan kommunen kan møte disse, bør inngå i strategien, jf. plan- og bygningsloven § 10-1.

Kommunen skal i sitt arbeid med kommuneplaner etter plan- og bygningsloven kapittel 11 fastsette mål, strategier, handlinger og prioriteringer for å møte kommunens folkehelseutfordringer.

[Lov om folkehelsearbeid \(folkehelseloven\) - Kapittel 2 Kommunens ansvar - Lovdata](#)

Lov om vassdrag og grunnvann (Vannressursloven)

Vannressursloven har som formål å sikre en samfunnsmessig forsvarlig og bærekraftig bruk og forvaltning av Norges vannressurser, både overflatevann (vassdrag) og grunnvann.

Formål: Å beskytte vannressurser mot skade og sikre god forvaltning til beste for miljø, samfunn og fremtidige generasjoner.

Virkeområde: Gjelder alle vassdrag og grunnvann, inkludert kunstige vannløp og magasiner som står i forbindelse med naturlige vannsystemer.

Konsesjonsplikt: Tiltak som kan påvirke vannføring, vannstand eller vannkvalitet krever tillatelse fra myndighetene (f.eks. NVE).

Aktsomhetsplikt: Alle har ansvar for å unngå skade på vannressurser, både ved planlegging og gjennomføring av tiltak.

Vern: Loven inneholder bestemmelser om vernede vassdrag og nasjonale laksevassdrag.

Grunnvann: Regulerer også uttak og bruk av grunnvann, med krav om konsesjon ved større inngrep

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2000-11-24-82>

Naturavtalen

Det globale Kunming-Montreal-rammeverket for naturmangfold ble vedtatt 19. desember 2022 under FNs konvensjon om biologisk mangfold. Naturavtalen har som mål å stoppe og reversere tapet av natur og økosystemer. Avtalen setter globale mål for å bevare naturen, oppnå bærekraftig forvaltning og bruk og bekjempe årsakene til nedbygging og forringelse av økosystemer. En nasjonal handlingsplan for natur er utarbeidet.

Meld. St. 35 (2023–2024) - regjeringen.no

30-prosentsmålet: Verne 30 prosent av all natur på land innen 2030. Vi skal også verne eller bevare 30 prosent av verdens hav, innsjøer og elver. Den forrige globale naturavtalen, vedtatt i 2010, hadde vern på 17 prosent som mål. Dette målet ble aldri oppfylt.

Restaurering: 30 prosent av all natur som er delvis ødelagt skal være restaurert innen 2030.

Parisavtalen og Klimaloven

For å redusere de negative effektene av klimaendringene, ble verdenssamfunnet gjennom Parisavtalen fra 2015 enige om å begrense den globale oppvarmingen til godt under 2 grader, og helst under 1,5 grader, i forhold til førindustriell tid. Avtalen forplikter landene til å sette seg stadig mer ambisiøse mål for utslippskutt og rapportere om fremgangen.

Klimaloven er en norsk lov som slår fast Norges internasjonale forpliktelser i tråd med Parisavtalen. Gjennom klimaloven er det fastsatt et mål om å kutte klimagassutslipp med minst 55 prosent innen 2030 sammenlignet med 1990-nivået, samt å bli et lavutslippssamfunn innen 2050. Lavutslippssamfunnet innebærer at klimagassutslippene i 2050 reduseres i størrelsesorden 90 til 95 prosent fra utslippsnivået i referanseåret 1990.

Stortinget har nylig (juni 2025) vedtatt endringer i klimaloven om klimamål for 2035. Målet er at klimagassutslippene i 2035 reduseres med minst 70-75 prosent fra utslippsnivået i referanseåret 1990.

[Lov om klimamål \(klimaloven\) - Lovdata](#)

Kulturlova

Ny kulturlov ble vedtatt 1. juli 2025. Kulturlovens nye bestemmelser legger vekt på krav til kommunal planlegging for feltet. Kommuner og fylkeskommuner må nå utarbeide en skriftlig oversikt over status og utviklingsbehov for kulturfeltet. De skal fastsette overordnede mål og strategier for kultursektoren i arbeidet med planer, etter plan- og bygningslova kapittel 8 og 11. Dette innebærer at kulturfeltet får en tydeligere plass i kommunal planlegging og må integreres i langsiktige strategier.

Loven skal legge til rette for et åpent og opplyst offentlig ordskifte gjennom å fastlegge offentlige styresmakters ansvar for å fremme og legge til rette for et bredt spekter av kulturaktiviteter i tråd med prinsippet om armlengdes avstand, slik at alle kan få tilgang til å delta i kulturaktiviteter og oppleve et mangfold av kulturuttrykk.

[Lov om offentlige styresmakters ansvar for kulturverksemd \(kulturlova\) - - Lovdata](#)

Statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet

Statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet ble fastsatt 24.01.2025. Retningslinjene erstatter *Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging*. De nye planretningslinjene vektlegger ulike natur- og kulturverdier i betydelig større grad enn tilfellet er i tidligere planretningslinjer.

[Statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet - Lovdata](#)

«Formålet med retningslinjene er å sikre en samordnet og bærekraftig bolig-, areal- og transportplanlegging og bidra til mer effektive planprosesser. Regional og kommunal planlegging er viktige virkemidler for å følge opp bærekraftsmålene og Norges nasjonale og internasjonale forpliktelser på natur-, klima- og miljøområdet. Planleggingen skal bidra til å utvikle bærekraftige byer og lokalsamfunn, legge til rette for verdiskaping og næringsutvikling, og fremme helse, miljø og livskvalitet. Planleggingen skal samtidig bidra til reduserte klimagassutslipp, et klimatilpasset samfunn og ivaretagelse av kulturmiljø og naturmangfold, samt redusere tapet av dyrket mark, natur-, villrein- og friluftsområder og karbonrike arealer. Planleggingen skal også sikre at det innenfor det samiske reinbeiteområdet tas hensyn til reindriftens bruk av arealene.»

Statlige planretningslinjer for klima og energi

Statlige planretningslinjer for klima og energi har som formål å sikre at klima og energi vektlegges i planleggingen etter plan og bygningsloven og øvrig myndighetsutøvelse og virksomhet i staten, kommunene og fylkeskommunene. Hensynet til klima, natur og energi skal ha høy prioritet i sektorenes arbeid, og sees i sammenheng.

Statlige, regionale og kommunale organer skal i sin planlegging og enkeltvedtak legge til rette for:

- a) arealbruk og løsninger som reduserer klimagassutslippene, opprettholder arealenes evne til karbonopptak- og lagring og støtter omstilling til et lavutslippssamfunn

- b) effektiv og fleksibel energibruk
- c) utbygging av fornybar energi
- d) en sirkulær økonomi
- e) at samfunnet og økosystemene forberedes på og tilpasses et klima i endring

[Statlige planretningslinjer for klima og energi - Lovdata](#)

Statlige føringer samfunnssikkerhet og beredskap

[Meld. St. 9 \(2024-2025\) Totalberedskapsmeldingen. Forberedt på kriser og krig.](#)

Meldingen følger opp Totalberedskapskommisjonen sine hovedanbefalinger og inneholder over 100 ulike tiltak.

I Totalberedskapsmeldingen setter regjeringen retningen for en omlegging av den sivile delen av totalforsvaret og for den sivile motstandskraften. Regjeringen skal sørge for at det sivile samfunnet er forberedt på krise og krig, og utvikle et samfunn som understøtter militær innsats og som motstår sammensatte trusler.

Totalberedskapsmeldingen identifiseres tre hovedmål som ligger til grunn

- Et sivil samfunn som er forberedt på krise og krig
- Et sivil samfunn som motstår sammensatte trusler
- Et sivil samfunn som understøtter militær innsats

Norges første nasjonale sikkerhetsstrategi ble lansert 8.5.2025. Strategien danner grunnlaget for hvilke politiske valg og prioriteringer Norge skal gjøre fremover. Hele samfunnet må bidra for å beskytte våre grunnleggende sikkerhetsinteresser: Offentlige myndigheter, næringslivet, fagbevegelsen, frivilligheten og hver enkelt av oss.

Den danner grunnlaget for hvilke politiske valg og prioriteringer Norge skal gjøre fremover og definerer hvilke nasjonale sikkerhetsinteresser vi skal fremme og forsvare.

[Nasjonal sikkerhetsstrategi - regjeringen.no](#)

Nasjonal helseberedskapsplan er oppdatert mai 2025 og erstatter den forrige utgaven av 2018. Den reviderte planen tar opp i seg erfaringene fra håndteringen av både pandemi og krig i Europa. Planen er det overordnede rammeverket for helse- og omsorgssektorens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap.

Målsettingen for helseberedskap er å verne liv og helse og bidra til at befolkningen kan tilbys nødvendig helsehjelp og omsorgstjenester i krise og krig. Helseberedskapsplanen skal legge til rette for at helse- og omsorgssektoren kan nå denne målsettingen gjennom å forebygge og håndtere alle aspekter ved en krise og så raskt som mulig gjenopprette normalsituasjonen i etterkant. Helseberedskapen er en del av totalforsvaret i Norge.

[Å verne om liv og helse - Nasjonal Helseberedskapsplan](#)

Byvekstavtale

Byvekstavtalen for Nedre Glomma ble signert oktober 2024. Avtalen er tiårig (2024–2033) og legger grunnlaget for et forpliktende samarbeid mellom staten, Østfold fylkeskommune og Fredrikstad og Sarpsborg kommuner, der alle partene skal bidra innenfor sine ansvarsområder for å nå nullvekstmålet for personbiltrafikken. Avtalen sikrer Nedre Glomma 173,8 mill. 2024-kroner i statlige midler i året til tiltak som skal bidra til nullvekstmålet. De

konkrete prosjektene og tiltakene, som kan være innenfor både samferdsel/mobilitet, areal og parkering, fastsettes gjennom fireårige handlingsprogram som rulleres årlig.

Innenfor arealplanlegging stiller byvekstvtalen blant annet krav om:

- Nullvekstmålet skal forankres i kommunenes planverk, som i arealstrategi og kommuneplanens arealdel, og legges til grunn som en sentral føring i all arealplanlegging. Dette innebærer også en vurdering av tidligere avsatte utbyggingsområder ved rulling av kommuneplanens arealdel.
- I særlig attraktive utbyggingsområder som kan konkurrere med sentrumsutviklingen skal det utarbeides helhetlige planer som setter klare rammer for utbyggingsomfanget. Det skal sikres at den helhetlige planen bidrar til nullvekstmålet og at utviklingen av området prioriterer gange, sykkel og kollektivtrafikk.

[Her er byvekstvtalen - Bypakke Nedre Glomma](#)

Regionale føringer

Østfold fylkeskommune har utarbeidet forslag til nye regionale planer for Østfold. Planforalgene har vært på høring. Nye fylkesplaner skal være klare i juni 2026. Når de er vedtatt vil de erstatte fylkesplanen «Østfold mot 2050» ([Fylkesplan - Østfold mot 2050](#)).

De nye regionale planene som foreslås for Østfold er:

- Økt livskvalitet, deltagelse og likeverd
- Kompetanse og verdiskaping
- Areal og mobilitet

Regional vannforvaltningsplan

Dette er en plan som utarbeides for hver vannregion i Norge, og har som mål å:

- Sikre god miljøtilstand i elver, innsjøer, grunnvann og kystvann.
- Samordne innsats på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer.
- Oppfylle kravene i vannforskriften, som bygger på EUs vanndirektiv.
- Identifisere påvirkninger på vannmiljøet og foreslå tiltak for å forbedre tilstanden.

Planene gjelder for 6-årsperioder, og oppdateres jevnlig – neste planperiode er 2028–2033.

[Regionale vannforvaltningsplaner 2022 - 2027 med tilhørende dokumenter: - Vannportalen](#)

Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv

Dette er regjeringens strategi for å redde og forbedre miljøtilstanden i Oslofjorden, og inkluderer:

63 konkrete tiltak fordelt på 7 innsatsområder, bl.a.:

- Redusere utslipp fra avløp og jordbruk
- Bekjempe marin forsøpling og miljøgifter
- Restaurere naturverdier og sikre biologisk mangfold
- Bedre tilgang til strandsonen for friluftsliv

Planen gjelder frem til 2026, og er et svar på stortingsvedtak fra 2018.

Den krever bred innsats fra stat, kommuner, fylker og frivillige organisasjoner.

[Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv](#)

Lokale føringer

Fredrikstad kommune utarbeider og oppdaterer kunnskapsgrunnlaget for kommunens planlegging. Oppdatert kunnskapsgrunnlag ligger her:

- [Fredrikstad kommune - Kunnskapsgrunnlag for planlegging i Fredrikstad](#)

I tillegg til kunnskapsgrunnlaget vises det også til kommunens folkehelseoversikt og levekårskartlegginger, samt kommunens egen oversikt over boliger.

- [Folkehelseoversikten 2022](#)
- [Levekårskartlegging - Fredrikstad kommune](#)

Kommunedelplan for folkehelse og levekår

Folkehelsearbeidet i Fredrikstad er et overordnet og felles ansvar. Vi skal påvirke folkehelse og levekår i tråd med vedtatte planer, gjennom tjenester, tiltak og langsiktig samfunnsplanlegging. Dette speiles i planen gjennom fire innsatsområder, som forplikter på tvers av kommuneområdene. De fire innsatsområdene er:

- oppvekst – de ti første årene
- bolig og arbeid
- nærmiljø
- likeverdig tilgang til tjenester, helsefremming og forebygging

Målet for kommunens folkehelsearbeid er å redusere sosial ulikhet i helse, og øke livskvaliteten til alle innbyggere. Fredrikstad skal være et helsefremmende samfunn, der folk og lokalsamfunn i større grad kan påvirke egen helse og levekår, og skape rammene for et godt liv. Vi skal styrke positive ressurser for folks helse, og redusere hindringer og negative forhold.

[kommunedelplan-for-folkehelse-og-levekar-20232030.pdf](#)

Kommunedelplan bolig / boligpolitisk plan

Boligpolitikken er i sentrum av velferdsutviklingen og er et av de viktigste virkemidlene for å minske de sosiale skillelinjene i samfunnet. Boligpolitikken er en integrert del av arbeidet mot fattigdom, og det å bo trygt og godt øker innbyggernes velferd og mulighet til å mestre egne liv. Planen skal:

- Sikre en boligutvikling som bidrar til sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft
- Sikre en boligutvikling som bidrar til at Fredrikstad blir et attraktivt sted å bo
- Bidra til at alle skal bo trygt og godt
- Flere skal eie egen bolig
- Færre skal være bostedsløse
- Bidra til vesentlig bedre dekning av studentboliger i byen
- Bidra til en enklere vei inn i boligmarkedet
- Bidra til at eldre kan bli boende lenger i egen, egnet bolig
- Bidra til at kommunen er en mer attraktiv og profesjonell samarbeidspartner

Boligplan for Fredrikstad kommune

Arbeidet med boligplanen forventes å komme til politisk behandling våren 2026. Planen skal erstatte tidligere Boligsosial handlingsplan 2014-2017 og Kommunedelplan for bolig / boligpolitisk plan. Fram til vedtak av ny plan, er det vedtatte planer som gjelder. Temaplan for bolig har et utfyllende kunnskapsgrunnlag bestående av rammebetingelser og

utfordringsbilde samt en mer inngående beskrivelse av det boligsosiale arbeidet i Fredrikstad. Til sist kommer en handlingsdel, som beskriver innsatsområder, strategier og oppdrag. Prioriteringene i boligplanen bygger for øvrig på føringene fra kommuneplanen og de ulike vedtatte kommunedelplanene og temaplanene.

Kommunedelplan for naturmangfold i Fredrikstad kommune

Kommunedelplanen er en strategisk plan som legger føringer for hvordan naturverdiene i Fredrikstad skal forvaltes og utvikles. Kommunen står overfor betydelige utfordringer og har et stort ansvar for å ta vare på det omkringliggende naturmiljøet. For å sikre en bærekraftig forvaltning over tid, er det avgjørende at både myndigheter og brukere har god kjennskap til hvilke naturressurser som finnes, og hvordan disse best kan ivaretas.

Planen fastsetter følgende overordnede mål:

- Styrke kunnskapen om og hensynet til naturmangfoldet i kommunen.
- Gjennomføre en arealplanlegging og en arealbruk som ivaretar naturområder og sammenhengen mellom dem.
- Sikre viltets mangfold og minimalisere konflikt mellom vilt og samfunn.
- Bekjempe og hindre spredning av uønskede fremmede arter.
- Ivareta livskraftige bestander av alle naturlige forekommende arter i Fredrikstad.

Kommunedelplan for klima – 2019-2030

Gjennom kommunedelplanen er følgende målsettinger vedtatt for Fredrikstadsamfunnet:

- Innen 2030 skal klimagassutslippene være redusert med minst 60 prosent, sammenliknet med 2016.
- Fredrikstad skal bidra til at Østfold-regionen oppnår netto null klimagassutslipp innen 2050 ved både kraftig å redusere utslippene og øke CO₂-opptakene i Fredrikstad.
- Fredrikstad skal bidra til å oppnå det globale lavutslippssamfunnet innen 2050.

Klimaplanen inneholder egne delmål og strategier innen mobilitet, bygg og ressursbruk.

Gjennom klimaplanen inviteres alle innbyggere og samfunnsaktører med i arbeidet vi sammen må gjøre for å lykkes i å begrense omfanget av klimaendringene - og skape et samfunn med minimale utslipp av klimagasser.

[Fredrikstad kommune - Kommunedelplan for klima 2019–2030](#)

Politiske føringer

Fra saksframlegget til sluttbehandling av kommuneplanens arealdel 2023-2035:

«Det er presisert i de foreslåtte bestemmelsene at handel utenfor byområdet skal dekke et lokalt behov, og at dagligvareforretninger skal være sentralt plassert i det enkelte lokalmiljø. Framtidige handelsetableringer bør bygge opp under ønsket utvikling av senterstruktur. Dette er særlig utfordrende i områder utenfor det definerte byområdet.

Kommunens senterstruktur er i dagens arealstrategi, og oppfølging av fylkesplan for Østfold, definert med et byområde, tettsted, og lokalsenter utenfor tettstedet. Det er behov for å se på en mer finmasket senterstruktur i tettstedet, for å sikre at framtidige etableringer bidrar til å trekke de ulike «bydelssentrene» i samme retning. Et slikt arbeid krever et godt kunnskapsgrunnlag og bred medvirkning. Kommunedirektøren

anbefaler at dette arbeidet startes opp som del av arbeid med ny arealstrategi, ved neste rullering av kommuneplanens samfunnsdel (...)»

Sentrale problemstillinger i planarbeidet

Oppdatert kunnskapsgrunnlag viser store utfordringer for Fredrikstadsamfunnet på alle bærekraftsområdene: Sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft.

Sosial bærekraft

Folkehelseutfordringene er preget av store forskjeller i helse og livskvalitet. I Norge taper vi 170 000 leveår hvert år, på grunn av sosial ulikhet i helse. De vanligste sykdommene, som blant annet kreft og lunge-, hjerte- og karsykdommer, rammer i større grad innbyggere med lavere utdanning og inntekt.

Unge som har foreldre med lavere utdanning og inntekt, har statistisk sett større sannsynlighet for å ta mindre utdanning og få lavere inntekt. Forskjellene viser seg også i helseatferd, hvor de som har lang utdanning og god økonomi, lever lenger og har færre helseutfordringer.

Fredrikstad har nesten 25 prosent av personer i alderen 30–39 år grunnskole som høyeste fullførte utdanning, og forskjellen mellom levekårssonene er stor, varierende fra 12 til over 40 prosent med lav utdanning. I Norge handler fattigdom eller lavinntekt i stor grad om manglende muligheter til å delta i samfunnet på lik linje med andre. Det å ha en inntekt og levestandard som ligger betydelig lavere enn den generelle levestandarden i samfunnet, reduserer mulighetene for sosial deltakelse og et fullverdig liv.

Nasjonale tall viser at det de siste årene har vært en økning i selvrapporterte psykiske lidelser og at psykiske lidelser er tre-fire ganger mer utbredt blant barn av foreldre med lav inntekt. Disse forskjellene finner vi igjen når barna blir voksne.

Levekårskartleggingen viser at det er en geografisk opphopning av ressurser, belastninger og store levekårsforskjeller i Fredrikstad. I Fredrikstad kommune er det ikke et øst/vest-skille mellom bydeler, og bildet kan mer beskrives som en mosaikk. Det vil si at levekårssoner som ligger tett inntil hverandre, kan være svært ulike med tanke på utdanningsnivå, sysselsettingsgrad, barnefattigdom og boforhold

Å prioritere tidlige leveår er avgjørende for å påvirke folkehelse, levekår og økonomisk bærekraft i Fredrikstad.

Økonomisk bærekraft

Økonomiske utfordringer knyttet til budsjettstyring og redusert handlingsrom forsterkes av økende sosiale forskjeller, barnefattigdom og utenforskap – spesielt blant unge med funksjonsnedsettelse og lav utdanning. Disse forholdene påvirker folkehelsen negativt og bidrar til økt polarisering i samfunnet.

Overføringene som kommunen mottar gjennom inntektssystemet, tar ikke i tilstrekkelig grad hensyn til kommunens utfordringer, særlig innen levekår. Det gir kommunen utfordringer med å prioritere tidlig innsats, forebyggende arbeid, kultur, idrett og fritidsaktiviteter.

Det er også en utfordring at andelen av Fredrikstads befolkning som er sysselsatt ikke øker i takt med befolkningsveksten. Dette rammer både økonomisk og sosial bærekraft i kommunen.

Den demografiske utviklingen, med en økende andel eldre innbyggere, vil legge press på velferdstjenester og økonomisk bærekraft. Det vil trolig bli et større press på kommunale tjenester, og større behov for forventningsavklaringer.

Samtidig er flere områder i kommunen under utvikling, noe som på sikt også vil kunne endre behovene for ulike tjenestebygg. Ny samfunnsdel med arealstrategi vil søke å møte disse utfordringene. Avveininger mellom ulike behov bør synliggjøres, for eksempel evt. behov for større skoler, versus behov for videreutvikling av lokalmiljø og strukturer for mye trafikanter.

Miljømessig bærekraft

Kommunen skal ivareta klima- og naturhensyn i en krevende global kontekst.

Klimagassutslippene som oppstår innenfor Fredrikstads geografiske grenser er redusert med 22,5 prosent fra 2016 til 2023. Det er fortsatt langt igjen fram mot målet om å redusere utslippene med 60 prosent innen 2030.

I tråd med FN klimapanelers spesialrapport om 1,5 graders globale oppvarming, skal Fredrikstad bidra til at Østfoldregionen oppnår netto null klimagassutslipp innen 2050. For å få dette til, må vi både redusere utslippene betydelig og øke CO₂-opptaket. En stor del av dette handler om å fase ut fossil energi som må erstattes med grønne løsninger. Dessuten må naturens karbonlager ivaretas, og karbon må fanges fra industrianlegg, avfallsavbrenning, eller fra luften.

Økt press på arealer gir utfordringer med tanke på jordvern, naturmangfold og karbonbinding. Når naturområder bygges ned eller forringes, mister arter sine leveområder. Hele 9 av 10 truede arter på rødlista er rammet av slike inngrep. Det blir stadig viktigere at kommunen tar en aktiv og tydelig rolle på dette området, og klarer å mobilisere våre partnere i samfunnet til felles innsats.

Fredrikstad har et særlig ansvar for å ta vare på naturtyper i kystsonen. Antall truede arter påvirkes negativt av ulike faktorer. Arealbruksendringer er den klart viktigste påvirkningsfaktoren. I vår region gjelder dette særlig våtområder. Av totalt 78 myrer er det kun 6 som er intakte, 5 har redusert areal og resten er helt borte.

Intakte økosystemer er avgjørende for livsviktige tjenester som karbonlagring i myr, pollinering fra bier og luftfiltrering fra skog.

Temaer til drøfting

Ny samfunnsdel med arealstrategi skal møte de omtalte utfordringene.

Det vil kunne være målkonflikter mellom de ulike bærekraftselementene. Disse må drøftes i planarbeidet

Følgende hovedtemaer vil drøftes i arbeidet med ny plan:

- **Folkehelse, sosial ulikhet og utenforskap**
- **Demografi**
- **Økonomi**
- **Klima og miljø**
- **Arealbruk og mobilitet**
- **Regionalt samarbeid**
- **Samfunnssikkerhet og beredskap**

I løpet av planprosessen vil arbeidet med kunnskapsgrunnlag og medvirkning trolig gi nye aktuelle tema til endelig plan. Det er derfor rom for justeringer underveis i planarbeidet.

Under hvert hovedtema vil flere momenter drøftes, basert på de underliggende årsakene. Eksemplene er ment som illustrasjoner for temadiskusjoner som vil komme i planarbeidet. De er ikke uttømmende.

Folkehelse, sosial ulikhet og utenforskap	
<i>Underliggende årsaker</i>	<i>Eksempler til drøfting</i>
Samfunnsstrukturer, lavt utdanningsnivå i befolkningen, økende sosial ulikhet, mm	Tidlig innsats, de ti første leveårene er viktig for å sikre gjennomføring av VGO og komme i arbeid. = hovedmål for sosial bærekraft Inkludering Ung utenforskap Skoleløpet: Hvordan kan flere gjennomføre skolegang, til og med videregående nivå? Arbeid og restarbeidsevne Barnefattigdom Geografiske levekårsforskjeller
Demografi	
<i>Underliggende årsaker</i>	<i>Eksempler til drøfting</i>
Befolkningens sammensetning og samfunnsutviklingen (med høyere levealder, store generasjoner som nå blir eldre og lav fruktbarhet) Verdenssituasjonen, med krig Samfunnets økte sårbarhet for ulike former for angrep og sabotasje	Hvordan kan kommunen bli mer attraktiv for tilflytting av barnefamilier Hvordan styrke den eldre befolkningens evne til å klare seg selv lengre Samfunnsberedskap og forsyning i en urolig, og mer sårbar verden

Økonomi	
<i>Underliggende årsaker</i>	<i>Eksempler til drøfting</i>
Samfunnsstrukturer, lavt utdanningsnivå i befolkningen, m.m Kommunens økonomi og "pukkelkostnader": Kostnaden av å prioritere forebygging vil lønne på lang sikt, men gi en merkostnad ("pukkelkostnad") på kort sikt. Kommunens inntekter er ikke tilstrekkelige for de økte behovene. Kommunen kompenseres ikke godt nok for dette i inntektssystemet for kommuner. Befolkningens sysselsettingsandel er lav – i forhold til resten av landet. Dette gjelder særlig for utsatte grupper. Det er observert en økning av alvorlige diagnoser, spesielt i skolealder, som utfordrer kommunens tjenester	Bærekraft: Økende behov for tjenester kombinert med svak kommuneøkonomi Økt press på kommunale tjenester, både som følge av demografiske endringer, og endringer som følge av flere med rettighetsbaserte krav. Behov for tjenestebygg i utviklingsområder, og ellers Hvordan kan vi best jobbe for å bevare og øke sysselsetting og arbeidsplasser i Fredrikstad? Hvordan videreutvikle framtidens arbeidsplasser og utdanne innbyggerne for dem?

Klima og miljø	
<i>Underliggende årsaker</i>	<i>Eksempler til drøfting</i>
Menneskeskapte klimaendringer Naturmangfoldet er under sterkt press. Den største trusselen er endringer i arealbruk. Intakte økosystemer er avgjørende for livsviktige tjenester som karbonlagring i myr, pollinering fra bier og luftfiltrering fra skog. Når naturen svekkes, svekkes også disse økosystemenes funksjoner. Fragmentert ansvar for felles naturverdier («Allmenningens tragedie»).	Hvordan kan vi best bevare og legge til rette for økt biologisk mangfold for å ivareta økosystemtjenester? Hvordan kan vi få tilstrekkelig tilgang på grønn energi til klimaomstillingen? Press på naturverdier: Hva betyr det i Fredrikstad, og hvilke dilemmaer står vi overfor? Hvordan sikre en helhetlig, bærekraftig forvaltning av naturverdiene i hele kommunen?

Arealbruk og mobilitet	
<i>Underliggende årsaker</i>	<i>Eksempler til drøfting</i>
Velstandsvekst med bilbasert arealplanlegging, byspredning og høy andel eneboliger. Lav bevissthet knyttet til arealressurser som knapphetsgode.	Boligbygging: Fortetting med kvalitet og framtidig behov for nye arealer til bolig. Næringsutvikling: Rett virksomhet på rett sted (ABC-prinsippet). Behov for nye

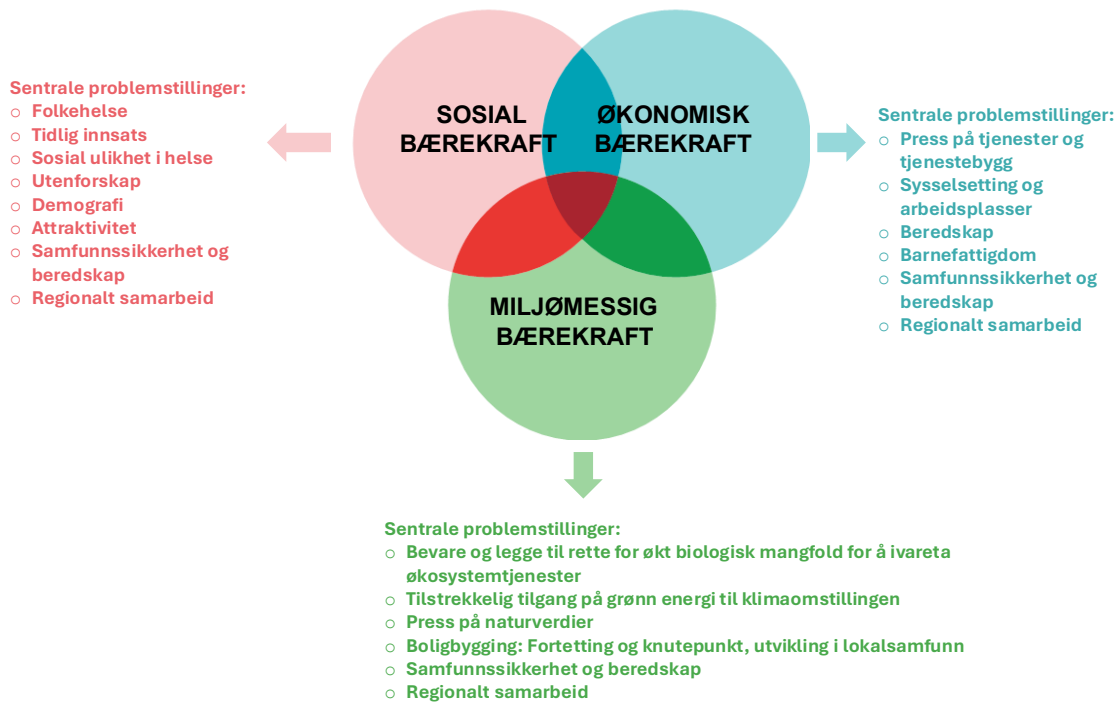
Utbygging som krever arealbruk og mer energi Viktige endringer i overordnede føringer siden vedtak av kommuneplanens samfunnsdel i 2018	næringsarealer og/eller en mer effektiv utnyttelse av eksisterende næringsarealer? Kommunens senterstruktur og levende i lokalsamfunn. Kan en endret senterstruktur bidra til styrket sosial bærekraft, mer effektiv arealbruk og å bygge opp under 0-vekst målet? Utbygging, transformasjon, vern og arealkonflikter. Gjennomgang av eksisterende planer. Utrede temaet arealnøytralitet.
---	--

Regionalt samarbeid	
<i>Underliggende årsaker</i>	<i>Eksempler til drøfting</i>
Fredrikstad kommune er del av et større bo- og arbeidsmarkedsområde, del av Søndre Østfold, og samarbeider regionalt i flere fora – både i fylket og på tvers av fylker. Flere kommuner i Østfold og langs Oslofjorden har lignende utfordringer innen næringsutvikling, arealbruk, klima og folkehelse. Byvekstavtalen og nullvekstmålet krever regional forankring.	Hvordan kan vi styrke samarbeidet mellom kommunene for å nå felles mål? Regionalt samarbeid er viktig for alle de tre bærekraftsdimensjonene; miljø og klima, økonomi, og sosial bærekraft. Hvordan kan vi utvikle felles strategier og prosjekter som gjør regionen mer attraktiv for investeringer og arbeidsplasser? Hva skal til for at regionen lykkes med grønn omstilling og sirkulær økonomi gjennom felles initiativer? Hvordan kan vi etablere regionale partnerskap for kompetanseutvikling og utdanningstilbud som møter fremtidens behov? Hvordan kan vi samarbeide i arbeidet med arealstrategi?

Samfunnssikkerhet og beredskap	
<i>Underliggende årsaker</i>	<i>Eksempler til drøfting</i>
Vi har et urolig verdensbilde. Det er økende klimarisiko og sårbar infrastruktur (flom, ras, sabotasje mm). Kommunens evne til å forebygge og håndtere kriser blir stadig viktigere.	Hvordan kan vi støtte opp om samhold i samfunnet, som en beredskapsressurs? Ivaretagelse og sikring av kritisk infrastruktur, som drikkevann og transportårer, i samarbeid med relevante beredskapsaktører Matsikkerhet

	Samvirke og samarbeid med andre beredskapsaktører, både frivillige og statlige myndigheter - "totalforsvaret", der alle har en rolle for å bidra til et tryggere og mer robust samfunn. Ivareta samfunnssikkerhet og beredskap i arealstrategien, med blant annet oppdatert kunnskap om naturfarer (som skred, flom, erosjon og overvann) og kritisk infrastruktur. Radikalisering og ekstremisme. Hvordan bidra til bedre egenberedskap hos befolkningen? Hvordan jobbe for bedre kontinuitetsplaner og flere beredskapsøvelser, i samarbeid med lokale og regionale beredskapsaktører?
--	--

Figuren illustrerer koblinger mellom temaene og de tre bærekraftselementene:

Ny visjon

Kommunens visjon viser hvor vi ønsker å være, når målene er nådd. Visjonen skal gi retning, noe å strekke oss etter, og inspirasjon til å jobbe for de langsiktige målene. Arbeidet med ny kommuneplan skal komme fram til en ny visjon fram mot 2038.

Fredrikstad kommunes visjon er i dag «Den lille verdensbyen». Den er koblet til bærekraftselementene på et overordnet nivå– illustrert slik:

Sosial bærekraft: Å leve i Fredrikstad

Økonomisk bærekraft: Å skape i Fredrikstad

Miljømessig bærekraft: Å møte framtiden i Fredrikstad

Planprosess

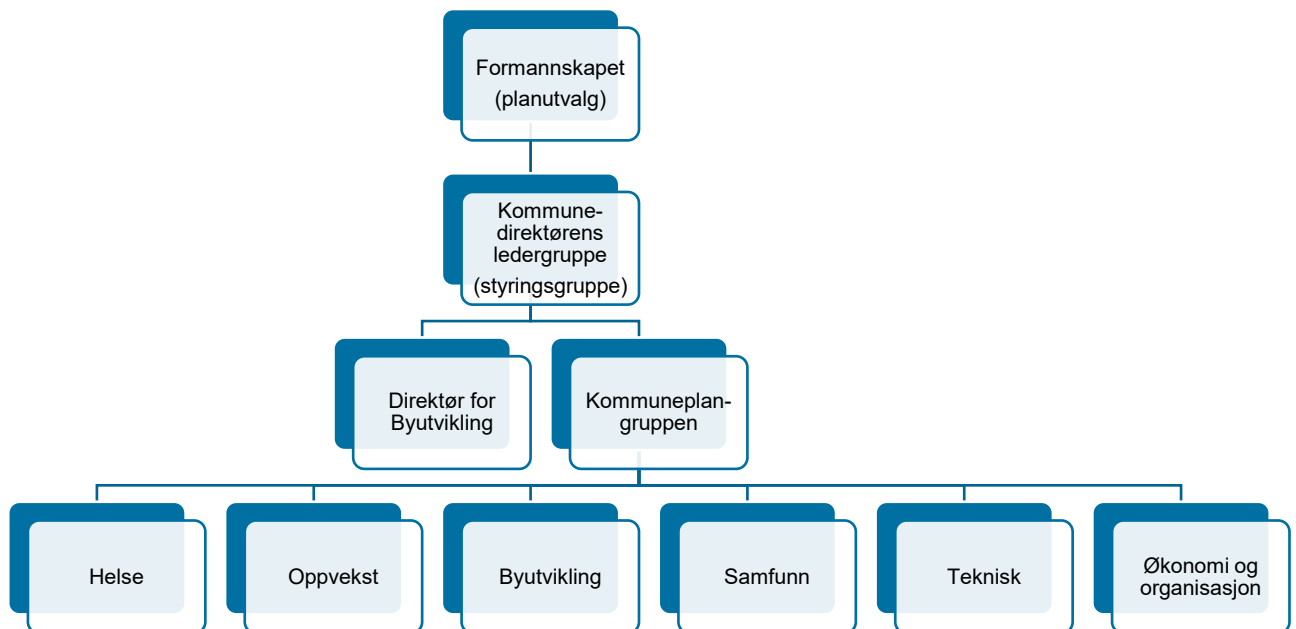
Organisering

Her beskrives arbeidet innad i kommunen. Involvering og medvirkning i planarbeidet kommer i kap.4.

Arbeidet med rullering av kommuneplanens samfunnsdel og arealstrategi organiseres som et tverrfaglig samarbeid, i linjeorganisasjonen.

Formannskapet er planutvalg for kommuneplanen. Kommunedirektørens ledergruppe er styringsgruppe.

Kommuneplangruppen er en administrativ arbeidsgruppe der alle kommuneområder deltar. Gruppen ledes fra Virksomhet kommuneplanlegging. Arbeidsgruppen rapporterer til direktør for Byutvikling, og til styringsgruppen.

Framdrift

Planarbeidet vil starte med at kommunedirektørens forslag til planprogram legges ut på offentlig høring. Med dette varsles det planoppstart.

Planarbeidet har følgende faser:

- 1. Planprogram og kunnskapsgrunnlag:** Oppstart og arbeid med planprogram. Bystyret legger forslag til planprogram ut på offentlig høring/ettersyn. Administrasjonen innarbeider innspill, og kommunedirektør fremmer nytt forslag for Bystyret. Vedtatt planprogram legges til grunn for planarbeidet.

Det administrative arbeidet med kunnskapsgrunnlaget for selve planarbeidet fortsetter. Herunder også kunnskapsgrunnlag for ny arealstrategi.

2. **Medvirkningsprosesser:** Kommunen får innspill til ny samfunnsplan og arealstrategi. Innspill drøftes med styringsgruppe og kommuneplanutvalg (kommunedirektørens ledergruppe og Formannskapet).
3. **Utarbeidelse av ny kommuneplan:** Vedtatt planprogram legges til grunn for planarbeidet. Kunnskapsgrunnlaget og innspill fra medvirkningsprosesser tas inn. I planforslaget. Bystyret legger forslag til ny kommuneplan, samfunnsdelen med arealstrategi, ut på offentlig høring/ettersyn. Administrasjonen innarbeider innspill, og kommunedirektør fremmer nytt forslag for Bystyret.

	Pro-sess	Med-virkning	Politisk behand-ling	Kvartal / år
Utarbeidelse av forslag til planprogram	X	X		2-3/25
Varsel om planoppstart: Planprogram legges ut på høring		X	X	3/25
Høring og offentlig ettersyn av planprogram		X	X	3-4/25
Regionalt samråd		X	X	3-4/25
Medvirkning i arbeid med planprogram		X		2-3/25
Vurdere innspill og bearbeide planprogram	X		X	4/25
Politisk fastsetting av planprogram			X	4/25
Utarbeidelse av planforslag	X	X		1-4/26
Medvirkning i planarbeidet	X	X		1-2/26
Regionalt samråd	X	X		1/26-4/26
Politisk vedtak om høring og offentlig ettersyn av forslag til ny plan			X	3/26
Høring og offentlig ettersyn av planforslaget		X		3-4/26
Vurdere innspill og bearbeide planforslag	X			3-4/26
Planen vedtas av bystyret			X	4/26

Medvirkning

Samfunnsplanen er Fredrikstadsamfunnets viktigste plan. Medvirkning sikrer eierskap til planen, og en bedre plan for alle.

Det må være en balanse mellom en god medvirkning og kommunens ressurser til rådighet. Vi må finne riktig ambisjonsnivå Fredrikstad kommune skal ha for medvirkning i kommuneplanprosessen.

Metode:

Medvirkningen bør være kunnskapsbasert i størst mulig grad. Vi skal være tydelige på forhånd om hva vi inviterer til medvirkning på, og på hva deltakerne kan forvente.

Vi vil spisse medvirkning mot ulike fokusgrupper for medvirkning for forskjellige temaer, og i størst mulig grad bruke - og eventuelt videreutvikle - eksisterende kanaler.

Vi vil samarbeide på tvers og med frivilligheten. Ungdom, samt grupper som står utenfor samfunnet og opplever utenforskap, er særlig viktige grupper i medvirkningen

Oppsummert vil vi bruke følgende kanaler for medvirkning:

- Kommunens egne plattformer/kanaler (videreutvikling, og strategisk bruk)
 - Digitale plattformer
 - Servicetorget
 - Samarbeidsplattformer med næringslivet
 - Samarbeidsplattformer med høyskolen i Østfold
 - Opprette en postkasse (fysisk og digital) for innspill
- Eksisterende råd og utvalg:
 - Politiske utvalg
 - Råd for mangfold og inkludering
 - Eldrerådet
 - Ungdomsrådet
 - Råd for personer med nedsatt funksjonsevne
- Lokalsamfunnsutvalgene
- Frivilligsentralene
- Ideelle organisasjoner som kan representere de som er i utenforskap.
- Fokusgrupper for spissede problemstillinger
 - Vi vil rette konkrete, spissede spørsmål til utvalgte fokusgrupper (for eksempel 10. klassetrinn)
- Regionalt planforum
 - Østfold fylkeskommune arrangerer regionalt planforum hver annen uke. Vi vil be om at relevante aktører og nabokommuner inviteres inn til drøftinger.

Vi vil bruke allerede eksisterende arenaer for medvirkning (for eksempel tilknytning til aktiviteter innen områderettet arbeid, kultur og idrett). Det er også ønskelig å teste ut flere metoder for medvirkning, dersom det kan avsettes ressurser. Eksempler:

- Bruke spillteknologi
- Spørreundersøkelse
- Tilstedeværelse gjennom for eksempel «pop-up»-kontor, i gågata eller der folk samles.

Utredningsbehov i planprosessen

Fredrikstad kommune har mye god kompetanse å spille på i planarbeidet. I størst mulig grad benyttes eksisterende kunnskap og utredninger.

Behov for midler til konsulentttjenester for utredning av kommunens senterstruktur. Dette vil kreve ressurser i budsjettet for 2026

Kunnskapsgrunnlag for utarbeidelse av planen

Fredrikstad kommunes kunnskapsgrunnlag for planlegging vil oppdateres høsten 25, og våren 26, med ny statistikk og kunnskap som er viktig for planarbeidet.

Ny Folkehelseoversikt utarbeides i løpet av 2026.

Ordliste

Arealstrategi: En arealstrategi er et styringsverktøy som viser hvordan kommunen ønsker å bruke sine arealer for å nå mål i samfunnsdelen.

Bærekraft: Bærekraft handler om å dekke dagens behov uten å ødelegge for fremtidige generasjoner, slik at de også kan dekke sine behov. Det er en helhetlig tilnærming som omfatter miljømessige, økonomiske og sosiale aspekter.

- **Miljømessig bærekraft**

Å beskytte og bevare naturressurser, redusere forurensning, bevare biologisk mangfold og forvalte naturressurser på en ansvarlig måte.

Miljømessig bærekraft handler om å ivareta naturen og jordas økosystemer for å sikre at nåværende og fremtidige generasjoner kan dekke sine behov. Dette innebærer å redusere utslipp, bevare biologisk mangfold, og bruke naturressurser på en ansvarlig måte.

- **Økonomisk bærekraft**

Å skape verdier og økonomisk vekst på en måte som er bærekraftig på lang sikt, uten å skade miljøet eller samfunnet/sosiale forhold.

- **Sosial bærekraft**

Handler om å sikre at alle mennesker får et godt og likeverdig grunnlag for et anstendig liv. Det innebærer sosial rettferdighet i tilgangen til viktige lokale fasiliteter, som blant annet butikker, friluftsområder, helsesentre og skoler. Det handler om tilgjengelighet og mulighet til arbeid, og det handler om å være del av et levende nærmiljø og det å ha en trygg boligsituasjon. Dette innbefatter de fysiske rammene, som vedlikehold og kvalitet, og også det sosiale, som opplevelsen av tilhørighet, trygghet og sosial deltakelse.

Kommuneplan: Kommuneplanen er en langtidsplan og et handlingsprogram for kommunens arealer og utviklingen i kommunen. I henhold til [plan- og bygningsloven](#) skal alle kommuner drive en løpende kommuneplanlegging med sikte på å samordne den fysiske, økonomiske, sosiale og kulturelle utviklingen i kommunen.

Kommuneplanen består av en samfunnsdel og en arealdel:

- Kommuneplanens samfunnsdel skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Den bør inneholde en beskrivelse og vurdering av alternative strategier for utviklingen i kommunen.
- Kommuneplanens arealdel skal angi hovedtrekkene i arealdisponeringen og rammer og betingelser for hvilke nye tiltak og ny arealbruk som kan settes i verk, samt hvilke viktige hensyn som må ivaretas ved disponeringen av arealene.

Økonomiplan (også kalt handlingsplan og budsjett) er kommuneplanens handlingsdel.

Mål: Et mål er en beskrivelse av en ønsket framtidig tilstand. Målet formuleres i presens (nåtid).

Planprogram: Beskriver rammer for arbeidet med en ny plan. Det er et krav i henhold til plan- og bygningsloven § 4-1 når det skal utarbeides planer med vesentlige virkninger for miljø og samfunn. I henhold til loven skal et planprogram vise

- Formål med planarbeidet
- Planens avgrensning og hovedtemaer
- Utredningsbehov

- Opplegg for medvirkning
- Framdriftsplan

Det er en "plan for planen", som sikrer en strukturert og transparent planprosess.

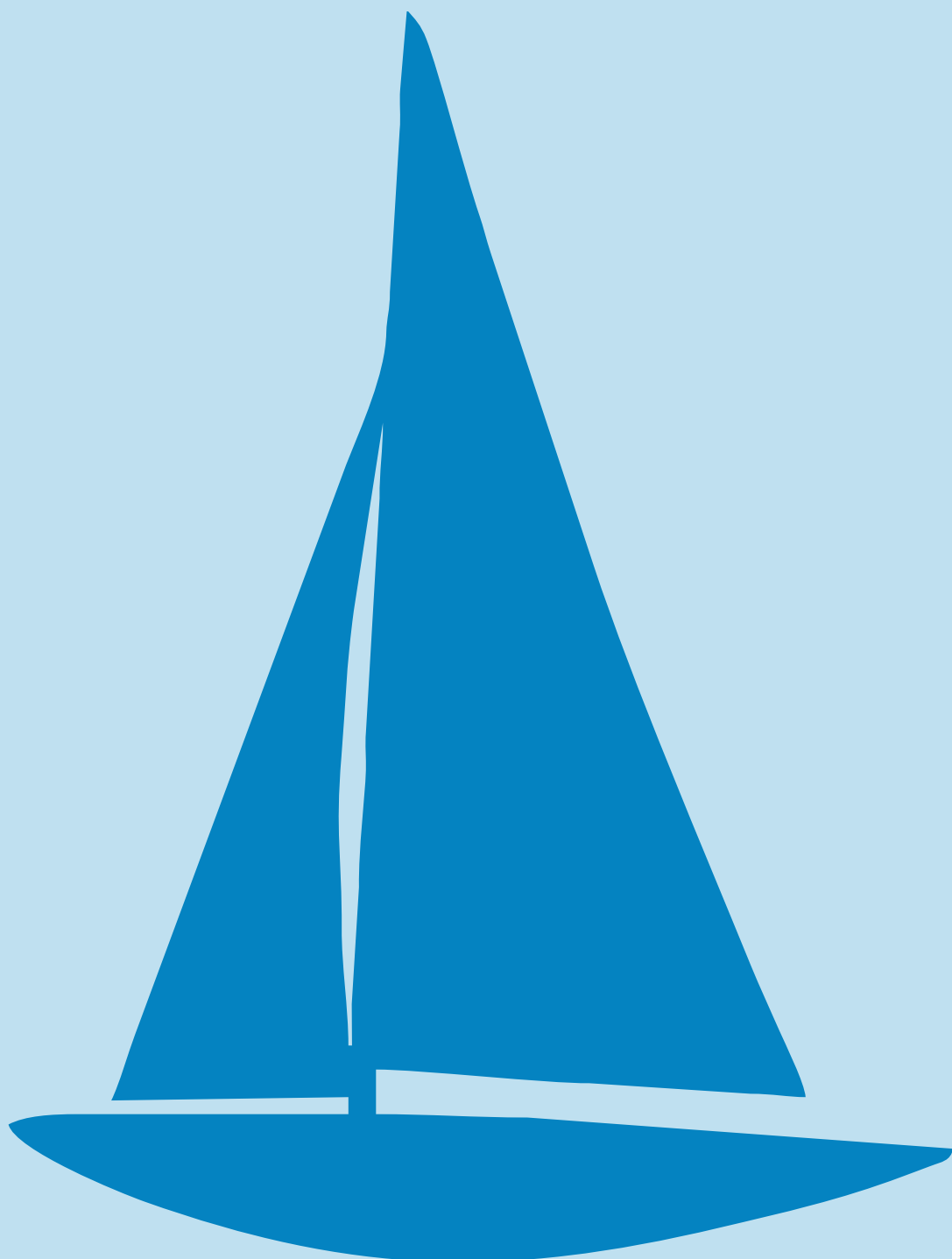
Planstrategi: Et lovpålagt dokument som alle kommuner (og fylkeskommuner) i Norge skal utarbeide minst én gang i hver valgperiode, i henhold til plan- og bygningsloven § 10-1. Den skal vedtas senest ett år etter hvert kommunevalg. Planstrategien skal gjøre rede for kommunens planbehov for den kommende politiske perioden, basert på utfordringene kommunen står overfor. Planstrategien skal ta stilling til om kommuneplanen (hele eller deler) skal rulleres.

Rullering: Oppdatere eller revidere en plan eller strategi i forhold til endrede forhold eller ny kunnskap. Det innebærer å se over eksisterende planer og gjøre justeringer, innenfor overordnede rammer

Sosial ulikhet i helse: Med sosial ulikhet i helse menes det at ulikhet i faktorer som utdanning, yrke og inntekt, gir systematiske forskjeller i helse, levekår, levevaner og forventet levealder. Sosial ulikhet i helse handler ikke bare om forskjellen mellom de som har det best og de som har det dårligst, men kan beskrives som en "gradient" påvirket av blant annet utdanningslengde og inntektsnivå.

Strategi: En strategi beskriver veien til målet – hvilke veivalg eller endringer må prioriteres for å nå målet.

Utenforskap: Utenforskap er et uttrykk som i dagligtale brukes om manglende sosial tilknytning til samfunnet rundt. Uttrykket beskriver en situasjon der enkeltmennesker eller grupper av mennesker står utenfor samfunnet, for eksempel at de ikke deltar i arbeidsliv eller tar utdanning, eller at de mangler språklig eller kulturell tilknytning til samfunnet ellers.

Saksnr.: 2026/24785
Dokumentnr.: 1
Løpenr.: 300981/2026
Klassering:

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Fredrikstad ungdomsråd	05.10.2026	18/26
Oppvekstutvalget	07.10.2026	24/26
Formannskapet	15.10.2026	
Bystyret	22.10.2026	

Oppgaveutvalg for skolestruktur

Kommunedirektørens innstilling

Kommunedirektøren anbefaler formannskapet å gi følgende innstilling til bystyret:

1. Bystyret oppretter et utvalg for framtidig skolestruktur i Fredrikstad kommune.
2. Oppgaveutvalget skal utarbeide et kunnskapsgrunnlag og anbefalinger for hvordan Fredrikstad kommune bør utvikle en langsiktig, framtidsrettet og likeverdig skolestruktur.
3. Utvalget skal bestå av fem sentrale bystyremedlemmer, to medlemmer av Fredrikstad ungdomsråd og to medlemmer av foreldreutvalg for grunnopplæringen

Følgende velges som medlemmer av utvalget:

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.

Som leder velges:

Som nestleder velges:

4. Mandatet vedtas slik det fremgår av vedlegg til saken.

Sammendrag

Fredrikstad ungdomsråd og oppvekstutvalget *uttaler* seg til saken.

Bystyret ber kommunedirektøren beskrive hvordan et oppgaveutvalg kan brukes i arbeidet med en ny plan for skolebygg og skolestruktur i Fredrikstad.

Endringer i skolestrukturen er komplekst og vekker stor interesse og engasjement blant innbyggerne i kommunen. Samtidig er det viktig at kommunen klarer å tilpasse sine tjenester i tråd med endringer i behovet.

Kommunedirektøren er av den oppfatning at et oppgaveutvalg for skolestruktur kan bidra til bedre medvirkningsprosesser med innbyggere og økt deltakelse i politiske beslutningsprosesser.

Vedlegg

Vedlegg:

1 Forslag til mandat for oppgaveutvalget

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Saksopplysninger

Bystyret vedtok følgende 18. juni 2026:

Kommunedirektøren kommer tilbake med en sak som beskriver hvordan et oppgaveutvalg kan brukes i arbeidet med ny plan for skolebygg og skolestruktur i Fredrikstad kommune. Saken fremmes i forbindelse med budsjett 2027.

Kommunelovens bestemmelser om utvalg i § 5-7 gir kommunen stor fleksibilitet til å organisere sin egen virksomhet. Kommunestyret kan opprette utvalg for ulike utredningsoppdrag, og slike utvalg kan være knyttet til én konkret sak eller oppgave. Utvalgene kan også få innstillingsrett eller beslutningsmyndighet dersom kommunestyret ønsker det.

Kommunedirektøren viser til regjeringens vurdering av hvordan et utvalg kan brukes i kommunens politiske arbeid:

Å opprette politiske utvalg kan være hensiktsmessig fordi det gjerne vil være behov for en viss arbeidsdeling og spesialisering. Andre hensyn som taler for etablering av politiske utvalg og komiteer under kommunestyret, er at det legger til rette for en bredere og dypere deltakelse i politiske beslutningsprosesser. For innbyggerne vil utvalg kunne gi flere kontaktpunkter til kommuneorganisasjonen og den enkelte folkevalgte.

Om arbeidet med ny skolestruktur:

Skole er en av de mest sentrale kommunale oppgavene og skolestruktur er av stor betydning for mange. Saken vekker interesse og engasjement hos innbyggerne.

Siden toppåret i 2018 har det blitt 600 færre elever i de kommunale grunnskolene i Fredrikstad kommune. Samtidig har store investeringsprosjektet økt kommunens skolekapasitet vesentlig i den samme perioden. Det gjør at kommunen står igjen med et vanskelig utfordringsbilde; kostnadene til drift og vedlikehold av byggene må fordeles på færre elever og det blir mindre igjen til undervisning.

Fredrikstad kommune har i dag omtrent 2200 ledige skoleplasser beregnet etter skolenes funksjonelle kapasitet. Skolenes maksimale kapasitet ligger enda høyere.

Bystyret har bedt kommunedirektøren om å gjøre en helhetlig vurdering av kommunens framtidige skolebehov. Videre skal plan for skolebygg rulleres i 2028. Et oppgaveutvalg kan innrettes slik at det følger disse prosessene tettere enn det hovedutvalg, formannskap og bystyre vanligvis ville gjort.

Relevante bestemmelser

Kommuneloven

Konsekvenser for sosial bærekraft

Skolen er en sentral arena for kommunens ivaretagelse av sosial bærekraft.

Konsekvenser for økonomisk bærekraft

a) Økonomiske konsekvenser – drifts- og investeringsbudsjett

Oppgaveutvalget vil ikke gi økonomiske konsekvenser for driftsbudsjettet, utover eventuelle godtgjørelser til utvalgets medlemmer og noe økt arbeidsmengde i administrasjonen. Den økte arbeidsmengden i administrasjonen vurderes til å utgjøre en 40 % stilling, knyttet til forberedelse og gjennomføring av utvalgsmøter.

b) Samfunnsmessige konsekvenser

I skolen legges grunnlaget for framtidens velferdssamfunn. Utvalgets arbeid kan bidra til å sikre en mer hensiktsmessig skolestruktur for Fredrikstad fremover.

Konsekvenser for miljømessig bærekraft

Ikke vurdert i saken.

Ansattes medbestemmelse

Ansattes medbestemmelse vil ivaretas i tråd med gjeldende avtaler og regelverk.

Vurdert for uttalelser i rådene

Fredrikstad ungdomsråd uttaler seg til saken.

Vurdering

Skole utgjør en vesentlig av kommunen drift, omtrent en sjettedel av kommunens ressurser går til drift av skolene. Organiseringen av skolene er derfor en av de mest sentrale problemstillingene for kommunen. Etter kommunedirektørens vurdering er skolestruktur-saken av et slikt omfang og en slik kompleksitet at etableringen av et oppgaveutvalg kan svare seg i form av bedre forberedelse av de politiske sakene og gi politikerne bedre tilgang på det relevante kunnskapsgrunnlaget.

Kommunedirektøren viser til erfaringene med Gamlebyen-utvalget, der arbeidet i utvalget bidro til et godt samarbeid mellom administrasjon og politikk.

Kommunedirektøren vil også peke på at Gamlebyen-utvalgets sammensetning med *sentrale* politikere syntes å bidra til at utvalgets arbeid og innstilling var godt forankret i partiene i den senere politiske behandlingen.

Kommunedirektøren vil påpeke at stadige diskusjoner om skolestruktur er en belastning for elever, medarbeidere og andre som omfattes av forslagene. Det vil derfor være sterkt fordelaktig å komme frem til en omforent plan for skolebygg, som peker ut en retning for skolestrukturen og som står seg over tid.

Organiseringen av et oppgaveutvalg gir også en mulighet for mer direkte medvirkning fra de som berøres mest av endringer i skolestruktur. Kommunedirektøren foreslår at oppgaveutvalgets sammensetning blir fem sentrale bystyremedlemmer, to medlemmer av Fredrikstad ungdomsråd og to medlemmer fra kommunes overordnede Foreldreutvalg for grunnskolen (FUG).

Alternative løsninger

Det opprettes ikke et oppgaveutvalg og ansvaret for ny skolestruktur ivaretas av oppvekstutvalget

Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at det nedsettes et oppgaveutvalg for arbeidet med skolestruktur i Fredrikstad kommune.

Forslag til mandat for oppgaveutvalg for skolestruktur

Bakgrunn og formål

Plan for skolebygg mot 2040 skal rulleres i 2028 og bystyret har bestilt en vurdering av fremtidige skolebehov. Bystyret nedsetter et oppgaveutvalg som skal følge arbeidet med utredning av fremtidig skolebehov og rulling av plan for skolebygg. Formålet med utvalget er å sikre at bystyret har best mulig kunnskapsgrunnlag i de nevnte sakene, og at arbeidet gjennomføres med høy grad av medvirkning.

Oppgaveutvalget skal:

1. Kartlegge sentrale utviklingstrekk som påvirker framtidig skolestruktur i Fredrikstad kommune, herunder elevtall, demografi, skolebygg, kapasitet, økonomi og behov for sterke fagmiljøer.
2. Undersøke hvordan andre kommuner har løst lignende utfordringer.
3. Vurdere hvilke kriterier som bør ligge til grunn for framtidens skole i Fredrikstad.
4. Foreslå prinsipper for skolestrukturen i Fredrikstad.
5. Foreslå hvordan barnets beste skal vurderes og dokumenteres i saker om endringer i skolestrukturen.
6. Foreslå hvordan medvirkning kan foregå i framtidige strukturprosesser.

Avgrensning

Oppgaveutvalget skal ikke fatte vedtak om sammenslåing eller etablering av enkeltskoler, men heller diskutere prinsipper og kriterier for skolestrukturen som bystyret kan vedta og jobbe etter.

Utvalgets sammensetning

Oppgaveutvalget skal bestå av fem sentrale medlemmer av bystyret, to medlemmer fra Fredrikstad ungdomsråd og to medlemmer fra kommunalt foreldreutvalg for grunnskolen, uten varamedlemmer. Bystyret velger selv leder og nestleder i utvalget.

Arbeidsform, tidsplan og økonomi

Utvalget skal arbeide frem til bystyrets rulling av plan for skolebygg i 2028. Utvalget fastsetter selv sin møteplan. Utvalget bør involvere relevante aktører, og drive et utstrakt medvirkningsarbeid.

Kommunedirektøren ivaretar utvalgets sekretariatsfunksjon, herunder bistår utvalget med møteinnkallinger og referater, informasjon på kommunens nettside, samt annen nødvendig logistikk.

Utvalgets arbeidet organiseres i faser:

Fase 1: Kunnskapsgrunnlag og analyse

Fase 2: Dialog og medvirkning

Fase 3: Prinsipper og anbefalinger

Saksnr.: 2026/16234
Dokumentnr.: 3
Løpenr.: 232379/2026
Klassering: A10

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Oppvekstutvalget	07.10.2026	25/26
Formannskapet	15.10.2026	
Bystyret	22.10.2026	

Lokal forskrift om satser for beregning av grunntilskudd til private barnehager i Fredrikstad kommune 2027

Kommunedirektørens innstilling

Kommunedirektøren anbefaler oppvekstutvalget å gi følgende innstilling til formannskapet:

1. Lokal forskrift om finansiering av private barnehager i Fredrikstad kommune slik den framgår av vedlegg 5, vedtas.
2. Forskriften kunngjøres i samsvar med gjeldende regler.

Sammendrag

Kommunen skal fastsette lokale satser for beregning av grunntilskudd til private barnehager.

Kravet følger av ny forskrift om finansiering av private barnehager, som trådte i kraft 1. august 2026. Forskriften innebærer blant annet nye regler for grunntilskudd, pensjonstilskudd og eiendomstilskudd.

Forslaget til lokal forskrift fastsetter grunnsatsene for ordinære private barnehager i Fredrikstad kommune for tilskuddsåret 2027. Foreslått sats er 275 180 kroner for barn under tre år og 144 956 kroner for barn over tre år.

Forslaget har vært gjennom to høringsrunder. Første høring omfattet forskriftsforslaget og beregningsgrunnlaget som helhet. Etter høringen ble det statlige tilskuddet til økt pedagogtetthet, og tilhørende kostnader, tatt ut av beregningsgrunnlaget. Endringene ble sendt på en ny, avgrenset høring sammen med spørsmålet om hvilke kostnader som omfattes av administrasjonspåslaget.

Kommunedirektøren vurderer at høringsprosessen har bidratt til å kvalitetssikre beregningsgrunnlaget, og at forslag til lokal forskrift er i samsvar med gjeldende regelverk. Det anbefales at forskriften vedtas.

Vedlegg

- 1 Forskrift om finansiering av private barnehager (finansieringsforskriften)
- 2 Høringsnotat - finansiering av private barnehager
- 3 Forslag lokal forskrift om finansiering av private barnehager 2027
- 4 Justert høringsnotat - finansiering av private barnehager 10.09.2026
- 5 Justert forslag til lokal forskrift om finansiering av private barnehager i Fredrikstad kommune 10.09.2026
- 6 Oppsummering og vurdering av høringsinnspill

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Sammenstilte høringssvar sak 2026/16243, jp 19 og 20.

Beregningsgrunnlag for satser for grunntilskudd til private barnehager for 2027.

Saksopplysninger

Kommunen har beregnet tilskuddssatsene for 2027 på grunnlag av regnskapsopplysninger fra 2025 for drift av kommunale barnehager, og øvrige beregningsregler fastsatt i finansieringsforskriften.

Lokal forskrift fastsetter følgende grunnsatser for ordinære private barnehager:

- Barn under tre år: 275 180 kroner per heltidsplass
- Barn over tre år: 144 956 kroner per heltidsplass

Forslaget til lokal forskrift ble sendt på offentlig høring i perioden 17.06.2026 til 17.08.2026. Den 10.09.2026 sendte kommunen ut høring nummer to med endringer i lokal forskrift med høringsfrist 18.09.2026.

Følgende høringsinstanser mottok saken:

- Private barnehager i Fredrikstad kommune
- Private barnehagers landsforbund (PBL) Fredrikstad
- Utdanningsforbundet Fredrikstad
- Fagforbundet Fredrikstad
- Delta Fredrikstad
- Fellesorganisasjonen Fredrikstad

Høringsperiode 17.06.2026 til 17.08.2026

Det kom inn fem høringsuttalelser innen fristen og innspillene er sortert etter tema og svares ut under:

Høringsinnspill 1

FUS ber om en nærmere spesifikasjon av beløpene som er ført i kommunens investeringsregnskap for barnehager. Formålet er å kunne kontrollere om kostnadene gjelder investeringer, eller om enkelte poster helt eller delvis gjelder ordinært vedlikehold, reparasjoner eller løpende drift som skulle vært ført i driftsregnskapet.

Kommunedirektørens vurdering

Kommunen oversendte 15. juli 2026 en spesifikasjon av investeringsregnskapet for 2025, fordelt på KOSTRA-funksjon 201 og 221, art, prosjekt, objekt og ansvar/tjeneste, med beskrivelse av posteringene.

Kommunen har i tillegg gjennomgått de aktuelle posteringene og fått bekreftet at de gjelder påkostninger som er korrekt ført i investeringsregnskapet. Det er ikke avdekket drifts- eller vedlikeholdsutgifter som feilaktig er ført som investeringer.

Kommunedirektøren vurderer på denne bakgrunn at de investeringsførte kostnadene er tilstrekkelig dokumentert, og at det ikke er avdekket forhold som tilsier korrigering av beregningsgrunnlaget.

Konsekvens for forskriftsforslaget

Innspillet er fulgt opp gjennom nærmere dokumentasjon og kontroll av de aktuelle posteringene. Gjennomgangen har ikke avdekket feil som gir grunnlag for endringer i beregningsgrunnlaget. Innspillet medfører derfor ingen endringer i forslag til lokal forskrift.

Høringsinnspill 2

Gråtass barnehager AS etterlyser nærmere informasjon om hvordan det nye finansieringssystemet vil bli praktisert og hvilke økonomiske konsekvenser det vil få for private barnehager.

Gråtass ber særlig om avklaringer knyttet til beregning av pensjonstilskudd, grunnlaget for administrasjonspåslaget på 4,7 prosent og beregning og utbetaling av eiendomstilskudd. De stiller også spørsmål ved om grunnsatsene i høringsforslaget er endelige, og viser til at disse er lavere enn tidligere driftstilskudd. Etter Gråtass' vurdering gjør manglende nasjonale avklaringer det vanskelig å vurdere den samlede finansieringen for 2027.

Kommunedirektørens vurdering

Kommunedirektøren har forståelse for at overgangen til et nytt finansieringssystem med flere separate tilskuddselementer gjør det krevende å sammenligne grunnsatsen for 2027 direkte med tidligere driftstilskudd.

Den lokale forskriften fastsetter satsene for beregning av grunntilskudd. Pensjonstilskudd og eiendomstilskudd reguleres særskilt og inngår ikke i grunnsatsen. Finansieringsforskriften skiller mellom blant annet grunntilskudd, administrasjonspåslag, eiendomstilskudd og pensjonstilskudd.

Pensjonstilskuddet skal beregnes særskilt for den enkelte private barnehage. Kommunen skal fastsette prosentsats på bakgrunn av barnehagens pensjonsvilkår, og vedtak om prosentsats og pensjonstilskudd per årsverk treffes som enkeltvedtak.

Administrasjonspåslaget på 4,7 prosent følger av finansieringsforskriften § 12 og er ikke en prosentsats kommunen selv fastsetter. Spørsmålet om hvilke kostnader som skal inngå i administrasjonspåslaget er nærmere vurdert i forbindelse med høringsrunde 2.

Eiendomstilskudd reguleres særskilt i finansieringsforskriften § 13 og inngår heller ikke i grunnsatsen som fastsettes gjennom den lokale forskriften.

Det er derfor ikke riktig å sammenligne grunnsatsen for 2027 direkte med tidligere driftstilskudd uten å ta hensyn til at finansieringssystemet er endret og at blant annet pensjon og eiendom håndteres separat. Det nye regelverket innebærer nettopp en annen struktur for finansieringen av private barnehager.

Konsekvens for forskriftsforslaget

Gråtass' innspill gjelder i hovedsak informasjon og avklaringer om hvordan de ulike delene av det nye nasjonale finansieringssystemet skal beregnes og praktiseres. Innspillet gir ikke grunnlag for endringer i forslag til lokal forskrift eller beregningen av grunnsatsen.

Høringsinnspill 3

PBL understreker prinsippet om økonomisk likebehandling mellom kommunale og private barnehager og mener at alle relevante kostnader må inngå i beregningsgrunnlaget.

PBL mener at det statlige tilskuddet til økt pedagogtetthet i levekårsutsatte områder ikke skal inngå i beregningsgrunnlaget for grunnsatsen, og ber kommunen utarbeide beregningsgrunnlaget på nytt uten tilskuddet og tilhørende kostnader.

PBL etterlyser også større åpenhet og etterprøvbarehet og ber om at beregningsgrunnlaget publiseres i Excel-format. Videre ønsker PBL å være fast høringsinstans ved framtidige høringer om finansiering av private barnehager og å bli informert om den videre politiske behandlingen. PBL Fredrikstad støtter høringsinnspillet fra PBL.

Kommunedirektørens vurdering

PBLs innspill har ført til en ny gjennomgang av beregningsgrunnlaget. På bakgrunn av denne gjennomgangen er det statlige tilskuddet til økt pedagogtetthet og de tilhørende kostnadene tatt ut av beregningsgrunnlaget for grunnsatsen. Det justerte beregningsgrunnlaget ble deretter sendt på en ny, avgrenset høring.

Kommunedirektøren vurderer at beregningsgrunnlaget skal være tilgjengelig og etterprøvbart for berørte parter. Beregningsfilen er sendt til de private barnehageeierne og utleveres også på forespørsel. Kommunedirektøren vurderer at dette gir tilstrekkelig tilgang til dokumentasjonen, og finner ikke grunnlag for å publisere selve Excel-filen som en del av høringsgrunnlaget.

Kommunen har videre fulgt opp ønsket om involvering ved å inkludere PBL som høringsinstans i høringsrunde 2. Informasjon om den politiske behandlingen er gjort tilgjengelig på kommunens nettsider.

Konsekvens for forskriftsforslaget

Innspillet tas delvis til følge. Innspillet om tilskuddet til økt pedagogtetthet er tatt til følge ved at både tilskuddsinntekten og tilhørende kostnader er tatt ut av beregningsgrunnlaget for grunnsatsen.

Ønsket om å involvere PBL i framtidige høringer er også fulgt opp. Ønsket om offentlig publisering av beregningsgrunnlaget i Excel-format tas ikke til følge, men beregningsgrunnlaget er tilgjengelig på forespørsel.

Endringen knyttet til økt pedagogtetthet er innarbeidet i det justerte forskrifts- og beregningsgrunnlaget. Øvrige deler av innspillet medfører ikke ytterligere endringer i forslag til lokal forskrift.

Høringsinnspill 4

Samvirkebarnehagene i Fredrikstad understreker betydningen av at prinsippet om økonomisk likebehandling mellom kommunale og private barnehager ivaretas ved beregning av tilskudd.

Kommunedirektørens vurdering

Kommunedirektøren deler Samvirkebarnehagenes syn på at økonomisk likebehandling er et grunnleggende prinsipp for finansiering av private barnehager. Kommunen legger barnehageloven og finansieringsforskriften til grunn for beregningen av grunnsatsene og vurderer at beregningsgrunnlaget og forslaget til lokal forskrift ivaretar kravene i gjeldende regelverk.

Konsekvens for forskriftsforslaget

Innspillet støtter et prinsipp som allerede ligger til grunn for kommunens beregninger og forslag til lokal forskrift. Innspillet gir derfor ikke grunnlag for endringer i forskriftsforslaget.

Høringsinnspill 5

Naturbarna AS støtter innspillet om at tilskudd og tilhørende kostnader knyttet til økt pedagogtetthet tas ut av beregningsgrunnlaget for grunnsatsen.

Naturbarna fremhever samtidig betydningen av likeverd, åpenhet og tillit i kommunens arbeid med beregning og forvaltning av tilskudd til private barnehager.

Kommunedirektørens vurdering

Kommunedirektøren viser til at tilskudd og tilhørende kostnader knyttet til økt pedagogtetthet er tatt ut av beregningsgrunnlaget for grunnsatsen.

Kommunedirektøren deler Naturbarnas syn på betydningen av likeverd, åpenhet og tillit i tilskuddsforvaltningen. Dialog med private barnehager og tilgang til beregningsgrunnlaget er viktige bidrag til å sikre forståelse og etterprøvbarhet i tilskuddsberegningene.

Konsekvens for forskriftsforslaget

Innspillet om økt pedagogtetthet er tatt til følge ved at tilskuddet og de tilhørende kostnadene er tatt ut av beregningsgrunnlaget for grunnsatsen. De øvrige synspunktene støtter prinsipper som kommunen legger til grunn for tilskuddsforvaltningen, men gir ikke grunnlag for ytterligere endringer i forslag til lokal forskrift.

Ny høring på endringer

Forslag til lokal forskrift om finansiering av private barnehager ble sendt ut på høringsrunde nummer to den 10.09.2026. Høringsrunde 2 var avgrenset til to forhold: beregningen av administrasjonspåslaget og uttrekk av tilskudd og tilhørende kostnader knyttet til økt pedagogtetthet fra beregningsgrunnlaget for grunnsatsen.

På grunn av tidsplanen for politisk behandling ble høringsfristen kortere enn ordinær høringsfrist. Høringsrunde 2 var avgrenset til to konkrete endringer, og høringsinstansene hadde tidligere fått anledning til å uttale seg om forskriften og beregningsgrunnlaget som helhet.

Det kom inn fem høringsinnspill innen fristen.

Høringsinnspill 1

Naturbarna AS er positiv til at tilskudd og kostnader knyttet til økt pedagogtetthet er tatt ut av beregningsgrunnlaget for grunnsatsen.

Naturbarna etterlyser samtidig et mer oversiktlig og etterprøvbart beregningsgrunnlag, med et tydeligere skille mellom ordinær drift og særskilte satsinger eller prosjektmidler. Det etterlyses også dokumentasjon på at prosjektfinansiert bemanning kommer i tillegg til ordinær bemanning. Videre ønsker Naturbarna at nasjonale satser benyttes som sammenligningsgrunnlag for de lokale satsene, og at eventuelle vesentlige avvik forklares.

Kommunedirektørens vurdering

Høringsrunde 2 er avgrenset til beregning av administrasjonspåslaget og uttrekk av tilskudd til økt pedagogtetthet fra beregningsgrunnlaget for grunnsatsen.

Kommunedirektøren merker seg at Naturbarna støtter uttrekket av tilskudd og tilhørende kostnader knyttet til økt pedagogtetthet. Dette er ivarettatt i det justerte beregningsgrunnlaget. De øvrige innspillene om blant annet nasjonale satser som sammenligningsgrunnlag, generell etterprøvbarhet og dokumentasjon av prosjektfinansiert bemanning ligger utenfor temaet for høringsrunde 2. Disse innspillene realitetsbehandles derfor ikke i denne høringsrunden.

Konsekvens for forskriftsforslaget

Innspillet om uttrekk av tilskudd og kostnader knyttet til økt pedagogtetthet er allerede ivarettatt i det justerte beregningsgrunnlaget. Øvrige deler av høringsinnspillet faller utenfor temaet for høringsrunde 2 og tas derfor ikke til følge i denne høringsrunden. Innspillet medfører ingen ytterligere endringer i forslag til lokal forskrift.

Høringsinnspill 2

PBL mener kommunen feilaktig har trukket kostnader til bredbånd og Microsoft-lisenser ut av beregningsgrunnlaget. PBL mener dette er ordinære driftsutgifter som skal inngå i grunnlaget, og ber kommunen ta kostnadene inn igjen.

PBL stiller også spørsmål ved kommunens håndtering av det statlige tilskuddet til økt pedagogtetthet. De etterlyser dokumentasjon på at den statlig finansierte bemanningen har kommet i tillegg til kommunens ordinære bemanning og ikke har erstattet kommunal egenfinansiering.

I tillegg tar PBL opp spørsmål om lønns- og prisutvikling, etterprøvnbarhet og transparens i beregningsgrunnlaget. PBL mener også at de foreslåtte bestemmelsene i lokal forskrift § 3 bygger på en uriktig forståelse av regelverket.

Kommunedirektørens vurdering

Høringsrunde 2 er avgrenset til beregning av administrasjonspåslaget og uttrekk av tilskuddet til økt pedagogtetthet fra beregningsgrunnlaget for grunnsatsen.

Når det gjelder administrasjonspåslaget, vurderer kommunedirektøren at kostnader til bredbånd og Microsoft-lisenser skal holdes utenfor beregningsgrunnlaget. Finansieringsforskriften § 12 fastsetter et administrasjonspåslag på 4,7 prosent. I merknaden til bestemmelsen er det presisert at påslaget omfatter både sektoravhengige og sektoruavhengige administrasjonsutgifter, herunder IKT, også når tjenestene benyttes i den daglige driften av barnehagen. Kommunedirektøren vurderer derfor at kostnadene til bredbånd og Microsoft-lisenser omfattes av administrasjonspåslaget og ikke skal inngå i beregningsgrunnlaget for grunnsatsen.

Når det gjelder tilskudd til økt pedagogtetthet, har kommunen tatt både den statlige tilskuddsinntekten og de tilhørende kostnadene ut av beregningsgrunnlaget. Kommunen har også kontrollert at de kommunale barnehagene per 15. desember 2025 oppfylte bemannings- og pedagognormen når de eksternt finansierte årsverkene holdes utenfor. PBLs øvrige innspill om blant annet lønns- og prisutvikling, generell etterprøvnbarhet og transparens ligger utenfor temaet for høringsrunde 2 og realitetsbehandles derfor ikke i denne høringsrunden.

Konsekvens for forskriftsforslaget

PBLs innspill om tilskudd til økt pedagogtetthet er ivare tatt ved at både tilskuddsinntekten og tilhørende kostnader er tatt ut av beregningsgrunnlaget.

Innspillet om bredbånd og Microsoft-lisenser tas ikke til følge, da kommunedirektøren vurderer at disse kostnadene omfattes av administrasjonspåslaget etter finansieringsforskriften § 12.

PBLs merknader til § 3 gjelder de forholdene som er vurdert ovenfor og gir etter kommunedirektørens vurdering ikke grunnlag for endringer.

Øvrige deler av høringsinnspillet faller utenfor temaet for høringsrunde 2 og tas derfor ikke til følge i denne høringsrunden. Innspillet medfører ingen ytterligere endringer i forslag til lokal forskrift.

Høringsinnspill 3

Barnehagenett uttaler seg på vegne av Wilbergjordet og Hjørgunn barnehage og slutter seg til PBLs høringsinnspill. Barnehagenett ber om at PBLs synspunkter tillegges vekt i kommunens videre behandling, og fremhever betydningen av en rettferdig, forutsigbar og etterprøvnbar beregning av grunntilskuddet.

Kommunedirektørens vurdering

Kommunedirektøren viser til vurderingen av PBLs høringsinnspill under høringsinnspill 2. Siden Barnehagenett slutter seg til PBLs høringssvar, gjelder kommunedirektørens vurdering av dette innspillet tilsvarende.

Konsekvens for forskriftsforslaget

Innspillet medfører ingen ytterligere endringer i forslag til lokal forskrift. For de enkelte temaene vises det til konklusjonen under høringsinnspill 2.

Høringsinnspill 4

FUS mener at kostnader til bredbånd og Microsoft-lisenser ikke skal trekkes ut av beregningsgrunnlaget for grunnsatsen. Det vises til tidligere avgjørelser fra Statsforvalteren og til PBL/KS-veilederen, hvor det etter FUS' vurdering skilles mellom felles administrative kostnader og driftsutgifter knyttet til den enkelte barnehage.

FUS viser til at kommunen har trukket ut 1 312 924 kroner i IKT-kostnader og anslår at dette reduserer satsen for barn under tre år med om lag 1 700 kroner per heltidsplass. FUS ber om at uttrekket reverseres. Dersom det opprettholdes, ber FUS om en nærmere redegjørelse for hvilke kostnader som er trukket ut og det rettslige grunnlaget for dette.

Kommunedirektørens vurdering

Kommunedirektøren viser til vurderingen av administrasjonspåslaget under høringsinnspill 2 fra PBL. Finansieringsforskriften § 12 fastsetter et administrasjonspåslag på 4,7 prosent. I merknaden til bestemmelsen er det presisert at påslaget omfatter sektoravhengige og sektoruavhengige administrasjonsutgifter, herunder IKT, også når tjenestene benyttes til oppgaver i den daglige driften av barnehagen.

Kommunedirektøren vurderer på denne bakgrunn at kommunens kostnader til bredbånd og Microsoft-lisenser omfattes av administrasjonspåslaget og derfor skal holdes utenfor beregningsgrunnlaget for grunnsatsen.

Kommunedirektøren legger ikke FUS' anslag om en reduksjon på om lag 1 700 kroner per heltidsplass til grunn. Beregningen av grunnsatsen for 2027 kan ikke sammenlignes direkte med tidligere driftstilskudd, blant annet fordi pensjonsutgifter etter det nye regelverket holdes utenfor beregningsgrunnlaget for grunntilskuddet og håndteres gjennom en egen tilskuddsordning.

Konsekvens for forskriftsforslaget

Innspillet om å ta kostnader til bredbånd og Microsoft-lisenser inn igjen i beregningsgrunnlaget tas ikke til følge. Kommunedirektøren vurderer at kostnadene omfattes av administrasjonspåslaget etter finansieringsforskriften § 12.

Innspillet gir derfor ikke grunnlag for endringer i forslag til lokal forskrift eller beregningen av grunnsatsen.

Høringsinnspill 5

Utdanningsforbundet Fredrikstad er opptatt av at det nye finansieringssystemet for private barnehager gir forutsigbare og likeverdige rammevilkår, og ikke får negative konsekvenser for bemanning, pedagogtetthet, arbeidsmiljø eller kvalitet.

Utdanningsforbundet etterlyser større åpenhet om beregningsgrunnlaget, vurderinger knyttet til ekstra grunntilskudd og hvordan særskilte kvalitetssatsinger skal ivaretas. De ber også kommunen synliggjøre de samlede økonomiske konsekvensene av det nye finansieringssystemet og følge utviklingen over tid.

Kommunedirektørens vurdering

Høringsrunde 2 er avgrenset til beregning av administrasjonspåslaget og uttrekk av tilskuddet til økt pedagogtetthet fra beregningsgrunnlaget for grunnsatsen.

Utdanningsforbundets innspill gjelder i hovedsak det nye finansieringssystemet som helhet, samlet finansiering av private barnehager, ekstra grunntilskudd og konsekvenser for

bemanning og kvalitet. Dette er forhold som faller utenfor temaet for høringsrunde 2. Flere av temaene var også omfattet av den første høringsrunden med frist 17. august 2026. Kommunedirektøren realitetsbehandler derfor ikke disse delene av innspillet i denne høringsrunden.

Konsekvens for forskriftsforslaget

Innspillet faller i hovedsak utenfor temaet for høringsrunde 2 og tas derfor ikke til følge i denne høringsrunden. Innspillet medfører ingen endringer i forslag til lokal forskrift eller beregningen av grunnsatsen.

Relevante bestemmelser

- Lov om barnehager (barnehageloven), særlig §§ 19 a og 19 b
- Forskrift om finansiering av private barnehager (finansieringsforskriften), særlig §§ 1, 6, 9, 12–14 og 27
- Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven)

Konsekvenser for sosial bærekraft

Forskriften regulerer beregningen av tilskudd til private barnehager og skal bidra til forutsigbare og likeverdige økonomiske rammevilkår. Saken vurderes ikke å ha særskilte konsekvenser for sosial bærekraft utover dette.

Konsekvenser for økonomisk bærekraft

a) Økonomiske konsekvenser – drifts- og investeringsbudsjett

Vedtak av lokal forskrift fastsetter grunnsatsene som skal benyttes ved beregning av grunntilskudd til ordinære private barnehager i 2027. Grunnsatsene som vedtas i denne saken utgjør dermed ikke det samlede tilskuddet til den enkelte private barnehage. Samlet tilskudd vil i tillegg påvirkes av blant annet barnetall, pensjonstilskudd, eiendomstilskudd og øvrige bestemmelser i finansieringsregelverket.

Økonomiske konsekvenser av tilskudd til private barnehager i 2027 håndteres i kommunens budsjett- og økonomiplanarbeid.

b) Samfunnsmessige konsekvenser

Ikke vurdert.

Konsekvenser for miljømessig bærekraft

Ikke vurdert i saken.

Ansattes medbestemmelse

Ikke relevant i saken.

Vurdert for uttalelser i rådene

Ikke relevant i saken.

Vurdering

Kommunen er etter barnehageloven og finansieringsforskriften forpliktet til å fastsette lokale satser for beregning av grunntilskudd til private barnehager. For ordinære barnehager skal kommunen fastsette én sats for barn under tre år og én sats for barn over tre år.

For tilskuddsåret 2027 følger det av overgangsregelen i finansieringsforskriften § 27 at lokal forskrift om grunnsatser skal fastsettes innen 30. november 2026.

Kommunedirektøren vurderer at de foreslåtte grunnsatsene for 2027 er beregnet i samsvar med gjeldende regelverk. Beregningen bygger på kommunens regnskapstall for 2025 og beregningsreglene i finansieringsforskriften.

Forslaget har vært gjennom to høringsrunder. Høringsinnspillene har ført til en ny gjennomgang av beregningsgrunnlaget. Som følge av denne gjennomgangen er statlig tilskudd til økt pedagogtetthet og kostnadene finansiert av dette tilskuddet tatt ut av beregningsgrunnlaget. Det justerte forslaget ble deretter sendt på en ny, avgrenset høring.

Det har også kommet innvendinger mot at kostnader til bredbånd og Microsoft-lisenser er holdt utenfor beregningsgrunnlaget. Kommunedirektøren vurderer at disse kostnadene omfattes av administrasjonspåslaget etter det nye regelverket, og opprettholder derfor uttrekket.

Kommunedirektøren har vurdert om det foreligger forhold som utløser plikt til å fastsette satser for ekstra grunntilskudd etter finansieringsforskriften § 9. Slik plikt oppstår dersom kommunen holder utgifter utenfor beregningen av grunntilskuddet fordi utgiftene skyldes særlige driftsforutsetninger eller særlige behov i barnegruppen, jf. barnehageloven § 19 a andre ledd.

De uttrekkene som er gjort i beregningsgrunnlaget for 2027, er ikke begrunnet i slike særlige driftsforutsetninger eller særlige behov i barnegruppen. Kommunedirektøren vurderer derfor at det ikke foreligger uttrekk som utløser plikt til å fastsette satser for ekstra grunntilskudd etter finansieringsforskriften § 9. Forslaget til lokal forskrift inneholder derfor ikke satser for ekstra grunntilskudd.

Kommunedirektøren vurderer at saken er tilstrekkelig opplyst gjennom beregningsgrunnlaget, de to høringsrundene og dialogen med private barnehageeiere og organisasjonene. Høringsinnspill innenfor temaet for den enkelte høringsrunde er vurdert. Innspillene har medført endringer der kommunedirektøren har funnet faglig og rettslig grunnlag for dette.

På denne bakgrunn anbefaler kommunedirektøren at forslag til lokal forskrift vedtas.

Alternative løsninger

Det kan vedtas endringer i forskriftsforslaget innenfor rammene av barnehageloven, finansieringsforskriften og kravene til forsvarlig saksbehandling. Kommunedirektøren anbefaler ikke alternative løsninger.

Konklusjon

Kommunedirektøren vurderer at forslag til lokal forskrift og satsene for beregning av grunntilskudd for 2027 er utarbeidet i samsvar med barnehageloven og finansieringsforskriften.

Høringsprosessen har bidratt til å kvalitetssikre beregningsgrunnlaget og har ført til at statlig tilskudd til økt pedagogtetthet og tilhørende kostnader er tatt ut av beregningen.

Øvrige relevante høringsinnspill er vurdert, men gir etter kommunedirektørens vurdering ikke grunnlag for ytterligere endringer.

Kommunedirektøren anbefaler at lokal forskrift om finansiering av private barnehager i Fredrikstad kommune vedtas slik den framgår av vedlegg 5.

NORSK LOVTIDEND

Avd. I Lover og sentrale forskrifter mv.

Utgitt i henhold til lov 19. juni 1969 nr. 53.

Kunngjort 24. mars 2026 kl. 14.40

PDF-versjon 24. mars 2026

23.03.2026 nr. 454

Forskrift om finansiering av private barnehager (finansieringsforskriften)

Hjemmel: Fastsatt av Kunnskapsdepartementet 23. mars 2026 med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager (barnehageloven) § 19a åttende ledd, § 19b tredje og femte ledd, § 19c og § 57 fjerde ledd.

Kapittel 1 – Vedtak om satser og kommunalt tilskudd og rapportering fra private barnehager

§ 1. Vedtak om satser for beregning av tilskudd

Kommunen gir forskrift om satser for beregning av grunntilskudd etter § 6, § 17 første ledd og § 18 første ledd til private barnehager. Dersom kommunen har holdt utgifter utenfor beregningen av grunntilskuddet på grunn av særlige driftsforutsetninger eller særlige behov i barnegruppen jf. barnehageloven § 19a andre ledd, skal kommunen gi forskrift om satser for beregning av ekstra grunntilskudd etter § 9. For ordinære barnehager skal kommunen fastsette én sats for barn over tre år og én sats for barn under tre år, der barn under tre år skal vektes 1,8 ganger høyere enn barn over tre år. For familiebarnehager skal kommunen fastsette én sats for barn over tre år og én sats for barn under tre år, der barn under tre år skal vektes 1,25 ganger høyere enn barn over tre år. For åpne barnehager skal kommunen fastsette én sats for barnehager som har en ukentlig åpningstid på mellom 6 og 15 timer og én sats for barnehager som har åpningstid over 15 timer.

Kommunen skal fatte enkeltvedtak om valg av prosentsats for beregning av pensjonstilskudd etter § 14 og om hva pensjonstilskuddet vil utgjøre per årsverk. I beregningen av samlet lønn per årsverk etter barnehageloven § 19b første ledd, skal kommunen legge til grunn årsverk den private barnehagen har hatt pensjonsforpliktelser for i det siste tilgjengelige regnskapsåret.

Forskrift etter første ledd og enkeltvedtak etter andre ledd skal fastsettes innen 31. oktober i året før tilskuddsåret.

§ 2. Telling av barn i kommunale barnehager

Kommunen skal beregne antall heltidsplasser i kommunale barnehager. Kommunen skal gjøre dette på én av følgende måter:

De kommunale barnehagenes årsmelding fra året før regnskapsåret og årsmeldingen fra regnskapsåret legges til grunn ved beregningen av heltidsplasser. Årsmeldingen fra året før regnskapsåret vektes med 7/12 og årsmeldingen fra regnskapsåret vektes med 5/12, eller,

Kommunen kan beregne heltidsplasser ved bruk av egne tellinger av barn i kommunale barnehager.

Kommunens tellinger i regnskapsårets sju første måneder viser antallet heltidsplasser i denne perioden.

Kommunens tellinger i regnskapsårets fem siste måneder viser antallet heltidsplasser i denne perioden. Barn som fyller tre år i regnskapsåret, regnes som under tre år i årets sju første måneder og over tre år i årets fem siste måneder.

§ 3. Enkeltvedtak om kommunalt tilskudd

Kommunen skal fatte enkeltvedtak om tilskudd til private barnehager minst én gang i året. Kommunen skal fatte nytt enkeltvedtak om tilskudd til private barnehager hvis det følger av forskrift etter § 5 fjerde ledd eller det foreligger endringer etter § 5 femte ledd.

Kommunen skal bruke de private barnehagenes rapportering etter § 5 fra året før tilskuddsåret i beregningen av grunntilskudd og eiendomstilskudd til de private barnehagene.

I beregningen av pensjonstilskudd etter barnehageloven § 19b første ledd, skal kommunen legge til grunn ansatte i barnehagen som barnehagen har pensjonsforpliktelser for i året før tilskuddsåret.

Kommunen skal utbetale tilskudd til private barnehager som skal motta tilskudd etter barnehageloven §§ 19a til 19c, forskuddsvis hvert kvartal inntil kommunen fatter endelig enkeltvedtak om tilskudd.

§ 4. Indeksregulering av satsgrunnlaget

Kommuner som fastsetter egne satser, jf. § 1, skal indeksregulere satsgrunnlaget med kommunal deflator før kommunen fatter enkeltvedtak om tilskudd etter § 3.

Kommunen skal indeksregulere lønnskostnadene i den private barnehagen med kommunal deflator i beregningen av samlet lønn per årsverk etter § 1 andre ledd og barnehageloven § 19b første ledd.

§ 5. Rapportering i private barnehager

Private barnehager skal hvert år rapportere om antall barn, barnas alder, oppholdstid i barnehagen og antall årsverk barnehagen har pensjonsforpliktelser for per 15. desember.

Private barnehager skal rapportere om samlet pensjonsgivende lønn, jf. forskrift om regnskapsplikt mv. for private barnehager § 8.

Private barnehager skal opplyse om forhold som kan ha betydning for retten til ekstra grunntilskudd etter barnehageloven § 19a andre ledd innen 15. desember i året før tilskuddsåret.

Kommunen kan i forskrift bestemme at de private barnehagene skal rapportere om forhold som nevnt i første ledd ved flere tidspunkter i tilskuddsåret, og hva som skal til for at tilskuddet skal endres i løpet av året. Forskrift etter første punktum skal fastsettes før tilskuddsåret begynner.

De private barnehagene skal rapportere om store aktivitetsendringer i form av endringer i antall barn og endringer i antall årsverk. Kommunen skal i disse tilfellene beregne tilskuddet til barnehagen på nytt. Barnehagen skal også rapportere om endringer som kan ha betydning for retten til ekstra grunntilskudd etter barnehageloven § 19a andre ledd andre punktum.

Ved rapportering etter fjerde og femte ledd gjelder følgende: Blir et barn som fyller tre år i tilskuddsåret, rapportert i tilskuddsårets sju første måneder, utløser dette grunntilskudd for småbarnsplass. Blir et barn som fyller tre år i tilskuddsåret, rapportert i årets fem siste måneder, utløser dette grunntilskudd for storbarnsplass resten av året.

Åpne barnehager skal rapportere om forhold nevnt i andre ledd og om ukentlig åpningstid og hvor mange barn det er plass til innenfor godkjenningen. Fjerde og femte ledd gjelder for åpne barnehager så langt de passer.

Kapittel 2 – Tilskudd til drift

§ 6. Grunntilskudd til ordinære barnehager

Kommunen skal gi grunntilskudd etter barnehageloven § 19a første ledd til private ordinære barnehager per heltidsplass. Den vedtatte foreldrebetalingen for kommunale barnehager i kommunen skal trekkes fra beregningsgrunnlaget. Dersom kommunen har vedtatt høyere foreldrebetaling enn maksimalprisen, jf. forskrift om foreldrebetaling i barnehager § 4, skal maksimalprisen fastsatt av Stortinget trekkes fra beregningsgrunnlaget.

§ 7. Nasjonale satser for grunntilskudd til ordinære barnehager

Kommuner som ikke har kommunale ordinære barnehager, skal gi grunntilskudd ut fra følgende satser:

	<i>Grunntilskuddssats, inklusive administrasjonspåslag</i>
Ordinære barnehager, barn fra null år til to år	[Satsene fastsettes årlig av KD]
Ordinære barnehager, barn fra tre år til seks år	[Satsene fastsettes årlig av KD]

Kommuner som ligger i sentralitetssone 5 eller sentralitetssone 6 som ikke har kommunale ordinære barnehager, skal gi grunntilskudd ut fra følgende satser:

	<i>Grunntilskuddssats, inklusive administrasjonspåslag</i>
Ordinære barnehager, barn fra null år til to år	[Satsene fastsettes årlig av KD]
Ordinære barnehager, barn fra tre år til seks år	[Satsene fastsettes årlig av KD]

Med sentralitetssone 5 og sentralitetssone 6 menes kommuner som grupperes i nest-minst sentrale kommuner (klasse 5) eller minst sentrale kommuner (klasse 6) i den siste versjonen av sentralitetsindeksen som utarbeides av Statistisk sentralbyrå.

Kommuner i tiltakssonen i Finnmark og Nord-Troms som ikke har kommunale ordinære barnehager, skal gi grunntilskudd ut fra følgende satser:

	<i>Grunntilskuddssats, inklusive administrasjonspåslag</i>
Ordinære barnehager, barn fra null år til to år	[Satsene fastsettes årlig av KD]
Ordinære barnehager, barn fra tre år til seks år	[Satsene fastsettes årlig av KD]

Med kommuner i tiltakssonen i Finnmark og Nord-Troms menes alle kommuner i Finnmark samt sju kommuner i Nord-Troms (Kåfjord, Skjervøy, Nordreisa, Kvæangen, Karlsøy, Lyngen og Storfjord).

§ 8. Kommunale satsinger

Kommunen kan holde utgifter som følger av en kommunal satsing utenfor beregningen av grunntilskuddet etter barnehageloven § 19a første ledd andre punktum. Med kommunal satsing menes finansiering av særskilte tiltak utover lov- eller forskriftskrav, hvor kommunen har bestemt hvordan midlene skal brukes. Kommunen skal legge til rette for at private barnehager kan delta i satsingen.

§ 9. Ekstra grunntilskudd til private barnehager

Ekstra grunntilskudd etter barnehageloven § 19a andre ledd andre punktum skal gis per heltidsplass beregnet ut fra merutgiftene per heltidsplass i de kommunale barnehagene som omfattes av § 19a andre ledd første punktum.

Det skal vektes for små og store barn, jf. § 1 første ledd tredje punktum.

§ 10. Ekstra grunntilskudd for nye krav

Ved beregning av ekstra grunntilskudd etter barnehageloven § 19a tredje ledd, skal kommunen legge til grunn de budsjettmessige konsekvensene tilsvarende krav får i kommunale barnehager.

§ 11. Ekstra grunntilskudd der kommunen ikke oppfyller krav

Dersom de kommunale barnehagene i gjennomsnitt ikke oppfyller kravet til grunnbemanning i barnehageloven § 26 andre ledd eller norm for pedagogisk bemanning etter forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager § 1 andre ledd, skal kommunen gi ekstra grunntilskudd til de private barnehagene. Plikten etter første punktum gjelder også dersom en kommunal barnehage har fått midlertidig dispensasjon fra norm for pedagogisk bemanning etter forskrift om pedagogisk bemanning og dispensasjon i barnehager § 2.

Det ekstra grunntilskuddet skal tilsvare differansen mellom kommunens sats for grunntilskudd og det satsen ville ha vært dersom kommunen i gjennomsnitt hadde oppfylt kravene som nevnt i første ledd.

§ 12. Administrasjonspåslag

Kommunen skal gi påslag for administrasjonsutgifter på 4,7 prosent av det samlede grunntilskuddet til barnehagen, jf. barnehageloven § 19a første og andre ledd, før fratrekk av foreldrebetalingen, jf. § 6 andre punktum.

Kapittel 3 – Tilskudd til eiendom

§ 13. Eiendomstilskudd til ordinære barnehager

Kommunen skal gi eiendomstilskudd til private ordinære barnehager per heltidsplass på [X] kroner. [Tilskuddssatsen fastsettes årlig av KD]

Kapittel 4 – Tilskudd til pensjon

§ 14. Prosentsatser til beregning av pensjonstilskudd

Kommunen skal velge mellom følgende prosentsatser når den beregner tilskudd til pensjon til en privat barnehage etter barnehageloven § 19b første ledd andre punktum: 5 prosent, 8 prosent eller 11 prosent. Kommunen skal velge prosentsats basert på pensjonsvilkårene til den private barnehagen.

§ 15. Søknadsordning for pensjonstilskudd

Private barnehager som samlet over de tre siste årene har mer enn fem prosent høyere utgifter til pensjon enn det de får dekket etter barnehageloven § 19b første ledd, har etter søknad krav på å få dekket utgiftene som overstiger fem prosent. Dersom barnehagen tidligere har fått tilskudd etter søknadsordningen i denne paragrafen eller etter tidligere § 4a, skal dette tilskuddet hensyntas i vurderingen etter første punktum.

Kommunen skal legge til grunn barnehagens pensjonsutgifter som fremgår av barnehagens regnskap.

Kommunens plikt til å dekke barnehagens pensjonsutgifter etter første ledd er oppad begrenset til 13 prosent av gjennomsnittlig pensjonsgivende lønn i barnehagen de tre siste årene.

Kommunen skal indeksregulere søknadsgrunnlaget med kommunal deflator.

Frem til barnehagen har rapportert om samlet lønn etter § 5 andre ledd, skal den private barnehagen dokumentere samlet pensjonsgivende lønn i barnehagen for de årene barnehagen søker om dekning for.

§ 16. Særregel for pensjonstilskudd til private barnehager med historiske forpliktelser basert på avtale om offentlig tjenstepensjon

Private barnehager opplistet i vedlegg I som har historiske pensjonsforpliktelser basert på avtale om offentlig tjenstepensjon, og som har høyere pensjonsutgifter enn det som blir dekket etter barnehageloven § 19b første ledd, skal få dekket sine pensjonsutgifter oppad begrenset til 20 prosent av pensjonsgivende lønn i den private barnehagen.

Barnehagen skal dokumentere sine pensjonsutgifter, inkludert betalt premie til offentlig tjenstepensjonsordning.

Barnehagen skal melde fra til departementet uten ugrunnet opphold dersom barnehagens forpliktelser til å betale inn til en avtale om offentlig tjenstepensjon opphører.

Kapittel 5 – Tilskudd til familiebarnehager og åpne barnehager

§ 17. Tilskudd til familiebarnehager

Kommunen skal beregne grunntilskudd og pensjonstilskudd til private familiebarnehager på samme måte som for ordinære barnehager. Kommunen skal gi påslag for administrasjonsutgifter, jf. § 12.

Kommunen skal gi eiendomstilskudd til private familiebarnehager etter følgende satser:

<i>Sats per heltidsplass for barn fra null år til to år</i>	<i>Sats per heltidsplass for barn fra tre år til seks år</i>
[Satsene fastsettes årlig av KD]	[Satsene fastsettes årlig av KD]

Kommuner som ikke har kommunale familiebarnehager, skal gi grunntilskudd inklusive administrasjonspåslag til private familiebarnehager etter følgende satser:

<i>Arbeidsgiveravgiftsone</i>	<i>Sats for heltidsplass for barn fra null år til to år</i>	<i>Sats for heltidsplass for barn fra tre år til seks år</i>
Sone I	[Satsene fastsettes årlig av KD]	[Satsene fastsettes årlig av KD]
Sone Ia	[Satsene fastsettes årlig av KD]	[Satsene fastsettes årlig av KD]

Sone II	[Satsene fastsettes årlig av KD]	[Satsene fastsettes årlig av KD]
Sone III	[Satsene fastsettes årlig av KD]	[Satsene fastsettes årlig av KD]
Sone IV	[Satsene fastsettes årlig av KD]	[Satsene fastsettes årlig av KD]
Sone IVa	[Satsene fastsettes årlig av KD]	[Satsene fastsettes årlig av KD]
Sone V	[Satsene fastsettes årlig av KD]	[Satsene fastsettes årlig av KD]

Kommuner som ligger i sentralitetssone 5 eller 6, jf. § 7 andre ledd, som ikke har kommunale familiebarnehager, skal gi grunntilskudd inklusive administrasjonspåslag til private familiebarnehager etter følgende satser:

<i>Arbeidsgiveravgiftsone</i>	<i>Sats for heltidsplass for barn fra null år til to år</i>	<i>Sats for heltidsplass for barn fra tre år til seks år</i>
Sone I	[Satsene fastsettes årlig av KD]	[Satsene fastsettes årlig av KD]
Sone Ia	[Satsene fastsettes årlig av KD]	[Satsene fastsettes årlig av KD]
Sone II	[Satsene fastsettes årlig av KD]	[Satsene fastsettes årlig av KD]
Sone III	[Satsene fastsettes årlig av KD]	[Satsene fastsettes årlig av KD]
Sone IV	[Satsene fastsettes årlig av KD]	[Satsene fastsettes årlig av KD]
Sone IVa	[Satsene fastsettes årlig av KD]	[Satsene fastsettes årlig av KD]
Sone V	[Satsene fastsettes årlig av KD]	[Satsene fastsettes årlig av KD]

Kommuner i tiltakssonen i Finnmark og Nord-Troms, jf. § 7 tredje ledd, som ikke har kommunale familiebarnehager, skal gi grunntilskudd inklusive administrasjonspåslag til private familiebarnehager etter følgende satser:

<i>Arbeidsgiveravgiftsone</i>	<i>Sats for heltidsplass for barn fra null år til to år</i>	<i>Sats for heltidsplass for barn fra tre år til seks år</i>
Sone I	[Satsene fastsettes årlig av KD]	[Satsene fastsettes årlig av KD]
Sone Ia	[Satsene fastsettes årlig av KD]	[Satsene fastsettes årlig av KD]
Sone II	[Satsene fastsettes årlig av KD]	[Satsene fastsettes årlig av KD]
Sone III	[Satsene fastsettes årlig av KD]	[Satsene fastsettes årlig av KD]
Sone IV	[Satsene fastsettes årlig av KD]	[Satsene fastsettes årlig av KD]
Sone IVa	[Satsene fastsettes årlig av KD]	[Satsene fastsettes årlig av KD]

Sone V	[Satsene fastsettes årlig av KD]	[Satsene fastsettes årlig av KD]
--------	----------------------------------	----------------------------------

§ 18. Tilskudd til åpne barnehager

Kommunen skal gi grunntilskudd til åpne barnehager per heltidsplass. Tilskuddet skal beregnes ut fra driftsutgifter og kapitalkostnader per heltidsplass i tilsvarende kommunale åpne barnehager, fratrukket pensjonsutgifter og arbeidsgiveravgift på driftsutgiftene, og administrasjonsutgifter. Grunnlaget for beregningen er kommuneregnskapet fra to år før tilskuddsåret. Kommunen skal gi påslag for administrasjonsutgifter, jf. § 12.

Kommunen skal beregne pensjonstilskudd til åpne barnehager på samme måte som for ordinære barnehager.

Kommunen beregner tilskudd etter første ledd ut fra hvor mange barn den private barnehagen er godkjent for. Hvis det over tid viser seg at fremmøtet i barnehagen er vesentlig lavere enn dette, kan kommunen legge et lavere barnetall til grunn.

Kommuner som ikke har kommunale åpne barnehager, skal gi grunntilskudd inklusive administrasjonspåslag til private åpne barnehager etter følgende satser:

<i>Arbeidsgiveravgiftsone</i>	<i>Åpningstid på 6 til 15 timer</i>	<i>Åpningstid på 16 timer eller mer</i>
Sone I	[Satsene fastsettes årlig av KD]	[Satsene fastsettes årlig av KD]
Sone Ia	[Satsene fastsettes årlig av KD]	[Satsene fastsettes årlig av KD]
Sone II	[Satsene fastsettes årlig av KD]	[Satsene fastsettes årlig av KD]
Sone III	[Satsene fastsettes årlig av KD]	[Satsene fastsettes årlig av KD]
Sone IV	[Satsene fastsettes årlig av KD]	[Satsene fastsettes årlig av KD]
Sone IVa	[Satsene fastsettes årlig av KD]	[Satsene fastsettes årlig av KD]
Sone V	[Satsene fastsettes årlig av KD]	[Satsene fastsettes årlig av KD]

Kapittel 6 – Diverse regler

§ 19. Rett til tilskudd ved ny godkjenning som følge av kravet om samlet barnehageanlegg

Godkjente barnehager som mottar tilskudd og som får ny godkjenning for å oppfylle kravet om samlet barnehageanlegg i barnehageloven § 7b, har rett på tilskudd.

§ 20. Begrensninger i kommunens plikt til å gi tilskudd

Kommunen skal i beregningen av tilskuddet til den private barnehagen trekke fra et beløp tilsvarende det andre offentlige tilskudd og indirekte offentlig økonomisk støtte dekker av barnehagens drifts-, og administrasjonsutgifter, og kapitalkostnader.

§ 21. Tilbakebetaling av tilskudd

Dersom en privat barnehage mottar høyere tilskudd enn den har krav på grunnet feil fra barnehagens side, kan kommunen fatte enkeltvedtak om tilbakebetaling av tilskudd.

§ 22. Klage til statsforvalteren

Statsforvalteren er klageinstans for kommunens enkeltvedtak om valg av prosentsatser og om hva pensjonstilskuddet vil utgjøre per årsverk etter § 1 andre ledd, enkeltvedtak om tildeling av kommunalt tilskudd til private barnehager etter §§ 3, 15 og 16 og enkeltvedtak om tilbakebetaling av tilskudd etter § 21.

§ 23. Refusjon for barn fra andre kommuner

Kommuner som har private barnehager med barn som er folkeregistrert i en annen kommune, har rett til refusjon for barnehageplassen fra kommunen der barnet er folkeregistrert.

Dersom ikke annet er avtalt mellom kommunene, skal kommunen i beregningen av refusjonsbeløpet bruke satsene for grunntilskudd i § 7 og § 17 tredje til femte ledd og eiendomstilskudd i § 13 og § 17 andre ledd, og gi refusjon for pensjonsutgifter på [X] kroner per heltidsplass. Kommunen skal gjøre fratrekk etter § 20.

§ 24. Kommunesammenslåing og kommuneoppdeling

Ved kommunesammenslåing skal den nye kommunen beregne tilskuddet til private barnehager ut fra de tidligere kommunenes regnskap og barnetall i to år etter at kommunesammenslåingen er gjennomført. Ved kommuneoppdeling skal de nye kommunene beregne tilskuddet til private barnehager ut fra den tidligere kommunens regnskap og barnetall i to år etter at kommuneoppdelingen er gjennomført.

Kapittel 7 – Ikraftsetting, oppheving og overgangsregler

§ 25. Ikraftsetting og oppheving

Forskriften trer i kraft på et senere tidspunkt. Forskrift 9. oktober 2015 nr. 1166 om tildeling av tilskudd til private barnehager oppheves 31. desember 2026.

§ 26 oppheves 1. januar 2030.

§ 26. Overgangsordning for samlet tilskudd

Det første året tilskuddet beregnes etter denne forskriften, skal en reduksjon i det samlede tilskuddet per heltidsplass ikke overstige fem prosent. Det andre året skal en reduksjon i det samlede tilskuddet per heltidsplass ikke overstige åtte prosent. Det tredje året skal en reduksjon i det samlede tilskuddet per heltidsplass ikke overstige ti prosent. Grunnlaget for sammenligningen etter første punktum er det samlede tilskuddet den private barnehagen mottok i 2025. Kommunen skal indeksregulere sammenligningsgrunnlaget med kommunal deflator.

Kommunen skal gjøre fratrekk for det barnehagen er kompensert med gjennom overgangsordningen etter første ledd ved beregning av ytterligere tilskudd etter §§ 9, 11, 15 eller 16 i samme tilskuddsår. Barnehagens samlede tilskudd skal ikke overstige det barnehagen totalt sett har krav på i tilskuddsåret.

Vedlegg 1: Liste over private barnehager som omfattes av § 16 om særregel for pensjonstilskudd til private barnehager med historiske pensjonsforpliktelser basert på avtale om offentlig tjenstepensjon

<i>Virksomhetsnr.</i>	<i>Navn</i>
916381689	Aglo barnehage Eventyrhuset AS
916381662	Aglo barnehage Sentrum AS
973445936	Andungen barnehage 1. Sa
973597639	Askeladden barnehage
977010047	Barnehagen Himmelblå
873893362	BARNEHAGEN I BRYNE KYRKJE
974796732	Bekkelaget Kirkes barnehage
973470434	Berg Barnehage SA
973454870	Bergerkollektivet barnehage
975183408	BETANIEN BARNEHAGE
930333263	Betanien barnehage AS
973383531	Bjørset barnehage AS
973383248	BJØRKETUN BARNEHAGE
982367409	Blå Kors barnehage Øvrebø AS
973346504	BMB Barnehage AS
994875698	BOGAFJELL ÅPNE BARNEHAGE
996006344	Byggekllossen Open barnehage
975314456	BØLER MENIGHETS BARNEHAGE
973782975	Bøler åpen barnehage

995319101	Den Tysk-Norske Barnehaven i Oslo A
875028642	Diakonhjemmet Barnehage Borgenveien AS
974838028	Eikely Barnehage as
988541222	Engan Gårdsbarnehage AS
975266702	ENGELSRUD BARNEHAGE
985773017	Eplehagen Barnehage (Eidanger Barnehage as)
974703351	Fagerborg menighetsbarnehage
973337491	Festningsgata menighets-barnehage
973337459	Fevik barnehage
988820628	Fitjar Soknerådsbarnehage Stifting
975048179	Fjelltun barnehage AS
973457497	Fossekallen Barnehage Sti
975183939	Fredly Barnehage AS
987532874	FRIDALEN MENIGHETS ÅPNE BARNEHAGE
974294443	Grefsen Kirkes barnehage
973471872	Hagen barnehage SA
973382403	Hasle Barnehage AS
973383191	Haugar barnehage
973469207	Helgerud Menighets barnehage
975315258	Helse Bergen Hf Hunstad barnehage
975315096	Helse Bergen Hf Ravnebjørget barnehage
974737760	Helse Bergen Hf Vinterdalen barnehage
979468105	Helse Bergen Hf Vognstolen barnehage
873885262	Hem barnehage
973456636	Hofmoen barnehage

873349352	HOLMENTOPPEN BARNEHAGE
974102226	Hvitsten Naturbarnehage SA
974305658	Ihle Barnehage
974157187	Imi barnehage
996005364	JESSHEIM ÅPEN BARNEHAGE
973469819	Jondalen barnehage
973454544	Kirkestallen barnehage
874800082	Kirketunet barnehage
973448706	Kirketunet barnehage AS
973352377	Klingen naturbarnehage SA
989536338	KLYVE ÅPEN BARNEHAGE
973817493	Knatten barnehage
982451361	Knøttene åpen barnehage
993131075	Lekestua barnehage
994249622	Lillefot barnehage
996000389	LITEN OG STOR ÅPEN BARNEHAGE
974703009	Ljan Kirkes barnehage
981232232	Lommedalen Menighets barnehage
993804703	Lovisenberg Diakonale barnehage AS
973269852	Mandal Sanitetsforenings barnehage
994915959	MARIAKIRKEN ÅPEN BARNEHAGE
874116572	Martina Hansens Hospital
973449133	Maurtua Barnehage Bømlo SA
974156318	Misjonshusets Barnehage
983214770	Mølleplassen Spesialbarnehage
972209503	Myre Bedriftsbarnehage AS

980098974	Nedre Stabæk barnehage AS
973304143	Nesttun Indremisjons barnehage
981133234	Nidelven åpen barnehage
994947362	NOA ÅPEN BARNEHAGE
920560504	Noahs Ark barnehage AS
982926610	NOAS ARK OPEN BARNEHAGE
974702843	Nordberg menighetsbarnehage
973479881	Nordstrand Kirkes barnehage
972138487	AS Norrøna barnehage
994915274	NYKIRKEN ÅPEN BARNEHAGE
973469983	NØTTELITEN BARNEHAGE
996004783	OLSVIK MENIGHETS ÅPEN BARNEHAGE
994902903	Osøyro Open barnehage
972517038	PETRINE BARNEHAGE
975185117	Preg barnehager Botne as
874703362	Rishaven menighetsbarnehage AS
973455710	Rosenhagen Steinerbarnehage
974703386	Røa menighetsbarnehage
995119560	Sakkeus Åpen barnehage
974725142	SCHAFTELØKKEN MENIGHETS BARNEHAGE
889857072	Semsløkka barnehage
974224356	Skjoldtun barnehage
979781857	Skogstjerna Natur og menighetsbarnehage
974142740	Solborg barnehage
931679007	Sole Skog Barnehage AS

973448633	Solvang barnehage SA
974857561	Solvang barnehage Førde AS
973382322	Solvangkirkens barnehage
993266361	Starefossen barnehage
981098749	Stiftelsen Gullhaugen steinerbarnehage
973489321	Stiftelsen KF Ansattes Barnehage
973494368	Stiftelsen Norby Gård barnehage
979740530	Stiftelsen Sesam
996000540	Stjernen Åpen barnehage
974798670	Stiftelsen Håholen barnehage
973390953	Stiftelsen Ullevålsletta barnehage
875211382	Store Brevik barnehage AS
985917981	STORHAUG ÅPEN BARNEHAGE
974197901	Svartskog Friluftsbarnhage SA
973456458	Sørbyen barnehage AS
987751894	SØRNES ÅPEN BARNEHAGE
973535765	Tananger Menighetsbarnehage
973772503	TEIE KIRKES BARNEHAGE
996006158	Torridal åpen barnehage
974194678	Torvteigen barnehage AS
975266842	TRIPP TRAPP ÅPEN BARNEHAGE
994274406	Tripp-Trapp Åpen barnehage
974703408	Ullern Menighetsbarnehage Holgerslyst
974156458	Ulset Barnehage
973334875	Unneland barnehage
972339563	VASSBAKKEN BARNEHAGE SA

983604560	Vike Montessoribarnehage SA
973763881	VONHEIM OPEN BARNEHAGE
973456466	Østenstad Menighetsbarnehage
973458515	Østerhus barnehage
990635498	Øygarden Kfuk-Kfum avd åpen barnehage
990635285	Øygarden Kfuk-Kfum avd Straume
991843876	Øygarden Kfuk-Kfum avd Landro
973454528	Øymark barnehage
972290920	Åkebakke Barnehage
993481947	ÅPEN BARNEHAGE FANA KM
973877070	Åpen barnehage Haugesund

Høringsnotat

Høringsnotat	1
1. Sammendrag	2
2. Bakgrunn og formål	2
3. Rettslig grunnlag	2
4. Beregningsgrunnlag og metode	2
5. Forslag til satser (grunntilskudd)	3
6. Ekstra grunntilskudd	3
7. Hvordan innspill vil bli behandlet.....	3

1. Sammendrag

Fredrikstad kommune legger i dette høringsnotatet frem grunnsatser som ligger til grunn for senere beregning av grunntilskudd til finansiering av hver ordinær privat barnehage for 2027, jf. Forskrift om finansiering av private barnehager (finansieringsforskriften). Høringsnotatet klargjør det rettslige grunnlaget for den lokale forskriften. Det kommer frem av høringsnotatet hvilken metode kommunen har benyttet seg av som grunnlag for beregning av sats.

Kommunen har vurdert det som ikke nødvendig å beregne ekstra grunnsats for 2027 jf. Lov om endring av barnehageloven § 19 a.- 2. ledd og finansieringsforskriften § 9 (i kraft fra 01.01.2027).

2. Bakgrunn og formål

Formålet med denne lokale forskriften er å fastsette satser som skal benyttes ved beregning av tilskudd til ordinære private barnehager i kommunen for tilskuddsåret 2027.

3. Rettslig grunnlag

Kommunens plikt til å fastsette satser i lokal forskrift følger av finansieringsforskriften § 1. Høringen gjennomføres etter forvaltningsloven § 37. Forskriften må oppfylle formkrav og kunngjøringskrav etter forvaltningsloven § 38.

4. Beregningsgrunnlag og metode

Kommunen har som tidligere basert seg på KS og PBL sin beregningsmodell som grunnlag for beregning av satser og dokumentasjon. Excelfilen med beregningen av grunnsats for 2027, sendes som en del av høringen, til alle ordinære private barnehager per epost. Andre interessenter kan motta excelfilen på forespørsel til barnehagemyndighet@fredrikstad.kommune.no

Beregningen av grunnsatsen er gjort omtrent som driftssatsen for tidligere tilskuddsår, basert på kommunens driftsregnskap 2025, for kostrafunksjon F201 Ordinær barnehage og F221 Barnehagelokaler.

Kostrafunksjon F211 Styrket tilbud og kommunens investeringsregnskap er som tidligere ikke en del av tilskuddsgrunnlaget. Prinsippet for god kommunal regnskapsskikk (GKRS) og finansieringsforskriften er lagt til grunn.

I tilskuddsberegningen har kommunen trukket ut og korrigert for utgifter hovedsakelig som:

- Ikke er en del ordinær barnehagedrift, herunder lokaler, fellesadministrasjon f.eks. barnehagemyndighet/barnehageeier, læringer (merket IB)
- Pensjon inklusiv arbeidsgiveravgift. Gis som eget pensjonstilskudd.
- Dekkes av administrasjonspåslaget på 4,7 % jf. § 12 i finansieringsforskriften.
- Dekkes av eiendomstilskuddet (tidligere capitalsats). Gis som nasjonal sats.
- Dekkes av andre offentlige tilskudd.

Grunnsatsen gjelder kun for ordinære private barnehager i Fredrikstad kommune. Da kommunen ikke har egne åpne- og familiebarnehager, mottar disse barnehagene tilskudd basert på nasjonale satser jf. Finansieringsforskriften kapittel 5.

Beregningen av grunnsatsene er kontrollert etter gjeldende og tilgjengelig regelverk og funnet i orden av kommunerevisjonen. Det viser til kommunerevisjonens attest. For Fredrikstad kommune, kontrollerer kommunerevisjonen tilskuddsberegningen og underliggende dokumentasjon årlig.

Regelverket består av finansieringsforskriften, tolkningsuttalelser og avklaringer fra Kunnskapsdepartement, utdanningsdirektoratet, statsforvaltere, rundskriv og veiledere. Regelverket er tilgjengelig på lovdata.no, udir.no, ks.no og hos statsforvalterne.

5. Forslag til satser (grunntilskudd)

Satser for driftstilskudd per plass (100%)		Grunnsats 2027
Barn 0-2 år		275 615
Barn 3-6 år		145 198

6. Ekstra grunntilskudd

Fredrikstad kommune har valgt å ikke beregne sats for ekstra grunntilskudd for 2027 jf. Lov om endring av barnehageloven § 19 a.- 2. ledd og finansieringsforskriften § 9 (i kraft fra 01.01.2027).

7. Hvordan innspill vil bli behandlet

Etter at høringsperioden er avsluttet, vil kommunen systematisere innspill i høringen og vurdere dem i en innspillmatrise. Oppsummering av innspill og kommunens vurderinger vil bli lagt frem i saksframlegget som skal behandles av bystyret den 22.10.2026.

FORSLAG TIL LOKAL FORSKRIFT OM FINANSIERING AV PRIVATE BARNEHAGER I FREDRIKSTAD KOMMUNE

Forskrift om satser for beregning av grunntilskudd til private barnehager i Fredrikstad kommune for tilskuddsåret 2027.

Fastsatt av bystyret i Fredrikstad kommune xx.xx.2026 med hjemmel i [lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager \(barnehageloven\)](#) §§ 19 og 19a og Forskrift 23. mars 2026 nr. 454 om finansiering av private barnehager (finansieringsforskriften) § 1 [og §27], jf. § 6 og § 17 første ledd og § 18 første ledd.

§ 1. Virkeområde og ikrafttredelse

Forskriften fastsetter satser til bruk for beregning av grunntilskudd til ordinære private barnehager i Fredrikstad kommune for tilskuddsåret 2027.

Forskriften gjelder for private ordinære barnehager i kommunen som har rett til tilskudd etter barnehageloven § 19, første og andre ledd.

Forskriften trer i kraft den 01.01.2027.

§ 2. Satser for grunntilskudd

Ved beregning av grunntilskudd til private barnehager benyttes følgende satser per heltidsplass.

Ordinære barnehager:

Barn 0-2 år: kr 275 615,-

Barn 3-6 år: kr 145 198,-

§ 3. Beregningsgrunnlaget og forbehold om endringer

Satsene er beregnet på grunnlag av det siste tilgjengelige kommuneregnskap som er regnskapsåret 2025.

For ordinære barnehager er satsene beregnet ut fra kommunens ordinære driftsutgifter i tilsvarende kommunale barnehager, med de fradragene og påslagene som følger av barnehageloven § 19a og finansieringsforskriften.

Foreldrebetaling for kommunale barnehager er trukket fra beregningsgrunnlaget.

Satsgrunnlaget er indeksregulert med kommunal deflator (forventet pris- og lønnsvekst i kommunesektoren).

Kommunen tar forbehold om at satsene kan justeres dersom:

- Stortinget vedtar endringer i kommunal deflator
- Stortinget vedtar endringer i maksimalpris for foreldrebetaling
- kommunen vedtar lavere foreldrebetaling enn nasjonal maksimalpris

Eventuelle justeringer av satser på grunn av forhold nevnt over, foretas administrativt uten forhåndsvarsel jf. forvaltningsloven § 37, fjerde ledd, bokstav c. Justerte satser formidles til private barnehager og forskrift oppdateres uten unødig opphold.

§ 4. Dokumentasjon på beregningen

Dokumentasjon på beregningen av grunnsatsene legges ved i kommunens saksfremlegg i bystyret 22.10.2026. Dokumentasjonen er utarbeidet i samsvar med veileder utarbeidet av KS/PBL.

§ 5. Forholdet til enkeltvedtak om kommunalt tilskudd

Denne forskriften fastsetter satser for beregningen av grunntilskuddet til ordinære private barnehager. Tilskuddet til den enkelte ordinære private barnehage fastsettes som enkeltvedtak etter barnehageloven §§ 19a-c, og finansieringsforskriftens § 3.

Høringsnotat

Høringsnotat	1
1. Sammendrag	2
2. Bakgrunn og formål	2
3. Rettslig grunnlag	2
4. Endret beregningsgrunnlag og metode siden forrige høring	2
5. Forslag til satser (grunntilskudd)	3
6. Ekstra grunntilskudd	4
7. Hvordan innspill vil bli behandlet.....	4

1. Sammendrag

Fredrikstad kommune legger i dette høringsnotatet frem grunnsatser som ligger til grunn for senere beregning av grunntilskudd til finansiering av hver ordinær privat barnehage for 2027, jf. Forskrift om finansiering av private barnehager (finansieringsforskriften). Høringsnotatet klargjør det rettslige grunnlaget for den lokale forskriften. Det kommer frem av høringsnotatet hvilken metode kommunen har benyttet seg av som grunnlag for beregning av sats.

Kommunen har vurdert det som ikke nødvendig å beregne ekstra grunnsats for 2027 jf. Lov om endring av barnehageloven § 19 a.- 2. ledd og finansieringsforskriften § 9 (i kraft fra 01.01.2027).

2. Bakgrunn og formål

Formålet med denne lokale forskriften er å fastsette satser som skal benyttes ved beregning av tilskudd til ordinære private barnehager i kommunen for tilskuddsåret 2027.

3. Rettslig grunnlag

Kommunens plikt til å fastsette satser i lokal forskrift følger av barnehageloven § 19 og § 19a, og finansieringsforskriften § 1 og § 27, § 6, § 12 og § 17 første ledd og § 18 første ledd med merknader. Høringen gjennomføres etter forvaltningsloven § 37. Forskriften må oppfylle formkrav og kunngjøringskrav etter forvaltningsloven § 38.

Presiserende merknader til finansieringsforskriften § 12 er bakgrunnen for ny høring av grunnsats for 2027. I ny beregning av grunnsats er derfor kostnader for bredbånd og microsoftlisenser tatt ut av beregningen av grunnsatsene.

4. Endret beregningsgrunnlag og metode siden forrige høring

1. Administrasjonspåslag 4,7%.

I merknaden til forskrift om finansiering av private barnehager (finansieringsforskriften) § 12 er det lagt til en setning som lyder «*Påslaget omfatter slike utgifter i sin helhet, selv om de er knyttet til tjenester som benyttes til å gjennomføre oppgaver i den daglige driften i en barnehage*».

2. Tilskudd til økt pedagogtetthet og tilhørende kostnader er tatt ut av beregningsgrunnlaget.

I ny beregning av grunnsats (V.5) er endringer fra forrige versjon (V.4) er merket med grønt sammen med forklaringer i rødt.

Kommunen har som tidligere basert seg på KS og PBL sin beregningsmodell som grunnlag for beregning av satser og dokumentasjon. Excelfilen med beregningen av grunnsats for 2027, sendes som en del av høringen, til alle ordinære private barnehager per epost. Andre interessenter kan motta excelfilen på forespørsel til barnehagemyndighet@fredrikstad.kommune.no

Beregningen av grunnsatsen er gjort omtrent som driftssatsen for tidligere tilskuddsår, basert på kommunens driftsregnskap 2025, for kostrafunksjon F201 Ordinær barnehage og F221 Barnehagelokaler.

Kostrafunksjon F211 Styrket tilbud og kommunens investeringsregnskap er som tidligere ikke en del av tilskuddsgrunnlaget. Prinsippet for god kommunal regnskapsskikk (GKRS) og finansieringsforskriften er lagt til grunn.

I tilskuddsberegningen har kommunen trukket ut og korrigert for utgifter hovedsakelig som:

- Ikke er en del ordinær barnehagedrift, herunder lokaler, fellesadministrasjon f.eks. barnehagemyndighet/barnehageeier, læringer (merket IB)
- Pensjon inklusiv arbeidsgiveravgift. Gis som eget pensjonstilskudd.
- Dekkes av administrasjonspåslaget på 4,7 % jf. § 12 i finansieringsforskriften, herav bredbånd og microsoftlisens.
- Dekkes av eiendomstilskuddet (tidligere kapitalsats). Gis som nasjonal sats.
- Dekkes av andre offentlige tilskudd, herav tilskudd til økt pedagogtetthet.

Grunnsatsen gjelder kun for ordinære private barnehager i Fredrikstad kommune. Da kommunen ikke har egne åpne- og familiebarnehager, mottar disse barnehagene tilskudd basert på nasjonale satser jf. Finansieringsforskriften kapittel 5.

Beregningen av grunnsatsene er kontrollert etter gjeldende og tilgjengelig regelverk og funnet i orden av kommunerevisjonen. Det viser til kommunerevisjonens attest. For Fredrikstad kommune, kontrollerer kommunerevisjonen tilskuddsberegningen og underliggende dokumentasjon årlig.

Regelverket består av finansieringsforskriften, tolkningsuttalelser og avklaringer fra Kunnskapsdepartement, utdanningsdirektoratet, statsforvaltere, rundskriv og veiledere. Regelverket er tilgjengelig på lovdata.no, udir.no, ks.no og hos statsforvalterne.

5. Forslag til satser (grunntilskudd)

Satser for driftstilskudd per plass (100%)		Tilskudd grunnsats 2027
Barn 0-2 år		275 180
Barn 3-6 år		144 956

6. Ekstra grunntilskudd

Fredrikstad kommune har valgt å ikke beregne sats for ekstra grunntilskudd for 2027 jf. Lov om endring av barnehageloven § 19 a.- 2. ledd og finansieringsforskriften § 9 (i kraft fra 01.01.2027).

7. Hvordan innspill vil bli behandlet

Etter at høringsperioden er avsluttet, vil kommunen systematisere innspill i høringen og vurdere dem i en innspillmatrise. Oppsummering av innspill og kommunens vurderinger vil bli lagt frem i saksframlegget som skal behandles av bystyret den 22.10.2026.

FORSLAG TIL LOKAL FORSKRIFT OM FINANSIERING AV PRIVATE BARNEHAGER I FREDRIKSTAD KOMMUNE

Forskrift om satser for beregning av grunntilskudd til private barnehager i Fredrikstad kommune for tilskuddsåret 2027.

Fastsatt av bystyret i Fredrikstad kommune xx.xx.2026 med hjemmel i [lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager \(barnehageloven\)](#) §§ 19 og 19a og Forskrift 23. mars 2026 nr. 454 om finansiering av private barnehager (finansieringsforskriften) § 1 [og §27], jf. § 6, § 12, og § 17 første ledd og § 18 første ledd med merknader.

§ 1. Virkeområde og ikrafttredelse

Forskriften fastsetter satser til bruk for beregning av grunntilskudd til ordinære private barnehager i Fredrikstad kommune for tilskuddsåret 2027.

Forskriften gjelder for private ordinære barnehager i kommunen som har rett til tilskudd etter barnehageloven § 19, første og andre ledd.

Forskriften trer i kraft den 01.01.2027.

§ 2. Satser for grunntilskudd

Ved beregning av grunntilskudd til private barnehager benyttes følgende satser per heltidsplass.

Ordinære barnehager:

Barn 0-2 år: kr. 275 180,-

Barn 3-6 år: kr 144 956,-

§ 3. Beregningsgrunnlaget og forbehold om endringer

Satsene er beregnet på grunnlag av det siste tilgjengelige kommuneregnskap som er regnskapsåret 2025.

For ordinære barnehager er satsene beregnet ut fra kommunens ordinære driftsutgifter i tilsvarende kommunale barnehager, med de fradragene og påslagene som følger av barnehageloven § 19a og finansieringsforskriften.

Foreldrebetaling for kommunale barnehager er trukket fra beregningsgrunnlaget.

I den nye finansieringsforskriften dekker administrasjonspåslaget både:

- sektoravhengige administrasjonsutgifter (for eksempel utgifter til enhetsledere), og

- sektoruavhengige administrasjonsutgifter (for eksempel regnskap, revisjon og IKT). Påslaget omfatter disse utgiftene i sin helhet, også når tjenestene benyttes i den daglige driften av barnehagen.

Satsgrunnlaget er indeksregulert med kommunal deflator (forventet pris- og lønnsvekst i kommunesektoren).

Kommunen tar forbehold om at satsene kan justeres dersom:

- Stortinget vedtar endringer i kommunal deflator
- Stortinget vedtar endringer i maksimalpris for foreldrebetaling
- kommunen vedtar lavere foreldrebetaling enn nasjonal maksimalpris

Eventuelle justeringer av satser på grunn av forhold nevnt over, foretas administrativt uten forhåndsvarsel jf. forvaltningsloven § 37, fjerde ledd, bokstav c. Justerte satser formidles til private barnehager og forskrift oppdateres uten unødig opphold.

§ 4. Dokumentasjon på beregningen

Dokumentasjon på beregningen av grunnsatsene legges ved i kommunens saksfremlegg i bystyret 22.10.2026. Dokumentasjonen er utarbeidet i samsvar med veileder utarbeidet av KS/PBL.

§ 5. Forholdet til enkeltvedtak om kommunalt tilskudd

Denne forskriften fastsetter satser for beregningen av grunntilskuddet til ordinære private barnehager. Tilskuddet til den enkelte ordinære private barnehage fastsettes som enkeltvedtak etter barnehageloven §§ 19a-c, og finansieringsforskriftens § 3.

Oppsummering og vurdering av høringsinnspill

Lokal forskrift om finansiering av private barnehager | Saksnr. 2026/16234

	Hovedtema	Kort oppsummering	Innspill	Kommunens vurdering (fakta/rett/metode)	Konklusjon
FUS-barnehagene	Dokumentasjon av beregningsgrunnlag for sats	Innsynsbegjæring mottatt 07.07.2026. Henvendelsen bes journalført og behandlet som høringsmerknad.	Ber om spesifikasjon av beløp ført i kontoklasse 0/investeringsregnskapet på funksjon 201 og 221, fordelt på prosjekt, ansvar/tjeneste, art, beløp og kort prosjektbeskrivelse. Formålet er å kontrollere om postene gjelder investering eller ordinært vedlikehold, reparasjoner, løpende drift eller utskiftninger for å opprettholde eksisterende standard.	Investeringsregnskapet for 2025, fordelt på KOSTRA-funksjon F201 og F221, art, prosjekt og objekt, ansvar/tjeneste samt kort beskrivelse per postering, ble oversendt 15.07.2026 i sak 2026/16234-6. Virksomhetsleder Utbygging bekreftet i e-post 07.09.2026 at alle posteringene gjelder påkostning og er riktig ført i investeringsregnskapet. Ingen av posteringene gjelder vedlikehold eller driftsutgifter.	Ingen drifts- eller vedlikeholdsutgifter er postert i investeringsregnskapet for barnehagebyggene.
Gråtass barnehager AS	Pensjonstilskudd	Etterlyser beregningsgrunnlag for pensjonskostnader og mener usikkerheten gjør det vanskelig å gi en fullt ut faglig fundert uttalelse.	Ber om avklaring av hvordan pensjonskostnader beregnes for den enkelte barnehage, hvilke forutsetninger som legges til grunn, om arbeidsgiveravgift på 14,1 prosent inngår, og om pensjonstilskuddet bygges på faktiske kostnader. Ber også om avklaring av administrasjonstilskudd, eiendomstilskudd, BASIL-rapportering og om satsene er endelige eller foreløpige. Viser til at presenterte satser ligger om lag 23 000-32 000 kroner per barn under dagens nivå.	Private barnehager får på nyåret vedtak om samlet tilskudd for 2027. Før 31.10.2026 fastsettes grunnsats i lokal forskrift og kommunalt beregnet pensjonstilskudd per årsverk. Grunnsatsen kan endres etter høringen, nye regelverksavklaringer eller Stortingets behandling av statsbudsjettet. Pensjon holdes utenfor grunnsatsen. Kommunen skal vedta sjablong på 5, 8 eller 11 prosent, inklusive arbeidsgiveravgift. Regnskap for 2025 innhentes for å fastsette sjablong og tilskudd per årsverk. Samlet vedtak baseres som tidligere på BASIL per 15.12.2026. Nasjonal sats for eiendomstilskudd er foreløpig ikke kjent. Regelverket er nytt, og kommunen tar forbehold om endrede tolkninger fra KS, Statsforvalteren eller departementet.	Spørsmålene er besvart under kommunens vurdering. Endelig samlet tilskudd fastsettes i eget vedtak.
Gråtass barnehager AS	Administrasjonstilskudd	Ber om forklaring på økning fra 4,3 prosent til 4,7 prosent.	Etterspør hvilket beregningsgrunnlag prosentsatsen bygges på.	Administrasjonspåslaget er økt fordi det i nytt regelverk ikke lenger beregnes administrasjonspåslag av pensjonstilskuddet. Pensjonstilskuddet holdes utenfor beregningen av grunnsatsen. Kommunen har også registrert at innholdet i administrasjonspåslaget er endret, jf. merknadene til finansieringsforskriften § 12. Grunnsatsen kan bli endret etter nye tolkningsuttalelser.	Svart opp under kommunens vurdering.
Gråtass barnehager AS	Eiendomstilskudd	Ber om beregningsmetode og forventet nivå.	Spør om tilskuddet beregnes automatisk fra BASIL eller krever særskilt søknad.	Eiendomstilskuddet fastsettes nasjonalt av Kunnskapsdepartementet som en fast sats per heltidsplass basert på BASIL, i stedet for kobling til bygge- eller godkjenningsår. Kommunen kjenner foreløpig ikke satsen eller tidspunktet for fastsettelse.	Svart opp under kommunens vurdering.

	Hovedtema	Kort oppsummering	Innspill	Kommunens vurdering (fakta/rett/metode)	Konklusjon
PBL	Likebehandling og merknader til lokal forskrift	Krever økonomisk likebehandling mellom kommunale og private barnehager og at alle relevante kostnader inngår i beregningsgrunnlaget.	Ber om offentliggjøring av beregningene i Excel-format. Til § 2 bes kommunen presisere finansiering av åpne barnehager og familiebarnehager etter nasjonal sats. PBL mener prosjektet «økt pedagogtetthet i barnehage» er inkludert feilaktig, og at hele beregningsgrunnlaget må utarbeides på nytt uten prosjektmidlene. Til § 3 mener PBL at endringer i satsene må varsles på forhånd og viser til forvaltningsloven § 37. Til § 4 mener PBL at dokumentasjon bør ligge i saksdokumenter og høringsnotat, ikke i forskriften.	Kommunens nettsider kan bare publisere PDF-filer. Excel-fil med alle opplysninger som ligger til grunn for satsberegningen er derfor sendt direkte til alle private barnehager, mens øvrig dokumentasjon publiseres på kommunens nettsider. Kommunen har innhentet redegjørelse om prosjektmidlene. Ni kommunale barnehager har hatt 15 ansatte finansiert av prosjektmidler i stillinger fra 50 til 200 prosent. Reduksjon i personalkostnader er forklart med avvikling av Åsebråten, Petri, Treffpunktet, Solbrekke naturbarnehage og Torsnes barnehage, endret barnetall og strammere håndtering av bemanningsnormen. Ansatte fra avviklede barnehager er omplassert i faste ledige stillinger. § 4 beholdes i tråd med KS sin mal.	Innspillene vurderes i forskriftsarbeidet. Dokumentasjonen er gjort tilgjengelig direkte for de private barnehagene. Prosjektmidlene er særskilt dokumentert.
PBL	Offentliggjøring av beregningsgrunnlag i Excel	Ønsker at Excel-filen inngår i offentlig høringsgrunnlag.	Mener direkte utsendelse til private barnehager ikke er tilstrekkelig for å kunne kontrollere beregningene.	Kommunens publiseringsløsning støtter bare PDF-filer. Excel-filen er sendt til alle private barnehager. Øvrig dokumentasjon tilgjengeliggjøres på nettsidene.	Beregningsgrunnlaget er gjort tilgjengelig for berørte barnehager. Kommunen vurderer videre publiseringsform.
PBL	Prosjektmidler til økt pedagogtetthet	Mener prosjektmidlene er inkludert feilaktig i beregningsgrunnlaget.	Anfører at ekstraordinære, statlig finansierte midler ikke skal finansiere ordinær drift eller inngå i satsgrunnlaget.	Prosjekter føres på egne identifiserbare prosjektkoder. Posteringene er isolert og holdt utenfor tilskuddsgrunnlaget. For «økt pedagogtetthet» nuller inntektene ut utgiftene, slik at grunnlaget for ordinær drift ikke påvirkes. Kommunen har dokumentert ansatte og arbeidsavtaler knyttet til prosjektet.	Statlige prosjektmidler og tilhørende utgifter er holdt utenfor grunnlaget for ordinær barnehagedrift.
PBL	Fast høringsinstans	Ber om å bli fast høringsinstans i fremtidige høringer om finansiering av private barnehager.	Ønsker å bidra videre i prosessen.	Innspillet tas til etterretning og vurderes ved fremtidige høringer.	Tas til etterretning.
PBL	Informasjon om politisk behandling	Ønsker informasjon om videre politisk behandling.	Ber om å bli orientert om tidspunkt og saksdokumenter.	Politiske sakslister og vedlegg publiseres i kommunens møtekalender.	PBL henstilles til å holde seg orientert gjennom kommunens offentlige møtekalender.
PBL Fredrikstad v/ Mette Bakken	Tilslutning til PBLs høringssvar	Medlemsbarnehagene i Fredrikstad stiller seg bak høringssvaret fra PBL.		Innspillet tas til etterretning og vektas sammen med PBLs høringssvar.	Tas til etterretning.

	Hovedtema	Kort oppsummering	Innspill	Kommunens vurdering (fakta/rett/metode)	Konklusjon
Samvirkebarnehagene i Fredrikstad v/ Mette Bakken	Pensjonskostnader	Påpeker forskjeller mellom kommunale og private barnehager når det gjelder pensjonsdekning.	Mener kommunen opererer med 24 prosent av lønn, mens private barnehager maksimalt kan få 11 prosent. Mener dette bryter med prinsippet om økonomisk likebehandling. Viser til begrensninger i søknadsordningen, blant annet 16 prosent, grunnfradrag og treårsregel.	Kunnskapsdepartementets regelverk fastsetter beregningen og øvre grenser for pensjonstilskudd. Tilskuddet beregnes med sjablong på 5, 8 eller 11 prosent. I kommuneregnskapet for 2025 er det fordelt restpremie på 12,4 mill. kroner og premiefond på 9,1 mill. kroner. Dette forklarer en særlig høy og midlertidig pensjonsandel på 24 prosent. Postene varierer betydelig mellom år, blant annet som følge av lønnsoppgjør, renter, pensjonsregulering, grunnbeløp, AFP og avkastning. Kommunen følger nasjonalt regelverk og statlige tolkninger.	Kommunen følger nasjonalt fastsatte regler for pensjonstilskudd og ekstra pensjonstilskudd.
Samvirkebarnehagene i Fredrikstad v/ Mette Bakken	Likebehandling	Fremhever at økonomisk likebehandling må være reell.		Kommunen likebehandler private barnehager i tråd med finansieringsforskriften og barnehageloven, som definerer rammene for økonomisk likebehandling. Eventuelle innvendinger mot det nasjonale regelverket må rettes til statlige myndigheter.	Svart opp under kommunens vurdering.
Naturbarna v/ Cecilie Grønli	Prosjektmidler og skille mellom ordinær drift og eksternt finansierte satsinger	Etterlyser et tydelig og etterprøvbart skille mellom ordinær kommunal drift og særskilte statlige eller eksternt finansierte satsinger.	Mener statlige midler til økt pedagogtetthet kan ha erstattet ordinære kommunale driftsmidler. Ber om separate regnskapsspor, sammenligning med nasjonale satser og dokumentasjon på at prosjektmidlene ikke har påvirket tilskuddsgrunnlaget uriktig. Viser til at PBL har beregnet om lag 2 prosent vekst i satsene fra 2026 til 2027 eksklusive pensjon.	Alle prosjekter føres på egne identifiserbare prosjektkoder og er isolert fra tilskuddsgrunnlaget. For «økt pedagogtetthet» nuller inntektene ut utgiftene. Prosjektet «vikarbruk i forbindelse med studenter» er forklart i kommentarfeltet i beregningen. Grunnsatsen bygger på regnskapet til kommunale barnehager og kan derfor avvike fra nasjonal sats. Kommunale barnehager og lokaler drives med lave kostnader. Pensjon er ikke lenger inkludert i grunnsatsen. Kommunen har brukt den kjente KS/PBL-malen av kapasitets- og kvalitetshensyn, og vil vurdere ny mal fra 2028.	Statlige tilskuddsmidler og tilhørende utgifter er holdt utenfor grunnlaget for ordinær barnehagedrift.
Naturbarna v/ Cecilie Grønli	Likeverd, åpenhet og tillit	Påpeker behovet for åpenhet om skillet mellom ordinær drift og statlige satsinger.	Et transparent beregningsgrunnlag skal gjøre det mulig å kontrollere likeverdig finansiering.	Svart opp i vurderingen av prosjektmidler og beregningsgrunnlag ovenfor.	Ivaretatt gjennom dokumentasjon av prosjektkoder, beregningsgrunnlag og behandling av høringsinnspillet.
Ny høring på endringer 10.09.2026					
Naturbarna v/ Cecilie Grønli	Åpenhet, forenkling og etterprøvarhet	Eier mener beregningen av tilskuddssatsene fortsatt fremstår som kompleks. Høringsinnspillet etterlyser større åpenhet, forenkling og et tydeligere skille mellom ordinære driftskostnader og særskilte satsinger.	Det er behov for dokumentasjon av prosjektfinansiert bemanning og at nasjonale satser benyttes som et sammenligningsgrunnlag for å vurdere nivået på de lokale satsene. Innspillet fremhever betydningen av et forståelig, forutsigbart og transparent finansieringssystem som bidrar til tillit og likeverdig behandling.	Svart opp i vurderingen av prosjektmidler og beregningsgrunnlag ovenfor.	Innspillene realitetsbehandles ikke i denne høringsrunden.

	Hovedtema	Kort oppsummering	Innspill	Kommunens vurdering (fakta/rett/metode)	Konklusjon
PBL	Satsberegning, etterprøvnbarhet og likeverdig finansiering.	PBL stiller spørsmål ved kommunens håndtering av statlige tilskudd til økt pedagogtetthet, og mener tallgrunnlaget kan indikere at økt statlig finansiering har erstattet deler av kommunens egenfinansiering.	PBL etterlyser dokumentasjon som viser at kommunens ressursbruk til ordinær barnehagedrift er opprettholdt. Høringsinnspillet fremhever også at beregningsgrunnlaget er lite transparent og vanskelig å etterprøve. Til slutt mener PBL at de foreslåtte tilføyelsene i lokal forskrift § 3 bygger på en uriktig lovforståelse og derfor bør tas ut av forskriften.	Kommunen har i ny beregning tatt ut både tilskuddsinntekten og tilhørende utgifter og her dermed etterkommet PBL høringsinnspill til forrige versjon av beregning av grunnsats der prosjektutgifter oversteg -inntekt med kr 700,- isolert sett. Barnehagemyndigheten i kommunen har undersøkt og kommet til at pr 15.12.2025 oppfylte de kommunale barnehagene både bemannings- og pedagognorm når eksternt finansierte årsverk var holdt utenfor vurderingen. PBL har i sitt innspill kun argumentert for brudd i norm ved at lønnsutgifter i de kommunale barnehagene øker med 5,7 % som er over lønnsvekst. Lønnsutgifter endrer seg gjennom året etter svingninger i både bemanning og antall barn i hver barnehage. Utvikling i samlede lønnsutgifter er ikke et mål på om bemanningsnormer er nådd. Det er kun bemanning og oppmøte av barn som er målbare kriterier som kan ligge til grunn for norm er oppfylt eller ikke.	Innspillet er ivarettatt ved at både tilskuddsinntektene og tilhørende kostnader er tatt ut av bergningsgrunnlaget.
PBL		PBL mener kommunen feilaktig har trukket ut kostnader til bredbånd og Microsoft-lisenser fra beregningsgrunnlaget, da dette er ordinære driftsutgifter som etter deres vurdering skal inngå i tilskuddsgrunnlaget.		Kommunen har i sin endring i beregning av grunnsats for 2027 trukket ut kostnadene for bredbånd og microsoftlisenser i tilskuddsgrunnlaget da disse kostnadene allerede inngår i administrasjonspåslaget på 4,7 %, jf. finansieringsforskriften § 12. I siste setning i merknaden til § 12 er det lagt til ny fortolkning. Konklusjonen er at administrasjonsutgifter som også knytter seg til den daglige driften i en barnehage omfattes av administrasjonspåslaget. Microsoftlisenser og bredbånd er tjenester som kjøpes inn for alle ansatte i Fredrikstad kommune, hvor kun en andel av disse utgiftene er skjønsmessig fordelt til barnehagesektoren. I følge merknaden inngår også andelen av utgiftene som kan henføres til den daglige driften i barnehagen også i administrasjonspåslaget. Utgiftene for bredbånd og microsoftlisens er allerede dokumentert og fremgår av tilskuddsberegningen (tilskuddsberegningen sendes på forespørsel. Bredbånd: arkfane 4. Selvkost kommunen bhg» celle T67. Microsoftlisens: Arkfane 2. celle I1968 .	Innspillet om bredbånd og Microsoftlisenser tas ikke til følge.
Barnehagenett	Ber om at PBLs synspunkter tillegges vekt i kommunens videre behandling.	Viser til PBLs høringsinnspill.	Viser til PBLs høringsinnspill.	Redegjort for under PBLs høringsinnspill.	Vurdering av PBLs høringsinnspill gjelder også dette innspillet.

	Hovedtema	Kort oppsummering	Innspill	Kommunens vurdering (fakta/rett/metode)	Konklusjon
FUS	Uttrekk av IKT kostnader og behov for dokumentasjon av rettslig grunnlag.	FUS mener at Fredrikstad kommune feilaktig har trukket ut kostnader til bredbånd og Microsoft-lisenser fra beregningsgrunnlaget for grunntilskudd. Det vises til at slike kostnader etter etablert praksis og tidligere vedtak fra Statsforvalteren skal inngå i beregningsgrunnlaget når de er knyttet til den daglige driften av barnehagen. FUS mener det ikke foreligger nye avklaringer som tilsier at disse kostnadene nå skal behandles annerledes, og viser også til at den felles KS/PBL-veilederen for 2027 opprettholder skillet mellom fellesadministrative kostnader og ordinære driftsutgifter.	Det anføres at uttrekket reduserer tilskuddssatsen betydelig, og kommunen oppfordres derfor til å reversere uttrekket. Dersom uttrekket opprettholdes, etterlyses en nærmere spesifisering av kostnadene og det rettslige grunnlaget for å holde dem utenfor beregningsgrunnlaget	Dette er redegjort for under samme innspill fra PBL. Beregningen av grunnsatsen for 2027 kan ikke sammenlignes direkte med tidligere driftstilskudd, blant annet fordi pensjonsutgifter etter det nye regelverket holdes utenfor.	Innspillet gir ikke grunnlag for endringer i forslag til lokal forskrift eller beregning av grunnsats.
Utdanningsforbundet Fredrikstad	Transparens, likeverdig finansiering og konsekvenser av nytt finansieringssystem	Utdanningsforbundet Fredrikstad understreker betydningen av at det nye finansieringssystemet gir forutsigbare og likeverdige rammevilkår for private barnehager, uten negative konsekvenser for bemanning, pedagogtethet, arbeidsmiljø eller kvalitet.	Høringsinnspillet etterlyser større åpenhet om forutsetningene som ligger til grunn for beregningen av satsene, herunder hvilke kostnader som er tatt ut av beregningsgrunnlaget og hvorfor. Det pekes også på behovet for å begrunne hvorfor det ikke er foreslått satser for ekstra grunntilskudd. Videre fremheves viktigheten av at private barnehager fortsatt får likeverdig tilgang til særskilte kvalitetssatsinger, som økt pedagogtethet i levekårsutsatte områder. Innspillegiver ber også kommunen synliggjøre hvordan den samlede finansieringen til private barnehager påvirkes av omleggingen, og følge konsekvensene av det nye systemet over tid.	Innspillet gjelder i hovedsak det nye finansieringssystemet som helhet, samlet finansiering av private barnehager, ekstra grunntilskudd og konsekvenser for bemanning og kvalitet.	Innspillet omhandler tema som er utenfor høringsrunde 2, og tas derfor ikke til følge.

Saksnr.: 2020/52593
Dokumentnr.: 11
Løpenr.: 270730/2026
Klassering: A10

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Fredrikstad ungdomsråd	05.10.2026	
Råd for personer med funksjonsnedsettelse	06.10.2026	
Oppvekstutvalget	07.10.2026	26/26
Formannskapet	15.10.2026	
Bystyret	22.10.2026	

Høring - Barnehagestruktur og rullering av plan for barnehagebygg

Kommunedirektørens innstilling

Kommunedirektøren anbefaler oppvekstutvalget å gi følgende innstilling til formannskapet:

1. Forslag til plan for barnehagebygg 2040 sendes ut på offentlig høring med en høringsfrist på fire uker.
2. Planforslaget legges fram for endelig politisk behandling etter at høringsinnspillene er vurdert.

Sammendrag

Bystyret har bedt kommunedirektøren gjennomgå barnehagestrukturen i Fredrikstad. Vedtaket ber om en anbefaling av framtidig retning og en vurdering om kommunale barnehager, der det er hensiktsmessig, kan overdras til private aktører. En kartlegging av struktur, befolkningsutvikling, kapasitet, søkertall og geografiske forskjeller ble presentert for oppvekstutvalget 3. juni 2026.

Forslag til plan for barnehagebygg mot 2040 bygger på dette kunnskapsgrunnlaget og følger opp bystyrevedtaket på et overordnet, strategisk nivå. Planen skal gi et oppdatert beslutningsgrunnlag for utvikling av barnehagebygg, kapasitet og struktur.

Planforslaget bygger blant annet på befolkningsprognoser, søkertall, bolig- og byutvikling, geografiske variasjoner i etterspørselen, krav til areal og kvalitet, endringer i barnehageloven fra 1. august 2026 og tilstanden i de kommunale barnehagebyggene.

Planforslaget beskriver prinsipper for framtidige prioriteringer og peker mot større og mer driftseffektive barnehageenheter. Områdeanalysene og de skisserte strukturgrepene angir en mulig langsiktig retning, men innebærer ikke vedtak om investeringer, avvikling, salg eller endringer i konkrete barnehager.

Kommunedirektøren anbefaler å sende ut planen på offentlig høring fra 23. oktober til 20. november 2026. Høringen skal gi innbyggere, ansatte, barnehageeiere og andre berørte aktører anledning til å uttale seg om kunnskapsgrunnlaget, prinsippene og den langsiktige retningen før endelig politisk behandling.

Vedlegg:

- 1 Forslag til Plan for barnehagebygg mot 2040
- 2 Barnehagekartlegging

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ingen.

Saksopplysninger

Fredrikstad kommune står overfor strukturelle utfordringer i barnehagesektoren som følge av demografiske endringer, endrede bosettingsmønstre og behovet for bærekraftig ressursbruk.

Verbalvedtak i bystyret (2025/19615) om barnehagestruktur, vedtatt 11.12. 2025:

Kommunedirektøren legger fram en sak som:

1. *gjennomgår barnehagestrukturen og gir anbefalinger, som oversendes oppvekstutvalget innen sommeren 2026.*
2. *viser hvordan kommunale barnehager, der det er hensiktsmessig, kan selges til private aktører.*

Saken, som inneholder svar på begge punkter, sendes som en samlet sak, til bystyret innen oktober 2026.

Bystyrets verbalvedtak er fulgt opp i to deler:

1. *Del 1 – kunnskapsgrunnlag: Saken som ble lagt fram for oppvekstutvalget 3. juni 2026, beskrev dagens struktur, status, utviklingstrekk og utfordringsbilde. Den viste blant annet en hovedvekt av private barnehager, geografiske forskjeller i etterspørselen og press i enkelte sentrale og sentrumsnære områder.*
2. *Del 2 – planforslag: Forslag til Plan for barnehagebygg mot 2040 skal gi et oppdatert beslutningsgrunnlag for framtidig utvikling av barnehagebygg, kapasitet og struktur, og dermed svare ut verbalvedtaket.*

Planforslaget inneholder langsiktige prinsipper og mulige strukturgrep som kan få betydning for barn og familier, ansatte og kommunale barnehager. Selv om planen ikke vedtar konkrete strukturendringer, vurderer kommunedirektøren offentlig høring som nødvendig for å:

- kvalitetssikre kunnskapsgrunnlaget
- belyse virkninger fra flere perspektiver
- gi berørte aktører mulighet til å uttale seg før endelig politisk behandling

Offentlig høring

Planforslaget sendes på offentlig høring med fire ukers høringsfrist. Relevante høringsinstanser varsles direkte. Mottatte innspill oppsummeres og vurderes, og eventuelle forslag til endringer omtales før planen legges fram for endelig politisk behandling.

Mulige høringsinstanser:

- kommunale barnehager
- private barnehageeiere
- samarbeidsutvalg og foreldrerepresentanter
- tillitsvalgte og hovedverneombud
- relevante kommunale råd
- kommuneområder og virksomheter

Plan for barnehagebygg mot 2040

Planforslaget følger opp verbalvedtaket og gir et samlet, oppdatert kunnskapsgrunnlag for framtidig utvikling av barnehagebygg, kapasitet og struktur. Det bygger på Plan for barnehagebygg 2021–2031 og oppdatert kunnskap om befolkningsutvikling, søkertall, bolig- og byutvikling, lov- og forskriftsendringer og tilstanden i kommunale bygg.

Barnehagekartleggingen, som er gjennomført av kommuneområde teknisk, er sentral for videre prioriteringer. Den viser behov for vedlikehold, oppgradering, funksjonelle tilpasninger og bedre arealutnyttelse i flere kommunale barnehagebygg.

Planen skal legge til rette for en framtidsrettet, bærekraftig og riktig dimensjonert barnehagestruktur som sikrer gode og likeverdige tilbud i hele kommunen.

Dagens barnehagestruktur

Per august 2026 har Fredrikstad 69 barnehager: 49 private og 20 kommunale. Etter avviklingen av Torsnes barnehage 1. august 2026 utgjør dette om lag 71 prosent private og 29 prosent kommunale barnehager. Kommunen er ett opptaksområde, og foreldrene velger barnehage fritt.

Strukturen omfatter flere små enheter med tre avdelinger eller færre, selv om flere små enheter i leide bygg er avviklet de senere årene. Små enheter kan gjøre det vanskeligere å oppnå:

- kostnadseffektiv drift
- bemanningsmessig fleksibilitet
- sterke fag- og kompetansemiljøer

Barnehagene oppfyller samtidig gjeldende bemanningsnorm og skjerpet pedagognorm.

Demografisk utvikling og kapasitetsbehov

Befolkningsprognosen for 2026–2038 viser fortsatt vekst i Fredrikstad, men svakere enn tidligere anslått. For aldersgruppen 0–5 år forventes en økning på om lag 600 barn fram mot 2038 sammenlignet med nivået ved utgangen av 2025.

Prognosen er usikker og bygger blant annet på forutsetninger om fruktbarhet, tilflytting og flyttemønstre blant yngre aldersgrupper. Kapasitetsbehovet må derfor vurderes løpende i sammenheng med boligbygging, søkertall, lokale pressområder og kapasiteten i eksisterende barnehager. Hovedopptaket viser geografiske forskjeller i etterspørselen, med særlig press i sentrum og sentrumsnære områder. Dette krever langsiktig og fleksibel planlegging.

Framtidig barnehagestruktur

Planforslaget legger opp til en langsiktig og bærekraftig utvikling med vekt på pressområder, framtidig kapasitetsbehov, byggenes tilstand og god arealutnyttelse. Hovedprinsippene er:

- utvikle kapasitet der etterspørselen og boligveksten er størst
- utvide eller samlokalisere eksisterende enheter der dette er hensiktsmessig
- planlegge nye kommunale barnehager med areal og tomtekapasitet for seks avdelinger eller mer
- beholde strategisk viktige barnehager og tomter i kommunalt eie
- vurdere alternativ bruk, salg eller annen avhending når strategisk betydning er lav og investeringsbehovet er stort

Planforslaget omtaler mulige strukturgrep i øst, sentrum med Kråkerøy/FMV, vest og nord. Tabellen i planforslaget viser en mulig langsiktig retning og aktuelle tidspunkter for videre utredning. Den innebærer ikke vedtak om investeringer, avviklinger eller andre konkrete tiltak.

Prioritering av investeringer og tiltak må vurderes gjennom kommunens økonomiplan og på grunnlag av oppdatert kunnskap om kapasitet, søkertall, boligutvikling, byggenes tilstand og kommunens økonomiske handlingsrom.

Planforslaget beskriver hvilke strukturgrep som på sikt kan være aktuelle, herunder kapasitetsendringer, samlokalisering, flytting av drift og avvikling av barnehagebygg. Forslaget innebærer ikke at det gjennom denne saken treffes beslutning om konkrete strukturgrep eller gis nye fullmakter til administrasjonen.

Eventuelle tiltak må, etter at planen er endelig behandlet, følges opp innenfor gjeldende delegert myndighet, vedtatte økonomiske rammer og krav til involvering og politisk behandling. Et eventuelt salg eller annen avhending skal vurderes og gjennomføres i samsvar med kommunens regelverk for salg av eiendom. I vurderingen skal det blant annet tas hensyn til konsekvenser for barn, familier og ansatte, framtidig kapasitetsbehov og kommunens ansvar som Barnehagemyndighet.

Rettslig grunnlag

Barnehageloven med tilhørende forskrifter er det sentrale rettslige grunnlaget. Endringene fra 1. august 2026 gir kommunen et tydeligere styringsgrunnlag: Etter § 14 skal behovet for nye plasser og kommunens barnehagestruktur vektlegges ved etableringsgodkjenning av private barnehager. Etter § 14 a skal kommunen vurdere om driften i kommunale og private barnehager er egnet ut fra lovens krav til formål og innhold.

Planforslaget er en kommunal temaplan og er ikke i seg selv juridisk bindende etter plan- og bygningsloven. Den offentlige høringen skal gi berørte anledning til å uttale seg før planen legges fram for endelig politisk behandling. Eventuelle konkrete areal-, bygge- eller strukturtiltak utredes og behandles etter relevant regelverk.

Konsekvenser

Sosial bærekraft

Offentlig høring gir berørte aktører anledning til å uttale seg om planforslagets kunnskapsgrunnlag, prinsipper og langsiktige retning. Vedtaket om høring medfører ingen konkrete endringer i barnehagestrukturen. Dersom planen senere vedtas og følges opp, kan den bidra til et mer forutsigbart, geografisk tilpasset og likeverdig tilbud. Barnehagen er en viktig arena for tidlig innsats, inkludering, språk- og sosial utvikling, og kan bidra til å redusere sosiale forskjeller over tid. Nok barnehageplasser bidrar i tillegg til å gi foreldre til barn i barnehagealder mulighet for utdanning og yrkestilknytning. Eventuelle strukturendringer kan samtidig få konsekvenser for barns nærmiljø, reisevei og tilhørighet samt for foreldre og ansatte. Slike konsekvenser, herunder hensynet til barnets beste, må vurderes i den enkelte sak.

Økonomisk bærekraft

Gjennomføringen av høringen håndteres innenfor eksisterende administrative rammer. Planforslaget innebærer ikke i seg selv vedtak om investeringer eller økonomiske disposisjoner. Mulige framtidige tiltak kan gi bedre arealutnyttelse og mer kostnadseffektiv drift, men kan også medføre investerings-, omstillings- og driftskostnader.

Miljømessig bærekraft

Vedtaket om offentlig høring har ingen direkte miljømessige konsekvenser. En langsiktig planlegging av barnehagebygg kan bidra til bedre arealutnyttelse, ombruk og mer energieffektive løsninger. Samtidig kan nybygg, strukturendringer og endret lokalisering påvirke arealbruk, klimagassutslipp og transportbehov. Miljø- og klimakonsekvenser må derfor vurderes nærmere ved behandling av konkrete tiltak.

Ansattes medbestemmelse

Planforslaget er gjennomgått med hovedtillitsvalgte som er gitt anledning til å komme med innspill før politisk behandling av høringssaken. Planforslaget sendes på offentlig høring. Ved eventuell senere oppfølging av konkrete struktur-, bygge- eller omstillingstiltak skal

involvering og medbestemmelse ivaretas i samsvar med hovedavtalen og kommunens rutiner.

Uttalelser fra rådene

Saken legges fram for råd for personer med funksjonsnedsettelse og Fredrikstad ungdomsråd for uttalelse før videre politisk behandling. Disse vil følge saken. Rådene vil også kunne gi innspill som del av den offentlige høringen.

Kommunedirektørens vurdering

Kommunedirektøren vurderer at planforslaget gir et helhetlig og oppdatert grunnlag for videre utvikling av barnehagebygg, kapasitet og struktur. Det bygger på befolkningsutvikling, geografiske forskjeller i etterspørsel, bolig- og byutvikling, byggenes tilstand og behovet for kapasitet i pressområdene.

Planen angir prinsipper og en mulig langsiktig retning. Den kan på sikt få betydning for barn og familier, ansatte, kommunale og private barnehager, lokalsamfunn og kommunens areal- og investeringsprioriteringer. Fordi saken ikke beslutter konkrete investeringer, avviklinger, salg eller andre strukturgrep, er høringen viktig for å belyse konsekvenser før endelig behandling.

En høringsfrist på fire uker vurderes som tilstrekkelig for at berørte aktører kan sette seg inn i planforslaget og gi innspill, samtidig som framdriften ivaretas. Innspillene skal oppsummeres og vurderes før planen legges fram til endelig politisk behandling.

Alternative løsninger

Et alternativ er å legge planforslaget direkte fram for endelig politisk behandling uten offentlig høring. Dette vil kunne gi raskere framdrift, men vil i mindre grad legge til rette for bred medvirkning og kvalitetssikring av planens kunnskapsgrunnlag, prinsipper og foreslåtte langsiktige retning.

Et annet alternativ er å utsette høringen i påvente av ytterligere utredninger. Kommunedirektøren vurderer at planforslaget har et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag til å sendes på høring, og at eventuelle behov for supplering eller endring kan vurderes på bakgrunn av høringsinnspillene.

Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at forslag til Plan for barnehagebygg mot 2040 sendes på offentlig høring i fire uker. Høringen skal kvalitetssikre kunnskapsgrunnlaget, belyse konsekvenser og gi et bredere beslutningsgrunnlag før endelig politisk behandling.

Plan for barnehagebygg mot 2040

Innhold

FREDRIKSTAD KOMMUNE

.....	1
Innhold.....	2
Formål med planen og kunnskapsgrunnlag	3
Politiske føringer	3
Barnehageloven og kommunens roller	4
Barnehageloven kapittel III. Godkjenningsplikt og oppgavefordeling	5
Barnehageloven kapittel VI. Personalet	7
Forskrift til barnehageloven og betydning for barnehagebygg	8
Kunnskapsgrunnlag, areal og kvalitet	8
Normer for areal	9
Dagens barnehagestruktur	10
Framtidig behov og pressområder	11
Befolkningsprognoser	11
Byutvikling	14
Planlegging av framtidig kapasitet	15
Pressområder	15
Kommunale barnehagebygg og framtidig barnehagestruktur	15
Tilstandskartlegging og arealutnyttelse	16
Prinsipper for prioriteringer	17
Områdeinndeling og strukturgrep	18
Tabell med forslag til mulige strukturgrep	19
Beskrivelse av tabell	20
Vurdering av kommunalt eierskap og mulig salg eller avhending	22
Oppsummering	23
Kilder	24

Formål med planen og kunnskapsgrunnlag

Plan for barnehagebygg mot 2040 bygger på Plan for barnehagebygg 2021–2031 og gir Fredrikstad kommune et oppdatert beslutningsgrunnlag for framtidig utvikling av kommunale barnehagebygg, barnehagekapasitet og barnehagestruktur. Planen svarer ut politisk verbalvedtak om gjennomgang av barnehagestrukturen i Fredrikstad kommune.

Formålet med planen er å ivareta kommunens ansvar for utvikling av barnehageområdet, samtidig som den skal være et styringsverktøy for kommunens planlegging av drift og ivaretagelse av egne barnehager. Planen gir kommunen et kunnskapsbasert grunnlag og føringer for planlegging av framtidsrettet, bærekraftig og riktig dimensjonert barnehagestruktur. Barnehagen er en viktig universell arena for tidlig innsats. Gode barnehagemiljøer bidrar til språkutvikling, sosial inkludering, læring og helse, og er et sentralt virkemiddel for å redusere sosiale forskjeller gjennom oppveksten.

Planen bygger på oppdatert kunnskap om demografisk utvikling, bosettingsmønstre, søkertall, boligbygging og framtidige behov for barnehageplasser. Planen er et styringsverktøy for mer planmessig og forutsigbart arbeid med lokalisering, dimensjonering og utvikling av barnehagebygg.

Kommuneplanens arealdel 2023–2035 er et sentralt grunnlag for planarbeidet. Arealdelen viser hvor kommunen legger opp til framtidig boligbygging og byutvikling, og gir rammer for hvordan behov for barnehagekapasitet skal vurderes i sammenheng med arealbruk og reguleringsprosesser. Ved større boligområder skal behovet for areal til barnehage vurderes tidlig, slik at nødvendig sosial infrastruktur kan utvikles i takt med befolkningsvekst og nye utbyggingsområder.

Kunnskapsgrunnlaget for planen omfatter blant annet hovedopptak og søkertall, befolknings- og boligbyggeprognoser, kommuneplanens samfunnsdel, kommuneplanens arealdel 2023–2035, endringer i barnehageloven fra 1. august 2026, samt tilstandskartlegging og egnethetsvurderinger av kommunale barnehagebygg.

Målet er at Fredrikstad kommune planlegger for tilstrekkelig kapasitet, hensiktsmessig lokalisering, gode inne- og utearealer og barnehagemiljøer av god kvalitet samt effektiv drift. Planen skal bidra til sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft gjennom en barnehagestruktur som gir gode oppvekstvilkår, effektiv ressursbruk og hensiktsmessige hverdagsreiser for barn og familier.

Politiske føringer

Plan for barnehagebygg 2021–2031 er tidligere oppdatert med bakgrunn i bystyresak PS 192/23 Budsjett 2024 og handlingsprogram 2024–2027 for Fredrikstad kommune, herunder verbalvedtaket om at det skal tilrettelegges for økt privat barnehagedrift ved behov for nye barnehageplasser. Plan for barnehagebygg mot 2040 følger opp politisk verbalvedtak fra 2026 om gjennomgang av barnehagestrukturen i Fredrikstad kommune.

Barnehageloven og kommunens roller

Barnehagelovens formålsbestemmelse, §1 ligger til grunn for utviklingen av barnehage tilbudet i Fredrikstad. Planlegging av barnehagebygg og uteområder skal støtte opp under barnas behov for omsorg, lek, læring, medvirkning, trygghet og fellesskap:

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.»

Formålsbestemmelsen angir samfunnsoppdraget og de overordnede rammene for barnehagens virksomhet. For kommunens planlegging og styring av barnehage tilbudet er det i tillegg flere bestemmelser i barnehageloven som har særlig betydning.

Endringene i barnehageloven, som trådte i kraft 1. august 2026, gir kommunen et tydeligere styringsgrunnlag for vurderinger av framtidig barnehagekapasitet, barnehagestruktur og etablering av nye private barnehager. Ved behandling av søknader om etableringsgodkjenning skal kommunen legge vekt på behovet for nye barnehageplasser og den samlede barnehagestrukturen i kommunen. Barnehager som gis etableringsgodkjenning, har rett til tilskudd etter § 19. Lovendringene er derfor sentrale for vurderinger av framtidige barnehagebygg, arealbehov, balansen mellom kommunale og private barnehager samt de økonomiske konsekvensene av nye etableringer.

De følgende sidene gir en oversikt over sentrale bestemmelser i barnehageloven som legger rammer for kommunens planlegging, dimensjonering og utvikling av barnehage tilbudet.

Barnehageloven kapittel III. Godkjenningsplikt og oppgavefordeling

§ 7 Barnehageeierens ansvar¹

Barnehageeieren har ansvaret for at barnehagen drives i samsvar med gjeldende lover og forskrifter.

§ 7 a Barnehagens organisering²

Private barnehager skal være organisert som selvstendige rettssubjekter.

§ 7 b Krav til samlet barnehageanlegg³

Kommunale og private barnehagers lokaler og utearealer skal ligge samlet, med mindre særlige hensyn tilsier at de ligger på ulike steder.

§ 8 Krav til vedtekter

Kommunale og private barnehager skal ha vedtekter.

Vedtektene skal gi opplysninger som er av betydning for foreldrenes forhold til barnehagen, blant annet eierforhold, formål, opptakskriterier, samarbeidsutvalg og åpningstid.

§ 9 Interkontroll i barnehagen

Barnehagen skal ha internkontroll for å sikre at kravene i denne loven med forskrifter følges. Internkontrollen skal være systematisk og tilpasset barnehagens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold.

§ 10 Barnehagemyndighetens ansvar

Kommunen er lokal Barnehagemyndighet. Kommunen skal gi veiledning og påse at barnehagene drives i samsvar med barnehageloven med forskrifter.

Kommunen har plikt til å tilby barnehageplass til barn under opplæringspliktig alder som er bosatt i kommunen, jf. § 16. Utbyggingsmønster og driftsformer skal tilpasses lokale forhold og behov.

¹ Kommentar til § 7: Det betyr at kommunen som barnehageeier har ansvar for at kommunale barnehager drives i samsvar med barnehageloven. Private barnehageeiere har tilsvarende ansvar for at barnehagen drives i samsvar med barnehageloven.

² Kommentar til § 7a.: Relevant for kommunen som Barnehagemyndighet ved oppfølging av private barnehager, og ved vurdering av organisatoriske endringer.

³ Kommentar til § 7b.: Relevant ved planlegging av nye barnehagebygg, utvidelser og vurdering av løsninger for uteareal.

§ 11 Krav til likebehandling og uavhengighet

Kommunen skal likebehandle private og kommunale barnehager når den utfører oppgaver som Barnehagemyndighet.

Kommunen skal organisere oppgavene som Barnehagemyndighet adskilt fra oppgavene som barnehageeier når dette er egnet til å ivareta tilliten til kommunens upartiskhet.

Barnehageloven kapittel IV. Barnehagemyndighetens oppgaver mv.

§ 14 Etableringsgodkjenning av private barnehager

Kommunen kan godkjenne søknader om etablering av private barnehager og søknader om endringer i etableringsgodkjenningen. Kommunen skal legge vekt på behovet for nye barnehageplasser og barnehagestrukturen i kommunen. I tillegg kan kommunen legge vekt på om barnehagen er ordinær, familiebarnehage eller åpen barnehage, om barnehagen har et særskilt pedagogisk tilbud, om barnehagen er ideell, og søkerens seriøsitet og egnethet. Med ideelle barnehager menes barnehager som ikke har erverv til formål, og som reinvesterer overskudd i barnehagedrift.

Kommunen kan ved etableringsgodkjenningen stille vilkår som har saklig sammenheng med godkjenningen, og som ikke er uforholdsmessig tyngende for barnehagen.

En etableringsgodkjenning faller bort dersom barnehagedriften ikke er startet opp i løpet av fem år etter at godkjenningen ble gitt, eller barnehagedriften legges ned.

Departementet kan gi forskrift om godkjenning og drift av familiebarnehager.

§ 14 a. Driftsgodkjenning av kommunale og private barnehager

Kommunen avgjør søknader om godkjenning av barnehagedriften og endringer av driften ved godkjente barnehager etter en vurdering av barnehagens egnethet ut fra formål og innhold, jf. §§ 1, 1 a og 2.

Kommunen kan ved godkjenningen av barnehagedriften sette krav om antall barn, barnas alder og oppholdstid begrunnet i barnehagens egnethet ut fra formål og innhold, jf. §§ 1, 1 a og 2.⁴

§ 15 Familiebarnehager

Kommunen kan godkjenne etablering av private familiebarnehager og endringer ved godkjente familiebarnehager. Reglene i §§ 14 og 19 gjelder tilsvarende. Godkjenning av barnehagedriften for kommunale og private familiebarnehager etter § 14 a omfatter virksomhetens organisering og det enkelte hjemms egnethet som lokale for familiebarnehagedrift.

Departementet kan gi forskrifter om godkjenning og drift av familiebarnehager.

⁴ Kommentar til §§14 og 14a: Relevant ved etablering, utvidelse, rehabilitering og endring av eksisterende barnehagebygg.

§ 16 Rett til plass i barnehage⁵

Barn som er bosatt i kommunen har rett til barnehageplass etter reglene i barnehageloven.

§ 17 Samordnet opptaksprosess i kommunen⁶

Alle godkjente barnehager i kommunen skal samarbeide om opptak av barn. Kommunen skal legge til rette for en samordnet opptaksprosess der det tas hensyn til barnehagenes mangfold og egenart. Brukernes ønsker, og behov skal tillegges stor vekt ved opptaket.

§ 18 Prioritet ved opptak⁷

Barn med nedsatt funksjonsevne har rett til prioritet ved opptak i barnehage. Det skal foretas en sakkyndig vurdering for å vurdere om barnet har nedsatt funksjonsevne.

Barn som det er fattet vedtak om etter bestemmelser i barnevernsloven har også rett til prioritet ved opptak.

§§ 19–19 c Tilskudd til private barnehager⁸

Kommunalt tilskudd til private barnehager reguleres av barnehageloven med tilhørende forskrifter.

Barnehageloven kapittel VI. Personalet

§ 25 Pedagogisk bemanning og § 26 Grunnbemanning⁹

Barnehageloven stiller krav til pedagogisk bemanning og grunnbemanning i barnehager.

⁵ Kommentar til § 16: Kommunens kapasitetsplanlegging må sikre at kommunen kan oppfylle retten til plass i tråd med gjeldende regelverk.

⁶ Kommentar til § 17: Opptaksprosessen skal sikre likebehandling av barn og likebehandling av kommunale og private barnehager.

⁷ Kommentar til § 18: Kommunen har ansvar for at barn med rett til prioritet får plass i barnehage.

⁸ Kommentar til § 19: Fra 1. august 2026 innføres nye regler for finansiering av private barnehager. De nye reglene omfatter blant annet grunntilskudd og ekstra grunntilskudd (lokal forskrift), pensjonstilskudd og eiendomstilskudd (nasjonal sats).

⁹ Kommentar til §§ 25 og 26: Bemanningskravene har betydning for dimensjonering, driftsøkonomi og vurdering av framtidig barnehagestruktur.

Forskrift til barnehageloven og betydning for barnehagebygg

Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (2017) er fastsatt som forskrift til barnehageloven og gir føringer for barnehagens innhold, arbeidsmåter og fysiske læringsmiljø. Rammeplanen stiller krav om at barnehagens fysiske miljø skal være både trygt, inkluderende og utfordrende, og gi barna varierte erfaringer med lek, utforskning og bevegelse. Det fysiske miljøet skal utformes slik at alle barn får mulighet til å delta aktivt i lek og andre aktiviteter, og slik at leker og materiell er tilgjengelig for barna.

Barnehagebyggenes størrelse, utforming og godkjente leke- og oppholdsareal har betydning både for kvaliteten i barnehagetilbudet og for en bærekraftig økonomisk drift. Drift og organisering påvirkes blant annet av krav til bemanning, pedagognorm og tilgjengelig leke- og oppholdsareal. Dette innebærer at framtidige barnehagebygg må planlegges slik at de både ivaretar barnas behov for gode og funksjonelle læringsmiljøer og legger til rette for en effektiv og bærekraftig drift.

Kommunens mulighet til å drive barnehagene på en økonomisk bærekraftig måte påvirkes i stor grad av barnehagenes størrelse. Dette henger blant annet sammen med kravene til lovpålagt bemanningsnorm¹⁰, skjerpet pedagognorm¹¹ og godkjent leke- og oppholdsareal. Ved planlegging av framtidig barnehagestruktur bør det derfor legges vekt på løsninger som balanserer hensynet til kvalitet, tilgjengelighet og økonomisk bærekraft.

Kunnskapsgrunnlag, areal og kvalitet

Regjeringens nasjonale barnehagestrategi mot 2030 har som mål at alle barn skal ha tilgang til et likeverdig barnehagetilbud av høy kvalitet, uavhengig av bakgrunn, bosted og hvilken barnehage de går i. Kvalitet i barnehagen kjennetegnes blant annet av trygge og inkluderende fellesskap, god ledelse, tilstrekkelig bemanning, relevant kompetanse og systematisk kvalitetsutvikling.

Barnehagebyggets utforming er en viktig del av barnehagens strukturkvalitet. Strukturkvalitet omfatter de ytre rammene for tilbudet, herunder bygninger, uteområder, bemanning, personalets kompetanse, gruppestørrelser og tilgjengelige ressurser. Gode fysiske rammer legger til rette for lek, læring, omsorg, utforskning, bevegelse og inkluderende fellesskap. Ved planlegging av nye barnehager og rehabilitering av eksisterende bygg må krav til lokaler, utearealer, universell utforming, bemanning og pedagogisk bruk av arealene ses i sammenheng. Det fysiske miljøet skal bidra til at alle barn kan delta aktivt i lek og aktiviteter, uavhengig av funksjonsevne og individuelle forutsetninger. Dette er i tråd med forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger, som stiller krav til at barnehagens inne- og uteområder skal fremme helse, trivsel, lek og læring for alle barn.

¹⁰ Bemanningsnorm: Barnehagen skal minst ha én ansatt per tre barn når barna er under tre år og én ansatt per seks barn når barna er over tre år.

¹¹ Skjerpet pedagognorm: 1 pedagog per 7 barn under tre år, 1 pedagog per 14 barn over 3 år.

Universell utforming skal legges til grunn ved utvikling av barnehagebygg og uteområder. Som en del av kommunens tjenestetilbud skal barnehagene utformes slik at de i størst mulig grad kan brukes av alle barn, foresatte og ansatte.

Plan for barnehagebygg omhandler først og fremst de fysiske og strukturelle rammene for barnehagetilbudet. Andre kvalitetsområder, som pedagogisk innhold, kompetanseutvikling, ledelse og kvalitetsarbeid, ivaretas gjennom kommunens øvrige planverk og kvalitetsutvikling på barnehageområdet.

Barnehagen er en sentral arena for barns trivsel, utvikling, lek, læring og sosiale deltakelse. Et barnehagetilbud av høy kvalitet kan bidra til å utjevne sosiale forskjeller og gi barn et godt grunnlag for videre læring og deltakelse i samfunnet. Regjeringen legger til grunn at kvaliteten i barnehagetilbudet er avgjørende for at barn skal oppleve trygghet, tilhørighet og mestring, og for at barnehagen skal kunne bidra til sosial utjevning.

Uteområdet er en sentral del av barnehagens pedagogiske og fysiske miljø. En betydelig del av barnas lek og aktiviteter foregår utendørs gjennom barnehagedagen. Uteområder med høy kvalitet gir rom for fysisk aktivitet, motorisk utvikling, utforskning, sosialt samspill og variert lek. NMBU-rapporten *Uteområder i barnehager og skoler – hvordan sikre kvalitet i utformingen* (2019) er fortsatt et relevant kunnskapsgrunnlag for planlegging og utvikling av gode uteområder i barnehager. Rapporten ble utarbeidet på oppdrag fra Helsedirektoratet og Utdanningsdirektoratet.

Forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger, som trådte i kraft 1. juli 2023, tydeliggjør at barnehagens fysiske miljø skal være forsvarlig og fremme helse, trivsel, lek og læring. Helsedirektoratets veileder til forskriften utgjør et viktig kunnskapsgrunnlag ved planlegging, drift og utvikling av barnehagebygg og uteområder.

I Fredrikstad har arealknapphet i byområdet over tid vært en utfordring. Dette understreker behovet for å sikre tilstrekkelige og egnede arealer til barnehageformål tidlig i plan- og utbyggingsprosesser. Ved fremtidig utbygging og utvikling av barnehagestrukturen må kapasitet og behov vurderes i sammenheng med befolkningsutvikling, boligbygging, byutvikling, tilgjengelige tomtearealer og krav til kvalitet i både inne- og uteområdene.

Normer for areal

Barnehagens arealer skal gi barn trygge, helsefremmende og inkluderende rammer for lek, læring, trivsel og utvikling. Lokalene og uteområdene skal utformes slik at de fremmer helse, trivsel, lek og læring for alle barn, samtidig som behovene til barn med funksjonsnedsettelse ivaretas. Dette følger av forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger.

For innendørs leke- og oppholdsareal legges det fortsatt til grunn den veiledende arealnормen i rundskriv F-08/2006: minimum 4 m² netto leke- og oppholdsareal per barn over tre år, og om lag en tredel mer per barn under tre år. Arealnormen er fastsatt som krav i vedtektene for de kommunale barnehagene i Fredrikstad.

Utearealet omfatter de områdene barna faktisk kan benytte til lek og opphold. Bygninger, parkeringsplasser, sykkelparkering og andre arealer som ikke er egnet til lek og opphold, inngår derfor ikke i beregningen av utearealet.

Fredrikstad kommune legger kommuneplanens arealdel 2023–2035 til grunn ved planlegging av nye barnehager og utvidelse av eksisterende barnehagebygg. Kommuneplanens bestemmelser stiller krav om at nye barnehager skal ha minst 25 kvadratmeter uteoppholdsareal per barn utenfor byområdet, og minst 15 kvadratmeter per barn innenfor byområdet. Ved uteareal i byområdet er det en forutsetning at innholdskvalitetene på uteområdet styrkes. Det innebærer blant annet god utforming av tomten, variert lekemiljø og hensiktsmessig plassering av bygg og utearealer. Krav til størrelse på uteområder gjelder også ved utvidelse av eksisterende barnehagebygg.

Ved planlegging av nye barnehager eller endring av eksisterende barnehager, må arealnormer og krav til fysisk miljø ses i sammenheng med krav i byggteknisk forskrift, universell utforming, inneklima, sikkerhet og forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger. Barnehagens uteareal skal være et eget og egnet areal for barna, og kan ikke kombineres med private uteoppholdsarealer eller lekeplasser knyttet til boliger.

Dagens barnehagestruktur

Fredrikstad har per august 2026 en barnehagestruktur med hovedvekt av private barnehager. Etter avvikling av Torsnes barnehage fra 1. august 2026 består strukturen av 49 private og 20 kommunale barnehager, totalt 69 barnehager. Dette tilsvarer om lag 71 prosent private og 29 prosent kommunale barnehager. Kommunen er ett opptaksområde og foreldre står fritt til å velge barnehage. Noen foreldre velger på bakgrunn av nærhet til egen bolig, mens andre velger barnehage etter pedagogisk innhold eller nærhet til arbeidsplass.

Flere av de kommunale barnehagene er fortsatt relativt små. Størrelsen har betydning for barnehagens handlingsrom til å møte brukernes behov og sikre bærekraftig organisering. Små barnehageenheter kan være mer sårbare bemanningsmessig, selv om de oppfyller gjeldende bemannings- og pedagognorm. Færre ansatte gir mindre fleksibilitet ved fravær, pauser, møter og variasjoner i barnas behov gjennom dagen. Små enheter kan også ha større utfordringer med å etablere robuste fagmiljøer og sikre tilstrekkelig bredde i kompetansen. Dette må ses i sammenheng med økonomisk bærekraft, kvalitet i tilbudet og behovet for stabil og forsvarlig drift.

For kommunal barnehagedrift er målet å redusere avhengigheten av leide lokaler og i størst mulig grad benytte kommunalt eide bygg. Kommunens samlede behov for nye barnehageplasser kan samtidig løses gjennom både kommunale og private tilbud, i tråd med politiske føringer og gjeldende regelverk. Siden plan for barnehagebygg første gang ble utarbeidet i 2021 er tre kommunale barnehageenheter i leide bygg avviklet, noe som understøtter målsettingen om å konsentrere kommunal barnehagedrift i eide og mer hensiktsmessige lokaler.

Framtidig behov og pressområder

Nok barnehageplasser av god kvalitet er tiltak for å nå mål om å utvikle kommunens sosiale bærekraft. Tall fra hovedopptak, befolkningsvekst og prognoser for boligutbygging i Fredrikstad fram mot 2032, skaper til sammen et bilde av områder med økt kapasitetsbehov for barnehageplasser.

Nøkkeltall om barnehagene i Fredrikstad samt kart over barnehagenes plassering kan leses på barnehagefakta: [Barnehager i Fredrikstad kommune - Barnehagefakta.no](#). Tallene i Barnehagefakta beregnes med utgangspunkt i opplysninger som barnehagene selv rapporterer inn i årsmeldingen til [Basil](#) i desember hvert år, og de kvalitetssikres av kommunen, statsforvalteren og Utdanningsdirektoratet.

Tallene er fra Basil per 15.12.2025 og ble oppdatert 19.02.2026. Barnehagefakta oppdateres med nye tall i februar 2027.

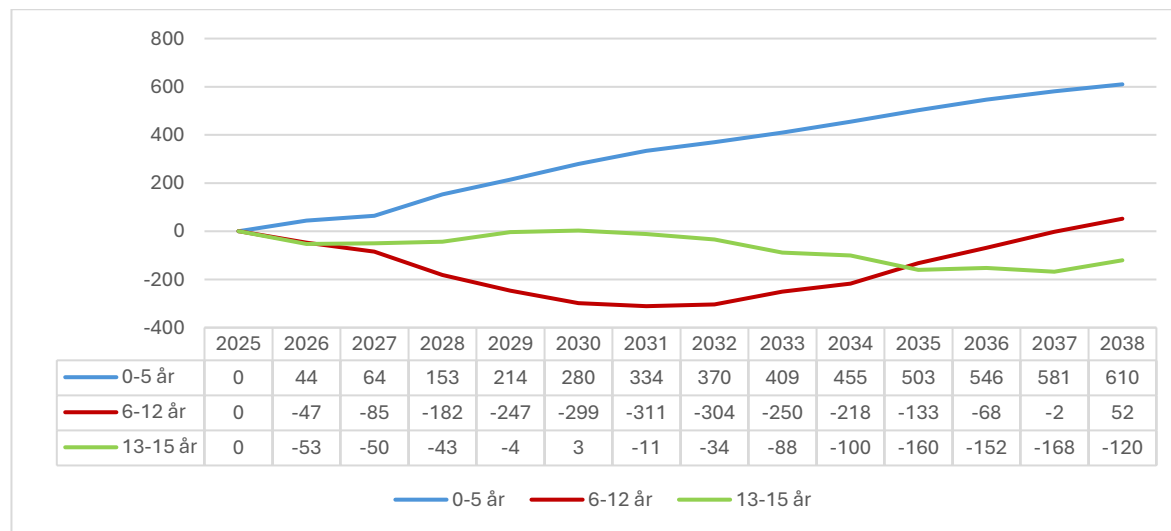
Befolkningsprognoser

Kommunens befolkningsprognose for 2026 til 2038 viser at Fredrikstad fortsatt forventes å ha befolkningsvekst, men noe svakere vekst enn tidligere prognoser. For aldersgruppen 0-5 år viser prognosen en vekst gjennom planperioden, i hovedsak som følge av at fruktbarheten forventes å øke.

Befolkningsprognosen er et viktig grunnlag for planlegging av framtidig barnehagekapasitet i Fredrikstad. For barnehageområdet er utviklingen i aldersgruppen 0-5 (6) år særlig relevant, fordi denne aldersgruppen danner grunnlaget for behovet for barnehageplasser i årene framover.

Imidlertid er det også her at usikkerheten i prognosen er størst. Utviklingen avhenger av at fruktbarheten fortsetter å stige, og at tilflyttingen til Fredrikstad fortsetter. Kommunen følger utviklingen nøye, og prognosen oppdateres årlig.

Figur 1: Framskrevet endring i befolkningen 0-15 år, med utgangspunkt i 31.12.2025 (2025=0) Kilde: KOMPAS.

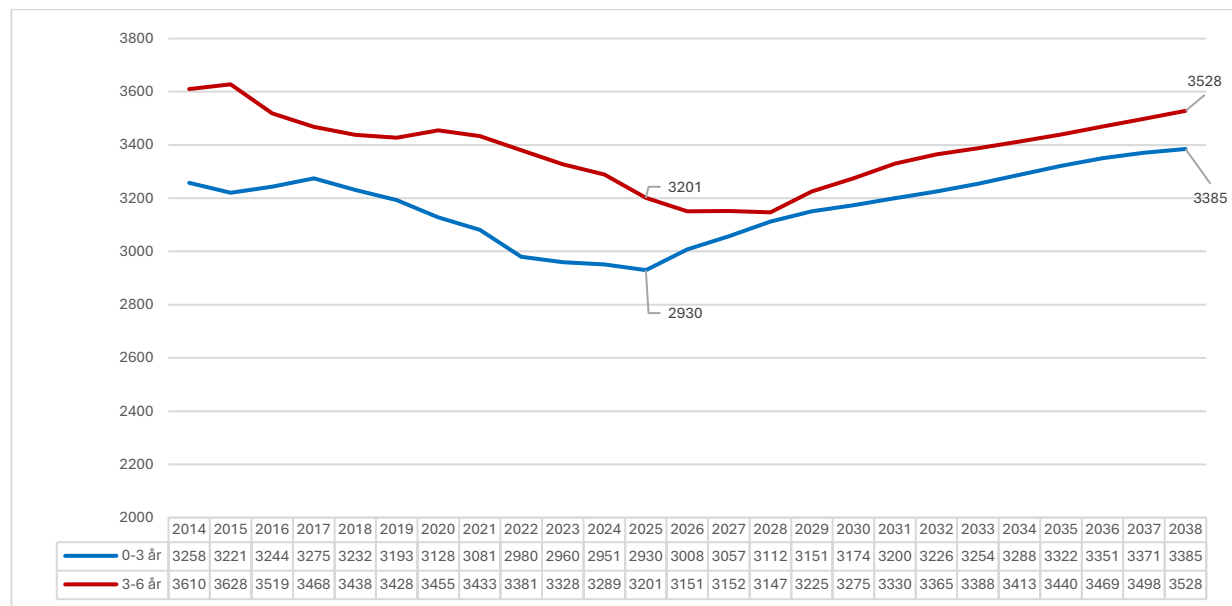
Figuren viser endringer i aldersgruppene fra 2026 til 2038. Tallene er per 31.12. Ettersom vi måler endringene mot 31.12.2025, er antall personer i alle aldersgrupper i 2025 satt lik 0.

Dersom befolkningsutviklingen blir som forventet fram mot 2038 vil vi få en økning i aldersgruppen 0-5 år, i hovedsak på grunn av den økte fruktbarheten. Det forventes å kunne bli om lag 600 flere barn i denne aldersgruppen ved utgangen av 2038, enn det var ved utgangen av 2025.

For 6-12 åringer går antallet først ned, for deretter å stige igjen fra 2031. I alt forventes det å bli om lag 50 flere 6-12-åringer i perioden. Utviklingen for 13-15 åringer viser nedgang i starten av perioden, før antall i 2030 er omtrent det samme som i 2025. Deretter går det noe ned, før det igjen stiger mot slutten. Totalt forventes det å bli om lag 120 færre i denne gruppen i 2038.

I barnehagesammenheng ser vi på to overlappende aldersgrupper: 0-3 år og 3-6 år. De to neste figurene viser utviklingen for disse to aldersgruppene og utviklingen for hele gruppen; 0-6 år, samlet.

Figur 2: Barnehagealder, statistikk til og med 31.12.2025, og prognose 2026-2038. Kilde: SSB/KOMPAS

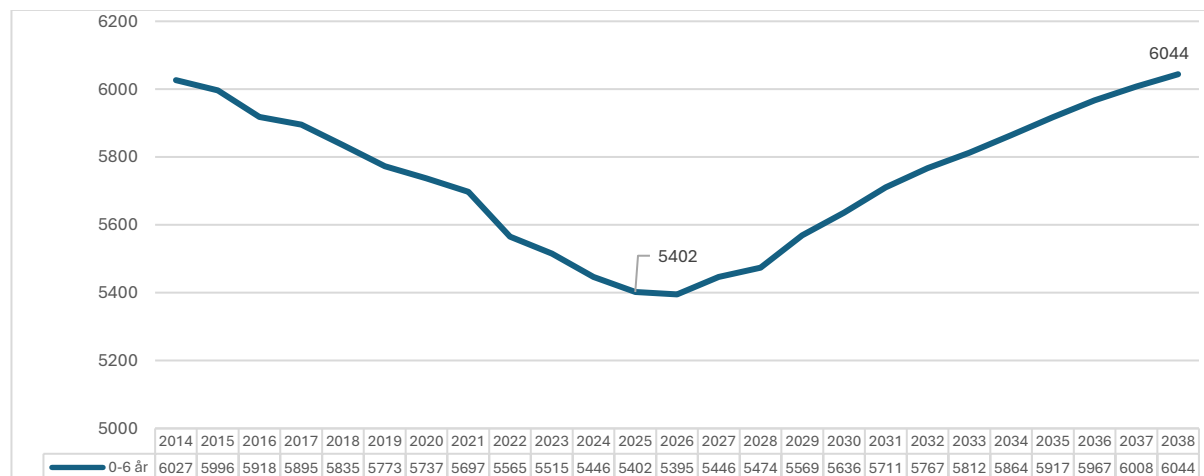

Statistikken viser en synkende tendens for begge aldersgruppene, fra 2017 og fra 2020. Ved utgangen av 2025 var det 2 930 barn i aldersgruppen 0-3 år. Antallet forventes å øke, til om lag 3 385 barn i 0-3 år ved utgangen av 2038.

For 3-6 åringer var det registrert 3 201 barn ved utgangen av 2025. Ved utgangen av 2038 forventes det å øke til om lag 3 530 barn i denne gruppen.

Figuren under viser utviklingen for 0-6 år, sett under ett.

Figur 3: Barnehagealder samlet (0-6 år). Statistikk til og med 31.12.2025, prognose 2026-2038. Kilde: SSB/KOMPAS

Ved utgangen av 2025 var det registrert 5 402 barn i aldersgruppen 0-6 år. Det har vært en sterk nedgang i perioden fra 2014, da det var registrert 6 027 barn i 0-6 år. Antallet forventes å stige igjen, til omtrent samme nivå som i 2014 mot slutten av 2038.

Årets befolkningsprognose viser fortsatt vekst i Fredrikstad, men noe svakere enn det har vært i tidligere år. Prognosen bygger på en rekke forutsetninger:

Noe svakere innvandring til Norge, men fortsatt sentralisering og flyttestrømmer til byer: Dette vil også komme Fredrikstad til gode. Tilflytting er en driver i befolkningsutviklingen i Fredrikstad.

Fredrikstad har mange utviklingsområder for nye boliger, noe som også vil kunne ledigstille boliger i flere deler av kommunen. Det er lagt inn forventninger om framtidige generasjonsskifter i noen områder der befolkningssammensetningen og boligsammensetningen tilsier at dette er på gang.

Fruktbarheten har økt noe det siste året, dog fra et svært lavt nivå. SSB forventer at økningen vil fortsette, og stanse på nær 1,6 barn per kvinne.

De yngste aldersgruppene er blant dem som flytter mest, sammen med aldersgruppen 20–30 år. Høy mobilitet og usikkerhet om den framtidige fruktbarhetsutviklingen gjør prognosene for barnehagebehovet mer usikre. Ved planlegging av barnehagekapasitet er det derfor viktig å følge utviklingen i aldersgruppen 0 til 5 år tett, og se den i sammenheng med boligbygging, flyttemønstre, søkertall og lokale pressområder.

Byutvikling

Barnehagestrukturen i Fredrikstad må utvikles i sammenheng med kommunens mål for bærekraftig byutvikling, klimavennlig mobilitet og effektiv arealbruk. Barnehagestruktur er ikke bare et kapasitetsspørsmål – men et strategisk valg som påvirker økonomi, kvalitet, rekruttering og attraktivitet som kommune. Fortetting og transformasjon i sentrum og sentrumsnære områder gir behov for tidlig vurdering av barnehagekapasitet i plan- og utbyggingsprosesser. Kommuneplanens arealdel 2023–2035 gir rammer for framtidig arealbruk, og Bypakke Nedre Glomma/byvekstavtalen legger til rette for at flere skal gå, sykle og reise kollektivt. Framtidige barnehager bør lokaliseres slik at de støtter opp under korte hverdagsreiser, trygg adkomst, nærhet til kollektivtilbud og gode nærmiljøkvaliteter.

Kommunen som barnehageeier og private barnehageeiere har vedtekter som regulerer opptak av barn, jf. barnehagelovens § 8. Fredrikstad kommune er ett samlet opptaksområde. Foreldre står fritt til å velge barnehage. Noen foreldre velger på bakgrunn av nærhet til egen bolig, mens andre velger barnehage etter pedagogisk innhold eller nærhet til arbeidsplass. Det bestrebes at det enkelte barn gis plass i sitt nærmiljø, der det er ønsket av foreldre.

I sentrum og områder med arealknapphet må barnehageformål sikres tidlig, og arealbehov for barnehager ved større boligutbygginger må vurderes i lys av kommunens samlede behov for barnehageplasser. Barnehagenes utearealer må planlegges i tråd med barnehageloven § 7 b og kommuneplanens krav. Nærmiljøparker og offentlige uteområder kan supplere barnehagens kvaliteter, men ikke erstatte behovet for egne, egnede og godkjente utearealer.

Planlegging av framtidig kapasitet

Framtidig barnehagestruktur skal vurderes i sammenheng med befolkningsutvikling, boligbygging, byutvikling, kapasitet i eksisterende barnehager og kommunens samlede behov for barnehageplasser. Områder med planlagt utbygging og forventet befolkningsvekst skal følges særskilt, slik at behov for nye barnehageplasser kan vurderes tidlig i plan- og utbyggingsprosesser. Kommuneområde oppvekst følger byutviklingsarbeid i samarbeid med andre kommuneområder.

Lokalisering av barnehager skal vurderes ut fra blant annet barnetallsutvikling, søkertall, bevegelsesmønster, tilgjengelighet, trafiksikkerhet, kollektivdekning, nærhet til boligområder og muligheter for gode inne- og utearealer. I byområdet, der arealknapphet er en særlig utfordring, er det viktig å sikre egnede arealer til barnehageformål tidlig.

Pressområder

Fredrikstad kommunes arbeid med folkehelse og levekår bygger på Kommunedelplan for folkehelse og levekår 2023–2030. Planen har som mål å redusere sosial ulikhet i helse og øke livskvaliteten for alle innbyggere. Sosial ulikhet i helse handler om at forhold som utdanning, inntekt, arbeid, bolig, nærmiljø og sosiale relasjoner gir systematiske forskjeller i helse og levekår.

Barnehagen er en viktig del av kommunens arbeid med sosial bærekraft. Gode barnehager og tilstrekkelig barnehagekapasitet kan bidra til bedre oppvekstsvilkår, inkludering, språk- og sosial utvikling, foreldres mulighet til deltakelse i utdanning og arbeidsliv, og til å redusere sosiale forskjeller over tid. Tidlig innsats i barnehagealder er derfor et sentralt virkemiddel i arbeidet med å bedre barns oppvekstsvilkår og legge grunnlag for videre læring og deltakelse.

Tall fra hovedopptaket inngår som en viktig del av kunnskapsgrunnlaget for prioriteringer i framtidig barnehagestruktur. Søkertall fra hovedopptak indikerer geografiske forskjeller i etterspørselen, både ut fra dagens søkertall og historisk sett. Tendenser de siste årene viser at Østsiden-området har høyest søkertall etterfulgt av Gressvik/Onsøy og deretter Lisleby/Rolvsøy. Deler av Lisleby, Kråkerøy og Trosvik vurderes som sentrumsnære områder i barnehagestrukturen, basert på brukernes bevegelsesmønstre og tilhørighet til byområdet. Historisk sett – og utfra dagens tall i hovedopptak vurderes sentrum og sentrumsnære barnehager som pressområder for barnehagekapasitet, med høye søkertall over tid.

Kommunale barnehagebygg og framtidig barnehagestruktur

Denne delen av planen omhandler kommunens barnehagebygg og tomter, herunder byggenes tilstand, arealutnyttelse og prinsipper for prioritering og utvikling av den framtidige barnehagestrukturen. Vurderingene bygger på tilstandskartlegginger, analyser av kapasitetsbehov samt forventet befolknings- og boligutvikling i kommunen.

Tilstandskartlegging og arealutnyttelse

Prioritering av tiltak i kommunale barnehagebygg skal baseres på en helhetlig vurdering av teknisk tilstand, funksjonalitet, vedlikeholdsbehov, kapasitetsbehov og byggenes strategiske betydning i den framtidige barnehagestrukturen. Tiltak som er nødvendige for å ivareta helse, miljø, sikkerhet, godt inneklima og forsvarlig drift, skal prioriteres først.

Videre skal rehabilitering vurderes i sammenheng med muligheten for kapasitetsutvidelse, bedre arealutnyttelse og utvikling av fleksible og framtidsrettede barnehagemiljøer. Barnehager i pressområder, eller i områder der kommunen har behov for å opprettholde kommunal kapasitet, bør prioriteres foran bygg med lavere strategisk betydning.

For bygg med omfattende vedlikeholdsetterslep eller begrenset egnethet for framtidig drift må det vurderes om videre investeringer er hensiktsmessige, eller om behovet bør ivaretas gjennom andre strukturtiltak.

Tilstandskartleggingen av kommunale barnehagebygg, gjennomført våren og sommeren 2026, viser at kommunens bygningsmasse samlet sett har et betydelig behov for vedlikehold, oppgradering og funksjonelle tilpasninger. De 20 kommunale barnehagene disponerer til sammen 28 bygninger, ettersom enkelte barnehager er organisert i flere separate bygg.

Kartleggingen omfatter 27¹² av kommunens 28 barnehagebygninger og viser et estimert vedlikeholdsetterslep på om lag 39 millioner kroner inkludert Torsnes og Speiderfjellet, og om lag 37,5 millioner kroner uten disse byggene. I tillegg er det avdekket behov for arealmessige og funksjonelle tilpasninger ved åtte barnehager, med et foreløpig kostnadsestimat på om lag 45 millioner kroner. Behovene omfatter blant annet eldre planløsninger, utilstrekkelige garderobe-, personal- og lagerarealer, utfordringer knyttet til sanitærforhold samt behov for mer funksjonelle lokaler som er bedre tilrettelagt for barn med sammensatte behov.

Kostnadsestimatene omfatter ikke investeringer knyttet til kapasitetsutvidelser. Kartleggingen utgjør en sentral del av kunnskapsgrunnlaget for prioritering av rehabilitering, vedlikehold, kapasitetsutvidelser og vurderinger av kommunale barnehagebyggs framtidige egnethet. Rehabilitering av barnehager skal ses i sammenheng med behovet for kapasitetsutvidelse og utvikling av den samlede barnehagestrukturen.

Arealutnyttelse skal vektlegges ved rehabilitering, utvidelse og utvikling av kommunale barnehagebygg. Tilstandskartleggingen viser at flere bygg har eldre planløsninger som ikke fullt ut understøtter dagens behov for pedagogisk virksomhet, bemanning, arbeidsplasser, garderober, lagerfunksjoner og effektiv drift. Ved framtidige tiltak skal det vurderes hvordan eksisterende arealer kan organiseres mer hensiktsmessig, utnyttes mer fleksibelt og eventuelt utvides der tomteforhold og bygningsmessige forutsetninger gjør dette mulig. En god arealutnyttelse skal bidra til mer funksjonelle barnehager, bedre

¹² Bjørneklova barnehage er ikke tatt med i tilstandskartlegging fra 2026 grunnet påbegynt prosjekt for bygging av ny barnehage.

arbeidsforhold for ansatte, gode rammer for barnas lek, læring og utvikling, samt en mer bærekraftig barnehagestruktur over tid.

Prinsipper for prioriteringer og strukturgrep

Kommunens anbefalinger bygger på et samlet kunnskapsgrunnlag om demografisk utvikling, søkertall, kapasitet, bosettingsmønstre, boligbygging, brukernes bevegelsesmønstre og tilstandskartlegging av kommunale barnehager. Sammen vil dette gi grunnlag for videre planlegging, investeringsbehov og vurdering av konkrete tiltak.

Ved behov for nye barnehageplasser skal det vurderes om behovet best kan løses gjennom utvidelse eller rehabilitering av eksisterende kommunale barnehager, etablering av nye kommunale barnehageplasser, eller tilrettelegging for økt privat barnehagedrift i tråd med politiske føringer og gjeldende regelverk.

Prinsipper for prioriteringer

På bakgrunn av gjennomgangen av barnehagestrukturen anbefales følgende:

- Fredrikstad kommune skal fortsatt planlegge barnehagestrukturen med hele kommunen som ett opptaksområde, men med særskilt oppmerksomhet på pressområder og sentrumsnære områder der søkertall, boligbygging og bevegelsesmønstre viser økt etterspørsel.
- Kommunale barnehager i pressområder, eller i områder der kommunen har behov for å opprettholde kapasitet og styring, bør beholdes i kommunalt eie.
- Kommunale barnehagebygg skal vurderes ut fra teknisk tilstand, funksjonalitet, arealutnyttelse, vedlikeholdsbehov, mulighet for kapasitetsutvidelse og strategisk betydning i framtidig barnehagestruktur.
- Rehabilitering og utvikling av eksisterende kommunale barnehager skal prioriteres der tiltakene bidrar til bedre kapasitet, mer robuste fagmiljøer, bedre arealutnyttelse og mer bærekraftig drift.
- Kommunale tomter som er egnet for framtidig barnehageformål, og som ligger i områder med forventet vekst eller framtidig kapasitetsbehov, bør beholdes i kommunalt eie.
- Ved behov for nye barnehageplasser skal kommunen vurdere om behovet best kan løses gjennom utvikling av eksisterende kommunale barnehager, etablering av nye kommunale plasser, eller tilrettelegging for privat barnehagedrift i tråd med gjeldende regelverk og politiske føringer.
- Kommunale barnehager eller barnehagebygg som har lav strategisk betydning for framtidig kapasitet, ligger i områder med overkapasitet, har begrenset egnethet for

framtidig drift eller har betydelige vedlikeholds- og investeringsbehov, kan vurderes nærmere for salg eller annen avhending.

- Eventuelt salg av kommunale barnehager eller barnehagebygg skal vurderes i forhold til konsekvenser for kapasitet, kvalitet, økonomi, ansatte, barn og familier, samt kommunens rolle som Barnehagemyndighet.

Områdeinndeling og strukturgrep

Områdeinndelingen tar utgangspunkt i geografiske analyseområder og identifiserte pressområder. Vurderingene bygger på søkertall ved hovedopptak, geografiske forskjeller i etterspørsel, brukernes bevegelsesmønstre og planlagte eller forventede boligutbyggingsområder. Sentrumsnære områder vurderes samlet som et pressområde for barnehagekapasitet, blant annet på bakgrunn av høye søkertall over tid og brukernes bevegelsesmønstre. Administrasjonen ser behov for å opprettholde og på sikt øke kapasitet, noe som gir behov for investeringer. Areal til barnehageutbygging sikres gjennom formulering i vedtatt arealplan. Ved planlegging av boligprosjekter med 200 boenheter eller mer skal utbygger avsette areal til barnehage.

Små enheter kan gi utfordringer både for kostnadseffektiv drift og for etablering av solide fag- og kompetansemiljøer. Det anbefalte strukturgrepet for kommunale barnehager gir større barnehageenheter, tilpasset framtidig kapasitetsbehov, befolkningsutvikling og kommunens behov for styring. Med utgangspunkt i kommunens opptaks- og pressområder, geografiske forskjeller i etterspørsel, brukernes bevegelsesmønstre og forventet boligutbygging legges det til grunn en framtidig struktur med større kommunale barnehager. Nye kommunale barnehagebygg skal som hovedregel planlegges med areal og tomtekapasitet for seks avdelinger eller mer. For eksisterende bygg skal utviklingsmuligheter vurderes ut fra lokale behov, egnethet og samlet struktur.

Innenfor målstrukturen kan administrasjonen vurdere og gjennomføre nødvendige strukturgrep, herunder kapasitetsendringer, samlokalisering, flytting av drift og avvikling av bygg, i den utstrekning dette følger av delegert myndighet og vedtatte økonomiske rammer. Tiltak som krever særskilt finansiering eller politisk beslutning, legges fram for politisk behandling.

Kommunale barnehager i pressområder eller i områder der kommunen har behov for å opprettholde styring og kapasitet, bør som hovedregel beholdes i kommunalt eie. Barnehager som har lav strategisk betydning for framtidig kapasitet, ligger i områder med overkapasitet eller har betydelige vedlikeholds- og investeringsbehov, kan vurderes nærmere for mulig salg eller avhending. Eventuelle salg gjennomføres i tråd med gjeldende regelverk for salg av kommunal eiendom.

Tabell med forslag til mulige strukturgrep

Område	Eksisterende barnehage og størrelse	Forslag til mulige struktur-grep	Større boligutbyggings-prosjekter	Tidsperiode	Kommentar
Øst	Bjørneklova: 6 avd. (fra 2028) Løen: 3 avd. Kjølstad: 4 (5) avd. Nabbetorp: 5 avd. Kongsten: 3 avd. Vaterland: 2 avd.	4 større enheter i område øst	Pågående: Begbyåsen Verksbyen Framtidig: Torp Bruk Langsiktig: Årum	Se i sammenheng med utbygging av Torp bruk. Kongsten/Vaterland bør utredes i 2030	Se på muligheten for å etablere stor enhet på Torp bruk for samlokalisering av mindre eksisterende enheter i området, i tillegg til kapasitetsøkning for å møte økt framtidig behov. Se på muligheten for å etablere stor enhet på Kongsten/ Mineberget området for samlokalisering av mindre eksisterende enheter i området, i tillegg til kapasitetsøkning for å møte økt framtidig behov. Anbefales å beholde eksisterende regulering for areal avsatt til offentlig og/eller privat tjenesteyting i Verksbyen.
Sentrum med Kråkerøy/FMV	Kiæråsen: 4 avd. St.Hansfjellet: 2 avd. Speiderfjellet: 3 avd. Leie: 5 avd. Trosvik: 5 avd. Buskogen: 2 avd. Smertulia: 3 avd. Langøyåsen: 5 avd.	4-5 større enheter i område sentrum med Kråkerøy/FMV.	Framtidig: FMV pågående og planlagt til sammen mellom 5-6000 boenheter	Kiæråsen: Utredning startes i 2028 St. Hansfjellet: Fullføre tidligere vedtak. FMV: etablering av barnehage ses i sammenheng med tids-perspektiv for bolig-utbygging og rekkefølgebestemmelse	Kiæråsen barnehage og utvidelse av barnehage-tilbud i eksisterende bygg er avhengig av utflytting av avlastning i byggets 2 etasje.
Vest	Gressvik: 3 avd. Oksviken: 3 avd. Gaustadgrenda: 4 avd.	2 større enheter i område vest	Framtidig: Gressvik havn Slevik	Se i sammenheng med utbygging av Gressvik havn. Manstad/Slevik bør utredes i 2028.	Se på muligheten for å etablere stor enhet i Gressvik området for samlokalisering av mindre eksisterende enheter i området, i tillegg til kapasitetsøkning for å møte økt framtidig behov. I området ved Manstad/Slevik vil det

					være behov for en større enhet for å kunne dekke kapasitetsbehov innenfor egen kommune, også i områder nær kommunegrense
Nord	Rolvsøy: 6 avd. Fredrikstadmarka, Veum: 4 avd. Ambjørnrød: 5 avd.	2-3 større enheter i område nord	Pågående: Brønnerødli/ Veum		Se på mulighet for å utvide Rolvsøy barnehage. Se på mulighet for å utvide Fredrikstadmarka Veum

Merknad: Tabellen viser mulige framtidige strukturgrep som kan bidra til sterkere barnehagemiljøer, effektiv arealutnyttelse og tilstrekkelig kapasitet i områder med forventet befolknings- og boligvekst.

Beskrivelse av tabell

Nedenfor følger områdevis beskrivelse av mulige strukturgrep og hvilke behov samt utviklingstrekk som ligger til grunn for vurderingene i tabellen.

Område øst

I denne planen defineres Østsiden området som Begby, Nabbetorp, Kongsten, Torsnes, Torp og Sellebakk. Boligutbygging ved Verksbyen på Sorgenfri vil kunne gi et økt behov for flere barnehageplasser ved Nabbetorp og Sellebakk området. Nabbetorp barnehage består av tre separate bygninger oppført i ulike tidsperioder, noe som gjør at tilstand og vedlikeholdsbehov varierer betydelig. Det vil være hensiktsmessig å se på muligheter for utvikling av Nabbetorp barnehage – med kapasitetsøkning. Drift i Torsnes barnehage ble avvirket 31.07.2026. Barnehagebygget er beholdt, med mulighet for å gjenoppta drift dersom det på sikt vurderes som hensiktsmessig.

Torp bruk er under planlegging for boligutbygging. Vi ser på området ved Torp, med Kjølstad barnehage, som en del av Østsiden. Med bakgrunn i planlagt boligutbygging, som på sikt kan skape et pressområde for barnehageplasser, blir det viktig å sikre krav gjennom bestemmelser i arealplanen om å sette av areal av kvalitet til barnehageutbygging. Utvidelse med en større barnehageenhet vil i tillegg til å dekke behov for kapasitetsøkning, gi muligheter for avvikling av små enheter innenfor samme område. Større enheter gir muligheter for et større fagmiljø, noe som bidrar til å øke kvaliteten på pedagogisk innhold i barnehagen.

Det er per i dag ingen barnehager på strekningen mellom Torp og Årum. Det ses som hensiktsmessig å etablere barnehage på Årum. Planlagt utbygging kan medføre behov for ytterligere kapasitetsøkning av barnehageplasser i dette området. Konsekvens ved manglende utbygging av barnehage på Årum kan bli at familier som har bolig, eller som bosetter seg der, søker barnehageplass i nabokommunen. Dette vil medføre økte kostnader for Fredrikstad kommune. Manglende tilbud om barnehageplasser i egen kommune vil i tillegg bryte med barnehagelovens §16 – rett til plass.

Kongsten og Vaterland barnehager ligger innenfor Østsiden området. Dagens lokasjon nær industriområdet ses som en utfordring, også med tanke på videre utviklingsmuligheter. Det anses som hensiktsmessig å samle enhetene i større bygg, for å sikre en felles større enhet og for å dekke driftsmessige arealbehov som er identifisert gjennom tilstandskartlegging.

Område sentrum med Kråkerøy/FMV

Analyseområdet består av sentrum, sentrumsnære deler av Lisleby og Trosvik samt Kråkerøy og FMV. Avgrensningen er basert på søkemønstre til hovedopptak og brukernes bevegelser, og avviker derfor fra kommuneplanens geografiske avgrensning av sentrum og byområdet.

Det er utfordrende å finne arealer med kvalitet til barnehageutbygging i sentrumsområdet. I sentrum vil det være særdeles viktig å se på muligheter for kapasitetsutvidelse av eksisterende bygg. Kiæråsen barnehage, som i dag deler bygg med avlastning for barn og unge, vil kunne benyttes i sin helhet som barnehage ved omstrukturering av byggets tjenestetilbud samt utvidelse av arealer på uteområdet.

St.Hansfjellet er en to avdelings barnehage hvor det foreligger mulighetsstudie for utvidelse. Kommunen har som mål å begrense antall små barnehageenheter. St. Hansfjellet barnehage vil ha muligheten til utvidelse gjennom omregulering av tilstøtende tomt.

Leie barnehage er lokalisert sentrumsnært på Lisleby. Barnehagen består av to separate bygninger, hvor hovedbygget har betydelig vedlikeholdsbehov samt behov for økt areal. For å bedre økonomisk og sosial bærekraft vil det være hensiktsmessig å se på muligheten for ett felles barnehagebygg i området – med mulighet for å øke kapasitet.

FMV vest ligger i byområdet og har et veldig stort utbyggingspotensial. I et langsiktig perspektiv vil det kunne etableres mellom 5000-6000 boenheter på vestsiden av Værstebrua. Dette vil genere behov for økt kapasitet av barnehageplasser. I tråd med arealplanens bestemmelser må det sikres areal av kvalitet i området til framtidig barnehageutbygging. Det er viktig at arealplanens krav gjennomføres, ettersom det er få eller ingen andre muligheter for areal til nye barnehager.

På Kråkerøyområdet er det per i dag to mindre kommunale barnehagebygg, Buskogen og Smertulia. Gjennom tilstandskartlegging er det avdekket arealbehov i begge barnehagene. Dette bør ses i sammenheng med antatt økt kapasitetsbehov for barnehageplasser i Kråkerøyområdet, i tråd med boligutbygging på FMV. Det er begrensede muligheter for utvidelse av begge barnehagene, slik de er lokalisert per i dag.

Område vest

I Slevik-området er det pågående utbygging i Langårdslia, og planlagt boligutbygging ved Slevik Platå. Det er en kommunalt eid tomt i området, avsatt til offentlig/privat tjenesteyting.

Det vurderes som hensiktsmessig å beholde tomten på Slevik i kommunalt eie, og benytte muligheten for å etablere en ny barnehage.

Gressvik området er under utbygging, og det antas på sikt et økt behov for kapasitetsøkning av barnehageplasser. Ved Gressvik havn planlegges et antall boenheter som sannsynligvis vil utløse krav om å avsette areal til barnehage, jf. bestemmelser i arealplanen. Dette vil kunne gi muligheter for avvikling av eksisterende Gressvik barnehage og flytting av drift samt utvidelse av kapasitet – ved etablering av nybygg.

Oksviken barnehage ligger i nærheten av Gressvikområdet. Tilstandskartlegging viser blant annet behov for driftsmessig arealøkning, noe som bør ses i sammenheng med boligutvikling på Gressvik.

Prioritering av nye investeringer i tråd med fremtidig barnehagestruktur og behov for nye barnehageplasser i de ulike områdene, vil komme frem i arbeidet med kommunens økonomiplan.

Område nord

Veum Park og Brønnerødlia er et område under utbygging. I et lengre tidsperspektiv kan det bli behov for å øke kapasiteten av barnehageplasser i dette området.

Vurdering av kommunalt eierskap og mulig salg eller avhending

Vurderinger av de ulike områdene bygger på søkertall ved hovedopptak, geografiske forskjeller i etterspørsel, brukernes bevegelsesmønstre og det vi kjenner til av planlagte eller forventede boligutbyggingsområder. Sentrumsnære områder vurderes samlet som et pressområde for barnehagekapasitet, blant annet på bakgrunn av høye søkertall over tid og brukernes bevegelsesmønstre. Sammen med tilstandskartleggingen av kommunale barnehagebygg legges dette til grunn for videre arbeid med prioriteringer av tiltak knyttet til barnehagebyggene i de ulike områdene. Konkrete prioriteringer vil komme fram i kommunens økonomiplan.

Det er noen premisser som må ligge til grunn for vurdering av eierskap til barnehagene. Kommunale barnehager i pressområder eller i områder der kommunen har behov for å opprettholde styring og kapasitet, bør som hovedregel beholdes i kommunalt eie. Barnehager som har lav strategisk betydning for framtidig kapasitet, ligger i områder med overkapasitet eller har betydelige vedlikeholds- og investeringsbehov, kan vurderes nærmere for mulig salg eller avhending. Eventuelle salg skal gjennomføres i tråd med gjeldende regelverk for salg av kommunal eiendom.

Ved eventuell vurdering av salg eller avhending skal følgende prosess legges til grunn:

- Det gjennomføres en barnehagefaglig vurdering av behovet for kapasitet i området.
- Det vurderes om eiendommen har strategisk betydning for framtidig barnehagestruktur.
- Det vurderes om bygget kan rehabiliteres, utvides eller brukes til andre kommunale formål.
- Det vurderes hvilke konsekvenser et salg kan få for barn, familier, ansatte og kommunens samlede barnehage tilbud.
- Det gjennomføres nødvendig økonomisk, juridisk og eiendomsfaglig vurdering.

Oppsummering

Planen gir et oppdatert kunnskapsgrunnlag for framtidig utvikling av barnehagebygg, kapasitet og barnehagestruktur i Fredrikstad, i tråd med gjeldende lovkrav og forskrifter for barnehageområdet. Gjennomgangen viser behov for å planlegge langsiktig, sikre egnede arealer, følge utviklingen i pressområder og prioritere tiltak ut fra kapasitet, kvalitet, tilstand og bærekraftig drift.

Kommunale barnehager og tomter med strategisk betydning bør som hovedregel beholdes i kommunalt eie. Eventuelle vurderinger av salg, avhending og videre prioriteringer følges opp gjennom kommunens økonomiplan.

Kilder

Barn og unge i plan og byggesak, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, 2020

Kommuneplan for Fredrikstad, arealdelen 2023–2035

Kommuneplanens samfunnsdel – Fredrikstad mot 2030

Lov om barnehager (barnehageloven med forskrift)

Uteområde i skoler og barnehager – hvordan sikre kvalitet i utformingen? Norges miljø- og biovitenskapelige universitet rapport, 2019

Forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger.

Helsedirektoratets veileder til forskrift om helse og miljø i barnehager, skoler og skolefritidsordninger, først publisert 2023 og sist faglig endret 19. juni 2025.

Barnehagen for en ny tid – Nasjonal barnehagestrategi mot 2030, Kunnskapsdepartementet.

Regjeringen: Kvalitet i barnehagen, sist oppdatert 03.12.2025.

Vedlegg: Barnehagekartlegging (tilstandsrapport)

Barnehagekartlegging 2026

Teknisk forvaltning, Avdeling Eiendom, har i samarbeid med barnehagevirksomhetene og Bygningsdrift gjennomført en kartlegging av den bygningstekniske tilstanden ved kommunens barnehager i løpet av våren og sommeren 2026.

Formålet med kartleggingen har vært å gi en helhetlig oversikt over den tekniske tilstanden på bygningsmassen, slik at Teknisk forvaltning kan planlegge og prioritere vedlikeholdstiltak i et fireårsperspektiv. Kartleggingen skal også bidra til at kommunen oppfyller gjeldende krav og forventninger fra myndighetene knyttet til forvaltning, drift og vedlikehold av kommunale bygg.

Innhold

Barnehagekartlegging 2026.....	1
1- Barnehagebygninger	2
2- Tilstandsgrad forklaring.....	2
3- Vedlikehold kostnadsestimater.....	3
4- Arealbehov	10
5- Nyttareal kostnadsestimater.....	11

1- Barnehagebygninger

Kommunen disponerer 28 barnehagebygninger fordelt på 22 adresser, hvorav 27 bygninger ble kartlagt.

Tabell 1

Barnehage navn	Bygging -og tilbyggingsår	Antall bygg	Byggnavn			Arealbe hov m2
Ambjørnrødsenter barnehage 3 bygninger 3 bygg	1990, 2000, 2004	3	A-B bygg	F2 bygg	Paviljong	
Bjørneklova barnehage (Nytt prosjekt i oppbyggingsfase ikke kartlagt)	2026	1				
Buskogen barnehage	1989, 2001	1				60
Fredrikstadmarka barnehage	1974, 1996, 2021	1				
Gaustadgrenda barnehage	1992, 2002	2	Hovedbygg	Paviljong		
Gressvik barnehage	1973, 2009	1				
Kiæråsen barnehage	2011	1				
Kjølstad barnehage	1975,2009	1				
Kongsten barnehage	1977, 2003	1				100
Kongsten barnehage avdeling Vaterland	1951	1				
Langøyåsen barnehage	2009	1				
Leie barnehage, Gamle Kirkevei 58A	1910	1				
Leie barnehage, Gamle Kirkevei 50	1980	1	Hovedbygg, Gamle kirkevei 50	Gamle Kirkevei 58A		100
Løen barnehage	1975	1				100
Nabbetorp barnehage	1971, 1994, 2005, 2013	3	Gammel bygg	Ny bygg	Åpen bhg.	
Oksviken barnehage	1998	1				100
Rolvøy barnehage	2021	1				
Smertulia barnehage	1977, 2005	1				130
Speiderfjellet barnehage (innleid bygg)	1952	1				
St. Hansfjellet barnehage	1975	1				120
Torsnes barnehage	2008	1				
Trosvik Barnehage	2000	2	Hovedbygg	Paviljong		120
Sum		28				

2- Tilstandsgrad forklaring

Alle barnehagene i kommunen har i større eller mindre grad vedlikeholds- og oppgraderingsbehov for å bringe byggene opp på tilstandsgrad 1 (TG1) og oppnå en samlet vektet tilstandsgrad på 1,2, og helst ikke over 1,5.

% intervall	Tilstandsgrad
0-075	TG0
0,76 - 1,50	TG1
1,51 - 2,25	TG2
2,26 - 3,00	TG3

3- Vedlikehold kostnadsestimater

Dersom vi inkluderer Torsnes barnehage og vedlikeholdsbehovet ved Speiderfjellet, utgjør det totale vedlikeholdsetterslepet cirka **kr 39 000 000**. Uten disse to byggene er totalen cirka **kr 37 500 000**.

Følgende tabeller viser et spesifisert kostnadsestimat per bygg:

03 Kostnadsoversikt Ambjørnrødsenter barnehage Paviljong 2025				
Post	Kapittel	Undersøkelser	Strakstiltak	Anbefalte tiltak
20	Byggeteknisk			kr 350 000
30	VVS-Teknisk pga. alder og slitasje			kr 350 000
40	El-kraft			kr 250 000
50	Tele og automatisering			
70	Utendørs	kr 35 000		kr 30 000
	Andre			
	Sum eks. mva.	kr 35 000		kr 980 000
	Uforutsett 25%	kr 8 750		kr 245 000
	Sum eks. mva.	kr 43 750		kr 1 225 000
	Total eks. mav.			kr 1 268 750

03 Kostnadsoversikt Ambjørnrødsenter barnehage A og B bygget 2025				
Post	Kapittel	Undersøkelser	Strakstiltak	Anbefalte tiltak
20	Byggeteknisk			kr 640 000
30	VVS-Teknisk pga. alder og slitasje			kr 3 000
40	El-kraft			kr 670 000
50	Tele og automatisering			kr 107 000
70	Utendørs	kr 20 000		kr 25 000
	Andre			
	Sum eks. mva.	kr 20 000		kr 1 445 000
	Uforutsett 25%	kr 5 000		kr 361 250
	Sum eks. mva.	kr 25 000		kr 1 806 250
	Total eks.mva.			kr 1 831 250

03 Kostnadsoversikt Ambjørnrødsenter barnehage F2 bygget 2025				
Post	Kapittel	Undersøkelser	Strakstiltak	Anbefalte tiltak
20	Byggeteknisk			kr 0
30	VVS-Teknisk pga. alder og slitasje			kr 15 000
40	El-kraft	kr 15 000		
50	Tele og automatisering			
70	Utendørs	kr 32 000		kr 155 000
	Andre			
	Sum eks. mva.	kr 47 000		kr 170 000
	Uforutsett 25%	kr 11 750		kr 42 500
	Sum eks. mva.	kr 58 750		kr 212 500
	Total eks.mva.			kr 271 250

03 Kostnadsoversikt Buskogen barnehage 2026				
Post	Kapittel	Undersøkelser	Strakstiltak	Anbefalte tiltak
20	Byggeteknisk	kr 20 000		kr 1 010 000
30	VVS-Teknisk pga. alder og slitasje		kr 5 000	kr 820 000
40	El-kraft			kr 200 000
50	Tele og automatisering			kr 100 000
70	Utendørs	kr 20 000		kr 180 000
	Andre			
	Sum eks. mva.	kr 40 000	kr 5 000	kr 2 310 000
	Uforutsett 25%	kr 10 000	kr 1 250	kr 577 500
	Sum eks. mva.	kr 50 000	kr 6 250	kr 2 887 500
	Total eks.mva.			kr 2 943 750

03 Kostnadsoversikt Fredrikstadmarka barnehage 2026				
Post	Kapittel	Undersøkelser	Strakstiltak	Anbefalte tiltak
20	Byggeteknisk		kr 35 000	kr 85 000
30	VVS-Teknisk pga. alder og slitasje		kr 3 000	kr 0
40	El-kraft			kr 3 000
50	Tele og automatisering			kr 100 000
70	Utendørs			kr 150 000
	Andre			
	Sum eks. mva.		kr 38 000	kr 338 000
	Uforutsett 25%		kr 9 500	kr 84 500
	Sum eks. mva.		kr 47 500	kr 422 500
	Total eks.mva.			kr 470 000

03 Kostnadsoversikt Hovedbygg - Gaustadgrenda barnehage 2026				
Post	Kapittel	Undersøkelser	Strakstiltak	Anbefalte tiltak
20	Byggeteknisk			kr 600 000
30	VVS-Teknisk pga. alder og slitasje	kr 10 000		kr 30 000
40	El-kraft			kr 320 000
50	Tele og automatisering			kr 100 000
70	Utendørs			kr 200 000
	Andre			
	Sum eks. mva.	kr 10 000		kr 1 250 000
	Uforutsett 25%	kr 2 500		kr 312 500
	Total eks. mva.	kr 12 500		kr 1 562 500
	Total eks. mva.			kr 1 575 000

03 Kostnadsoversikt Paviljong - Gaustadgrenda barnehage 2026				
Post	Kapittel	Undersøkelser	Strakstiltak	Anbefalte tiltak
20	Byggeteknisk			kr 470 000
30	VVS-Teknisk pga. alder og slitasje	kr 10 000		kr 0
40	El-kraft			kr 300 000
50	Tele og automatisering			kr 0
70	Utendørs			kr 20 000
	Andre			
	Sum eks. mva.	kr 10 000		kr 790 000
	Uforutsett 25%	kr 2 500		kr 197 500
	Sum eks. mva.	kr 12 500	kr 0	kr 987 500
	Total eks. mva.			kr 1 000 000

03 Kostnadsoversikt: Gressvik barnehage 2026				
Post	Kapittel	Undersøkelser	Strakstiltak	Anbefalte tiltak
20	Byggeteknisk			kr 500 000
30	VVS-Teknisk pga. alder og slitasje		kr 8 000	kr 20 000
40	El-kraft			kr 323 000
50	Tele og automatisering			kr 0
70	Utendørs			
	Andre			
	Sum eks. mva.	kr 0	kr 8 000	kr 843 000
	Uforutsett 25%	kr 0	kr 2 000	kr 210 750
	Sum. Eksmva.	kr 0	kr 10 000	kr 1 053 750
	Total eks. mva.			kr 1 063 750

03 Kostnadsoversikt: Kiæråsen barnehage 2026				
Post	Kapittel	Undersøkelser	Strakstiltak	Anbefalte tiltak
20	Byggeteknisk			kr 440 000
30	VVS-Teknisk pga. alder og slitasje		kr 180 000	kr 200 000
40	El-kraft			kr 800 000
50	Tele og automatisering			kr 100 000
70	Utendørs		kr 5 000	kr 50 000
	Andre			
	Sum eks. mva.	kr 0		kr 1 590 000
	Uforutsett 25%	kr 0		kr 397 500
	Sum. Eks.mva.	kr 0	kr 185 000	kr 1 987 500
	Total eks. mva.			kr 2 172 500

03 Kostnadsoversikt: Kjølstad barnehage 2026				
Post	Kapittel	Undersøkelser	Strakstiltak	Anbefalte tiltak
20	Byggeteknisk	kr 0		kr 922 000
30	VVS-Teknisk pga. alder og slitasje	kr 20 000	kr 30 000	kr 80 000
40	El-kraft			kr 400 000
50	Tele og automatisering	kr 5 000		
70	Utendørs	kr 10 000		kr 50 000
	Andre			
	Sum eks. mva.	kr 35 000	kr 30 000	kr 1 452 000
	Uforutsett 25%	kr 8 750	kr 7 500	kr 363 000
	Sum. Eks.mva.	kr 43 750	kr 37 500	kr 1 815 000
	Total eks. mva.			kr 1 896 250

03 Kostnadsoversikt: Kongsten barnehage 2026				
Post	Kapittel	Undersøkelser	Strakstiltak	Anbefalte tiltak
20	Byggeteknisk	kr 10 000		kr 375 000
30	VVS-Teknisk pga. alder og slitasje	kr 30 000	kr 8 000	kr 600 000
40	El-kraft			kr 270 000
50	Tele og automatisering			kr 60 000
70	Utendørs			kr 350 000
	Andre			
	Sum eks. mva.	kr 40 000	kr 8 000	kr 1 655 000
	Uforutsett 25%	kr 10 000	kr 2 000	kr 413 750
	Sum. Eks.mva.	kr 50 000	kr 10 000	kr 2 068 750
	Total eks. mva.			kr 2 128 750

03 Kostnadsoversikt: Kongsten barnehage avd. Vaterland 2026				
Post	Kapittel	Undersøkelser	Strakstiltak	Anbefalte tiltak
20	Byggeteknisk			kr 342 000
30	VVS-Teknisk pga. alder og slitasje		kr 10 000	kr 300 000
40	El-kraft			kr 65 000
50	Tele og automatisering	kr 5 000		
70	Utendørs			kr 55 000
	Andre			
	Sum eks. mva.	kr 5 000	kr 10 000	kr 762 000
	Uforutsett 25%	kr 1 250	kr 2 500	kr 190 500
	Sum. Eks.mva.	kr 6 250	kr 12 500	kr 952 500
	Total eks. mva.			kr 971 250

03 Kostnadsoversikt: Langøyåsen barnehage 2026				
Post	Kapittel	Undersøkelser	Strakstiltak	Anbefalte tiltak
20	Byggeteknisk	kr 25 000		kr 394 000
30	VVS-Teknisk pga. alder og slitasje			kr 0
40	El-kraft			kr 205 000
50	Tele og automatisering			kr 0
70	Utendørs			kr 420 000
	Andre			kr 0
	Sum eks. mva.	kr 25 000		kr 1 019 000
	Uforutsett 25%	kr 6 250		kr 254 750
	Sum. Eks.mva.	kr 31 250		kr 1 273 750
	Total eks. mva.			kr 1 305 000

03 Kostnadsoversikt: Leie barnehage, Gamle kirkevei 50, 2026				
Post	Kapittel	Undersøkelser	Strakstiltak	Anbefalte tiltak
20	Byggeteknisk	kr 0	kr 230 000	kr 480 000
30	VVS-Teknisk pga. alder og slitasje	kr 10 000		kr 308 000
40	El-kraft			kr 280 000
50	Tele og automatisering			kr 100 000
70	Utendørs			kr 150 000
	Andre			kr 0
	Sum eks. mva.	kr 10 000	kr 230 000	kr 1 318 000
	Uforutsett 25%	kr 2 500	kr 57 500	kr 329 500
	Sum. Eks.mva.	kr 12 500	kr 287 500	kr 1 647 500
	Total eks. mva.			kr 1 947 500

03 Kostnadsoversikt: Leie barnehage 2026				
Post	Kapittel	Undersøkelser	Strakstiltak	Anbefalte tiltak
20	Byggeteknisk		kr 0	kr 3 600 000
30	VVS-Teknisk pga. alder og slitasje	kr 20 000		kr 200 000
40	El-kraft			kr 200 000
50	Tele og automatisering			kr 100 000
70	Utendørs			kr 50 000
	Andre			kr 0
	Sum eks. mva.	kr 20 000	kr 0	kr 4 150 000
	Uforutsett 25%	kr 5 000	kr 0	kr 1 037 500
	Sum. Eks.mva.	kr 25 000	kr 0	kr 5 187 500
	Total eks. mva.			kr 5 212 500

03 Kostnadsoversikt: Løen barnehage 2026				
Post	Kapittel	Undersøkelser	Strakstiltak	Anbefalte tiltak
20	Byggeteknisk	kr 20 000		kr 987 000
30	VVS-Teknisk pga. alder og slitasje	kr 30 000		kr 42 000
40	El-kraft	kr 10 000		kr 170 000
50	Tele og automatisering			kr 200 000
70	Utendørs	kr 20 000		kr 50 000
	Andre			
	Sum eks. mva.	kr 80 000	kr 0	kr 1 449 000
	Uforutsett 25%	kr 20 000	kr 0	kr 362 250
	Sum. Eks.mva.	kr 100 000	kr 0	kr 1 811 250
	Total eks. mva.			kr 1 911 250

03 Kostnadsoversikt: Nabbetorp barnehage Bygg A- 2026				
Post	Kapittel	Undersøkelser	Strakstiltak	Anbefalte tiltak
20	Byggeteknisk	kr 50 000		kr 820 000
30	VVS-Teknisk pga. alder og slitasje	kr 30 000		kr 5 000
40	El-kraft			kr 205 000
50	Tele og automatisering			kr 60 000
70	Utendørs			
	Andre			
	Sum eks. mva.	kr 80 000		kr 1 090 000
	Uforutsett 25%	kr 20 000		kr 272 500
	Sum. Eks.mva.	kr 100 000		kr 1 362 500
	Total eks. mva.			kr 1 462 500

03 Kostnadsoversikt: Nabbetorp barnehage Bygg B- Ny del. 2026				
Post	Kapittel	Undersøkelser	Strakstiltak	Anbefalte tiltak
20	Byggeteknisk	kr 10 000		kr 5 000
30	VVS-Teknisk pga. alder og slitasje			kr 0
40	El-kraft			kr 0
50	Tele og automatisering			kr 0
70	Utendørs			kr 205 000
	Andre			
	Sum eks. mva.	kr 10 000		kr 210 000
	Uforutsett 25%	kr 2 500		kr 52 500
	Sum. Eks.mva.	kr 12 500		kr 262 500
	Total eks. mva.			kr 275 000

03 Kostnadsoversikt: Nabbetorp barnehage Bygg C- åpen bhg. 2026				
Post	Kapittel	Undersøkelser	Strakstiltak	Anbefalte tiltak
20	Byggeteknisk			kr 220 000
30	VVS-Teknisk pga. alder og slitasje		kr 20 500	kr 5 000
40	El-kraft	kr 20 000		kr 80 000
50	Tele og automatisering			kr 0
70	Utendørs			kr 200 000
	Andre			
	Sum eks. mva.	kr 20 000	kr 20 500	kr 505 000
	Uforutsett 25%	kr 5 000	kr 5 125	kr 126 250
	Sum. Eks.mva.	kr 25 000	kr 25 625	kr 631 250
	Total eks. mva.			kr 681 875

03 Kostnadsoversikt: Oksviken barnehage 2026				
Post	Kapittel	Undersøkelser	Strakstiltak	Anbefalte tiltak
20	Byggeteknisk	kr 50 000		kr 900 000
30	VVS-Teknisk pga. alder og slitasje		kr 20 000	kr 230 000
40	El-kraft			kr 335 000
50	Tele og automatisering			kr 0
70	Utendørs			kr 0
	Andre			
	Sum eks. mva.	kr 50 000	kr 20 000	kr 1 465 000
	Uforutsett 25%	kr 12 500	kr 5 000	kr 366 250
	Sum. Eks.mva.	kr 62 500	kr 25 000	kr 1 831 250
	Total eks. mva.			kr 1 918 750

03 Kostnadsoversikt: Rolvsøy barnehage. 2026				
Post	Kapittel	Undersøkelser	Strakstiltak	Anbefalte tiltak
20	Byggeteknisk			kr 421 000
30	VVS-Teknisk pga. alder og slitasje			kr 20 000
40	El-kraft			kr 5 000
50	Tele og automatisering	kr 10 000		
70	Utendørs			
	Andre			
	Sum eks. mva.	kr 10 000		kr 446 000
	Uforutsett 25%	kr 2 500		kr 111 500
	Sum. Eks.mva.	kr 12 500		kr 557 500
	Total eks. mva.			kr 570 000

03 Kostnadsoversikt: Smertulia barnehage 2026				
Post	Kapittel	Undersøkelser	Strakstiltak	Anbefalte tiltak
20	Byggeteknisk			kr 215 000
30	VVS-Teknisk pga. alder og slitasje	kr 30 000	kr 1 500	kr 415 000
40	El-kraft	kr 20 000		kr 200 000
50	Tele og automatisering			kr 0
70	Utendørs			
	Andre			
	Sum eks. mva.	kr 50 000	kr 1 500	kr 830 000
	Uforutsett 25%	kr 12 500	kr 375	kr 207 500
	Sum. Eks.mva.	kr 62 500	kr 1 875	kr 1 037 500
	Total eks. mva.			kr 1 101 875

03 Kostnadsoversikt: Speiderfjellet barnehage 2026 - Innleid bygg				
Post	Kapittel	Undersøkelser	Strakstiltak	Anbefalte tiltak
20	Byggeteknisk			kr 0
30	VVS-Teknisk pga. alder og slitasje	kr 30 000	kr 28 000	kr 80 000
40	El-kraft			kr 30 000
50	Tele og automatisering			kr 0
70	Utendørs			kr 230 000
	Andre			
	Sum eks. mva.	kr 30 000	kr 28 000	kr 340 000
	Uforutsett 25%	kr 7 500	kr 7 000	kr 85 000
	Sum. Eks.mva.	kr 37 500	kr 35 000	kr 425 000
	Total eks. mva.			kr 497 500

03 Kostnadsoversikt: St. Hansfjellet barnehage 2026				
Post	Kapittel	Undersøkelser	Strakstiltak	Anbefalte tiltak
20	Byggeteknisk	kr 0		kr 765 000
30	VVS-Teknisk pga. alder og slitasje		kr 22 000	kr 175 000
40	El-kraft			kr 330 000
50	Tele og automatisering			
70	Utendørs			kr 40 000
	Andre			
	Sum eks. mva.	kr 0	kr 22 000	kr 1 310 000
	Uforutsett 25%	kr 0	kr 5 500	kr 327 500
	Sum. Eks.mva.	kr 0	kr 27 500	kr 1 637 500
	Total eks. mva.			kr 1 665 000

03 Kostnadsoversikt: Torsnes barnehage 2026 Virksomheten avsluttet 31.07. 2026				
Post	Kapittel	Undersøkelser	Strakstiltak	Anbefalte tiltak
20	Byggeteknisk			kr 455 000
30	VVS-Teknisk pga. alder og slitasje			kr 7 000
40	El-kraft			kr 100 000
50	Tele og automatisering			kr 0
70	Utendørs			kr 50 000
	Andre			
	Sum eks. mva.	kr 0		kr 612 000
	Uforutsett 25%	kr 0		kr 153 000
	Sum. Eks.mva.	kr 0		kr 765 000
	Total eks. mva.			kr 765 000

03 Kostnadsoversikt: Trossvik barnehage 2026				
Post	Kapittel	Undersøkelser	Strakstiltak	Anbefalte tiltak
20	Byggeteknisk			kr 1 110 000
30	VVS-Teknisk pga. alder og slitasje	kr 5 000		kr 67 000
40	El-kraft			kr 215 000
50	Tele og automatisering			kr 65 000
70	Utendørs		kr 5 000	
	Andre			
	Sum eks. mva.	kr 5 000	kr 5 000	kr 1 457 000
	Uforutsett 25%	kr 1 250	kr 1 250	kr 364 250
	Sum. Eks.mva.	kr 6 250	kr 6 250	1821250
	Total eks. mva.			kr 1 833 750

Sum				kr 38 740 000
-----	--	--	--	----------------------

I tilstandskartleggingsrapportene utarbeidet vi estimerer for vedlikeholdsbehovet, samt kostnadsestimer for etablering av nye arealer basert på enhetspriser fra Norsk Prisbok.

4- Arealbehov

I forbindelse med møter og befaringer med virksomhetene, samt bygningstekniske kartlegginger, ble det avdekket et samlet arealbehov ved åtte barnehager (jf. tabell 1). Virksomhetene vurderer dette arealbehovet som nødvendig for å kunne oppfylle gjeldende krav til areal per barn og samtidig sikre en forsvarlig og effektiv drift.

Barnehagenes eksisterende planløsninger, som i hovedsak stammer fra 1970-, 1980- og 1990-tallet, er ikke tilpasset dagens behov. Bygningenes funksjonalitet oppfyller heller ikke dagens krav til arealutnyttelse og kvalitet. Garderobeforholdene er utilstrekkelige både for barn og ansatte, og det

er mangel på arbeidsplasser, personalarealer og lagerkapasitet. Sanitærforholdene vurderes også som utilfredsstillende.

Barnehagene har et betydelig behov for større og mer funksjonelle arealer. Dagens planløsninger medfører at rom må ryddes og ommøbleres etter bruk for å kunne rengjøres og klargjøres til neste aktivitet. Dette er både tidkrevende og lite hensiktsmessig, og påvirker den daglige driften negativt.

Det er behov for større og mer funksjonelle arealer som i større grad understøtter dagens pedagogiske, organisatoriske og driftsmessige krav. Barnehagen trenger et brukervennlig bygg med hensiktsmessige romløsninger som legger til rette for gode arbeidsforhold for de ansatte, samtidig som det sikrer et trygt, funksjonelt og inkluderende miljø for barna. Dette vil gi bedre rammer for både læring, omsorg og trivsel.

5- Nyttareal kostnadsestimer

03 Kostnadsoversikt Buskogen barnehage 2026	
Nyttarealbehov 60 m2	kr 3 600 000

03 Kostnadsoversikt: Kongsten barnehage 2026	
Nyttarealbehov 100 m2	kr 6 000 000

03 Kostnadsoversikt Leie barnehage 2026	
Nyttarealbehov 100 m2	kr 6 000 000

03 Kostnadsoversikt: Løen barnehage 2026	
Nyttarealbehov 100 m2	kr 6 000 000

03 Kostnadsoversikt: Oksviken barnehage 2026	
Nyttarealbehov 120 m2	kr 7 200 000

03 Kostnadsoversikt: Smertulia barnehage 2026	
Nyttarealbehov 130m2	kr 7 800 000

03 Kostnadsoversikt: St. Hansfjellet barnehage 2026	
Nyttarealbehov 120m2	kr 7 200 000

03 Kostnadsoversikt: Trosvik barnehage 2026	
Nyttarealbehov 120m2	kr 7 200 000

Sum	kr 45 000 000
-----	---------------

PS 27/26 2. tertialrapport 2026 Fredrikstad kommune - Ettersendes

Saksnr.: 2023/20578
Dokumentnr.: 81
Løpenr.: 320491/2026
Klassering: 033
Saksbehandler: Ellen Szefer

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Oppvekstutvalget	07.10.2026	28/26

Spørsmål til utvalgsleder - Læremidler i skolen

Stian Bjerkebakke-Westin, Høyre, stilte følgende spørsmål:

Læremidler er en sentral del av elevenes opplæring og lærernes undervisning. Etter innføringen av Fagfornyelsen og Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020 (LK20) har skolene tatt i bruk både nye digitale og fysiske læremidler. Samtidig er det grunn til å få en god oversikt over hvilken tilgang elevene har til fysiske lærebøker, og om lærebøkene som benyttes er utviklet for dagens læreplanverk.

For oppvekstutvalget er det viktig å ha et godt og faktabasert kunnskapsgrunnlag om læremiddelsituasjonen i Fredrikstadskolen. Det gjelder både for å kunne vurdere ressursbehov, og for å kunne se om det er vesentlige forskjeller mellom skoler, trinn og fag. På denne bakgrunn stilles følgende spørsmål:

1. Hva er nåværende læremiddelsituasjon når det gjelder elevenes tilgang til fysiske lærebøker i Fredrikstadskolen, fordelt på hver enkelt skole, årstrinn og fag, og er bøkene utviklet for LK06 eller LK20?
2. På hvilke skoler, på hvilke trinn og i hvilke fag har elevene ikke tilgang til fysisk lærebok? Hvilken type digitale læremidler blir benyttet i disse tilfellene?
3. Hvordan organiseres og prioriteres innkjøp av fysiske lærebøker i Fredrikstadskolen?
4. Hva er det totale budsjettet for innkjøp av fysiske lærebøker pr år, og hva blir brukt på digitale lærebøker og ressurser i fag pr år.
5. Utover det som allerede settes av til fysiske lærebøker, hvor mye bør settes av til dette pr år dersom vi skal dreie læremidlene i retning av flere fysiske bøker i Fredrikstadskolen?
6. Hva er ressursituasjonen i skolebibliotekene våre når det gjelder bemanning og fysiske bøker?

Vedlegg

Ingen.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ingen.

Saksnr.: 2023/20578
Dokumentnr.: 80
Løpenr.: 313174/2026
Klassering: 033
Saksbehandler: Ellen Szefer

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Oppvekstutvalget	07.10.2026	29/26

Spørsmål til utvalgsleder - SFO

Spørsmål fra Camilla Sørensen Eidsvold, SV:

SFO er et godt tilbud som gjør det mulig for barn og foresatte både glede, sosial utvikling og forutsigbarhet.

Etter at flertallet på Stortinget har innført 12 timer gratis tilstedeværelse har det blitt klart en endring slik at alle barn nå har muligheten.

Vi har fått noen foruroligende henvendelser fra en barneskole.

Barnet det gjelder har benyttet SFO mandag til torsdag fra kl. 13.10-15.

For barnet og foreldre er dette viktig for den sosiale utviklingen og slippe å komme hjem til tomt hus.

Nå har foreldrene fått melding fra denne skolen om at det fra nå er nye regler:

Nå må timene brukes på morgen-SFO og tirsdag og torsdag etter skoletid.

Dette har de kun fått beskjed om uten samtale med foreldre etc.

Jeg har saumfart vedtektene og forskriftene til SFO i Fredrikstad og nasjonalt, og kan ikke se at dette er en lovbestemt rett SFO på hver skole kan vedta.

Spørsmålet er:

1. Er det lov at hver enkelt skole og SFO kan bestemme hvilket barn som skal være på SFO til tider og dager skolen har bestemt?

2. Er det i tråd med skolens og Fredrikstad kommune sin praksis og ikke ha dialog med foreldre og barn?

3. Eventuelt hvilken forskrift er brukt i denne saken?

Vedlegg

Ingen.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ingen.

Saksnr.: 2023/20578
Dokumentnr.: 83
Løpenr.: 321430/2026
Klassering: 033
Saksbehandler: Ellen Szefer

Møtebok

Behandlet av	Møtedato	Utvalgssaksnr.
Oppvekstutvalget	07.10.2026	30/26

Spørsmål til utvalgsleder - Forebyggende tilbud til barn og unge med mulig ADHD

Spørsmål fra Jorun Héron-Kummen, Rødt:

I «Utredning av forslag til tiltak for barn og unge med uro, konsentrasjonsvansker og mistanke om ADHD» utført av Helsedirektoratet (april 2026) pekes det på at forebyggende tiltak, bl.a. i SFO og grunnskolen, er avgjørende for at barn og unge med mistanke om ADHD kan fungere godt videre i utdanningsløpet.

I tillegg publiserte NRK nylig en artikkel om forekomsten av ADHD i kommunene basert på en nyere rapport fra Helsedirektoratet, «Kommunal ressursbruk og ADHD-forekomst». I rapporten fremkommer følgende:

«Råd, veiledning og sosialt forebyggende arbeid viser den sterkeste negative korrelasjonen blant variablene og fremstår som et område som samvarierer med lavere ADHD-insidens i fylkene.

Med andre ord ser man at fylker med kommuner som i gjennomsnitt bruker mer ressurser på råd- og veiledningstjenester per innbygger, i gjennomsnitt har færre registrerte tilfeller av ADHD. Dette tjenesteområdet omfatter blant annet lavterskel sosialfaglig oppfølging, som kan bidra til å identifisere og avlaste belastninger i familier tidlig. Særlig i møte med familier med lav helsekompetanse, språkbarrierer eller kulturell skepsis til psykisk helsehjelp, kan slike tjenester spille en viktig rolle i å forebygge at utfordringer utvikler seg til mer alvorlige symptombilder.

« ... Det er viktig at kommunene har et lavterskeltilbud til de ulike foreldregruppene. Ved slike møtepunkter kan foreldre treffe og lære av hverandre og de kan få konkret råd og veiledning på hvordan håndtere de utfordringene de står i i hverdagen. Lavterskeltilbud til foreldregruppene i kommunene kan være forebyggende for atferdsproblem i skolene og dermed kanskje også redusere behov for henvisning til spesialisthelsetjeneste»».

I den forbindelse er det betimelig å stille spørsmålstegn ved status i Fredrikstad kommune:

1. Hvordan fanges mulige ADHD tilfeller opp blant barn og unge i Fredrikstad?
 - a. Er det trolig at kommunen ikke klarer å kartlegge alle som befinner seg i denne kategorien og hva kan kommunen gjøre for å nå frem til flere tidlige?
2. Hvilke forebyggende tilbud har barn og unge der det stilles mistanke om ADHD-diagnose?
 - a. Hvilken alder har barna, hvilke instanser er involvert og hvilke typiske tilpasninger gjøres?
 - b. I hvilken grad kan vi anta at disse tiltakene har effekt på barnas tilpasning / funksjon i samfunnet?

3. Hvilken policy har Fredrikstad kommune i å tilby alternative tilbud til barn og unge som medisineres for ADHD?
4. I hvilken grad kan vi si at Fredrikstad kommune lykkes i forebyggende tiltak, oppfølging og tilpasning for barn og unge som mistenkes for ADHD eller som har en ADHD-diagnose?
 - a. Hvilke generelle forbedringsområder har kommunen på feltet?
5. Har kommunen iverksatt kompetanseutvikling for lærere og andre ansatte om hvordan en kan tilpasse læringa til barn med ADHD i klassen/gruppa? I hvor stor grad bruker en assistenter/fagarbeidere til oppfølginga av disse elevene?

Vedlegg

Ingen.

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Ingen.